

התשע"א (31 בדצמבר 2010) או עד שייכנס לתוקפו תיקון לתקנות המכס, התשכ"ו-1965, אשר יסדיר את הפעילות של מסופי המטען האוויריים, לפי המוקדם.
י"ח בסיוון התש"ע (31 במאי 2010)
(חמ 2774-3)

יהודה נסרדישי
מנהל רשות המסים בישראל

ק"ת התשכ"ו, עמ' 274.

תמצית תקציב רגיל של עיריית פתח תקוה לשנת

הכספים 2009

לפי פקודת העיריות

בהתאם לסעיף 209 לפקודת העיריות (להלן - הפקודה), אני מודיע, כי בתוקף הסמכות לפי סעיף 206(ג) לפקודה שהוצעה לי, אישרתי תקציב רגיל של עיריית פתח תקוה לשנת התקציב 2009 שתמציתו להלן:

צד ההכנסות	באלפי שקלים חדשים
ארנונה כללית	624,930
מפעל המים	1,000
עצמיות חינוך	37,462
עצמיות רווחה	2,262
עצמיות אחר	126,737
סך הכל עצמיות	792,391
תקבולים ממשרר החינוך	133,123
תקבולים ממשרר הרווחה	78,036
תקבולים ממשלתיים אחרים	15,668
מענק כללי לאיוון	-
מענקים אחרים ממשרר הפנים	1,000
סך הכל תקבולי ממשלה	227,827
תקבולים אחרים	-
הכנסות חד-פעמיות ובשל שנים קודמות	-
סך הכל הכנסות לפני הנחות בארנונה וכיסוי גירעון נצבר	1,020,218
הנחות בארנונה	70,000
הכנסה לכיסוי גירעון נצבר	-
ממקורות הרשות בשנים הבאות	-
סך הכל הכנסות בלא מותנה	1,090,218
הכנסה מותנה	-
סך הכל הכנסות כולל מותנה	1,090,218

צד ההוצאות	באלפי שקלים חדשים
שכר כללי	239,212
פעולות כלליות	255,561
מפעל המים	-
סך הכל הוצאות כלליות	494,773
שכר עובדי חינוך	178,457
פעולות חינוך	134,565
סך הכל חינוך	313,022

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.
² י"פ התשס"ט, עמ' 812.

מתכונת הריכוז מפורטת באתר האינטרנט של משרד התשתיות הלאומיות, בכתובת <http://www.mti.gov.il>.

בהתאם לקבוע במתכונת הריכוז, ריכוז ראשון לפי הצו יימסר בתוך שלושה חודשים ממועד תחילתו של הצו, וייתייחס לשנים 2007, 2008 ו-2009.

ז' באייר התש"ע (21 באפריל 2010)
(חמ 2788-3)

דניאל מרום

המפקח על המחירים
משרד התשתיות הלאומיות

הודעה על רישום בקשה להארכת אישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק), אני מודיעה כי נרשמה בקשה להארכת אישור הסדר כובל כדלקמן:

הצדדים להסדר:

שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
אמבר - מכון לתערוכת - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ
מילובר מכון מרכזי לתערוכות בע"מ
צמח - מכון לתערוכות - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
הנכס או השירות נוסח ההסדר:
יבוא מספוא מספקים בחו"ל.
מהות הכבילה כמתואר בבקשה:
תיאום ייבוא והובלה ימית של מספוא מהו"ל לישראל.
בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל, איגוד עסקי וכן ארגון צרכני רשאים לגיש לבית הדין להגבלים עסקיים התנגדות מנומקת בכתב להסדר, בתוך שלושים ימים מיום פרסום ההודעה זו ברשומות.
ההסדר האמור פתוח לעיון הציבור בתיק ה"ע 4956 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' כנפי נשרים 22, קומה ג', ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.
ט"ו באייר התש"ע (29 באפריל 2010)
(חמ 680-3)

רונית קן

הממונה על הגבלים עסקיים

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

הארכת תוקף של אישור מחסן טרנזיט

לפי תקנות המכס (טיס)

בתוקף סמכותי לפי תקנה 2(VIII) לתקנות המכס (טיס), אני מאריך בזה את תוקף האישור למחסן שבשטח נמל התעופה בן גוריון, גוש 6703, חלקי חלקות 51, 66 וכן גוש 6704, חלקי חלקות 35, 36, 37 ו-85, המנוהל על ידי חברת סוויספורט שירותי מטען ישראל בע"מ (ח"פ 4-352493-51) כמחסן טרנזיט, מיום י"ט בסיוון התש"ע (10 ביוני 2010) עד יום כ"ד בטבת

¹ חוקי א"י, כרך ג', עמ' 2598; ע"ר 1947, תוס' 2, עמ' 1282; ק"ת התשל"ח, עמ' 430.
² י"פ התשס"ח, עמ' 3370; התשס"ט, עמ' 559 ועמ' 3536; התש"ע, עמ' 189 ועמ' 2885.

ילקוט הפרסומים 6093, י"ט בסיוון התש"ע, 1.6.2010

سلطة القيود التجارية

إعلان عن تسجيل طلب لتمديد المصادقة على اتفاقية مقيدة

بموجب قانون القيود التجارية، لسنة 1988

بموجب البند 7 (ب) من قانون القيود التجارية، لسنة 1988 (فيما يلي: "القانون")، أعلن بهذا أنه سجل طلب لتمديد المصادقة على اتفاقية مقيدة كما يلي:

الأطراف بالاتفاقية:

شوفري بار استيراد أعلاف جمعية تعاونية زراعية م.ض
 أمبار - معهد للأعلاف - جمعية تعاونية زراعية مركزية م.ض
 ميلوهر معهد مركزي للأعلاف م.ض
 تسيمح - معهد للأعلاف - جمعية تعاونية زراعية م.ض

العقار أو الخدمة موضوع الاتفاقية:

استيراد أعلاف من مزودين من خارج البلاد.

ماهية التقيد حسب الموصوف بالطلب:

تنسيق استيراد ونقل بحري للأعلاف من خارج البلاد إلى إسرائيل.

بموجب البند 8 (ب) من القانون، باستطاعة كل شخص الذي يمكن أن يتضرر من الاتفاقية المقيدة، تنظيم تجاري وإيضاً تنظيم مستهلكين، تقديم اعتراض مفسر وخطي على الاتفاقية لمحكمة القيود التجارية، خلال ثلاثين يوماً من تاريخ نشر هذا الإعلان في السجلات.

الاتفاقية المذكورة مفتوحة لاطلاع الجمهور في ملف هـ-4956 في مكتب سلطة القيود التجارية، شارع كنفي نشریم 22، الطابق الثالث، القدس، في ساعات العمل الاعتيادية.

رونيت كن
 المفوضة على القيود التجارية

29 نيسان 2010

1 س"ح، 1988، صفحة 128

רשות ההגבלים העסקיים
הודעה על רישום בקשה להארכת אישור הסדר
כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
(להלן: "החוק"), אני מודיעה כי נרשמה בקשה להארכת אישור
הסדר כובל כדלקמן:

הצדדים להסדר:

שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
אמבר – מכון לתערובת – אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ
מילובר מכון מרכזי לתערובות בע"מ
צמח – מכון לתערובת – אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

הנכס או השירות נושא ההסדר:

ייבוא מספוא מספקים בחו"ל.

מהות הכבילה כמתואר בבקשה:

תאום ייבוא וחובלה ימית של מספוא מחו"ל לישראל.
בהתאם לסעיף 8(ג) לחוק אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל, איגוד
עסקי וכן ארגון צרכני רשאים להגיש לבית הדין להגבלים עסקיים
התנגדות מנומקת בכתב להסדר, בתוך שלושים ימים מיום פרסום
הודעה זו ברשומות.

ההסדר האמור פתוח לעיון הציבור בתיק ח"ע 4956 במשרד רשות
ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, קומה ג', ירושלים, בשעות
העבודה הרגילות.

רונית קן
חממונה על הגבלים עסקיים

טי"ו באייר התש"ע
29 באפריל 2010

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על רישום בקשה להארכת אישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹ (להלן: "החוק"), אני מודיעה כי נרשמה בקשה להארכת אישור הסדר כובל כדלקמן:

הצדדים להסדר:

שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
אמבר – מכון לתערובת – אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ
מילובר מכון מרכזי לתערובות בע"מ
צמח – מכון לתערובות – אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

הנכס או השירות נושא ההסדר:

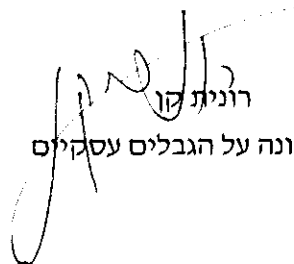
ייבוא מספוא מספקים בחו"ל.

מהות הכבילה כמתואר בבקשה:

תאום ייבוא והובלה ימית של מספוא מחו"ל לישראל.

בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל, איגוד עסקי וכן ארגון צרכני רשאים להגיש לבית הדין להגבלים עסקיים התנגדות מנומקת בכתב להסדר, בתוך שלושים ימים מיום פרסום ההודעה זו ברשומות.

ההסדר האמור פתוח לעיון הציבור בתיק ה"ע 4956 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, קומה ג', ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

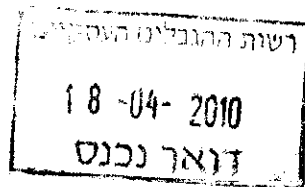

רונית קון
הממונה על הגבלים עסקיים

ט"ו באייר התש"ע

29 באפריל 2010

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

בבית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים

חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988

בעניין:

שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

ובעניין:

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר ליפא מאיר ו/או צוריאל
לביא ו/או ישראל עזיאל ו/או אלון פומרנץ ו/או
אהרון אברמוביץ ו/או ארתור מוהר ו/או עוזי מור
ו/או אמיר ברטוב ו/או גרי קופלוביץ ו/או גד אזור
ו/או ענת קנת ו/או אירית מבורך ו/או ארז דר-לולו
ו/או יריב שלום ו/או רז נבון ו/או דן צפריר ו/או
דפנה פוקס ו/או אלונה שי זלסקי ו/או
שירלי יפרח-אזור ו/או גלי אופינסקי ו/או דוד
וינשטיין ו/או דנית רימון ו/או אדמית כהן ו/או
מאיר אלבוים ו/או טלי לב ו/או דניאל חדש ו/או
ליה אנדל כץ ו/או אייל זליכה ו/או עמית סלע ו/או
סילביה גל ו/או שי תמר ו/או ענת בנזון ו/או רועי
אייז ו/או גאי כרמי ו/או עיינה וקסלר ו/או יעל לוי
ו/או שמרית כרמי ו/או עדיאל קוויתי ו/או עומר
מאירי ו/או ניר ענבר ו/או ענבל גדליה ו/או דניאל
ורדי ו/או שירה שחם ו/או ד"ר יהודה בן מאיר
מרחוב איתמר בן אבי"4, תל אביב 64736
טלפון: 03-6070600; פקסימיליה: 03-6070666

המבקשת

הממונה על ההגבלים העסקיים

ובעניין:

מרח' כנפי נשרים 22

ירושלים 91341

המשיב

בקשה לאישור הסדר כובל

(הארכת אישור קיים על פי החלטת בית הדין להגבלים עסקיים מיום 16.07.2007)

בהתאם לסעיף 7(א) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"), מוגשת בזאת בקשה
לאישור הסדר כובל (הארכת אישור קיים) שפרטיו כדלקמן:

מבוא

1. המבקשת, שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, אגודה מס' 57-0046094 (להלן: "המבקשת" או "שוברי בר"), הינה אגודה שיתופית חקלאית בע"מ המשמשת כסוכנת של חברות ואגודות שיתופיות בארץ לשם טיפול ביבוא גרעיני ומוצרי מספוא מחו"ל.
2. הבקשה מוגשת לבית הדין להגבלים עסקיים מספר חידשים לפני פקיעת האישור להסדר הכובל שניתן לשוברי בר לתקופה של שלוש שנים במסגרת החלטת בית הדין להגבלים עסקיים מיום 16 ביולי 2007 אשר העתק הימנה מצ"ב לשם הנוחיות כנספת 1 (להלן: "ההחלטה" או "האישור הקודם").
- מצ"ב כנספת 2 העתק החלטתו הקודמת של בית הדין להגבלים עסקיים מיום 16 בדצמבר 2003 אשר אישר את ההסדר הכובל נשוא בקשה זו לתקופה של שלוש שנים (להלן: "ההחלטה הראשונה") על פי בקשה שהוגשה בהתאם להנחיית הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: "הממונה") ובעקבותיה ניתן האישור הקודם בכפוף לתנאים שנקבעו בו.
- מצ"ב כנספת 3 העתק הבקשה הקודמת לאישור ההסדר הכובל (להלן: "הבקשה הקודמת") אשר בעקבותיה ניתן האישור הקודם בהסכמת הממונה, בכפוף לתנאים שנקבעו בו.
3. האישורים הקודמים ניתנו לאחר שנערכו על ידי רשות ההגבלים העסקיים בדיקות מעמיקות של ענף התערובות בכללותו ובין היתר נבדקה גם פעילות שוברי בר כסוכנת לייבוא מספוא של שלושת מכוני התערובת אשר יפורטו להלן בפרטי הבקשה.
4. שוברי בר הבהירה במסגרת אותן בדיקות, כי היא איננה סבורה שפעילותה כוללת הסדרים כובלים ו/או פוגעת בתחרות, אלא, כי פעילות זו מאפשרת יבוא מספוא בעלויות מינימליות לרווחת הצרכן והמשק הישראלי (לעניין הטעמים לכך שלמעשה אין המדובר בהסדר כובל – ראה פירוט בבקשה הקודמת - נספח 3).
5. בכל אופן, בהתאם להנחיית הממונה, הוגשו לבית הדין הנכבד הבקשות הקודמות אשר נדונו ונבחנו היטב על ידי הממונה ועל ידי בית הדין הנכבד ובסופו של דבר קבע בית הדין בתחלטותיו הקודמות (נספחים 1 ו-2), כי יש מקום לאישור ההסדר בכפוף לתנאים להם הסכימו הצדדים. בית הדין הבהיר בהחלטותיו כי ריכוז יבוא חומרי הגלם מחו"ל באמצעות שוברי בר, מביא לחוזלת חומרי הגלם עבור מכוני התערובת, באופן שהצרכן יוצא נשכר מכך. זאת, מבלי לפגוע בקיומה של התחרות בין מכוני התערובת.
6. מאז מתן האישור הקודם, פועלת שוברי בר בהתאם לתנאים שנקבעו בהחלטה ומקפידה על קיומם. כפי שהיה בעת הגשת הבקשות הקודמות, מתקיימת בענף התערובות תחרות ברורה (אשר כאמור הממונה בחן אותה מספר פעמים). כעת, לקראת פקיעתו של האישור הקודם, מבוקש להאריך אותו ב- 5 שנים נוספות (או תקופה אחרת אותה ימצא בית הדין לנכון), בכפוף לאותם התנאים שנקבעו בהחלטה הקודמת של בית הדין הנכבד.
7. בקשה זו מוגשת על דעתם ובהסכמתם של מכוני התערובת אמבר, מילובר וצמח ובמידת הצורך, יש לראות גם אותם כמבקשים את אישור בית הדין להסדר.

פרטי הבקשה

8. הצד להסדר המבקש החלטה

שם : שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, אגודה מס' 57-0046094.
מען : חוות שלם - דרך לוד 298, תל אביב
טלפון : 03-7305232 פקס : 03-7305233
מען למסירת מסמכים : אצל עוה"ד ליפא מאיר ושות', רח' איתמר בן אבי"י 4, תל אביב 64736.

9. הצדדים האחרים להסדר (אשר בקשה זו מוגשת על דעתם ובהסכמתם)

9.1 שם : אמבר - מכון לתערובות - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ.

מען : שומרון - חדרה, ד.ג. חפר.

אתר אינטרנט : www.ambar.co.il

9.2 שם : מילובר מכון מרכזי לתערובות בע"מ.

מען : אזור התעשייה מילואות, ד.ג. אשרת 25201.

אתר אינטרנט : www.miloubar.co.il

9.3 שם : צמח - מכון לתערובות - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ.

מען : צמח ד.ג. עמק הירדן 15133.

אתר אינטרנט : www.zemach.co.il

10. צורת ההסדר :

10.1 תאום יבוא והובלה ימית של מספוא מחו"ל לישראל וזאת בעל פה ובמסמכים סטנדרטיים המוחלפים בין שוברי בר לבין לקוחותיה העיקריים (שלושת מכוני התערובות דלעיל, כמפורט להלן) ולבין הספקים בחו"ל.

10.2 החלפת אינפורמציה בע"פ ובכתב בענייני היבוא השונים.

11. נעשה ההסכם בכתב - תיאור המסמכים הקובעים אותו ואלה הנוגעים לו :

התכתבויות ומסמכים סטנדרטיים המוחלפים בין הלקוחות (מכוני התערובות) לבין שוברי בר ובין שוברי בר לבין הספקים בחו"ל בעניין הזמנות המספוא מחו"ל, תנאי היבוא (לרבות כמויות ומחירי הרכישה מהספקים בחו"ל), המכרזים שעורכת שוברי בר בין הספקים הזרים, החוזים עם הספקים בחו"ל ומסמכי היבוא (הדוקומנטים וכיוצ"ב). דוגמאות המסמכים השונים המוחלפים בין שוברי בר לבין לקוחותיה ובין שוברי בר לבין הספקים בחו"ל ביחס ליבוא המספוא צורפו במסגרת הבקשה הקודמת (נספח 3).

12. הנכס או השירות נושא ההסדר

יבוא מספוא מספקים בחו"ל.

13. מהות הכבילה ופרטים עליה

לקוחות שוברי בר (לרבות שלושת מכוני התערובת דלעיל) מוסרים לשוברי בר נתונים ביחס לכמויות של סוגי המספוא השונים אותם הם מבקשים לייבא. שוברי בר מרכזת את ההזמנות (וכוח קניה) ועורכת מכרז בין הספקים הזרים ו/או מנהלת מו"מ עימם באשר למחירי היבוא.

הובלת המספוא (בדרך הים) מתואמת בין הספקים הזרים לבין שוברי בר ולבין לקוחותיה, כחלק מהיבוא. שטרי המטען והדוקומנטים של כל עסקת יבוא יוצאים מהספק הזר על שם כל לקוח (כל אחד לגבי הסוג והכמות שקנה). כאשר המספוא מגיע לנמל בישראל הוא נמשך על ידי כל לקוח בנפרד. למעשה, עיקר פעילותה של שוברי בר הוא בשלב ריכוז ההזמנות וניהול המשא ומתן מול הספקים הזרים לחתימת כל עסקת יבוא ספציפית וליווי ההתקשרות עד הגעת המספוא לישראל.

מן הראוי להדגיש, כי לא מדובר בכבילות או מגבלות משפטיות (כגון בלעדיות, איסור תחרות או התחייבויות חוזיות המגבילות את פעילות מי מהצדדים), אלא בהחלפת אינפורמציה ותיאומים של היבוא וההובלה מחו"ל.

14. תקופת ההסדר הכובל

איננה מתוחמת ו/או מוגבלת בזמן.

עיקרי הטעמים המצדיקים את אישור ההסדר (הארכת האישור הקיים) בידי בית הדין:

רקע כללי

15. שוברי בר הינה כאמור אגודה שיתופית המשמשת כסוכנת של מספר חברות ואגודות שיתופיות בארץ לשם יבוא גרעיני ומוצרי מספוא (לעיל ולהלן: "מספוא") מחו"ל. בעלי מניותיה של שוברי בר הינם 13 גופים שונים, לרבות מספר ארגוני קניות וכן מספר מכונים לייצור תערובות. כל בעלי המניות מייצגים למעשה את מגדלי בעלי החיים - מאות קיבוצים וכן מושבים ברחבי מדינת ישראל. העתק התקנון של שוברי בר הכולל פירוט של בעלי מניותיה מצ"ב כנספח 4.

16. שלושה לקוחות גדולים של שוברי בר הנם אמבר - מכון לתערובות - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ (להלן: "אמבר"), מילובר מכון מרכזי לתערובות בע"מ (להלן: "מילובר") וצמח - מכון לתערובות - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "צמח"). כל אחד משלושת מכוני התערובות הנ"ל הינו בעל מניות בשוברי בר ויחדיו הם מחזיקים ב- 4/13 ממניותיה.

17. שלושת מכוני התערובות הנ"ל אינם מחויבים להשתמש בשירותי היבוא שמספקת שוברי בר (ורשאים לרכוש מספוא בארץ או לייבא אותו מחו"ל בכל אופן שיחפצו - בעצמם או באמצעות כל גורם אחר). עם זאת, מרבית המספוא המיובא על ידם מחו"ל (להבדיל ממספוא שנרכש מספקים בארץ) מוזמן באמצעות שוברי בר המרכזת כוח קניה כלפי הספקים הגדולים בחו"ל ופועלת להפחתת עלויות היבוא וההובלה לארץ.

18. פעילותה של שוברי בר הינה, כאמור, בתחום יבוא המספוא מחו"ל בלבד והנה מתנהלת באופן המתואר בבקשה זו ובחוות הדעת הכלכלית אשר הוכנה על ידי הכלכלנים רן קרול ודני רבינר וצורפה לבקשה הקודמת (להלן: "חוות הדעת"). חוות הדעת נועדה להסביר בפירוט את ענף יבוא המספוא לארץ ואת פעילותה וחיבותה של שוברי בר במסגרת זו, תוך סקירת ההיבטים

הרלוונטיים מבחינת חוק ההגבלים העסקיים ומטרותיו. חוות הדעת תומכת בבקשה זו ומסקנותיה מדברות בעד עצמן.

19. יובהר לעניין זה כי, לשוברי בר אין הסכמי בלעדיות עם לקוחותיה והנם רשאים לרכוש מספוא בארץ ואו בחו"ל ללא כל מגבלה ואו כבילה. הם מלקוחות שוברי בר מעדיפים לבצע את עיקר היבוא באמצעות שוברי בר, עקב ניסיונה ויכולתה להפחית את עלויות היבוא וההובלה הימית מהספקים בחו"ל.

20. פעילות שוברי בר מול לקוחותיה, הינה פעילות מקובלת של סוכן המספק שירותים תמורת עמלות. פעילות זו איננה כוללת כבילות או מגבלות על הלקוחות, אולם היא כרוכה מטבעה בהחלפת אינפורמציה ותיאום בין שוברי בר לבין הלקוחות על מנת שניתן יהיה לבצע את היבוא וההובלה בעלויות מינימליות.

21. האינטרס להוזיל את היבוא וההובלה הימית מחו"ל, איננו רק אינטרס של שוברי בר שבזה עיסוקה והתמחותה, או אינטרס של מכוני התערוכות המעוניינים להוזיל את התשומות ולרכוש ולהוביל את המספוא בעלות מינימלית, אלא הינו אינטרס ציבורי ולאומי. יבוא והובלת המספוא לארץ בעלות מינימלית הינם, מטבע הדברים, בעלי השלכה ישירה על מחירן של התערוכות להזנת בעלי חיים הנמכרות בארץ על ידי מכוני התערוכות והשלכה עקיפה על תעשיית המזון באופן כללי, שהרי עלות התערוכות הינה מרכיב מרכזי ועיקרי בעלויות גידול בעלי חיים שהם ותוצרתם משמשים למאכל אדם.

22. האינטרס הלאומי הוא להוזיל את עלויות היבוא וההובלה הימית של המספוא על מנת להוזיל את מחיר התערוכות וכפועל יוצא מכך את מוצרי המזון שמחירים מושפע מעלות התערוכות, לרבות עופות, הודים, בקר, ביצים, מוצרי חלב, דגה וכיוצא ב.

23. במקרה שבפנינו, ה"כבילות" שבחסדר, ככל שניתן להגדירן כ"כבילות" (שכן עסקינן בתיאומים והחלפת אינפורמציה מוגבלת ומינימלית ביחס ליבוא והובלה ימית בלבד), אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן החסדר. פעילותה של שוברי בר מול לקוחותיה ומול הספקים בחו"ל איננה מגבילה כלל את התחרות בשוק או בחלק הימנו ואין בה כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק. הראיה הטובה ביותר לכך היא התחרות שקיימת בשוק, כמתואר בחוות הדעת וכפי שנבדק על ידי הממונה בעת מתן האישורים הקודמים. לקוחותיה של שוברי בר מתחרים זה בזה ותיאום נושא היבוא וההובלה באמצעות שוברי בר, איננו פוגע בתחרות זו.

24. כמו כן, עיקרו של החסדר איננו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. הפעילות בין שוברי בר לבין לקוחותיה ותיאומי היבוא וההובלה הימית אינם עוסקים כלל בהפחתת או מניעת התחרות ולא מוטלות על מי מהצדדים כבילות כלשהן. חילופי האינפורמציה והתיאומים הינם רק לצרכי היבוא וההובלה וככל הנדרש לצרכים אלה בלבד.

25. יתר על כן, התנאים והמגבלות שנקבעו במסגרת האישורים הקודמים, מבטיחים גם הם שפעילות שוברי בר תשמש לרווחת לקוחותיה ולרווחת הצרכן וכא לצרכים אנטי-תחרותיים כלשהם.

יבוא והובלת המספוא לארץ - האילוצים והצרכים הקיימים

26. צריכת גרעיני ומוצרי המספוא בישראל מבוססת ברובה המכריע על יבוא. בשנת 2008 היקף היבוא של גרעיני ומוצרי מספוא, חיטת מאכל וזרעי שמנים עמד על כ- 4.2 מיליון טון (מתוך הכמות האמורה היקף היבוא של גרעיני ומוצרי מספוא עמד על כ- 2.9 מיליון טון).
27. תחום יבוא הגרעינים ומוצרי המספוא נוהל בעבר על ידי מנהל הסחר הממשלתי, עד לשלהי שנות ה-80. בשנים 1988-90 בוצעה רפורמה מקיפה בתחום יבוא הגרעינים, שהביאה להפרטת הפעילות והעברתה לידיים פרטיות תוך צמצום המעורבות הממשלתית.
28. כתוצאה מהרפורמה חלו בשוק שינויים משמעותיים שכללו, בין השאר: גידול בכמויות היבוא, הרחבת מגוון המוצרים, הרחבת מקורות היבוא, הגדלת תדירות האספקה ואמינותה ובעיקר ירידת מחירים תוך שיפור ניכר ברמת השירות ואיכות המוצרים.
29. בשוק המספוא הבינלאומי מתבצע המסחר באמצעות מספר תאגידי ענק - ספקי המספוא הזרים וכן ברוקרים שונים. בין הספקים הגדולים נמנים התאגידים: קרגיל, דרייפוס, Archer Daniel - ADM, Inerco, Toepfer, Noble, Cenex Harvest State, Bunge, Midland.
30. המגמה הכללית בשוק מצביעה על תהליכי מיזוג וצמצום מתמשך במספר ספקי המספוא. עובדה זו פוגעת ברמת התחרותיות ובמעמדם של צרכני המספוא בעולם ויכולת המיקוח שלהם:
- 33.1 כך למשל, תאגיד קרגיל - ספק הגרעינים הגדול בעולם עם מחזור פעילות של כ- 80 מיליארד דולר, הרחיב את פעילותו באופן משמעותי כאשר רכש לפני מספר שנים את חברת קונטיננטל גריין, חברת הגרעינים השלישית בגודלה בעולם. רכישה זו פגעה במעמדם של צרכני הגרעינים בעולם ובארץ בפרט מאחר וקונטיננטל הייתה ספק דומיננטי לשוק המקומי שהתחרה בקרגיל. רכישה זו מאפיינת מגמה כללית בשוק כאשר מספר השחקנים הולך ופוחת.
- 33.2 כמו כן, חברת Cenex Harvest State הנזכרת לעיל, הינה חברה בבעלות קואופרטיבים של מגדלים בצפון ארה"ב אשר מוזגה משתי החברות Harvest State ו-Cenex.
- 33.3 בנוסף, חברת ADM הנזכרת לעיל רכשה את השליטה בתאגיד Farmland (שהיה בבעלות קואופרטיבים של מגדלים במערב התיכון ובדרום ארה"ב).
31. לאור העובדה שהפעילות מאופיינת ביתרונות משמעותיים לגודל, מתמשכת המגמה הנ"ל של התחזקות הספקים הגדולים והמיזוגים בענף. עובדה זו פוגעת כמובן ברמת התחרותיות בתחום, מחלישה את מעמדם של צרכני המספוא ומחזקת את הצורך בהתארגנות צרכנים לחיזוק כוח הקניה.
32. התחרות האמיתית על חומרי הגלם היא גלובאלית והתארגנות צרכני חומרי הגלם במדינה מסוימת נדרשת על מנת לרכוש את החומרים בזול ובתנאים נוחים - כל זאת לטובת ציבור הצרכנים הסופי באותה מדינה. ההתארגנות הינה חיונית על מנת שניתן יהיה לנהל מו"מ יעיל מול הספקים הגדולים בעולם ולהגיע עימם לתנאי התקשרות אופטימאליים.

33. רכישת הגרעינים מתבצעת בדרך כלל במתכונת של מכרז המפורסם על ידי היבואן או הסוכן, או לחליפין בעסקה ישירה עם ברוקר או בבורסה. עסקאות הרכש עשויות להיות כרוכות בעלויות נלוות גבוהות (הוצאות משפטיות, בנקאיות וכו') ולכן הן מצדיקות עבודה בנפחים גדולים בלבד.
34. פעילות רכישת מספוא מהספקים הבינלאומיים בתאום ומטעם מספר צרכנים מקנה עמדת מיקוח חזקה יותר ומאפשרת לרכוש את הגרעינים במחירים נמוכים יותר (יתרון מובן לגודל ברכישה).
35. ארצות הברית הינה המדינה המובילה בעולם בהיקף הייצור ואספקת גרעיני המספוא ומוצריו וכן גרעינים אחרים (חיטה ופולי סויה). הגרעינים והמוצרים נסחרים בבורסות בשיקגו, מיניאפוליס וקנזס. יבוא הגרעינים מארה"ב מושפע מהסכמי הסחר בין המדינות, על פיהם ישראל התחייבה כי היקף היבוא השנתי מארה"ב של גרעיני מספוא, חיטה ופולי סויה יעלה על 1.6 מיליון טון גרעינים ו- 800 אלף טון ייובאו באמצעות צי הסוחר האמריקאי (שהינו יקר משוק ההובלה העולמי ובתקופות מסוימות הגיע עד כדי פער של \$ 50 לטון).
36. המחויבות להובלה בצי האמריקאי פוגעת בתחרות מאחר וכל אוניות הצי האמריקאי בגודל פנמקס (אוניות בעלות נפח הובלה של כ- 65 אלף טון) מרוכזות בידי גורם יחיד. בצי הסוחר קיימות גם אוניות קטנות יותר אך כתוצאה מהיתרונות המובהקים לגודל בהובלה מארה"ב לישראל הן אינן מהוות תחרות אמיתית.
- כתוצאה מכך, מחיר ההובלה באוניות צי הסוחר האמריקאי יקר מהמחירים בשוק ההובלה העולמי ואף הגיע בשנתיים האחרונות לפער של \$ 50 לטון (כשבפועל נושאת בהפרש מדינת ישראל).
37. עוד ראוי להדגיש, כי בעוד שההובלה באוניות אמריקאיות מסורה לזכיין חבלעדי (חברת דגש), קיימת נכונות מועטה מצד אוניות גדולות של מדינות אחרות לבצע הובלות לישראל. זאת, במיוחד לאור המצב הביטחוני הקיים בישראל. במהלך מלחמת לבנון השנייה הורגשו הקושי והעדר הנכונות לבצע הובלה ימית לישראל בעיתות מצוקה והדבר הוביל כמובן לעלויות והוצאות משמעותיות נוספות. מספר השחקנים בתחום ההובלה הימית לישראל הינו מצומצם ביותר וקשה מאוד לקבל ולארגן הובלה באוניית פנמקס שאיננה שייכת לצי האמריקאי. לפיכך, הגורם הדומיננטי והשולט באופן מונופוליסטי הינו חברת דגש בעלת הזיכיון להובלה באוניות אמריקאיות.
38. מקטע ההובלה הימית מהווה מרכיב חשוב בשרשרת יבוא המספוא. ההובלה הימית מתאפיינת בתחרות מועטה ביותר. כפי שהתחרות בין המובילים הימיים בעסקאות FOB איננה משמעותית, כך גם מספר הספקים שמוכן למכור בתנאי C&F אינו רב.
- התארגנות הצרכנים ותיאום ההובלות ביניהם נדרשים הן על מנת להוזיל את עלויות ההובלה הימית בעסקאות FOB והן על מנת שתתקבלנה מספקים הצעות למכירה בתנאי C&F (אלמלא ההתארגנות והתיאום, סביר להניח שלא תוצענה כלל הצעות למכירה בתנאי C&F והתוצאה עלולה להיות "השתלטות" של הזכיין להובלות באוניות אמריקאיות).
39. פעילות ההובלה מאופיינת ביתרונות משמעותיים לגודל, כאשר המגבלה העיקרית הינה כושר הטעינה והפריקה בנמלים. כאמור לעיל, ההובלה מארה"ב ודרום אמריקה לישראל מתבצעת בעיקר

באמצעות אוניות פנמקס (65,000 טון), בעוד שמאירופה ומאמצות הים השחור ההובלה מתבצעת ברובה באוניות קטנות יותר (3,000 עד 30,000 טון).

יתרון נוסף לאוניות הפנמקס הינו ביכולת לשלב מספר מוצרים בהובלה אחת ובכך להגדיל את הגמישות התפעולית והיכולת למלא מקסימום נפח, המאפשרים הוזלה משמעותית בעלות לטון.

40. תאום הובלות של מספר צרכנים מאפשר להוביל את המספוא באוניות הפנמקס הגדולות באופן המוזיל את עלות ההובלה הימית בעשרות אחוזים (יתרון לגודל בהובלה).

41. המגבלות האדמיניסטרטיביות החלות על יבוא גרעינים מארה"ב והעובדה כי בשוק פועל גורם דומיננטי יחיד בעל זיכיון בלעדי לאוניות דגל אמריקאי - חברת דגש (בעוד שהנכונות של אוניות פנמקס זרות אחרות לבצע הובלות ימיות לארץ הינה נמוכה), פוגעת ברמת התחרותיות ובמעמדם של צרכני המספוא בכל הקשור להובלה מארה"ב (המהווה מקור אספקה מרכזי) ומחזקת את הצורך לאחד כוחות ולשתף פעולה בכל הקשור להובלה הימית.

42. מסקנות דומות עולות מן העובדה שנמלי הים בארץ פועלים בתנאי מונופול, ללא תחרות אמיתית.

43. על מנת להוזיל את עלויות ההובלה ננקטות הפעולות הבאות:

43.1 **שילוב בין מספר לקוחות במטרה למלא מקסימום נפח אוניה** - מאחר וחלקם של צרכני גרעיני המספוא עומד לעיתים קרובות על אחוזים בודדים בלבד מנפח הובלה אחת, קיים צורך לרכז מספר צרכנים לצורך ביצוע הובלה. לפיכך, ברור כי על מנת לאפשר הובלה בעלויות סבירות חייב להיות תיאום בין מספר לקוחות.

43.2 **שילוב בין מוצרים** - תיאום מספר מוצרים על ידי ספק בודד על מנת לאפשר מחד למלא את נפח ההובלה ומאידך, לצמצם את הצורך במעבר בין רציפים ולשלם על זמני המתנה. (עלות מעבר בין רציפים נאמדת בכ- 80 אלף דולר ועלות יום המתנה של אונית פנמקס הינה כ- 35 - 30 אלף דולר).

43.3 **תיאום והעברה ישירה של סחורה מדוברות לאוניה** - חיסכון באחסון, שינוע כפול ומעבר בין רציפים.

43.4 **תיאום האוניה לרבות כל סידורי ההפלגה** - כולל ניהול המשא ומתן על המחירים ותנאי העסקה.

43.5 **תיאום הפריקה בנמלי הארץ** - תמרון בין הנמלים (חיפה ואשדוד), פריקת הגרעינים והמוצרים (הן לממגורות דגון והן בפריקה ישירה), שליטה ותיאום אמצעי ההובלה היבשתיים וטיפול בשחרור המטענים מול גורמי הנמל.

44. היבואנים וסוכני היבוא רכשו ידע ויכולות בנושאים האמורים ולמעשה מספקים שירותי תיאום ולוגיסטיקה לצרכני גרעיני המספוא. שירותים אלה תורמים באופן משמעותי להתייעלות הענף ולהפחתה המתמשכת במחירי גרעיני המספוא.

45. מול האינטרס לבצע הזמנות גדולות והובלה בנפח גדול על מנת להוזיל את עלויות היבוא, כאמור לעיל, עומד גם אינטרס להגדיל את תדירות המשלוחים, וזאת על מנת להקטין את עלויות המלאי

והאחסון של מכוני התערובות. המכונים שואפים להגדיל עד כמה שניתן את תדירות המשלוחים בכדי להקטין את עלויות המלאי והאחסון. לפיכך, חלקו של מכון ממוצע בחובלת מוצר ספציפי יכול לעמוד על אחוזים בודדים בלבד מנפח ההובלה הכולל.

מאחר והצריכה השנתית הינה אחידה על פני השנה, קיים צורך כלכלי אמיתי לשיתוף פעולה בין המכונים ולעבודה בתיאום בנושאי הרכש וההובלה מחו"ל, על מנת להגיע ליעילות מקסימאלית.

46. ההובלה מארה"ב מתבצעת בד"כ באוניה אחת גדולה, באופן אשר מוזיל את העלויות, אולם לשם כך נדרשים התארגנות ותיאום בין מספר צרכנים על מנת למלא את מלוא נפח האוניה.

47. מובן, כי הטיפול בכמויות גדולות, הן ברכישה (כאשר שוברי בר מנהלת את המו"מ עבור הלקוח, אך הלקוח מבצע את היבוא והרכישה בפועל), והן בהובלה הימית, מאפשר רמת תאום לוגיסטית גבוהה ביותר, וכמובן חסכון בעלות הכוללת. כל נושא שינוע המטענים מחו"ל הינו מורכב ומחייב טיפול מקצועי עם נגישות גבוהה לשוק ויכולת לתאם בין מספר רב של גורמים.

48. הטיפול בכמויות הגדולות ברכש וההובלה מאפשר יצירת התמחות ומעמד בשוק הבינלאומי, הכרה טובה של מקורות הרכש וגורמי הספנות, וקבלת תוצאה כוללת יעילה יותר ואמינה יותר.

49. יתרה מכך, גם האינטרס המהותי של בריאות הציבור תומך בעידוד ההתארגנות והתיאום בין הצרכנים מול הספקים והמובילים הזרים. ריכוז כוח קנייה וניהול משא ומתן במרוכז מול הספקים הזרים, מאפשר להציב דרישות גבוהות בנושא טיב ואיכות המספוא. המספוא משמש למאכל בעלי החיים המשמשים למאכל האוכלוסייה בארץ ועל כן האינטרס הציבורי מחייב שניתן יהיה להציב דרישות מקסימליות בנושא טיב המספוא, כגון מפרט איכותי יותר של הגרעינים, בדיקות תברואה קפדניות וקבלת "תעודת רעלנים" כתנאי לקבלה ותשלום עבור גרעיני המספוא.

50. מרקם האינטרסים והאילוצים הנ"ל, מבהיר וממחיש את הצורך הכלכלי בשיתוף פעולה ותיאום היבוא וההובלה על מנת לצמצם עלויות לטובת כלל לקוחותיה של שוברי בר (ובעקיפין - לרווחת הציבור).

51. יצוין, כי הרכש המקומי מהווה השלמה לרכש המספוא מחו"ל (כ- 25% מכלל חומר הגלם). הרכש המקומי כולל בעיקר מוצרי לוואי כמו סובין, כוספאות, קמח נוצות, שאריות בשר ממשחטות וכדומה.

52. כמו כן, מן הראוי להדגיש, כי שוברי בר איננה עוסקת בתחום הרכש בארץ אלא ביבוא מחו"ל בלבד. בניגוד לשיתוף הפעולה והתיאום הקיים ביבוא, בשוק המקומי כל מכון תערובת פועל באופן עצמאי ואיננו נזקק לשירותיה של שוברי בר. בין מכוני התערובת לא מתבצעים תיאומים ולא מתקיים שיתוף פעולה במישרין ואו באמצעות שוברי בר, ביחס לרכישת חומרי גלם בארץ.

פעילות שוברי בר

53. שוברי בר משמשת כסוכנת של לקוחותיה לצרכי היבוא וההובלה הימית. כפועל יוצא מכך, הינה מרכזת את הטיפול במרבית היבוא וההובלה של המספוא עבור 3 מכוני התערוכות - אמבר, מילובר, וצמח. הינה עצמו מתבצע על ידי כל מכון בנפרד על פי רישיון היבוא שברשותו, אולם שוברי בר מרכזת את ההזמנות יחדיו ומתאמת הן את הרכישה המשותפת מהספקים בחו"ל והן את ההובלה לארץ. בשנת 2008 הוזמנו באמצעות שוברי בר 1,690,000 טון ואילו בשנת 2009 הוזמנו באמצעותה 1,550,000 טון.
54. במסגרת פעילותה, יצרה שוברי בר התמחות בפעילות הרכש, הלוגיסטיקה וההובלה תוך ניצול יתרונותיה הבסיסיים הכוללים יכולת לרכו כוח קניה מול הספקים בחו"ל ויכולת לרכו כוח קניה מול גורמי הלוגיסטיקה, הנמלים וסוכני ההובלה.
55. כאמור, החברה פעילה אך ורק בתחום היבוא ואינה עוסקת בפעילות בשוק המקומי. שוברי בר אינה משמשת כיבואנית אלא כסוכנת בלבד, המנצלת את הידע, הניסיון, המוניטין והקשרים שרכשה עם השנים ומספקת ללקוחות שירותים שונים בתחומי הרכש, הלוגיסטיקה וההובלה.
- למרות ששוברי בר פועלת כסוכנת בלבד והיבוא מתבצע על ידי כל לקוח בנפרד [שטרי המטען והדוקומנטים של הסחורה הינם לפקודת הלקוח (או הבנק שלו) אשר אחראי לביצוע התשלום ישירות לספק], היא מייצגת כלפי הספקים והמובילים בחו"ל כוח קניה משמעותי, שכן היא מרכזת ומטפלת עבור לקוחותיה בהיקף הזמנות גדול.
56. שוברי בר אחראית כלפי הלקוחות לניהול מכרזי הרכישה, מו"מ מול הספקים והברוקרים (או רכישה ישירה בבורסה), טיפול וייצוג הלקוחות מול הגורמים השונים בתחומי הלוגיסטיקה והנמלים, ניהול מו"מ מול סוכני האוניות וכן ריכוז ההזמנות ותיאום בין הלקוחות השונים. שוברי בר מרכזת ומתזמנת את ההזמנות השונות של הלקוחות המיוצגים על ידה, כולל תיאום בין המוצרים השונים על מנת להוזיל ככל שניתן כל עסקת רכישה והובלה.
57. פעולות תיאום ותזמון נוספות המבוצעות על מנת להפחית עלויות כוללות טעינה ישירה מדוברות לאוניה, שיתוף פעולה עם יבואנים אחרים, תיאום רכישה מספק בודד, תיאום הפריקה בנמלי הארץ (תוך שאיפה לפריקה בנמל אחד), תיאום אמצעי ההובלה והשחרור בנמל וכדומה.
58. שוברי בר מקפידה לשמור גם על האינטרס המהותי של בריאות הציבור. ריכוז כוח הקנייה בידי שוברי בר וניהול המשא ומתן מול הספקים הזרים באמצעותה, מאפשר להציב דרישות גבוהות בנושא טיב ואיכות המספוא. בניגוד לגורמים אחרים בשוק, שוברי בר מציבה דרישות גבוהות בנושא טיב המספוא. כך, שוברי בר מקפידה לדרוש מפרט איכותי יותר של גרעיני המספוא ובדיקות תברואה קפדניות שלהם והיא עומדת על קבלת "תעודת רעלנים" כתנאי לקבלה ותשלום עבור הגרעינים.
59. באופן זה, מגשימה שוברי בר לא רק את האינטרס הציבורי להוזיל את עלויות היבוא וההובלה של גרעיני המספוא מחו"ל, אלא גם את האינטרס הציבורי שגרעיני המספוא המיובאים יהיו בטיב והאיכות הטובים ביותר (שהרי זהו הבסיס של פירמידת המזון מן החי במדינת ישראל).

60. תמורת האמור גובה שוברי בר עמלות. בהתאם לתנאי האישור הקודם, העמלות הינן בשיעור זהה לכל הלקוחות ואינן עולות על אחוז אחד (1%) מערך העסקה.
61. בחוות הדעת אשר צורפה לבקשה הקודמת מוצג ניתוח של ענף הגרעינים והמספוא ושל פעילות שוברי בר, המלמד כי פעילות שוברי בר איננה רק לגיטימית ומועילה למשק ולצרכן הישראלי, אלא הינה מחויבת המציאות וקיים צורך ממשי מבחינת המשק בקיום גורם כגון שוברי בר בשוק יבוא המספוא על מנת לרכז כוח קניה כלפי הספקים והמובילים הימיים הזרים.
- הגדלת נפח הפעילות משפרת ללא היכר את כושר המיקוח גם מול הספקים וגם מול הגורמים השונים המעורבים בתחומי הלוגיסטיקה, החל מהשינוע, האחסון וכלה בטיפול במטען בנמל עצמו.
- מעבר להגדלת כוח הקניה חשוב לציין כי הגדלת נפח המטען והרחבת מגוון המוצרים מגדילים באופן משמעותי את הגמישות התפעולית בכל מקטעי היבוא, כל זאת על מנת להביא להוזלת עלויות. לפיכך, הפתרון המתבקש הוא לנצל את היתרונות לגודל, תוך איחוד וחיזוק כוח הקניה ושיפור הגמישות התפעולית בכל הקשור לביצוע פעילות הרכש וההובלה של מוצרי מספוא מחו"ל.
62. שוברי בר מילאה וממלאת תפקיד חשוב ביעול פעילות היבוא וההובלה של המספוא לישראל. פעילות זו מוצאת את ביטויה בשווקים וכוללת, בין השאר: ירידה מתמשכת במחירי התערובות, גידול במגוון הגרעינים, התחליפים ושאר מוצרי המספוא, עליה בתדירות האספקה, אמינות השירות ובאיכות הסחורה.
63. איחוד של צרכנים ביבוא קיים ומקובל גם בענפים אחרים שבהם היבוא מהווה מרכיב חשוב בסך העלויות ומאופיין ביתרונות משמעותיים לגודל. שיתוף הפעולה המוגבל לצרכי היבוא בלבד, כשהפעילות המקומית מאופיינת ברמת תחרותיות גבוהה, מביא בסופו של דבר להפחתת מחירים לצרכן הסופי ומייעל את השוק.
64. למעשה לא ניתן לייבא ולהוביל מספוא לארץ בלא תיאום בין צרכני המספוא. פעילות שוברי בר הינה מחויבת המציאות ואם היא לא היתה קיימת, היה חייב להתבצע תיאום ושיתוף פעולה בדרך אחרת - בין אם באופן ישיר בין המכונים ובין אם באמצעות תאגיד אחר.
65. חשיבותה של שוברי בר כגוף אמין ומוכר בעיני הספקים הזרים, התבררה באופן מיוחד גם בעת מלחמת לבנון השנייה, כאשר התעוררו בעיות חמורות ביבוא, אספקת והובלת גרעיני ומוצרי המספוא לארץ (ובאותה עת, כתוצאה מהשיבושים, גדל הביקוש לתערובות מזון לבעלי חיים). פעילותה של שוברי בר, אשר ידעה להפעיל לתף וקשרים מיוחדים עם ספקים זרים ובעלי אוניות, אפשרה התמודדות טובה יותר עם הבעיות הקשות שנוצרו עקב העדר הנכונות והחששות לספק ולהוביל את חומרי הגלם לארץ בזמן מלחמה (ובפרט לנמל חיפה שהיה נתון תחת סיכון של נפילת טילים).
66. יצוין, כי יחד עם שוברי בר, פועלים בשוק יבוא המספוא מספר יבואנים וסוכנים, כגון: דיזנגוף סחר, צנציפר חברה ליבוא תבואות ומספוא, הקבוצה הירושלמית ליבוא ושווק מספוא, רודמקו, אסמי עוז, מרכזי תעשיות, בניש סוכנויות מזון ומספוא, רוניקו, רנאל, גדות א.ס.מ. ועוד (חלקם סוכנים בלעדיים של ספקים זרים).

גורמים אלה, בין אם הינם מייבאים בעצמם או משמשים כסוכנים, הינם השחקנים העיקריים בענף יבוא המספוא לארץ (ביחד עם שוברי בר). שוברי בר הינה אמנם סוכנת בלבד של לקוחותיה (המבצעים את היבוא בעצמם), אולם ניתן להעריך שהיא מרכזת את כוח הקנייה הגדול ביותר כלפי הספקים בחו"ל, ביחס ליתר היבואנים והסוכנים.

יצוין, כי בעבר פעלו בשוק גם יבואנים/ברוקרים נוספים כגון זנד, אמיגה, ברשורץ, צובר וגולקל, אולם הם נקלעו לקשיים ולהליכי חדלות פירעון (דבר המלמד גם כן על הצורך בריכוזיות ושיתוף פעולה בתחום היבוא וההובלה).

67. לעומת שוברי בר שהינה גוף שהוקם ונשלט על ידי מגדלי בעלי החיים (מאות קיבוצים ומושבים) ופועל למענם לשם הוזלת עלויות היבוא וההובלה, שאר היבואנים והסוכנים בארץ הינם גורמים פרטיים שקיים להם אינטרס מובהק להגדיל את הרווח ממקטע היבוא עבור עצמם. דהיינו: זהות הבעלים והדירקטורים בשוברי בר מבטיחה ששוברי בר תפעל תמיד לשם הוזלת העלויות עבור לקוחותיה ולא "תנצל לרעה" את מעמדה ואת כוח הקנייה המרוכז בידיה כלפי הספקים בחו"ל (כסוכנת בלבד), להבדיל ממצב שבו יבואן פרטי היה משתלט על שוק היבוא ומנצל לרעה את כוחו לשם העלאת המחירים לטובת עצמו.

68. לפיכך וכאמור בחוות הדעת שצורפה לבקשה הקודמת, לאור המאפיינים של מקטע יבוא המספוא בפרט ושוק התערובות בכלל, ניתן לומר כי במידה ולא היה קיים בשוק גוף כמו שוברי בר, היה צורך כלכלי אמיתי ליצור גוף שכזה, על מנת לייעל ולשפר את מצבו של צרכן הגרעינים ומוצרי המספוא המיובאים, בכל הקשור לרמת המחירים, תדירות ואמינות האספקה, איכות ומגוון המוצרים.

69. יודגש, כי מאז ומתמיד וכן בהתאם לתנאים שנקבעו באישור הקודם, שוברי בר אינה מגבילה את לקוחותיה בשום צורה מלפעול באופן חופשי בשוק. אין לה הסכמי בלעדיות ועל לקוחותיה לא מוטלות כל מגבלות חוזיות. לקוחות שוברי בר רשאים לרכוש מספוא באמצעות היבואנים ו/או הסוכנים האחרים ואף עושים זאת לעיתים קרובות.

70. כמו כן, מאז ומתמיד ובהתאם לתנאי האישור הקודם, שוברי בר מעולם לא סירבה לספק שירותים ללקוחות חדשים או לצדדים שלישיים כלשהם. למעשה, מאז מתן האישור הקודם גדל נפח ההזמנות מצד גורמים שאינם בעלי מניות בשוברי בר. בשנת 2008 הוזמנו על ידי שוברי בר כ- 400 אלף טון מספוא עבור לקוחות שונים מלבד 3 מכוני התערובת, המהווים כ- 24% מהיקף ההזמנות הכולל בשנה זו ע"י שוברי בר (שעמד על כ- 1.69 מליון טון). בשנת 2009 חלה ירידה בהיקף ההזמנות הכולל של שוברי בר, שהגיע ל- 1.55 מליון טון, אולם בשנה זו עלה היקף ההזמנות מצד הלקוחות האחרים (מלבד 3 מכוני התערובת) והגיע ל- 430 אלף טון. בכך עלה חלקם של הלקוחות האחרים לכ- 28% מהיקף ההזמנות הכולל משוברי בר בשנת 2009. גידול בהזמנות של הלקוחות האחרים מקבל משמעות מיוחדת עקב שינוי בכמויות הקניה ובמספר המשלוחים. שינוי במחירים היחסיים בין הגרעינים השונים הסיט את היבוא מיבשת אמריקה לאירופה עקב מחירים באירופה והובלה ימית זולים יותר. בשנת 2008 הגיע היקף היבוא שנרכש באמצעות שוברי בר מארה"ב לכ- 1 מיליון טון ומאירופה לכ- 540 אלף טון; ואילו בשנת 2009 היקף היבוא מארה"ב (באמצעות שוברי בר) ירד לכ- 350 אלף טון בעוד שהיבוא מאירופה הגיע לכ- 1.2 מיליון טון. יצוין, כי בשנת 2009 נרכשו גרעינים על פי הזמנות מלקוחות אחרים בהיקף של כ- 130 אלף טון, באופן המלמד כי גם ברכישות

קטנות יחסית מעדיפים הלקוחות האחרים לרכוש באמצעות שוברי בר, מכיוון שנוכחו כי המחירים המושגים על ידי שוברי בר מהספקים הזרים הינם נמוכים יותר. האיכות טובה יותר והרכישות מתבצעות במקצועיות ואמינות.

71. למותר לציין, כי שוברי בר ומכוני התערובת מקפידים לפעול בהתאם לתנאי האישור הקודם, לרבות בכל הנוגע להעברת מידע וכללי ההתנהגות ביחס להתנהלות שוברי בר. שוברי בר גובה עמלה בשיעור זהה מכל לקוחותיה אשר איננה עולה על אחוז אחד והיא מטפלת בהזמנות מצד כל גורם שמבקש להזמין את כמויות המינימום.

שוק התערובות בארץ, מאפייניו ורמת התחרות בו

72. היקף הייצור של התערובות במדינת ישראל עמד בשנת 2008 על כ- 2.5 מיליון טון (ללא שינוי מהייצור בשנת 2007). ייצור התערובות מתבסס בעיקר על גרעיני המספוא (כ- 55% מחומר הגלם) וכן על מוצרים נוספים כגון: כוספאות, מוצרי תירס, סובין (מוצר לוואי של טחנות הקמח), שמן מוחמץ צמחי, קמח דגים, ויטמינים, ומינרלים.

73. מרביתם של חומרי הגלם המצוינים לעיל מיובאים לארץ, כאשר מקור היבוא המרכזי לאורך זמן הינו, כאמור, ארצות הברית והיתרה ממקומות שונים בעולם, בין השאר: מזרח ומערב אירופה, מדינות הים השחור ודרום אמריקה.

74. בשונה ממקומות אחרים בעולם, הרכב התערובות בארץ משתנה בהתאם להתנהגות מחירי הגרעינים ובהתאם למחירים היחסיים בין הגרעינים ומוצרי המספוא השונים (כל מרכיבי התערובות למאכל בעלי חיים). תופעה זו נובעת מן העובדה שרוב חומר הגלם לייצור התערובות מיובא. לאור זאת, מכוני התערובות חייבים להיות ערוכים לביצוע שינויים ונכופים בהרכב התערובות בהתאם לדרישות השוק, ותוך שימת דגש על הצורך העולה בשמירה על איכות התערובות הסופית.

75. כאמור לעיל, שיתוף הפעולה העקיף בין צרכני המספוא באמצעות פעילות שוברי בר קיים אך ורק בתחום רכישת המספוא בחו"ל ובתאום הלוגיסטי וההובלות הימיות. שוק התערובות בארץ מצטיין בתחרות גבוהה בין מכוני התערובות, לרבות בין אלה שיש להם קשרי בעלות בשוברי בר.

76. במהלך העשור האחרון טושטשו הגבולות הגיאוגרפים שבין אזורי פעילות המכונים ובשוק מתקיימת תחרות על כל לקוח ולקוח. תחרות זו באה לידי ביטוי במעבר של לקוחות בין המכונים השונים (ללא קשר למיקומם הגיאוגרפי) ובהנחות הניתנות על ידי המכונים להובלה היבשתית.

77. כך למשל ולשם ההמחשה בלבד: מכון התערובות אמבר הממוקם ליד חדרה מספק את התערובות לענף ההודים ביישובים גבעת יואב, רמות וגמלא אשר מצויים ברמת הגולן; אמבר גם מספק תערובות לקיבוץ לוחמי הגטאות ולמושב בצת בגליל המערבי הקרובים יותר למכון מילובר הסמוך (ולמרות העובדה שלוחמי הגטאות קשור בקשרי בעלות למילובר); כן מספק אמבר תערובות ליישובים גונן (בגליל העליון), בית זרע (בעמק הירדן), כפר החורש ובית קשת (בעמק זרעאל); לעומת זאת, מכון תערובות מילובר מספק תערובות לכפר הס ולמי עמי במרכז הארץ הסמוכים למכון אמבר; מילובר גם מספק תערובות לאבן יהודה, אלעד וכן למשקים ברמת הגולן - רמות ואלרום (הקרובים יותר למכון צמח) וכן ליישובים להב (בנגב) וחצבה (בערבה); מכון תערובות צמח מספק תערובות לקדרים הקשור לבעלי המניות במכון מילובר.

78. במסגרת התחרות בשוק, מספקים המכונים ללקוחותיהם הובלה במחירים מופחתים ואפילו בחינם.
79. לתחרות בענף יזומה השלכה על מחירי התערובות לאורך השנים. רמת המחירים של התערובות ירדה לאחר פתיחת היבוא לתחרות חופשית והתקיימה במהלך העשור וחצי האחרון מגמה ברורה של ירידת מחירים וככל שמחירי חומרי הגלם לא עלו, אשר השפיעה באופן משמעותי גם על סל התשומות החקלאיות כולו. ראה לעניין זה נספח ד' לבקשה הראשונה - דו"ח סיכום ההתפתחויות בענפי בעלי החיים בישראל בשנת 2000 שנערך על ידי גבי רחל בורושק עבור התאחדות החקלאים בישראל (להלן: "דו"ח התאחדות החקלאים"). ראה במיוחד עמוד 4 לדו"ח בנוגע למחירי תשומות וכן ראה גרף בעמוד 5 ביחס למדד הריאלי של התשומה בענפי החי וגרף בעמוד 6 לדו"ח בדבר המדד הריאלי של תערובות פיטום ובקר. מגמת ירידה זו במחירי התערובות ובמחירי המוצרים היתה גם בזכות פעילותה של שוברי בר אשר אפשרה למכוני התערובות להוזיל לאורך השנים את עלויות היבוא וההובלה של חומרי הגלם.
80. בשנים האחרונות נמשכת בענף התערובות התופעה של צמצום לקוחות. כתוצאה מרפורמות וצעדי התייעלות שפקדו את כל ענפי הסקטור החקלאי, מספרם של הלקוחות (צרכני התערובות) הולך ומצטמצם באופן משמעותי. עובדה זו מחזקת את כוח הקניה של הלקוחות, מרעה את מצבם של המכונים ומגבירה את רמת התחרותיות.
81. עוד יצוין, כי רובם המכריע של צרכני התערובות, הינם למעשה הבעלים בעקיפין של מכוני התערובות (ושל שוברי בר). מכוני התערובות נשלטים על ידי מאות קיבוצים ומושבים ברחבי הארץ (כל מכון על ידי קיבוצים ומושבים אחרים). אותם קיבוצים, מושבים וחבריהם, הינם הצרכנים העיקריים של התערובות לשם גידול בעלי חיים. הם מגדלי בעלי החיים.
82. חלק משמעותי ממכירותיו של כל מכון תערובות, הינן למגדלי בעלי החיים בקיבוצים ומושבים אשר שולטים בו, במישרין או בעקיפין. מכוני התערובות מספקים את כמות התערובות הנדרשת על ידי לקוחותיהם, שרובם המכריע הינם יחדיו הבעלים של המכונים.
- על כן, לא קיים חשש ששיתוף פעולה בין המכונים בענייני היבוא וההובלה הימית, עלול להיגרם להפחתה מכוונת של רכישת חומר הגלם ו"ויסות" של ההיצע לשם העלאת מחירי התערובות או דברים כיוצא ב. מכוני התערובות מספקים בעיקר את צרכי המגדלים (השולטים בהם) והינם חלק מהתעשייה הקיבוצית במדינת ישראל.
83. מדובר בגופים הנשלטים על ידי כ- 280 קיבוצים וכן מושבים במדינת ישראל ולא על ידי גורם אינטרסנטי יחיד ומונופוליסטי. הקיבוצים והמושבים הינם אגודות שיתופיות המונחות על פי עקרונות הקואופרציה ובהתאם לפקודת האגודות השיתופיות.
84. בנוסף, חשוב להזכיר, כי שוק התערובות הינו חלק משוק גידול בעלי החיים אשר בעיקרו פטור מהוראות חוק ההגבלים העסקיים ביחס להסדרים כובלים. צרכני התערובות - מגדלי בעלי החיים, נהנים מהפטור הסטטוטורי הקבוע בסעיף 3(4) לחוק ההגבלים העסקיים ביחס להסדר שכל כבילותיו נוגעות לגידול ושיווק של תוצרת חקלאית מגידול מקומי, לרבות חלב, ביצים, בקר, צאן, עופות ודגים.

85. דהיינו: לקוחות מכוני התערובות - הצרכנים בשוק הרלוונטי, רשאים לערוך ביניהם הסדר הכולל כבילות ביחס לגידול ולשיווק של בעלי החיים, מבלי שהדבר יחשב כהסדר כובל. פטור סטטוטורי זה יכול ללמד על כוונת המחוקק ביחס למגזר זה במשק ועל הכרתו באילוצים המתחייבים בכל הנוגע לחקלאות במדינת ישראל.
86. כשם שמכוני התערובות הוקמו על ידי המגדלים לשם גידול בעלי חיים, כך גם שוברי בר, הוקמה למעשה על ידי המגדלים לשם הפחתת עלויות הגידול של בעלי חיים (על ידי הפחתת עלויות יצור התערובות במכוני התערובות באמצעות הפחתת עלויות יבוא חומרי הגלם).
87. משמעות נוספת של הדבר היא, כי אף אם היו מכוני התערובות מנסים להפחית את התחרות ביניהם, אגב התיאום בתחום יבוא המספוא, על מנת להעלות מחירים ולפגוע בצרכני התערובות (מגדלי בעלי החיים), הרי שמעבר לכך שאין הגיון בכך שמכוני התערובות ינסו לפגוע בגורמים השולטים בהם (והדבר בלתי סביר בעליל), מגדלי בעלי החיים היו והינם רשאים להתארגן ביניהם כנגד "מגמה אפשרית" שכזו, מבלי שהדבר יחשב כהסדר כובל.
88. חשוב להדגיש, כי מעצם מהות הענף שבו עסקינן - אספקת מזון לבעלי חיים לשם גידולם, קיימת מחויבות משמעותית של כל מכון תערובת לספק ללקוחותיו תערובות בכמות ובאיכות הנדרשת ובזמן. איחור באספקת התערובות ו/או אי אספקת הכמות הנדרשת באיכות הנדרשת, תסב למגדלים נזקים קשים ביותר. על כן, מכוני התערובות אינם יכולים להרשות לעצמם ליצור "מחסור מכונן" או דברים כיוצא ב (ובמיוחד כאשר המגדלים הם הבעלים של מכוני התערובות).
89. מכוני התערובות מחזיקים מלאים גדולים וזאת, בין היתר, על מנת להבטיח אספקה מסודרת, תקינה ויעילה של תערובת לכל מגדל ומגדל. ברור לכל הגורמים המעורבים, כי אסור שיווצר מחסור בתערובות על מנת שלא יפגעו מגדלי בעלי החיים ויפגע ענף בעל חשיבות כה רבה ובסיסית במשק. על כן, גם דואגת המדינה לקיומו של מלאי חירום של גרעיני מספוא.
90. עוד ראוי להבהיר, כי מאחר ורווחי מכוני התערובות מחולקים בכל מקרה לבעלים שלהם - הם מגדלי בעלי החיים (ומגדלים במחירי התוצרת של המגדלים), אין חשש שיווצר מרווח "גדול מדי" בידי גורם ש"ינצל" "פגיעה" תיאורטית בתחרות בענף התערובות ("פגיעה" שאיננה מתקיימת במציאות).
- גם אם נניח תיאורטית שמכוני התערובות היו "מפחיתים" את התחרות ביניהם על מנת למכור את התערובות במחיר יקר יותר למגדלי בעלי החיים (דבר שאיננו מתקיים במציאות אלא להפך - מתקיימת תחרות עזה בין מכוני התערובות ומחירי התערובות במגמת ירידה לאורך זמן), הרי שבכל מקרה ה"רווח הנוסף" היה חוזר לצרכן, שכן הוא היה מועבר למגדלי בעלי החיים בתור הבעלים של מכוני התערובות והם היו מגלמים אותו במחיר התוצרת. העובדה היא שעם ירידת מחירי התערובות ירדו למשל גם מחירי הפטמים ושאר המוצרים והנהנה מכך הינו הצרכן הסופי! (ראה נתונים וגרפים בדו"ח התאחדות החקלאים).
91. על כן מובן, כי יש לראות את ענף התערובות כחלק אינטגרלי מענף גידול בעלי החיים ואם למגדלי בעלי החיים מותר לעשות הסדרים כובלים בכל הנוגע לגידול ושיווק בעלי החיים, אין לייחס לתחרות (שאכן מתקיימת בפועל) בין מכוני התערובות הנשלטים על ידי אותם מגדלים (והוקמו על

ידם לצרכי גידול בעלי החיים), משמעות רבה מידי ביחס למחירי המוצרים הסופיים. הרווחים של מכוני התערובת חוזרים בכל מקרה לצרכנים של מכוני התערובת - מגדלי בעלי החיים שהינם בעלי המניות או החברים במכונים. על כן, רווחי מכוני התערובת מגולמים במחירי התוצרת של המגדלים והוזלת מחירי התערובות מתבטאת בהוזלת מחירי המוצרים לצרכן (כאמור בדו"ח התאחדות החקלאים ובחוות הדעת).

92. במבנה הקיים במשק כאמור לעיל, אין ספק כי ככל שגרעיני ומוצרי המספוא ייובאו במחירים נמוכים יותר, כך יוכלו מכוני התערובת ליצור תערובות במחירים נמוכים יותר ומגדלי בעלי החיים יוכלו לגדל אותם בעלויות נמוכות יותר ולהזיל את מחירי המוצרים הסופיים (על המדף). על כך ניתן ללמוד לא רק מהגיון הדברים ומניתוח כלכלי בסיסי, אלא מהנתונים הבדוקים של העשור האחרון בו פועלת שוברי בר, כאמור בדו"ח התאחדות החקלאים ובחוות הדעת.

93. בכל אופן, ענף התערובות נבדק על ידי הממונה עובר למתן האישורים הקודמים והוא הגיע לכלל מסקנה שמתקיימת תחרות מובהקת בין מכוני התערובת. ראה למשל לעניין זה:

93.1 סעיף 87 לתגובת הממונה בפני בית הדין להגבלים עסקיים: "נתונים שנתבקשו מארבעת מכוני התערובת ונבדקו על ידי המחלקה הכלכלית ברשות ההגבלים העסקיים תומכים במסקנה, כי אכן קיימת תחרות בין ארבעת המכונים על לקוחות שאינם קיבוציים."

93.2 סעיף 88 לתגובת הממונה בפני בית הדין להגבלים עסקיים: "כך, למשל, מלמדת ההשוואה של המחירים בהם מכרו ארבעת המכונים את תוצרתם במהלך ארבע השנים האחרונות כי קיימת שונות במחירים של המכונים השונים ואף התאריכים בהם התעדכנו מחירי המכונים לאורך השנים לא היו זהים. עוד עלה מבדיקת רשימת הלקוחות של ארבעת מכוני התערובת לאורך ארבע השנים האחרונות, כי התבצעו מעברי לקוחות, בעיקר לקוחות שאינם קיבוציים, ממכון תערובת אחד למשנהו ואף בכך יש משום אינדיקציה לקיומה של תחרות מסוימת בין ארבעת מכוני התערובת. ולבסוף, בדיקות הרשות מלמדות כי כשלושה מתוך ארבעת מכוני התערובת מוכרים תערובות מזון לא רק בסמיכות גיאוגרפית למקום מושבם, אלא בפריסה גאוגרפית נרחבת, תוך שהם מציעים אף מבצעים בכל הנוגע להובלה היבשתית."

93.3 סעיף 95 לתגובת הממונה דלעיל: "סיכומו של עניין, ראינו כי ניתן להצביע על קיומה של תחרות בענף תערובות המזון, הן בין ארבעת מכוני התערובות לבין עצמם, והן בענף בכללותו, בכל הנוגע ללקוחות שאינם קיבוציים..."

94. לאור האמור, ניתנו האישורים הקודמים לפעילות שוברי בר בהסכמת הממונה (בכפוף לתנאים שנקבעו בהם).

95. הממונה בחן את התחרות בשוק התערובות גם בעת שאישר את המיזוג בין מכון התערובת אמבר למכון תערובת מתמור.

96. יצוין, כי מכוני התערובת מקפידים לפעול בהתאם לסעיף 4 לתנאי האישור הקודם וכל לקוח שלהם חופשי לרכוש תערובות מזון לבעלי חיים מכל מכון תערובת ללא מגבלה וללא הסכמי בלעדיות.

סיכום הדברים וההיבט המשפטי - קיימת הצדקה להאריך את אישור ההסדר

97. הצרכים, האילוצים והקשיים של המשק והכלכלה הישראלית בכל הנוגע לייבוא וסחר בינלאומי, הוכרו כשיקולים ראויים לאישור הסדרים כובלים. הצורך הלגיטימי של הממשלה בארץ לרכז כוח קנייה כלפי הספקים והמובילים בחו"ל, מצדיק את הארכת אישור ההסדר בכמה לתנאים שנקבעו באישור הקודם.
98. כפי שתואר לעיל, בשוק יבוא והובלת המספוא קיימים צרכים ואילוצים המחייבים שיתוף פעולה כלפי הגורמים בחו"ל. קיים צורך מהותי לתאם את יבוא והובלת המספוא מחו"ל, על מנת להוזיל את העלויות. צרכני המספוא בארץ אינם מסוגלים לפעול לבדם בשוק הבינלאומי ואין כל הצדקה שהם יפעלו לבדם בכל הנוגע ליבוא והובלת המספוא לארץ.
99. שוברי בר בפעילותה מאפשרת ללקוחותיה לזכות ביתרונות רבים וחשובים:
- 76.1 להוזיל את עלויות היבוא וההובלה.
- 76.2 להתמודד טוב יותר מול הספקים בחו"ל ולהגדיל את התחרות בין הספקים הזרים באמצעות עריכת מכרזים, קבלת הצעות והתמחרות עד לקבלת מחיר ותנאים אופטימאליים.
- 76.3 להציב דרישות טיב ואיכות אופטימאליות.
- 76.4 באמצעות פרסום מכרזים בין הספקים הזרים, למנוע מגמה של הסכמי בלעדיות בין הספקים לבין יבואנים או סוכנים ישראלים המעוניינים בהגדלת הרווח ממקטע היבוא.
- 76.5 לקבל תנאים אופטימאליים ביחס להובלה הימית. שוברי בר מצליחה לקבל הצעות C&F מהספקים הזרים (בהן ההובלה לארץ כלולה במחיר) ואילו בעסקאות FOB היא מצליחה להוזיל את עלויות ההובלה הן באמצעות ריכוז כוח קניה מול המובילים וסוכני האוניות, הן באמצעות ריכוז ההובלה באמצעות אוניה אחת גדולה במקום מספר אוניות קטנות והן באמצעות התמודדות טובה יותר מול המובילים הזרים וכן מול הזכיין הבלעדי לאוניות דגל אמריקאי (כאמור לעיל, ההובלה באמצעות אוניות אמריקאיות מסורה לזכיין בלעדי - חברת דגש).
100. כמו כן, שוברי בר הינה גוף מקצועי ומנוסה המאפשר ללקוחותיו לקבל את הטיפול המקצועי והטוב ביותר בנושא היבוא, לרבות טיפול וסיוע בבעיות, קשיים וסכסוכים שנוצרים עם הספקים הזרים ו/או עם המובילים.
101. יתרה מכך, שוברי בר נחשבת כגוף אמין ומקצועי בעיני הספקים הזרים, דבר שמאפשר גם כן להשיג את התנאים הטובים ביותר.
102. בבג"צ 588/84 ק.ש.ר. סחר אזבסט בע"מ נ' המועצה לפיקוח על הגבלים עסקיים, פ"ד מ(1) 29 (להלן: "עניין סחר אזבסט"), נדון, בין היתר, הסדר כובל ליבוא משותף של חומרי גלם אשר אושר על ידי המועצה לפיקוח על הגבלים עסקיים. בית המשפט העליון פסק, כי אכן היה מקום לאשר את

ההסדר הכובל בעניין זה וקבע, כי ככל שמדובר ביצוא ויבוא של חומרי גלם, היתרונות של ההסדר הכובל הם ברורים וחשובים וראוי שהוא יוסיף ויתקיים:

"אכן, ללא ההסדר הכובל ספק רב הוא, אם החברות הכלולות בהסדר היו יכולות, כולן או בהתאמה להתמודד בשוק העולמי ולייצא את תוצרתן לחוץ-לארץ. ספק גם, אם היו יכולות להשיג את חומרי הגלם הדרושים, המצויים בשוקי העולם, ולענייננו באפריקה, במחירים הנאותים ולייבאן בהוצאות מצומצמות, כך שהייצור בישראל יהיה אפשרי ובעלות שתאפשר התמודדות עם לבידים המיובאים ארצה מחוץ-לארץ.

טובת הכלל במקרה זה מצדיקה בהחלט פעולה ארגונית משותפת ומתואמת של כל החברות שבהסדר, בברכתה של המועצה" (שם, בעמ' 42).

103. בעניין סחר אזבסט הסביר בית המשפט העליון, כי קיימת חשיבות רבה בהסדר כובל שנועד להוזיל

את עלויות יבוא חומרי הגלם מחו"ל. "... ככל שבכדישה זו וביבוא חומרי הגלם לישראל מטפל גוף איתן, מתאפשר יבוא זה בתנאים הנוחים לתעשייה המקומית" (שם, בעמ' 42). היתרון איננו רק בחיסכון בעלויות היבוא על ידי הקנייה המרוכזת, אלא גם בכך שבפני הספקים והקניינים בחו"ל ניצב גוף אמין ובעל עוצמה מבחינה כלכלית וכספית (ראה בעמ' 33).

בית המשפט העליון הדגיש, כי אל מול החשש מפגיעה בתחרות, יש לבדוק את טובת הכלל מבחינת התיבט הכללי, כאשר "מה שטוב לכלכלת ישראל טוב ממילא בעקיפין ובחישוב כולל - לכלל הצרכנים תושבי המדינה" (שם, בעמ' 40).

104. בספרו של עוז"ד יצחק יגור - הגבלים עסקיים (1999) בעמ' 170 - 172, ציין המחבר, כי התארגנות צרכנים יכולה להיות לגיטימית במיוחד כאשר מטרתה הינה להוזיל עלויות ייצור ועלויות משלוח ולמנוע בזבז משאבים, וכי שיתוף פעולה לשם העצמת כוחן של חברות והגדלת יכולתן להתחרות בשוק העולמי עשוי להוביל, במקרים רבים, ליבוא במחירים מוזלים ו/או בתנאים משופרים.

105. לעניין זה, נקבע במפורש על ידי בית הדין הנכבד בעת מתן האישור הראשון: "נראה כי ריכוז יבוא חומרי הגלם בו עוסקת שוברי בר מביאים להוזלת חומרי הגלם עבור מכוני התערוכות, ומכאן שגם הצרכן יוצא נשכר" (בעמ' 3 להחלטה).

106. בסעיף 10 לחוק, נקבעו שיקולים לטובת הציבור בהם יש להתחשב כאשר נבחנת תרומתו של ההסדר הכובל והתועלת הצפויה לציבור ממנו אל מול הנזק שעלול להיגרם לציבור. בין היתר, נקבעו בסעיף 10 השיקולים הבאים אשר רלוונטיים לענייננו:

106.1 "10(1) יעול היצור והשיווק של נכסים או שירותים, הבטחת איכותם או הורדת מחיריהם לצרכן" [ההדגשות לעיל ולהלן - אינן במקור].

106.2 "10(2) הבטחת היצע מספיק של נכסים או שירותים לציבור".

106.3 "10(4) מתן אפשרות לצדדים להסדר להשיג אספקה של נכסים או שירותים בתנאים סבירים מידי אדם שבידו חלק ניכר של האספקה, או לספק בתנאים סבירים נכסים או שירותים לאדם שבידו חלק ניכר של הרכישה של אותם נכסים או שירותים".

106.4 "10(5) מניעה פגיעה חמורה בענף החשוב למשק המדינה".

- 106.5 "10(6) שמירה על המשך קיום מפעלים כמקור תעסוקה באיזור שבו עלולה להיווצר אבטלה ממשית כתוצאה מסגירתם או מצמצום הייצור בהם".
- 106.6 "10(7) שיפור מאזן התשלומים של המדינה על ידי צמצום היבוא או הוזלתו או על ידי הגדלת היצוא וכדאיותו".
107. בענייננו מתקיימים כל השיקולים הנ"ל לטובת הציבור. באמצעות פעילות שוברי בר, מתייעל ייצור התערובות במגמה של הוזלת המחירים לצרכן. שוברי בר דואגת להיצע מספיק ויעיל של גרעיני ומוצרי המספוא (בהתחשב בתנאי השוק וצרכי המכונים, כמפורט לעיל). שוברי בר מאפשרת להשיג אספקה של מספוא בתנאים סבירים מהספקים הגדולים בחו"ל, אשר, כאמור לעיל, מספרם הולך ופוחת וקיימת מגמת מיזוגים ביניהם. כמו כן, שוברי בר מאפשרת את הובלת המספוא בתנאים סבירים מול המובילים אשר שולטים על שוק ההובלה הימית (ראה פרטים לעיל באשר לאילוצים הקיימים בתחום ההובלה).
108. מעבר לכל האמור, אין ספק כי פעילות שוברי בר משפרת את מאזן התשלומים של המדינה על ידי הוזלת היבוא. מדובר בענף שבו אין אלטרנטיבה ליבוא ולפיכך ריכוז כוח הקניה כלפי הספקים הזרים והמובילים, מוזיל את היבוא ומשפר את מאזן התשלומים של המדינה. לא קיימת כל חלופה אלטרנטיבית שהינה עדיפה על פעילות זו (ראה מאמרה של מרים מזרחי, "מיזם משותף כהסדר כובל" משפטים כג 213 (1994), בעמ' 233).
109. כאמור בחוות הדעת שצורפה לבקשה הקודמת, תיאום היבוא וההובלה באמצעות שוברי בר, הינו לא רק מועיל אלא הכרחי, מבחינת צרכני המספוא, צרכני התערובות וצרכני מוצרי המזון השונים (שעלותם נגזרת, בין היתר, מעלות התערובות). החיסכון המושג כתוצאה מהיבוא וההובלה המתואמים של המספוא, מוצא את ביטויו באופן מובהק במחיר לצרכן.
- דהיינו: הצרכן הסופי נהנה מהרכישה המתואמת והחיסכון המושג ממנה מוצא את ביטויו במחיר לצרכן (ראה: אי.סי.אס מערכות כבלים בישראל ואח' נ' הממונה על הגבלים עסקיים, קובץ הגבלים עסקיים, כרך א', 298).
110. התיאומים וחילופי המידע בין שוברי בר לבין לקוחותיה, התחומים במסגרת התנאים והמגבלות שהוטלו באישור הקודם, מתמצים ומסתכמים ממילא בכל הנוגע ליבוא והובלה לארץ בלבד, בלי להטיל כבילה או מגבלה כלשהי על פעילות ושיקול דעת הלקוחות, ובלי לפגוע בתחרות בין הלקוחות. אין כל תיאום עמדות ו/או החלפת אינפורמציה פסולה ביחס למחירי תערובות, חלוקת שוק או דברים כיוצא"ב שעלולים לפגוע בצרכנים או לבוא על חשבונם (ראה: החלטה בעניין האיגוד הישראלי לפרסום - החלטה בעניין פטור מהסדר כובל (קובץ הגבלים עסקיים כרך א'), 100, 104; מתן פטור מאישור הסדר כובל - התאחדות התעשיינים בישראל, 1996 הגבלים עסקיים 3007345; וכן מאמרו של חן ליכטנשטיין "חילופי מידע בין מתחרים - סוגיה בדיני הגבלים עסקיים" משפטים כו 493 (תשנ"ו)).
111. פעילות שוברי בר מקנה ללקוחותיה יתרונות מובהקים ביחס ליבוא והובלת המספוא לארץ, הן בכל הנוגע להוזלת העלויות והן בכל הנוגע לרמת השירות, המומחיות, האמינות וכיוצא"ב. כאמור לעיל, יתרונות אלה באים לידי ביטוי במחירי התערובות ובמחירי מוצרי המזון הנגזרים, בין היתר, ממחיר התערובות. דהיינו: פעילות שוברי בר הינה מועילה ומוצדקת מבחינת הצרכן ומבחינת המשק

והכלכלה הישראלית (ראה בעניין זה: מתן פטור מאישור הסדר כובל - עמותת אינטרפלורה ישראל [1994] הגבלים עסקיים 3007474).

112. בהחלטת הממונה בעניין אינטרפלורה הנ"ל, נקבע, כי ארגון המאגד בתוכו הזמנות ושירותים לייצוא של פרחים, איננו פוגע בתחרות. למרות שבעמותת אינטרפלורה נצבר מידע רב אשר יכול להיות עוגן להתנהגות לא תחרותית, ניתן פטור להסדר מאחר ובמידע זה נעשה שימוש למטרות של ייעול ושיפור המוצר, ולא למטרות אנטי-תחרותיות.

בדומה לכך, גם בענייננו, שוברי בר מרכזת את הזמנות הלקוחות ונצבר בידה אך ורק המידע הנדרש לשם הטיפול ביבוא ובהובלה. הדבר נעשה לשם השגת תנאים אופטימאליים מול הספקים והמובילים בחו"ל ואין בכך כל פגיעה בתחרות בארץ בין הלקוחות המייצרים תערובות.

113. בדומה להחלטת הממונה בעניין אינטרפלורה, גם כאן מדובר בענף המאופיין בתחרות עזה. בין לקוחותיה של שוברי בר, לרבות שלושת מכוני התערובת הקשורים אליה בקשרי בעלות, אין כל הסדרים כובלים ביחס למחירי התערובות, חלוקת שוק או דברים כיוצא באלו אשר עלולים לפגוע בתחרות.

114. כמו כן, הלכה היא שהסדר כובל הינו ראוי לאישור כאשר הינו חוסך בעלויות עסקה שהיו הופכות אותה לבלתי יעילה או בלתי כלכלית - הי"ע 3547/00 הפדרציה הישראלית לתקליטים וקלטות בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים; 2000, הגבלים עסקיים 3008822.

115. כאמור לעיל, מדובר בהסדר המכוון ליבוא והובלה ימית בלבד ותחולתו הינה למעשה מחוץ לשוק הישראלי. שיקול זה הוכר, בין היתר, במסגרת כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים), התש"ס - 2000 (ראה סעיף 6 לכללים, בו נקבע כי דין מיזם משותף בין מתחרים שכל תחולתו מחוץ לשוק הישראלי, ואשר אינו מוכר לשוק הישראלי ואינו משווק בו, במישרין או בעקיפין, כדין מיזם משותף בין מתחרים שלא בתחומי התחרות).

116. מכל האמור לעיל עולה, כי הארכת אישור ההסדר הכובל הינה לטובת הציבור וכי מתקיימים השיקולים לטובת הציבור המנויים בסעיף 10 לחוק, כמפורט לעיל. מעבר לכך, בבחינת הנושא בכללותו, יש להתחשב וליתן משקל גם לזכויות יסוד כגון חופש העיסוק וזכות הקניין. מבלי לגרוע או להמעיט בחשיבות השיקולים הנשקלים ביחס לאישור הסדר כובל על פי החוק, יש להתחשב גם בחופש העיסוק של שוברי בר ובעלי מניותיה - בזכות הבסיסית לנהל עסק של מתן שירותי יבוא כסוכנות. חופש העיסוק הוכר מקדמת דנא כזכות אדם יסודית. עמד על כך כב' השופט ש.ז. חשין בציינו: "כלל גדול הוא, כי לכל אדם קנויה זכות טבעית לעסוק בעבודה או במשלח יד אשר יבחר לעצמו... זוהי... זכות שאינה כתובה על ספר, אך נובעת מזכותו הטבעית של כל אדם לחפש מקורות מחיה ולמצוא לעצמו מלאכה המפרנסת את בעליה" (בג"ץ 1/49 בז'רנו נ' שר המשטרה, פ"ד(ב) 88, 82).

הדברים נכונים במיוחד לאחר חקיקת חוק יסוד חופש העיסוק, אשר: "...העניק לזכות זו הכרה חוקתית פורמאלית ומעמד על-חוקי. היא הפכה לזכות יסוד מוגנת העומדת על רמה נורמטיבית גבוהה יותר מדבר חקיקה "רגיל" או מהמשפט המקובל נוסח ישראל" (ע"א 239/92 "אגד" אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ נ' משיח, פ"ד מח(2) 66, 71).

117. פגיעה בחופש העיסוק היא חוקתית אך ורק אם היא במידה שאינה עולה על הנדרש - אחד המבחנים הנדרשים הוא של מינון הפגיעה ומידתיות. ראה: בג"ץ 987/94 יורונט קווי זהב (1992) בע"מ נ' שרת התקשורת, פ"ד מח (5) 412, 435, בג"ץ 3477/95 בן-עטיה נ' שר החינוך, התרבות והספורט, פ"ד מט (5) 1, 10-14, בג"ץ 4541/94 מילר נ' שר הבטחון, פ"ד מט (4) 94, 138.

118. לפיכך ומעבר לשיקולים לטובת הציבור על פי סעיף 10 לחוק ההגבלים העסקיים, התומכים בפעילות שוברי בר, כאמור לעיל, יש ליתן משקל גם לחופש העיסוק של שוברי בר ובעלי מניותיה ולא לפגוע בו במידה העולה על הנדרש ולתכלית ראויה. כמו כן, יש ליתן משקל לחופש ההתאגדות של בעלי מניות שוברי בר ולזכות הקניין שלהם, כאמור בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

119. לאור כל הנימוקים שפורטו לעיל (ופורטו ביתר הרחבה בבקשות הקודמות), ניתנו האישורים הקודמים, שקבעו כי ההסדר ראוי לאישור, בכפוף לתנאים שהוסכמו עם הממונה. כך, למשל, קבעה כב' השי' שידלובסקי אור בעת מתן האישור הראשון:

"לאחר שבחנתי את פרטי ההסדר הכולל ואת התנאים שהצדדים הסכימו להם, הגעתי למסקנה כי יש מקום לאישור ההסדר בתנאים להם הסכימו הצדדים, המצורפים לפסק-דין זה ומהווים חלק בלתי נפרד ממנו. נראה כי ריכוז חומרי הגלם בו עוסקת שוברי בר מביאים להוזלת חומרי הגלם עבור מכוני התערוכה, ומכאן שגם הצרכן יוצא נשכר".

120. בדומה, קבעה כב' השופטת מ' מזרחי בעת מתן האישור הקודם:

"11. לאחר שבחנתי את השאלה האם יש מקום לאשר את ההסדר, הגעתי למסקנה כי מאחר שההיגיון הכלכלי תומך בטיעונים המוצגים ע"י המבקשת, יש להכיר בהשפעה החיובית של חיזוק כח הקניה באמצעות היתרון לגודל ברכש היבוא וההובלה הימית, כהשפעה אשר תמצא ביטוי - כשהיא מחוזקת ע"י תנאי הממונה - גם בהוזלת המחיר ללקוחות בשוק המקומי. משהממונה הכירה בקושי אובייקטיבי של הצגת הוכחה מספרית לטענות בדבר התועלת, אני רואה מקום להסתפק בשיקולים הכלכליים הכלליים האמורים, מה גם שהממונה עצמה מצאה תמיכה בטענות המבקשת בהערכות של "גורמים בשוק". מקובל עלי גם שריכוז כח הקניה וניהול המו"מ מול הספקים הזרים באמצעות המבקשת מאפשר לה להציב דרישות גבוהות בנושא טיב ואיכות המספוא, דבר העולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי הכללי. מדובר במסקנה בעלת היגיון כלכלי, הנשענת על האינטרסים של צדדי ההסדר, שהם עצמם מגדלי בעלי חיים ומכירים בחשיבות הנושא. כמו כן, אציין כי הבקשה נתמכה ע"י חוות דעת כלכלית מקיפה, המתייחסת גם לתועלת שיביא ההסדר, שלא נסתרה, ובעיקר בעלת משקל בעיני עמדת הממונה, התומכת באישור ההסדר.

12. במצב דברים זה, יש בידי לומר כי יש בהסדר כדי להביא "לייעול הייצור והשיווק של נכסים או שירותים, הבטחת איכותם או הורדת מחיריהם לצרכן", כלשון סעיף 10(1) לחוק, וגם כדי לבסס את האפשרות "להשיג אספקה של נכסים או שירותים בתנאים סבירים מידי אדם שבידו חלק ניכר של האספקה" (סעיף 10(4) לחוק), או כדי "להביא לשיפור מאזן התשלומים של המדינה ע"י צמצום היבוא או הוזלתו" (סעיף 10(7) לחוק). בנוסף, תנאי הממונה יש בהם כדי להתמודד עם הסכנות של ההסדר ופגיעתו בתחרות, וכך מבטיחים את השגת התועלת לציבור.

לאור האמור, הבקשה עומדת בתנאי סעיף 10 לחוק, בנושא התועלת לציבור, וניתן לאשרה בכפוף לתנאי הממונה".

121. מאחר וגם כיום מתקיימים כל אותם טעמים שבבסיס מתן האישורים הקודמים ובהתחשב בכל האמור לעיל, מתבקש בית הדין הנכבד לאשר את ההסדר הכובל נשוא בקשה זו ולהאריך את האישור הקודם, בכפוף לתנאים שנקבעו בו, לתקופה של 5 שנים נוספות (או תקופה אחרת אותה ימצא בית הדין לנכון).

אנו מצהירים שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם הנכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או הנוגע לו (למעט מסמכים דומים בעלי מהות ו/או מטרה זהה החוזרים על עצמם במהלך העסקים הרגיל של פעילות שוברי בר מול לקוחותיה והספקים הזרים).

אנו מבקשים שבית הדין יורה בתוקף סמכותו לפי סעיף 42 לחוק, שהחלקים בבקשה זו ובחוות הדעת התומכת בה הכוללים נתונים מסחריים ועסקיים של שוברי בר ומכוני התערוכות אמבר, מילובר וצמח, לא יהיו פתוחים לעיון הציבור, מכיוון שמדובר בחברות פרטיות אשר אינן מחויבות לחשוף נתונים אלה וחשיפה פומבית שלהם עלולה לפגוע בהן ובעסקיהן. שוברי בר ומכוני התערוכות מוכנים לחשוף את כל הנתונים והפרטים שלהם בפני הממונה ובפני בית הדין הנכבד, לצרכי בקשה זו, אולם אין הצדקה שנתונים אלה יהפכו לפומביים.

שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

תאריך: 11 באפריל, 2010

תוכן עניינים

עמוד	שם הנספח	נספח
1	עמ' 16/7/2007 פסק דינה של כבוד השופטת מ' מזרחי מיום	1
14	עמ' 16/12/2003 פסק-דינה של כבוד השופטת מ' שידלובסקי-אור מיום	2
22	עמ' בקשה לאישור הסדר כובל מיום 14/11/2006 על נספחיה: הבקשה גופה נספח א' – פסק-דינה של כבוד השופטת מ' שידלובסקי-אור מיום 16/12/2003 נספח ב' – בקשה לאישור הסדר כובל מיום 14/11/2006 (על נספחיה) נספח ג' – החלטת הרשות להגבלים עסקיים בדבר פטור מהסדר כובל מיום 19/3/2006	3
עמ'	העתק התקנון של שוברי בר הכולל פירוט של בעלי מניותיה	4

נספח 1

פסק דינה של כבוד השופטת מ' מזרחי מיום
16/7/2007

עמוד מס' 1

בית המשפט

ה"ע 611/06

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים
לפני: כבוד השופט מרים מזרחי

בעניין: **שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ**
ע"י ב"כ עו"ד אלון פומרנץ
ממשרד ליפא מאיר ושות'

המבקשת

נ ג ד

הממונה על ההגבלים העסקיים
ע"י עו"ד איריס אכמון
המחלקה המשפטית ברשות להגבלים עסקיים

המשיבה

פסק - דין

1. לפני בקשה לאישור הסדר כובל שהצדדים לו הם המבקשת ושלושה מכוני תערוכת (מילובר, אמבר וצמח) המחזיקים במבקשת, שהיא אגודה שיתופית. המבקשת פועלת כסוכנת המתווכת ביבוא מספוא ותוספים שונים המשמשים בתערוכות מזון לבעלי חיים. ההסדר מתואר ע"י המבקשת כהסדר שעניינו תאום יבוא והובלה ימית של מספוא מחו"ל לישראל, והחלפת מידע בעל-פה ובכתב בענייני היבוא.

בעלי מניותיה של שוברי בר הינם 13 גופים שונים, לרבות מספר ארגוני קניות, וכן מספר מכוני לייצור תערוכות. כל בעלי המניות מייצגים את מגדלי בעלי החיים – מאות קיבוצים, וכן מושבים ברחבי המדינה.

2. המבקשת הוקמה בשנת 1989, ופעלה עד שנת 2002 ללא אישור. ביום 16.12.03 קיבל בית הדין את עמדת הממונה, כי שוברי בר מהווה הסדר כובל ואישר את קיום ההסדר בתנאים שהוצעו ע"י הממונה לתקופה של שלוש שנים.

בית המשפט

ה"ע 511/06

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים
 לפני: כבוד השופטת מרים מזרחי

בקשה נוספת לאישור ההסדר הוגשה ביום 14.11.06, ובדיקה מחודשת של הממונה הביאה אותה להמליץ לפני בית הדין לאשר את ההסדר באותם תנאים, לתקופה של שלוש שנים.
 בבקשה זו אדון כאן.

להסדר ניתן היתר זמני, שתוקפו עד 16.9.07. יצוין כי הצדדים הסכימו לכך שאדון בבקשת אישור ההסדר כדן יחיד.

3. מהבקשה עולה, כי אין המבקשת חולקת יותר על הטענה שמדובר בהסדר כובל הטעון אישור. מהבקשה עתה נפקדות הטענות שהמבקשת העלתה לעניין זה בבקשה הקודמת, ונראה כי המבקשת השלימה עם עמדת הממונה בנושא זה. מעבר לצורך, ייאמר כי לא יכול להיות ספק כי מדובר בהסדר הנכנס לגדר הגדרת הסדר כובל, כמיזם משותף בתחום היבוא, המשליך על התחרות בשוק, וכך גם, כאמור, ראה אותו בית הדין בהחלטתו בבקשה הקודמת.

4. לא הוגשו התנגדויות להסדר הנוסף, ולנוכח עמדת הממונה והסכמת המבקשת לתנאים שהוצעו ע"י הממונה, המחלוקת היחידה שעל בית הדין להכריע בה היא תקופת האישור, דהיינו – משך הזמן שבו תאושר הפעילות במסגרת ההסדר. הממונה סבורה כי יש מקום לאשר את ההסדר לתקופה של שלוש שנים בלבד, ואילו ב"כ המבקשת טען כי פרק הזמן של שלוש שנים הוא קצר מדי וכי ראוי שההסדר יאושר למשך חמש שנים. בנושא זה אדון בהמשך הדברים.

ואולם, גם בהעדר מחלוקת לעניין עצם אישור ההסדר, שומה על בית הדין לקבוע אם ההסדר עונה על הקריטריון שנקבע בסעיף 10 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: החוק), דהיינו – "אם תרומת ההסדר הכובל ... ואם התועלת הצפויה לציבור תעלה באופן ממשי על הנזק העלול להיגרם לציבור או לחלק ממנו".

בית המשפט

ה"ע 611/06

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים
לפני: כבוד השופטת מרים מזרחי

5. על פי המוסכם בין הצדדים, שלושת מכוני התערוכת אינם מחויבים להשתמש בשירותי היבוא שמספקת המבקשת, ברם, בפועל, מרבית המספוא המיובא על ידם מחו"ל מוזמן באמצעותה. ויוטעם, העובדה שאין כבילה מפורשת אין בה כדי לפגוע בקביעה שמדובר בהסדר כובל. מדובר במיזם משותף של מתחרים לרכישת חומרי גלם, הפוגע בהכרח בתחרות ביניהם, וכך בתחרות בשוק.
6. עיקר צריכת המספוא במדינת ישראל מקורה ביבוא. שוברי בר רוכשת בעבור לקוחותיה סחורה מארה"ב, בין השאר, בשיטה שבה הספק לוקח על עצמו אף להוביל את הסחורה לנמל היעד (F&C), בשתי דרכים עיקריות: רכישת שירותי לוגיסטיקה והובלה, כאשר מחיר המוצר נקבע בבורסה (בעיקר תירס, כוספת סויה, סורגום), וגם בשיטה שבה המחיר נקבע במו"מ עם הספק (בעיקר מוצרי הלוואי).
- שוברי בר טוענת כי ריכוז רכש חומרי הגלם מביא לחסכון עלויות עסקה, כאשר הרכש נעשה בהיקפים גדולים יותר, וכן להוזלת מחיר הקניה ושיפור איכות הסחורה כתוצאה מצבירת כוח מיקוח.
7. על פי עמדת הממונה, הנשענת על שיחות שקיימה המחלקה הכלכלית ברשות ההגבלים העסקיים עם גורמים שונים בענף תערוכות המזון ובענף יבוא המספוא והתוספים - גם אם יש לשוברי בר יתרון מסוים לגודל ברכש, קשה מאוד לכמת את היתרון ולחשב את הורדת המחירים בפועל לה מביא יתרון זה. זאת מאחר שמחירי חומרי הגלם ומחירי ההובלה משתנים לעתים תכופות. מאותה סיבה יש גם קושי להשוות את המצב כיום לתקופה בה לא פעלה שוברי בר. בתגובת הממונה נטען, כי ככל הנראה היתרונות המושגים על ידי שוברי בר, ככל שהם קיימים, ניתנים להשגה גם אם יבואן או סוכן אחר של מספוא ירכז, אד-הוק, מספר הזמנות, עד להשגת מסה קריטית כלשהי הנדרשת לשם רכש יעיל וזול של מספוא. הממונה מוסיפה בתגובתה לבקשה, כי שוברי בר לא

בית המשפט

ה"ע 611/06

בית הדין להגבלים עסקיים

בבית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כבוד השופט מרים מזרחי

תמכה בקשתה בנתונים מספריים כלשהם, שיש בהם כדי להראות כי אכן בעקבות פעילותה מושג כח מיקוח אשר מוזיל את מחירי המספוא. עם זאת, הממונה מודה כי על פי גורמים בשוק, יש בכל זאת יתרון מסוים לפעילות לאורך זמן, להבדיל מפעילות אד-הוק, מהטעם שהמוניטין והאמון ששוברי בר צוברת אצל ספקי התבואה בארה"ב מאפשר לה להוריד את המחירים מעבר למה שמאפשרים יתרונות לגודל בלבד.

עוד עלה מבדיקת הממונה, כי יש מקום להבחין בין יבוא התירס ומוצרי הלוואי, לבין יבוא מספוא מסוגים אחרים. רוב מוצרי התירס ומוצרי הלוואי מיובאים מארה"ב. לצורך היבוא מארה"ב נדרשות ספינות גדולות מסוג פאנמקס, אשר מכילות כ-60,000 טון. ייבוא באמצעות ספינות ענק אלה מקשה על יבואנים קטנים לייבא את התירס ואת מוצרי הלוואי שלו מארה"ב באופן עצמאי ללא היזקקות לשוברי בר. שיקולים אלו תומכים בהערכת "גורמים בשוק" (כהתבטאות הממונה בתגובתה), שיש לשוברי בר יכולת לרכוש מספוא ומוצרי לוואי במחירים מופחתים.

על פי תגובת הממונה, כוחה המשמעותי של שוברי בר הינו ביבוא תירס ומוצרי הלוואי מארה"ב. עם זאת, מכיוון שביחס למוצרים אחרים קיימת תחרות אפקטיבית ממערב אירופה וממזרחה, רכישת מוצרים אחרים על ידי שוברי בר לצד תירס ומוצרי הלוואי אינה מעוררת קושי תחרותי.

8. בצד טענת היתרון ברכש המספוא, טוענת המבקשת לתועלת מריכוז ההובלה הימית. בהקשר זה טוענת המבקשת כי אין ביכולתו של יבואן בודד למלא אונייה שלמה, ולכן יש צורך בהתאגדות כמה יבואנים להביא אונייה כזו. לשיטת המבקשת, ביצוע הזמנות בהיקפים גדולים מאפשר לה להשיג מן הספקים הצעות (C&F) זולות יותר. עוד טוענת היא, כי יש

בית המשפט

ה"ע 611/06

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים
לפני: כבוד השופט מרים מזרחי

צורך באיחוד כוחות לנוכח הפגיעה בתחרותיות בהובלת המספוא מארצות הברית, מכח העובדה שעל פי התחייבות ישראל לממשלת ארה"ב, יש לייבא חלק ניכר מיבוא זה באמצעות צי הסוחר האמריקאי דווקא.

בדיקת הממונה מנגד העלתה, כי בתחום החובלה יש לדבר על תועלת רק כאשר מדובר בהובלה מנמלים מרוחקים בלבד, וכי היתרון האמור אינו אינהרטי לשוברי בר. בנוסף, נטען בתגובת הממונה, כי עסקות במתכונת C&F, שהן זולות יותר כטענת המבקשת, נפוצות יותר ללא קשר להיקף חומרי הגלם המבוקש על ידי הרוכשים. הממונה גם אינה סבורה כי קיימת חובה כלשהי המוטלת על שוברי בר להוביל את הסחורה באמצעות אוניות אמריקאיות.

9. היה בידי להתרשם, כי חלק מטענות המבקשת לעניין התועלת הנגרמת ע"י ההסדר נראות לממונה כטענות הגיוניות, אשר גם מועלות ע"י "גורמים בשוק", אך גם כטענות שלא הוכחו **בנתונים** מספריים, אם כי גם לא הוכח היפוכם. כך הממונה טוענת בתגובה, כי טענת המבקשת, לפיה הצרכן הסופי נהנה מהרכישה המתואמת וכי החיסכון המושג ממנה מוצא ביטוי במחיר לצרכן, לא גובתה בהוכחות. הממונה גם הדגישה, שאין מדובר בהסדר שתחולתו הינה למעשה מחוץ לשוק הישראלי, מאחר שגרעיני התערובות והמספוא נמכרים בשוק הישראלי.

עם זאת, הממונה מכירה בכך שקיים יתרון מסוים לגודל ברכש חומרי הגלם ובהובלתם, ומציינת כי אליבא ד"גורמים בשוק", שוברי בר מייבאת את חומרי הגלם במחיר נמוך יותר מגורמים אחרים הפעילים ביבוא חומרי גלם. כמו כן, אישרה הממונה, כי במהלך תקופת האישור לא נמצאה אינדיקציה לכך כי הופרו התנאים שנקבעו או כי המבקשת ניצלה לרעה את מעמדה באופן הפוגע בתחרות. הממונה גם הכירה בקושי להיעזר בנתונים המספריים להוכחת התועלת לציבור. על כן, ואף

בית המשפט

ה"ע 611/06

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים
 לפני: כבוד השופט מרים מזרחי

כי לא הוצגו נתונים מספריים המלמדים על התועלת לציבור, ראתה הממונה לנכון להמליץ על מתן היתר להמשך פעילותה של שוברי בר באותם התנאים שנקבעו לפעילות זו בעבר.

להבנת עמדת הממונה, לרבות התנאים, יש לקחת בחשבון גם את העובדות הבאות, הקשורות לאופי השוק: תערובות המזון הן חומר גלם משמעותי בתעשיית הבשר. שוק זה מתאפיין בשנים האחרונות בהיווצרות שרשראות של אינטגרציה אנכית. שלושת המכוניות השותפים בשוברי בר קשורים לאינטגרציות אנכיות בשוקי הבשר השונים, וגם מכוני תערובות אחרים קשורים לאינטגרציות אנכיות בשווקים אלה.

10. בשל היות תערובות המזון חומר גלם בעל עלות דומיננטית בעלויות החקלאי, סבורה הממונה כי קיים חשש "ששוברי בר תשמש פלטפורמה לתיאום בין חבריה לא רק בתחום התערובות, אלא אף בתחומים אחרים". התנאים שהעמידה הממונה להסדר מתמודדים עם חשש זה, בהבטיחם שההפרדה בין שוברי בר לבין בעלי מניותיה וכן כללי ההתנהגות יחולו גם בתחומים אחרים בהם בעלי שוברי בר מתחרים. הרחבה זו מונחת בלב השינוי - שאינו משמעותי - בין התנאים הקודמים והתנאים החדשים. התנאים באים גם להבטיח את הוזלת המחיר לציבור, וכך אחד התנאים החשובים קובע שיעורי עמלות מכסימליים. יצוין, כי מאחר ששוברי בר נהגה לתת ללקוחותיה החזרי עמלות, ונמנעה מלחלק דיבידנדים לבעליה, המליצה הממונה להשאיר על כנם את שיעורי העמלות אשר נקבעו בתנאים הקודמים, ואולם, הדגישה כי שיעורי העמלות ייבחנו על ידה, ואם ישתנה המצב, אפשר שתפנה לבית הדין כדי לעדכן את התנאים.

התנאים הם התנאים שפורטו בהחלטה על אישור ההסדר הקודם. ואולם, בשל השינויים הקלים שהוכנסו בהם, אביא כאן את נוסחם (השינויים מודגשים):

בית המשפט

ה"ע 611/06

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים
 לפני: כבוד השופטת מרים מזרחי

1. שוברי בר וכל אחד משלושת מכוני התערבות יימנעו מהעברה זה לזה של מידע כלשהו בקשר עם לקוחותיהם, מכירותיהם, תשומותיהם ופעילותם העסקיים של מכוני התערבות, למעט מידע שפרסומו הותר במפורש ו/או מידע הזמין ממילא לציבור ובכלל כד:

1.1 שוברי בר לא תעביר לבעלי מניותיה, בכללם לשלושת מכוני התערבות, כל מידע בדבר היקף, סוג מחיר או תנאי רכישה של חומרי הגלם אשר הזמינה עבור מכוני תערבות אחרים, בין אם הם שלושת מכוני התערבות ובין אם הם מכוני תערבות שאינם בשוברי בר, ולא תאפשר להם גישה למידע זה.

1.2 שוברי בר לא תעביר למכוני תערבות שאינם בשוברי בר כל מידע בדבר היקף, סוג מחיר או תנאי רכישה של חומרי הגלם אשר היא הזמינה עבור מכוני תערבות אחרים, בין אם הם שלושת מכוני התערבות ובין אם הם מכוני התערבות שאינם שוברי בר, ולא תאפשר להם גישה למידע זה.

1.3 ארבעת מכוני התערבות לא יעבירו זה לזה ולמכוני תערבות שאינם בשוברי בר, במישרין או בעקיפין, כל מידע בדבר היקף, סוג מחיר או תנאי רכישה של רכישות חומרי גלם על ידם, היקפי מכירת תערובות מזון על ידם, מידע אודות לקוחות, מידע בדבר תנאי אשראי הניתנים ללקוחות ומידע בדבר התקשרויות בעבר או בעתיד. למעט מידע שהעברתו הותרה במפורש. אין באמור לעיל כדי למנוע ממכוני תערבות להתריע זה בפני זה בדבר פגם שנפל באיכות חומר הגלם המיובא על-ידי שוברי בר.

1.4 מי שמשמש כעובד, מנהל, יועץ או נושא משרה באחד משלושת מכוני התערבות, או בכל גוף שמכוני התערבות הם בעלי השליטה בו לא ישמש כעובד או יועץ פנימי של

בית המשפט

ה"ע 611/06

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים
לפני: כבוד השופט מרים מזרחי

שוברי בר ולא ייטול חלק בפעילותה השוטפת של שוברי בר. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, לא יסייע אדם כאמור לשוברי בר בהכנת מכרזים לרכישת חומרי גלם, או במשא ומתן לאספקת חומרי גלם, או בהנחיה באשר לאופן הטיפול ברכישת חומרי גלם ולא יהיה שותף לקבלת החלטות בנושאים אלה בפעילות השוטפת.

לעניין זה "שליטה" – כהגדרת המונח בכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות) התשס"ו-2006.

1.5 אין באמור לעיל כדי למנוע מכל מכון תערובת להעביר לשוברי בר הזמנות לרכישת חומרי גלם בעבור עצמו ובכללן הוראות בדבר כמויות חומרי הגלם אותן הוא מבקש לרכוש, המועדים בהם הוא מבקש לרכוש, המועדים בהם הוא מבקש לקבל את ההספקה, המחיר שהוא נכון לשלם עבור חומר הגלם ואיכות חומר הגלם הדרושה לו. כן אין באמור לעיל כדי למנוע משוברי בר את הזכות להיוועץ יעוץ מקצועי עם מכון תערובת כלשהו, מקום שיעוץ מקצועי כאמור דרוש לו, ובלבד שמידע שיסופק לו לא יועבר למכוני תערובת אחרים.

2. חובה לספק

2.1 שוברי בר תספק שירותיה כסוכנת יבוא חומרי גלם לצדדים שלישיים אשר יחפצו לקבל ממנה שירותים אלה, ובלבד שהכמות שיבקשו צדדים שלישיים אלה להזמין לא תקטן מ-2000 טון גרעינים ו/או 500 טון לחומר גלם שאינו מספוא. שוברי בר לא תסרב לספק שירותים אלה סירוב בלתי סביר.

2.2 שוברי בר תהיה רשאית שלא לספק שירותים למי שלא שילם (מבלי הצדק בדיון) עמלה לה הייתה שוברי בר זכאית.

בית המשפט

ה"ע 611/06

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים
 לפני: כבוד השופטת מרים מזרחי

2.3 בעבור שירותיה תגבה שוברי בר מכל לקוחותיה, ובכללם שלוש מכוני התערובת, עמלה בשיעור זהה אשר לא תעלה על אחוז אחד (1%) מערך העסקה. הממונה תשוב ותבחן את שיעור העמלה כעבור תקופה של 18 חודשים מיום מתן האישור.

3. כללי התנהגות

המגעים בין בעלי המניות בשוברי בר יתבצעו בדרך המצמצמת חשש לפגיעה בתחרות, ובכלל כך:

3.1 לא תתקיים כל ישיבה משותפת של שלוש מכוני התערובת או נציגיהם, למעט לצורך ניהולה השוטף של שוברי בר.

3.2 בפגישות ובמגעים בין בעלי המניות בשוברי בר לא יידונו עניינים הקשורים בהיקפי רכישות חומרי גלם על ידי כל אחד משלוש מכוני התערובת וממכוני התערובת שאינם בשוברי בר, היקפי מכירת תערובות מזון על ידם ללקוחותיהם, תנאי האשראי הניתנים ללקוחות, מידע בדבר התקשרויות מכוני התערובת בעבר או בעתיד או כל עניין אחר הנוגע לתחום בו בעלי המניות בשוברי בר או תאגידים בשליטתם מתחרים זה בזה.

לעניין זה "שליטה" – כהגדרת המונח בכללי ההגבלים

העסקיים (הוראות והגדרות כלליות) התשס"ו-2006.

3.3 פגישות בין ממלאי תפקיד אצל המבקשת ייערכו לפי סדר יום קבוע מראש; לא יידונו בפגישות אלה נושאים שאינם בסדר היום;

3.4 כל הנאמר בפגישות וסדר היום יתועדו ותיעוד זה יישמר ויהיה זמין;

בית המשפט

ה"ע 611/06

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים
לפני: כבוד השופט מרים מזרחי

4. שלושת מכוני התערובת יאפשרו לבעלי מניותיהם וארגוני הקניות השייכים לבעלי מניותיהם לרכוש תערובות מזון לבעלי חיים מכל מכון תערובת ללא מגבלה.
- 4.1 כל אחד משלושת מכוני התערובת יבהיר לבעלי מניותיו ולארגוני קניות השייכים לבעלי מניותיו כי הם אינם מחויבים לרכוש את תערובות המזון להן הם נזקקים, כולן או חלקן, ממכון התערובת אשר בחזקתם.
- 4.2 שלושת מכוני התערובת לא יתקשרו עם בעלי מניותיהם של שלושת מכוני התערובת או ארגוני הקניות השייכים להם, בהסכם לרכישה בלעדית של תערובות מזון.
- 4.3 כל מגבלה הוזית או תקנונית המחייבת את בעלי מניותיהם של שלושת מכוני התערובת או את ארגוני הקניות של בעלי מניות אלה לרכוש תערובות מזון רק ממכון התערובת אשר בבעלותם – תוסר לאתרו.
- 4.4 שלושת מכוני התערובת לא יסרבו סירוב בלתי ספק תערובות מזון לקיבוצים או לארגוני קניות של קיבוצים אשר אינם קשורים אליהם בקשרי בעלות.
- 4.5 אין באמור בסעיף זה כדי למנוע מכל אחד משלושת מכוני התערובת ליתן הלוואה לבעל מניותיו ו/או לארגוני הקניות השייכים לבעל מניותיו, אשר פירעונה יובטח על ידי התחייבות מלקבל הלוואה לרכוש תערובות מזון משך תקופה קצובה מנותן ההלוואה בלבד. יחד עם זאת, מקבל ההלוואה יוכל לרכוש תערובות מזון ממכוני תערובת אחרים בכפוף לפירעון ההלוואה.
5. כללי
 אין בתנאים אלה כדי לגרוע מהוראות חוק ההגבלים העסקיים.
6. תקופה
 אישור זה ניתן לתקופה של שלוש שנים.

בית המשפט

ה"ע 611/06

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים
לפני: כבוד השופטת מרים מזרחי

11. לאחר שבחנתי את השאלה האם יש מקום לאשר את ההסדר, הגעתי למסקנה כי מאחר שההיגיון הכלכלי תומך בטיעונים המוצגים ע"י המבקשת, יש להכיר בהשפעה החיובית של חיזוק כח הקניה באמצעות היתרון לגודל ברכש היבוא ובהובלה הימית, כהשפעה אשר תמצא ביטוייה – כשהיא מחוזקת ע"י תנאי הממונה – גם בהוזלת המחיר ללקוחות בשוק המקומי. משהממונה הכירה בקושי אובייקטיבי של הצגת הוכחה מספרית לטענות בדבר התועלת, אני רואה מקום להסתפק בשיקולים הכלכליים הכלליים האמורים, מה גם שהממונה עצמה מצאה תמיכה בטענות המבקשת בהערכות של "גורמים בשוק". מקובל עלי גם שריכוז כח הקניה וניהול המו"מ מול הספקים הזרים באמצעות המבקשת מאפשר לה להציב דרישות גבוהות בנושא טיב ואיכות המספוא, דבר העולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי הכללי. מדובר במסקנה בעלת היגיון כלכלי, הנשענת על האינטרסים של צדדי ההסדר, שהם עצמם מגדלי בעלי חיים ומכירים בחשיבות הנושא. כמו כן, אציין כי הבקשה נתמכה ע"י חוות דעת כלכלית מקיפה, המתייחסת גם לתועלת שיביא ההסדר, שלא נסתרה, ובעיקר בעלת משקל בעיני עמדת הממונה, התומכת באישור ההסדר.

12. במצב דברים זה, יש בידי לומר כי יש בהסדר כדי להביא "לייעול הייצור והשיווק של נכסים או שירותים, הבטחת איכותם או הורדת מחיריהם לצרכן", כלשון סעיף 10(1) לחוק, וגם כדי לבסס את האפשרות "להשיג אספקה של נכסים או שירותים בתנאים סבירים מידי אדם שבידו חלק ניכר של האספקה" (סעיף 10(4) לחוק), או כדי "להביא לשיפור מאזן התשלומים של המדינה ע"י צמצום היבוא או הוזלתו" (סעיף 10(7) לחוק). בנוסף, תנאי הממונה יש בהם כדי להתמודד עם הסכנות של ההסדר ופגיעתו בתחרות, וכך מבטיחים את השגת התועלת לציבור.

לאור האמור, הבקשה עומדת בתנאי סעיף 10 לחוק, בנושא התועלת לציבור, וניתן לאשרה בכפוף לתנאי הממונה.

בית המשפט

ה"ע 611/06

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים
 לפני: כבוד השופטת מרים מזרחי

13. אעבור למשך זמן האישור. אני סבורה כי האישור למשך פרקי זמן קצרים מבטיח פיקוח צמוד של הממונה על הגבלים עסקיים, ועל כן, לאחר שהגעתי למסקנה כי תרומת ההסדר עולה באופן ממשי על נזקו לתחרות, אני רואה לנכון לאשר את ההסדר לתקופה של שלוש שנים, והכל בכפוף לתנאים. אכן, על פי תגובת הממונה, לא נמצאה פגיעה תחרותית הנובעת מפעילותה של שוברי בר בעבר, ואולם, בהסדר זה חוברים שלושת המתחרים הגדולים בענף יבוא תערובות המזון, הקשורים באינטגרציה אנכית גם עם מגדלי בעלי חיים ועם משחטות. בנסיבות אלו, הסיכון התחרותי הגלום בהסדר אינו מבוטל. כטענת ב"כ הממונה, העובדה שפעילות ההסדר תעמוד לביקורת במרווחי זמן לא ארוכים תהייה תמריץ לקיום תנאי האישור ויתרת הוראות הדין, ותבטיח את התנהלותו התקינה.

אני מאשרת, אפוא, את ההסדר, כפוף לתנאי הממונה שפורטו בסעיף 10 לעיל, לתקופה של שלוש שנים.

ניתן היום א' באב, תשס"ז (16 ביולי 2007) בהעדר המזכירות תמציא העתקים לב"כ הצדדים.

מרם מזרחי, שופטת

הקלדה: נעמי ביטון

נספח 2

פסק-דינה של כבוד השופטת מ' שידלובסקי – אור
מיום 16/12/2003

עמוד 14

בית המשפט

ה"ע 7003/02

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

לפני כב' המשנה לאב בית הדין, השופטת מ' שידלובסקי-אור

בעניין: שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ

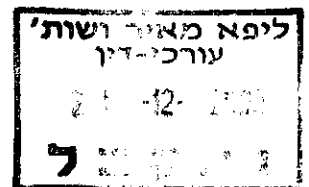
המבקשת

נ ג ד

הממונה על ההגבלים העסקיים

המשיב

ה ח ל ט ה

ההסדר הכובל נשוא פסק-דין זה עוסק בענף תערובות המזון להזנת בעלי חיים וחומרי הגלם המשמשים לייצור תערובות המזון, בעיקר מספוא לסוגיו, ועניינו תאום יבוא והובלה ימית של מספוא וחמרי גלם אחרים המשמשים ליצור תערובות מזון.

הצדדים להסדר הם המבקשת, שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ (להלן - שוברי בר), חברה פרטית המשמשת כסוכנת של מספר חברות ואגודות שיתופיות בארץ לשם יבוא גרעינים ומוצרי מספוא (להלן - מספוא), וכן ארבעה מכוניס המייצרים תערובות להזנת בעלי חיים. ארבעת המכוניס הנם בעלי מניות בחברה, ואלו הם: אמבר, לתערובות, אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ; מילובר, מכון מרכזי לתערובות בע"מ; מתמור בע"מ, צמח, מכון לתערובות, אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (ארבעת מכוני התערובות יכוננו להלן - ארבעת מכוני התערובות).

שוברי בר משמשת עבור מכוני התערובות סוכנות לייבוא מספוא והיא אף משמשת כסוכנת ליבוא תוספות שונות המשמשות גם הן לייצור תערובות מזון.

בית המשפט

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

ה"ע 7003/02

הממונה אף מצא, כי הלקוחות הקיבוציים (להבדיל מלקוחות ממגזר המושבים) נוהגים לרכוש את תערובות המזון ממכוני תערובת המצויים בבעלות קיבוציהם. הממונה סובר כי אם הלקוחות הקיבוציים מחויבים בבלעדיות מפורשת או משתמעת כלפי מכוני התערובת הקיבוציים, יש בכך כדי להקטין את זיקת התחרות בין מכוני התערובת. אשר-על-כן, סבר ממונה, כי יש מקום להתנות תנאי בהסדר הכובל אשר יאפשר לקיבוצים לקנות תערובות מזון מכל מכון תערובת ללא הגבלה, ויש להבהיר זאת לקיבוצים וארגוני הקניות השונים.

המבקשת וארבעת מכוני התערובת פעלו תחת היתר זמני (בתנאים), ולאחר שהממונה בדק את פעולתם לאורך זמן, ולאור העובדה כי לא היתה התנגדות להסדר, ולאחר שהמבקשת והצדדים להסדר הסכימו לתנאים, ראה הממונה לנכון להמליץ על אישור ההסדר הכובל, בתנאים.

עיקרם של התנאים הוא הפרדה פרסונלית בין שוברי בר לבין בעלי מניותיה, חובת שוברי בר לספק שירות לכל דורש, קביעת אחוז עמלה מקסימלית, איסור על העברת מידע בין כל הצדדים להסדר הכובל ומתן אפשרות לכל צרכני התערובות לרכוש תערובת מכל מכון תערובת ללא הגבלה.

הצדדים הסכימו כי פסק הדין יינתן על-ידי כדן יחיד.

לאחר שבחנתי את פרטי ההסדר הכובל ואת התנאים שהצדדים הסכימו להם, הגעתי למסקנה כי יש מקום לאישור ההסדר בתנאים להם הסכימו הצדדים, המצורפים לפסק-דין זה ומהווים חלק בלתי נפרד ממנו. נראה כי ריכוז יבוא חומרי הגלם בו עוסקת שוברי בר מביאים להוזלת חומרי הגלם עבור מכוני התערובת, ומכאן שגם הצרכן יוצא נשכר. מאידך, עדיין קיימת תחרות כלשהי בין ארבעת מכוני התערובת לבין עצמם.

בית המשפט

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

ה"ע 7003/02

אשר-על-כן, אני מאשרת את ההסדר הכובל בתנאים שיפורטו להלן:

1. שוברי בר וכל אחד מארבעת מכוני התערובת יימנעו מהעברה זה לזה של מידע כלשהו בקשר עם לקוחותיהם, מכירותיהם תשומותיהם ופעילותם העסקית של מכוני התערובת, למעט מידע שפרסומו הותר במפורש ו/או מידע הזמין ממילא לציבור, ובכלל כך:
  - 1.1 שוברי בר לא תעביר לבעלי מניותיה, בכללם לארבעת מכוני התערובת, כל מידע בדבר היקף, סוג, מחיר או תנאי רכישה של חומרי הגלם אשר הזמינה עבור מכוני תערובת אחרים, בין אם הם ארבעת מכוני התערובת ובין אם הם מכוני תערובת שאינם בשוברי בר, ולא תאפשר להם גישה למידע זה.
  - 1.2 שוברי בר לא תעביר למכוני תערובת שאינם בשוברי בר כל מידע בדבר היקף, סוג מחיר או תנאי רכישה של חומרי הגלם אשר היא הזמינה עבור מכוני תערובת אחרים, בין אם הם ארבעת מכוני התערובת ובין אם הם מכוני התערובת שאינם שוברי בר, ולא תאפשר להם גישה למידע זה.
  - 1.3 ארבעת מכוני התערובת לא יעבירו זה לזה ולמכוני תערובת שאינם בשוברי בר, במישרין או בעקיפין, כל מידע בדבר היקף, סוג מחיר או תנאי רכישה של רכישות חומרי גלם על-ידם, היקפי מכירת תערובות מזון על-ידם, מידע אודות לקוחות, מידע בדבר תנאי אשראי הניתנים ללקוחות ומידע בדבר התקשרויות עם לקוחות בעבר או בעתיד, למעט מידע שהעברתו הותרה במפורש. אין באמור לעיל כדי למנוע ממכוני התערובת להתריע זה בפני זה בדבר פגם שנפל באיכות חומר הגלם המיובא על-ידי שוברי בר.
  - 1.4 מי שמשמש כעובד, מנהל, יועץ או נושא משרה באחד מארבעת מכוני התערובת לא ישמש כעובד או יועץ פנימי של שוברי בר ולא יטול חלק

בית המשפט

ה"ע 7003/02

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

בפעילותה השוטפת של שוברי בר. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, לא יסייע אדם כאמור לשוברי בר בהכנת מכרזים לרכישת חומרי גלם, או במשא ומתן לאספקת חומרי גלם, או בהנחיה באשר לאופן הטיפול ברכישת חומרי גלם ולא יהיה שותף לקבלת החלטות בנושאים אלה בפעילות השוטפת.

1.5 אין באמור לעיל כדי למנוע מכל מכון תערוכת להעביר לשוברי בר הזמנות לרכישת חומרי גלם בעבור עצמו ובכללן הוראות בדבר כמויות חומר הגלם אותן הוא מבקש לרכוש, המועדים בהם הוא מבקש לקבל את האספקה, המחיר שהוא נכון לשלם עבור חומר הגלם ואיכות חומר הגלם הדרושה לו. כן אין באמור לעיל כדי למנוע משוברי בר את הזכות להיוועץ יעוץ מקצועי עם מכון תערוכת כלשהו, מקום שיעוץ מקצועי כאמור דרוש לו, ובלבד שמידע שיסופק לו לא יועבר למכוני תערוכת אחרים.

2. חובה לספק

1.2 שוברי בר תספק שירותיה כסוכנת יבוא חומרי גלם לצדדים שלישיים אשר יחפצו לקבל ממנה שירותים אלה, ובלבד שהכמות שיבקשו צדדים שלישיים אלה להזמין לא תקטן מ-2000 טון גרעינים ו/או 500 טון לחומר גלם שאינו מספוא. שוברי בר לא תסרב לספק שירותים אלה סירוב בלתי סביר.

2.2 שוברי בר תהיה רשאית שלא לספק שירותים למי שלא שילם (מבלי הצדק בדין) עמלה לה היתה שוברי בר זכאית.

2.3 בעבור שירותיה תגבה שוברי בר מכל לקוחותיה, ובכללם ארבעת מכוני התערוכת, עמלה בשיעור זהה אשר לא תעלה על אחוז אחד (1%) מערך העסקה. הממונה ישוב ויבחן את שיעור העמלה כעבור תקופה של 18 חודשים מיום מתן אישור זה.

בית המשפט

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

ה"ע 7003/02

3. כללי התנהגות
- המגעים בין בעלי המניות בשוברי בר יתבצעו בדרך המצמצמת חשש לפגיעה בתחרות, בכלל כך:
- 3.1 לא תתקיים כל ישיבה משותפת של ארבעת מכוני התערוכת או נציגיהם, למעט לצורך ניהולה השוטף של שוברי בר.
- 3.2 בפגישות ובמגעים בין בעלי המניות בשוברי בר לא יידונו עניינים הקשורים בהיקפי רכישות חומרי גלם על-ידי כל אחד מארבעת מכוני התערוכת וממכוני התערוכת שאינם בשוברי בר, היקפי מכירת תערוכות מזון על-ידם ללקוחותיהם, תנאי האשראי הניתנים ללקוחות ומידע בדבר התקשרויות מכוני התערוכת עם לקוחותיהם בעבר או בעתיד;
- 3.3 פגישות בין ממלאי תפקיד אצל המבקשת ייערכו לפי סדר יום קבוע מראש; לא יידונו בפגישות אלה נושאים שאינם בסדר היום;
- 3.4 כל הנאמר בפגישות וסדר היום יתועדו ותיעוד זה יישמר ויהיה זמין;
4. ארבעת מכוני התערוכת יאפשרו לבעלי מניותיהם וארגוני הקניות השייכים לבעלי מניותיהם לרכוש תערוכות מזון לבעלי חיים מכל מכוני תערוכת ללא מגבלה.
- 4.1 כל אחד מארבעת מכוני התערוכת יבהיר לבעלי מניותיו ולארגוני קניות השייכים לבעלי מניותיו כי הם אינם מחויבים לרכוש את תערוכות המזון להן הם נזקקים, כולן או חלקן, ממכוני התערוכת אשר בהחזקתם.
- 4.2 ארבעת מכוני התערוכת לא יתקשרו עם בעלי מניותיהם של ארבעת מכוני התערוכת או ארגוני הקניות השייכים להם, בהסכם לרכישה בלעדית של תערוכות מזון.

בית המשפט

ה"ע 7003/02

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

- 4.3 כל מגבלה חוזית או תקנונית המחייבת את בעלי מניותיהם של ארבעת מכוני התערוכות או את ארגוני הקניות של בעלי מניות אלה לרכוש תערוכות מזון רק ממכון התערוכות אשר בבעלותם - תוסר לאלתר.
- 4.4 ארבעת מכוני התערוכות לא יסרבו סירוב בלתי סביר לספק תערוכות מזון לקיבוצים או לארגוני קניות של קיבוצים אשר אינם קשורים אליהם בקשרי בעלות.
- 4.5 אין באמור בסעיף זה כדי למנוע מכל אחד מארבעת מכוני התערוכות ליתן הלוואה לבעלי מניותיו ו/או לארגוני קניות השייכים לבעלי מניותיו, אשר פירעונה יובטח על-ידי התחייבות מקבל ההלוואה לרכוש תערוכות מזון משך תקופה קצובה מנותן ההלוואה בלבד. יחד עם זאת, מקבל ההלוואה יוכל לרכוש תערוכות מזון ממכוני תערוכות אחרים בכפוף לפירעון ההלוואה.

5. כללי

אין בתנאים אלה כדי לגרוע מהוראות חוק ההגבלים העסקיים.

6. תקופה

אישור זה ניתן לתקופה של שלוש שנים.

ניתן היום, כ"א בכסלו תשס"ד (16 בדצמבר 2003), בהעדר הצדדים.

המוכירות תמציא העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

מיכאלה שילובסקי-אור, שופטת

מיון ורישום
יחידת ניהול גביית דמי
16.12.03
32
מזכיר ראשי

נספח 3

בקשה לאישור הסדר כובל מיום 14/11/2006 על
נספחיה: הבקשה גופה

נספח א'- פסק- גינה של כבוד השופטת מ' שידלובסקי-
אור מיום 16/12/2003

נספח ב'- בקשה לאישור הסדר כובל מיום 14/11/2006
(על נספחיה)

נספח ג'- החלטת הרשות להגבלים עסקיים בדבר פטור
מהסדר כובל מיום 19/3/2006

עמוד 22

בית הדין להגבלים עסקיים י-ם
הע 611/06
שוברי בר בענין בקשה לאישור הסד
ת.פתיחה: 14/11/06 סדר דין: רגיל
מספר תיק חדש: הכ 29853-11/06

בבית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים

חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988

בעניין:

שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

ובעניין:

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר ליפא מאיר ו/או צוריאל לביא
ו/או ישראל עזיאל ו/או אלון פומרנץ ו/או ארתור
מוהר ו/או עוזי מור ו/או אמיר ברטוב ו/או גרי
קופלוביץ ו/או גד אזור ו/או ענת קנת ו/או אירית
מבורך ו/או ארז דר-לולו ו/או יריב שלום ו/או רז
נבון ו/או שירלי יפרח-אזור ו/או רון קובלסקי
ו/או דוד ויינשטיין ו/או דנית רימון ו/או מאיר
אלבום ו/או שרית כהנא ו/או טלי לב ו/או זהבית
שחף ו/או כפיר מזרחי ו/או שי תמר
מרחוב איתמר בן אבי"י 4, תל אביב 64736
טלפון: 03-6070600; פקסימיליה: 03-6070666

המבקשת

הממונה על ההגבלים העסקיים

ובעניין:

מרח' כנפי נשרים 22

ירושלים 91341

המשיב

בקשה לאישור הסדר כובל

(הארכת אישור קיים על פי החלטת בית הדין להגבלים עסקיים מיום 16.12.03)

בהתאם לסעיף 7(א) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"), מוגשת בזאת בקשה
לאישור הסדר כובל (הארכת אישור קיים) שפרטיו כדלקמן:

מבוא

1. המבקשת, שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, אגודה מס' 57-0046094 (להלן: "המבקשת" או "שוברי בר"), הינה אגודה שיתופית חקלאית בע"מ המשמשת כסוכנת של חברות ואגודות שיתופיות בארץ לשם טיפול ביבוא גרעיני ומוצרי מספוא מחו"ל.
2. הבקשה מוגשת לבית הדין להגבלים עסקיים לקראת פקיעת האישור להסדר הכובל שניתן לשוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ (בעת שההתאגדות היתה במסגרת חברה בע"מ) לתקופה של שלוש שנים במסגרת החלטת בית הדין להגבלים עסקיים מיום 16 בדצמבר 2003 אשר העתק הימנה מצ"ב לשם הנוחיות כנספח א' (להלן: "ההחלטה" או "האישור הקודם").

מצ"ב כנספת ב' העתק הבקשה הקודמת לאישור ההסדר הכובל (להלן: "הבקשה הראשונה") שהוגשה בהתאם להנחיית הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: "הממונה") ובעקבותיה ניתן האישור הקודם בהסכמה ובכפוף לתנאים שנקבעו בו.

3. האישור הקודם ניתן לאחר שנערכה על ידי רשות ההגבלים העסקיים בדיקה מעמיקה של ענף התערובות בכללותו ובין היתר נבדקה גם פעילות שוברי בר כסוכנת לייבוא מספוא של שלושת מכוני התערובת אשר יפורטו להלן בפרטי הבקשה. זאת, במקביל גם לבחינת בקשתה של לשכת מכוני התערובת העוסקת במחקר ופיתוח בתחום ענף התערובות והזנת בעלי החיים (להלן: "לשכת המכונים") למתן פטור מאישור הסדר כובל מיום 3 באוקטובר 2002 (להלן: "בקשת לשכת המכונים").

4. שוברי בר הבהירה במסגרת אותה בדיקה, כי היא איננה סבורה שפעילותה כוללת הסדרים כובלים ו/או פוגעת בתחרות, אלא, כי פעילות זו מאפשרת יבוא מספוא בעלויות מינימליות לרווחת הצרכן והמשק הישראלי (לעניין הטעמים לכך שלמעשה אין המדובר בהסדר כובל – ראה פירוט בבקשה הקודמת - נספח ב').

5. בכל אופן, בהתאם להנחיית הממונה, הוגשה לבית הדין הנכבד הבקשה הראשונה אשר נדונה ונבחנה היטב על ידי הממונה ועל ידי בית הדין הנכבד ובסופו של החליף קבע בית הדין בהחלטתו, כי יש מקום לאישור ההסדר בכפוף לתנאים להם הסכימו הצדדים. בית הדין הבהיר בהחלטתו כי ריכוז יבוא חומרי הגלם מחו"ל באמצעות שוברי בר, מביא להוזלת חומרי הגלם עבור מכוני התערובת, באופן שהצרכן יוצא נשכר מכך. זאת, מבלי לפגוע בקיומה של התחרות בין מכוני התערובת.

6. לעניין בקשת לשכת המכונים, מצא הממונה כי ההסדר אינו פוגע פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מן ההסדר וכי עיקרו אינו בהפחתת התחרות ובמניעתה, ועל כן ראה הממונה לנכון להעניק את הפטור המבוקש בכפוף לתנאים המפורטים בהחלטתו מיום 27.11.02 וזאת למשך שלוש שנים.

7. בטרם פקיעת הפטור דנן, הוגשה על ידי לשכת המכונים לפני מספר חודשים בקשה להארכת הפטור הקיים. בעקבות הגשת אותה בקשה, נערכה על ידי הממונה בחינה ובדיקה מחודשת של התחרות בענף התערובות אשר בעקבותיה החליט הממונה ביום 19 במרץ 2006 להאריך את הפטור הקיים (המותנה באותם תנאים) וזאת למשך תקופה של חמש שנים נוספות.

העתק החלטת הממונה מיום 19 במרץ 2006 בעניין מתן פטור מאישור הסדר כובל ללשכת המכונים אשר האריכה את הפטור הקודם רצ"ב כנספת ג'.

8. מאז מתן האישור הקודם, פועלת שוברי בר בהתאם לתנאים שנקבעו בהחלטה ומקפידה על קיומם. כפי שהיה בעת הגשת הבקשה הראשונה, מתקיימת בענף התערובות תחרות ברורה (אשר כאמור הממונה בחן אותה לאחרונה בעת מתן הפטור ללשכת המכונים). כעת, לקראת פקיעתו של האישור הקודם, מבוקש להאריך אותו ב- 5 שנים נוספות (או תקופה אחרת אותה ימצא בית הדין לנכון), בכפוף לאותם התנאים שנקבעו בהחלטה הקודמת של בית הדין הנכבד.

9. יצוין, כי בתחילת שנת 2005 עברה שוברי בר לפעול במסגרת תאגידית של אגודה שיתופית (בתיאום עם רשות הגבלים עסקיים), כאשר מבחינה מהותית לא חל שינוי בזהות הבעלים או העובדים או באופן ודרך הפעילות. זאת, תוך הקפדה לפעול בהתאם לתנאים המוסכמים שבאישור הקודם.

10. בקשה זו מוגשת על דעתם ובהסכמתם של מכוני התערוכות אמבר (אשר מיזג לתוכו את מכון התערוכות מתמור), מילובר וצמח ובמידת הצורך, יש לראות גם אותם כמבקשים את אישור בית הדין להסדר.

פרטי הבקשה

11. הצד להסדר המבקש החלטה
שם: שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, אגודה מס' 57-0046094.
מען: חוות שלם - דרך לוד 298, תל אביב
טלפון: 03-7305232 פקס: 03-7305233
מען למסירת מסמכים: אצל עוה"ד ליפא מאיר ושות', רח' איתמר בן אביי 4, תל אביב 64736.

12. הצדדים האחרים להסדר (אשר בקשה זו מוגשת על דעתם ובהסכמתם)
12.1 שם: אמבר - מכון לתערוכות - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ (אשר התמזג עם מכון התערוכות מתמור).
מען: שומרון - חדרה, ד.ג. חפר.
אתר אינטרנט: www.ambar.co.il
12.2 שם: מילובר מכון מרכזי לתערוכות בע"מ.
מען: אזור התעשייה מילואות, ד.ג. אשרת 25201.
אתר אינטרנט: www.miloubar.co.il
12.3 שם: צמח - מכון לתערוכות - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ.
מען: צמח ד.ג. עמק הירדן 15133.
אתר אינטרנט: www.zemach.co.il

13. צורת ההסדר:
13.1 תאום יבוא והובלה ימית של מספוא מחו"ל לישראל וזאת בעל פה ובמסמכים סטנדרטיים המוחלפים בין שוברי בר לבין לקוחותיה העיקריים (שלושת מכוני התערוכות דלעיל, כמפורט להלן) ולבין הספקים בחו"ל.
13.2 החלפת אינפורמציה בע"פ ובכתב בענייני היבוא השונים.

14. נעשה תהסכם בכתב - תיאור המסמכים הקובעים אותו ואלה הנוגעים לו:
התכתבויות ומסמכים סטנדרטיים המוחלפים בין הלקוחות (מכוני התערוכות) לבין שוברי בר ובין שוברי בר לבין הספקים בחו"ל בעניין הזמנות המספוא מחו"ל, תנאי היבוא (לרבות כמויות ומחירי הרכישה מהספקים בחו"ל), המכרזים שעורכת שוברי בר בין הספקים הזרים, החוזים עם הספקים בחו"ל ומסמכי היבוא (הדוקומנטים וכיוצ"ב). דוגמאות המסמכים השונים המוחלפים בין שוברי בר לבין לקוחותיה ובין שוברי בר לבין הספקים בחו"ל ביחס ליבוא המספוא צורפו במסגרת נספח א' לבקשה הראשונה.

15. הנכס או השירות נושא ההסדר

יבוא מספוא מספקים בחו"ל.

16. מהות הכבילה ופרטים עליה

לקוחות שוברי בר (לרבות שלושת מכוני התערוכת דלעיל) מוסרים לשוברי בר נתונים ביחס לכמויות של סוגי המספוא השונים אותם הם מבקשים לייבא. שוברי בר מרכזת את ההזמנות (וכוח קניה) ועורכת מכרז בין הספקים הזרים ו/או מנהלת מו"מ עימם באשר למחירי ותנאי היבוא. ההסכמה על מחירי ותנאי היבוא מול הספק הנבחר/המועדף בכל עסקת יבוא ספציפית, נעשית בתאום ובחשכמה של הלקוחות.

הובלת המספוא (בדרך הים) מתואמת בין הספקים הזרים לבין שוברי בר ולבין לקוחותיה, כחלק מהיבוא. שטרי המטען והדוקומנטים של כל עסקת יבוא יוצאים מהספק הזר על שם כל לקוח (כל אחד לגבי חסוג והכמות שהזמין). כאשר המספוא מגיע לנמל בישראל הוא נמשך על ידי כל לקוח בנפרד. למעשה, עיקר פעילותה של שוברי בר הוא בשלב ריכוז ההזמנות וניהול המשא ומתן מול הספקים הזרים עד לחתימת כל עסקת יבוא ספציפית.

מן הראוי להדגיש, כי לא מדובר בכבילות או מגבלות משפטיות (כגון בלעדיות, איסור תחרות או התחייבויות תוזיות המגבילות את פעילות מי מהצדדים), אלא בהחלפת אינפורמציה ותיאומים של היבוא וההובלה מחו"ל.

17. תקופת ההסדר הכובל

איננה מתוחמת ו/או מוגבלת בזמן.

עיקרי הטעמים המצדיקים את אישור ההסדר (הארכת האישור הקיים) בידי בית הדין:

רקע כללי

18. שוברי בר הינה כאמור אגודה שיתופית המשמשת כסוכנת של מספר חברות ואגודות שיתופיות בארץ לשם יבוא גרעיני ומוצרי מספוא (לעיל ולהלן: "מספוא") מחו"ל. בעלי מניותיה של שוברי בר הינם 13 גופים שונים, לרבות מספר ארגוני קניות וכן מספר מכוניס לייצור תערוכות. כל בעלי המניות מייצגים למעשה את מגדלי בעלי החיים - מאות קיבוצים וכן מושבים ברחבי מדינת ישראל. העתק התקנון של שוברי בר הכולל פירוט של בעלי מניותיה מצ"ב כנספת ד'.

19. שלושה לקוחות גדולים של שוברי בר הנם אמבר - מכון לתערוכות - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ (להלן: "אמבר"), מילובר - מכון מרכזי לתערוכות בע"מ (להלן: "מילובר") וצמח - מכון לתערוכות - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "צמח"). כל אחד משלושת מכוני התערוכות הנ"ל הינו בעל מניות בשוברי בר ויחדיו הם מחזיקים ב- 4/13 ממניותיה.

20. שלושת מכוני התערוכות הנ"ל אינם מחוייבים להשתמש בשירותי היבוא שמספקת שוברי בר (ורשאים לרכוש מספוא בארץ או לייבא אותו מחו"ל בכל אופן שיחפצו - בעצמם או באמצעות כל גורם אחר). עם זאת, מרבית המספוא המיובא על ידם מחו"ל (להבדיל ממספוא שנרכש מספקים בארץ) מוזמן באמצעות שוברי בר המרכזת כוח קניה כלפי הספקים הגדולים בחו"ל ופועלת להפחתת עלויות היבוא וההובלה לארץ.

21. פעילותה של שוברי בר הינה, כאמור, בתחום יבוא המספוא מחו"ל בלבד והנה מתנהלת באופן המתואר בבקשה זו ובחוות הדעת הכלכלית אשר הוכנה על ידי הכלכלנים רן קרול ודני רבינר וצורפה כנספח ב' לבקשה הראשונה (להלן: "חוות הדעת"). חוות הדעת נועדה להסביר בפירוט את ענף יבוא המספוא לארץ ואת פעילותה וחשיבותה של שוברי בר במסגרת זו, תוך סקירת ההיבטים הרלוונטיים מבחינת חוק ההגבלים העסקיים ומטרותיו. חוות הדעת תומכת בבקשה זו ומסקנותיה מדברות בעד עצמן.
22. יובהר לעניין זה כי, לשוברי בר אין הסכמי בלעדיות עם לקוחותיה והנם רשאים לרכוש מספוא בארץ ו/או בחו"ל ללא כל מגבלה ו/או כבילה. חלק מלקוחות שוברי בר מעדיפים לבצע את עיקר היבוא באמצעות שוברי בר, עקב ניסיונה ויכולתה לתפחית את עלויות היבוא וההובלה הימית מהספקים בחו"ל.
23. פעילות שוברי בר מול לקוחותיה, הינה פעילות מקובלת של סוכן המספק שירותים תמורת עמלות. פעילות זו איננה כוללת כבילות או מגבלות על הלקוחות, אולם היא כרוכה מטבעה בהחלפת אינפורמציה ותיאום בין שוברי בר לבין הלקוחות על מנת שניתן יהיה לבצע את היבוא וההובלה בעלויות מינימליות.
24. האינטרס להוזיל את היבוא וההובלה הימית מחו"ל, איננו רק אינטרס של שוברי בר שבה עיסוקה והתמחותה, או אינטרס של מכוני התערוכות המעוניינים להוזיל את התשומות ולרכוש ולהוביל את המספוא בעלות מינימלית, אלא הינו אינטרס ציבורי ולאומי. יבוא והובלת המספוא לארץ בעלות מינימלית הינם, מטבע הדברים, בעלי השלכה ישירה על מחירן של התערוכות להזנת בעלי חיים הנמכרות בארץ על ידי מכוני התערוכות והשלכה עקיפה על תעשיית המזון באופן כללי, שהרי עלות התערוכות הינה מרכיב מרכזי ועיקרי בעלויות גידול בעלי חיים שהם ותוצרתם משמשים למאכל אדם.
25. האינטרס הלאומי הוא להוזיל את עלויות היבוא וההובלה הימית של המספוא על מנת להוזיל את מחיר התערוכות וכפועל יוצא מכך את מוצרי המזון שמחירם מושפע מעלות התערוכות, לרבות עופות, הודים, בקר, ביצים, מוצרי חלב, דגה וכיוצ"ב.
26. במקרה שבפנינו, ה"כבילות" שבהסדר, ככל שניתן להגדירן כ"כבילות" (שכן עסקין בתיאומים והחלפת אינפורמציה מוגבלת ומינימלית ביחס ליבוא והובלה ימית בלבד), אין מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר. פעילותה של שוברי בר מול לקוחותיה ומול הספקים בחו"ל איננה מגבילה כלל את התחרות בשוק או בחלק הימנו ואין בה כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק. הראיה הטובה ביותר לכך היא התחרות שקיימת בשוק, כמתואר בחוות הדעת וכפי שנבדק על ידי הממונה בעת מתן האישור הקודם וגם לאחרונה בעת הארכת הפטור שניתן ללשכת המכונים. לקוחותיה של שוברי בר מתחרים זה בזה ותיאום נושא היבוא וההובלה באמצעות שוברי בר, איננו פוגע בתחרות זו.
27. כמו כן, עיקרו של ההסדר איננו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. הפעילות בין שוברי בר לבין לקוחותיה ותיאומי היבוא וההובלה הימית אינם עוסקים כלל בהפחתת או מניעת התחרות ולא מוטלות על מי מהצדדים כבילות כלשהן. חילופי האינפורמציה והתיאומים הינם רק לצרכי היבוא וההובלה וככל הנדרש לצרכים אלה בלבד.

הצרכנים הסופי באותה מדינה. ההתארגנות הינה חיונית על מנת שניתן יהיה לנהל מו"מ יעיל מול הספקים הגדולים בעולם ולהגיע עימם לתנאי התקשרות אופטימליים.

36. רכישת הגרעינים מתבצעת בדרך כלל במתכונת של מכרז המפורסם על ידי היבואן או הסוכן, או לחליפין בעסקה ישירה עם ברוקר או בבורסה. עסקאות הרכש עשויות להיות כרוכות בעלויות נלוות גבוהות (הוצאות משפטיות, בנקאיות וכו') ולכן הן מצדיקות עבודה בנפחים גדולים בלבד.

37. פעילות רכישת מספוא מהספקים הבינלאומיים בתאום ומטעם מספר צרכנים מקנה עמדת מיקוח חזקה יותר ומאפשרת לרכוש את הגרעינים במחירים נמוכים יותר (יתרון מובן לגודל ברכישה).

38. ארצות הברית הינה המדינה המובילה בעולם בהיקף הייצור ואספקת גרעיני המספוא ומוצריה וכן גרעינים אחרים (חיטה ופולי סויה). הגרעינים והמוצרים נסחרים בבורסות בשיקגו, מיניאפוליס וקנזס. יבוא הגרעינים מארה"ב מושפע מהסכמי הסחר בין המדינות, על פיהם ישראל התחייבה כי היקף היבוא השנתי מארה"ב של גרעיני מספוא, חיטה ופולי סויה יעלה על 1.6 מיליון טון גרעינים ו- 800 אלף טון ייבוא באמצעות צי הסוחר האמריקאי (שהינו יקר משוק ההובלה העולמי ובתקופות מסוימות הגיע עד כדי פער של \$25 לטון).

39. המחויבות להובלה בצי האמריקאי פוגעת בתחרות מאחר וכל אוניות הצי האמריקאי בגודל פנמקס (אוניות בעלי נפח הובלה של כ- 65 אלף טון) מרוכזות בידי גורם יחיד. בצי הסוחר קיימות גם אוניות קטנות יותר אך כתוצאה מהיתרונות המובהקים לגודל בהובלה מארה"ב לישראל הן אינן מהוות תחרות אמיתית.

כתוצאה מכך, מחיר ההובלה באוניות צי הסוחר האמריקאי יקר מהמחירים בשוק ההובלה העולמי ואף הגיע בשנתיים האחרונות לפער של \$25 לטון (כשבפועל נושאת בהפרש מדינת ישראל).

40. עוד ראוי להדגיש, כי בעוד שההובלה באוניות אמריקאיות מסורה לזכיין הבלעדי (חברת דגש), קיימת נכונות מועטה מצד אוניות גדולות של מדינות אחרות לבצע הובלות לישראל. זאת, במיוחד לאור המצב הביטחוני הקיים בישראל. במהלך מלחמת לבנון השנייה הורגשו הקושי והעדר הנכונות לבצע הובלה ימית לישראל בעיתות מצוקה והדבר הוביל כמובן לעלויות והוצאות משמעותיות נוספות. מספר השחקנים בתחום ההובלה הימית לישראל הינו מצומצם ביותר וקשה מאוד לקבל ולארגן הובלה באוניית פנמקס שאיננה שייכת לצי האמריקאי. לפיכך, הגורם הדומיננטי והשולט באופן מונופוליסטי הינו חברת דגש בעלת הזיכיון להובלה באוניות אמריקאיות.

41. מקטע ההובלה הימית מהווה מרכיב חשוב בשרשרת יבוא המספוא. ההובלה הימית מתאפיינת בתחרות מועטה ביותר. כפי שהתחרות בין המובילים הימיים בעסקאות FOB איננה משמעותית, כך גם מספר הספקים שמוכן למכור בתנאי C&F אינו רב.

התארגנות הצרכנים ותיאום ההובלות ביניהם נדרשים הן על מנת להוזיל את עלויות ההובלה הימית בעסקאות FOB והן על מנת שתתקבלנה מספקים הצעות למכירה בתנאי C&F (אלמלא ההתארגנות והתיאום, סביר להניח שלא תוצענה כלל הצעות למכירה בתנאי C&F והתוצאה עלולה להיות "השתלטות" של הזכיין להובלות באוניות אמריקאיות).

42. פעילות ההובלה מאופיינת ביתרונות משמעותיים לגודל, כאשר המגבלה העיקרית הינה כושר הטעינה והפריקה בנמלים. כאמור לעיל, ההובלה מארה"ב ודרום אמריקה לישראל מתבצעת בעיקר באמצעות אוניות פנמקס (65,000 טון), בעוד שמאירופה ומאמצות הים השחור ההובלה מתבצעת ברובה באוניות קטנות יותר (3,000 עד 30,000 טון).
- יתרון נוסף לאוניות הפנמקס הינו ביכולת לשלב מספר מוצרים בהובלה אחת ובכך להגדיל את הגמישות התפעולית והיכולת למלא מקסימום נפח, המאפשרים הוזלה משמעותית בעלות לטון.
43. תאום הובלות של מספר צרכנים מאפשר להוביל את המספוא באוניות הפנמקס הגדולות באופן המוזיל את עלות ההובלה הימית בעשרות אחוזים (יתרון לגודל בהובלה).
44. המגבלות האדמיניסטרטיביות החלות על יבוא גרעינים מארה"ב והעובדה כי בשוק פועל גורם דומיננטי יחיד בעל זיכיון בלעדי לאוניות דגל אמריקאי - חברת דגש (בעוד שהנכונות של אוניות פנמקס זרות אחרות לבצע הובלות ימיות לארץ הינה נמוכה), פוגעת ברמת התחרותיות ובמעמדם של צרכני המספוא בכל הקשור להובלה מארה"ב (המהווה מקור אספקה מרכזי ומחזקת את הצורך לאחד כוחות ולשתף פעולה בכל הקשור להובלה הימית).
45. מסקנות דומות עולות מן העובדה שנמלי הים בארץ פועלים בתנאי מונופול, ללא תחרות אמיתית.
46. על מנת להוזיל את עלויות ההובלה ננקטות הפעולות הבאות:
- 46.1 **שילוב בין מספר לקוחות במטרה למלא מקסימום נפח אונייה** - מאחר וחלקם של צרכני גרעיני המספוא עומד לעיתים קרובות על אחוזים בודדים בלבד מנפח הובלה אחת, קיים צורך לרכז מספר צרכנים לצורך ביצוע הובלה. לפיכך, ברור כי על מנת לאפשר הובלה בעלויות סבירות חייב להיות תיאום בין מספר לקוחות.
- 46.2 **שילוב בין מוצרים** - תיאום מספר מוצרים על ידי ספק בודד על מנת לאפשר מחד למלא את נפח ההובלה ומאידך, לצמצם את הצורך במעבר בין רציפים ולשלם על זמני המתנה. (עלות מעבר בין רציפים נאמדת בכ - 60 אלף דולר ועלות יום המתנה של אוניית פנמקס הינה כ- 25 - 30 אלף דולר).
- 46.3 **תיאום והעברה ישירה של סחורה מדוברות לאונייה** - חיסכון באחסון, שינוע כפול ומעבר בין רציפים.
- 46.4 **תיאום האונייה לרבות כל סידורי ההפלגה** - כולל ניהול המשא ומתן על המחירים ותנאי העסקה.
- 46.5 **תיאום הפריקה בנמלי הארץ** - תמרון בין הנמלים (חיפה ואשדוד), פריקת הגרעינים והמוצרים (הן לממגורות דגון והן בפריקה ישירה), שליטה ותיאום אמצעי ההובלה היבשתיים וטיפול בשחרור המטענים מול גורמי הנמל.
47. היבואנים וסוכני היבוא רכשו יידע ויכולות בנושאים האמורים ולמעשה מספקים שירותי תיאום ולוגיסטיקה לצרכני גרעיני המספוא. שירותים אלה תורמים באופן משמעותי להתייעלות הענף ולהפחתת המתמשכת במחירי גרעיני המספוא.

48. מול האינטרס לבצע הזמנות גדולות והובלה בנפח גדול על מנת להוזיל את עלויות היבוא, כאמור לעיל, עומד גם אינטרס להגדיל את תדירות המשלוחים, וזאת על מנת להקטין את עלויות המלאי והאחסון של מכוני התערובות. המכונים שואפים להגדיל עד כמה שניתן את תדירות המשלוחים בכדי להקטין את עלויות המלאי והאחסון. לפיכך, חלקו של מכון ממוצע בהובלת מוצר ספציפי יכול לעמוד על אחוזים בודדים בלבד מנפח ההובלה הכולל.
- מאחר והצריכה השנתית הינה אחידה על פני השנה, קיים צורך כלכלי אמיתי לשיתוף פעולה בין המכונים ולעבודה בתיאום בנושאי הרכש וההובלה מחו"ל, על מנת להגיע ליעילות מקסימלית.
49. ההובלה מארה"ב מתבצעת בד"כ באוניה אחת גדולה, באופן אשר מוזיל את העלויות, אולם לשם כך נדרשים התארגנות ותיאום בין מספר צרכנים על מנת למלא את מלוא נפח האוניה.
50. מובן, כי הטיפול בכמויות גדולות, הן ברכישה (כאשר שוברי בר מנהלת את המו"מ עבור חלקות, אך חלקות מבצע את היבוא והרכישה בפועל), והן בהובלה הימית, מאפשר רמת תאום לוגיסטית גבוהה ביותר, וכמובן חסכון בעלות הכוללת. כל נושא שינוע המטענים מחו"ל הינו מורכב ומחייב טיפול מקצועי עם נגישות גבוהה לשוק ויכולת לתאם בין מספר רב של גורמים.
51. הטיפול בכמויות הגדולות ברכש ובהובלה מאפשר יצירת התמחות ומעמד בשוק הבינלאומי, הכרה טובה של מקורות הרכש וגורמי הספנות, וקבלת תוצאה כוללת יעילה יותר ואמינה יותר.
52. יתרה מכך, גם האינטרס המהותי של בריאות הציבור תומך בעידוד ההתארגנות והתיאום בין הצרכנים מול הספקים והמובילים הזרים. ריכוז כוח קנייה וניהול משא ומתן במרכז מול הספקים הזרים, מאפשר להציב דרישות גבוהות בנושא טיב ואיכות המספוא. המספוא משמש למאכל בעלי החיים המשמשים למאכל האוכלוסייה בארץ ועל כן האינטרס הציבורי מחייב שניתן יהיה להציב דרישות מקסימליות בנושא טיב המספוא, כגון מפרט איכותי יותר של הגרעינים, בדיקות תברואה קפדניות וקבלת "תעודת רעלנים" כתנאי לקבלה ותשלום עבור גרעיני המספוא.
53. מרקם האינטרסים והאילוצים הנ"ל, מבהיר וממחיש את הצורך הכלכלי בשיתוף פעולה ותיאום היבוא וההובלה על מנת לצמצם עלויות לטובת כלל לקוחותיה של שוברי בר (ובעקיפין - לרווחת הציבור).
54. יצוין, כי הרכש המקומי מהווה השלמה לרכש המספוא מחו"ל (כ - 25% מכלל חומר הגלם). הרכש המקומי כולל בעיקר מוצרי לוואי כמו סובין, כוספאות, קמח נוצות, שאריות בשר ממשחטות וכדומה.
- כמו כן, מן הראוי להדגיש, כי שוברי בר איננה עוסקת בתחום הרכש בארץ אלא ביבוא מחו"ל בלבד. בניגוד לשיתוף הפעולה והתיאום הקיים ביבוא, בשוק המקומי כל מכון תערובת פועל באופן עצמאי ואיננו נזקק לשירותיה של שוברי בר. בין מכוני התערובת לא מתבצעים תיאומים ולא מתקיים שיתוף פעולה במישרין ואו באמצעות שוברי בר, ביחס לרכישת חומרי גלם בארץ.

פעילות שוברי בר

55. שוברי בר משמשת כסוכנת של לקוחותיה לצרכי היבוא וההובלה הימית. כפועל יוצא מכך, הינה מרכזת את הטיפול במרבית היבוא וההובלה של המספוא עבור 3 מכוני התערוכת - אמבר, מילובר, וצמח. היבוא עצמו מתבצע על ידי כל מכון בנפרד על פי רישיון היבוא שברשותו, אולם שוברי בר מרכזת את ההזמנות יחדיו ומתאמת הן את הרכישה המשותפת מהספקים בחו"ל והן את ההובלה לארץ. בשנת 2004 הוזמנו באמצעות שוברי בר 1,514,175 טון ואילו בשנת 2005 הוזמנו באמצעותה 1,380,307 טון.
56. במסגרת פעילותה, יצרה שוברי בר התמחות בפעילות הרכש, הלוגיסטיקה וההובלה תוך ניצול יתרונותיה הבסיסיים הכוללים יכולת לרכז כוח קניה מול הספקים בחו"ל ויכולת לרכז כוח קניה מול גורמי הלוגיסטיקה, הנמלים וסוכני ההובלה.
57. כאמור, החברה פעילה אך ורק בתחום היבוא ואינה עוסקת בפעילות בשוק המקומי. שוברי בר אינה משמשת כיבואנית אלא כסוכנת בלבד, המנצלת את הידע, הניסיון והקשרים שרכשה עם השנים ומספקת ללקוחות שירותים שונים בתחומי הרכש, הלוגיסטיקה וההובלה.
- למרות ששוברי בר פועלת כסוכנת בלבד והיבוא מתבצע על ידי כל לקוח בנפרד [שטרי המטען והדוקומנטים של הסחורה הינם לפקודת הלקוח (או הבנק שלו) אשר אחראי לביצוע התשלום ישירות לספק], היא מייצגת כלפי הספקים והמובילים בחו"ל כוח קניה משמעותי, שכן היא מרכזת ומטפלת עבור לקוחותיה בהיקף הזמנות גדול.
58. שוברי בר אחראית כלפי הלקוחות לניהול מכרזי הרכישה, מו"מ מול הספקים והברוקרים (או רכישה ישירה בבורסה), טיפול וייצוג הלקוחות מול הגורמים השונים בתחומי הלוגיסטיקה והנמלים, ניהול מו"מ מול סוכני האוניות וכן ריכוז ההזמנות ותיאום בין הלקוחות השונים. שוברי בר מרכזת ומתזמנת את ההזמנות השונות של הלקוחות המיוצגים על ידה, כולל תיאום בין המוצרים השונים על מנת להוזיל ככל שניתן כל עסקת רכישה והובלה.
59. פעולות תיאום ותזמון נוספות המבוצעות על מנת להפחית עלויות כוללות טעינה ישירה מדוברות לאוניה, שיתוף פעולה עם יבואנים אחרים, תיאום רכישה מספק בודד, תיאום הפריקה בנמלי הארץ (תוך שאיפה לפריקה בנמל אחד), תיאום אמצעי ההובלה והשחרור בנמל וכדומה.
60. שוברי בר מקפידה לשמור גם על האינטרס המהותי של בריאות הציבור. ריכוז כוח הקנייה בידי שוברי בר וניהול המשא ומתן מול הספקים הזרים באמצעותה, מאפשר להציב דרישות גבוהות בנושא טיב ואיכות המספוא. בניגוד לגורמים אחרים בשוק, שוברי בר מציבה דרישות גבוהות בנושא טיב המספוא. כך, שוברי בר מקפידה לדרוש מפרט איכותי יותר של גרעיני המספוא ובדיקות תברואה קפדניות שלהם והיא עומדת על קבלת "תעודת רעלנים" כתנאי לקבלה ותשלום עבור הגרעינים.
61. באופן זה, מגשימה שוברי בר לא רק את האינטרס הציבורי להוזיל את עלויות היבוא וההובלה של גרעיני המספוא מחו"ל, אלא גם את האינטרס הציבורי שגרעיני המספוא המיובאים יהיו בטיב והאיכות הטובים ביותר (שהרי זהו הבסיס של פירמידת המזון מן החי במדינת ישראל).

62. תמורת האמור גובה שוברי בר עמלות. בהתאם לתנאי האישור הקודם, העמלות הינן בשיעור זהה לכל הלקוחות ואינן עולות על אחוז אחד (1%) מערך העסקה.
63. בחוות הדעת אשר צורפה כנספח ב' לבקשה הראשונה מוצג ניתוח של ענף הגרעינים והמספוא ושל פעילות שוברי בר, המלמד כי פעילות שוברי בר איננה רק לגיטימית ומועילה למשק ולצרכן הישראלי, אלא הינה מחויבת המציאות וקיים צורך ממשי מבחינת המשק בקיום גורם כגון שוברי בר בשוק יבוא המספוא על מנת לרכז כוח קניה כלפי הספקים והמובילים הימיים הזרים.
- הגדלת נפח הפעילות משפרת ללא היכר את כושר המיקוח גם מול הספקים וגם מול הגורמים השונים המעורבים בתחומי הלוגיסטיקה, החל מהשינוע, האחסון וכלה בטיפול במטען בנמל עצמו. מעבר להגדלת כוח הקניה חשוב לציין כי הגדלת נפח המטען והרחבת מגוון המוצרים מגדילים באופן משמעותי את הגמישות התפעולית בכל מקטעי היבוא, כל זאת על מנת להביא להוזלת עלויות. לפיכך, הפתרון המתבקש הוא לנצל את היתרונות לגודל, תוך איחוד וחיזוק כוח הקניה ושיפור הגמישות התפעולית בכל הקשור לביצוע פעילות הרכש וההובלה של מוצרי מספוא מחו"ל.
64. שוברי בר מילאה וממלאת תפקיד חשוב בייעול פעילות היבוא וההובלה של המספוא לישראל. פעילות זו מוצאת את ביטויה בשווקים וכוללת, בין השאר: ירידה מתמשכת במחירי התערובות, גידול במגוון הגרעינים, התחליפים ושאר מוצרי המספוא, עליה בתדירות האספקה, אמינות השירות ובאיכות הסחורה.
65. איחוד של צרכנים ביבוא קיים ומקובל גם בענפים אחרים שבהם היבוא מהווה מרכיב חשוב בסך העלויות ומאופיין ביתרונות משמעותיים לגודל. שיתוף הפעולה המוגבל לצרכי היבוא בלבד, כשהפעילות המקומית מאופיינת ברמת תחרותיות גבוהה, מביא בסופו של דבר להפחתת מחירים לצרכן הסופי ומייעל את השוק.
66. למעשה לא ניתן לייבא ולהוביל מספוא לארץ בלא תיאום בין צרכני המספוא. פעילות שוברי בר הינה מחויבת המציאות ואם היא לא היתה קיימת, היה חייב להתבצע תיאום ושיתוף פעולה בדרך אחרת - בין אם באופן ישיר בין המכונים ובין אם באמצעות תאגיד אחר.
67. חשיבותה של שוברי בר כגוף אמין ומוכר בעיני הספקים הזרים, התבררה באופן מיוחד גם בעת מלחמת לבנון השנייה, כאשר התעוררו בעיות חמורות ביבוא, אספקת והובלת גרעיני ומוצרי המספוא לארץ (ובאותה עת, כתוצאה מהשיבושים, גדל הביקוש לתערובות מזון לבעלי חיים). פעילותה של שוברי בר, אשר ידעה להפעיל לחץ וקשרים מיוחדים עם ספקים זרים ובעלי אוניות, אפשרה התמודדות טובה יותר עם הבעיות הקשות שנוצרו עקב העדר הנכונות והחששות לספק ולהוביל את חומרי הגלם לארץ בזמן מלחמה (ובפרט לנמל חיפה שהיה נתון תחת סיכון של נפילת טילים).
68. יצוין, כי יחד עם שוברי בר, פועלים בשוק יבוא המספוא מספר יבואנים וסוכנים, כגון: דיזינגוף סחר, א.א. יבואני תבואות ומספוא צנציפר, הקבוצה הירושלמית ליבוא מספוא, רודמקו, תערובות הצפון, בניש סוכנויות מזון ומספוא, רוניקו, יצחק א. בכר, גדות א.ס.מ., מרכזי תעשיות ועוד (חלקם סוכנים בלעדיים של ספקים זרים).

גורמים אלה, בין אם הינם מייבאים בעצמם או משמשים כסוכנים, הינם השחקנים העיקריים בענף יבוא המספוא לארץ (ביחד עם שוברי בר). שוברי בר הינה אמנם סוכנת בלבד של לקוחותיה (המבצעים את היבוא בעצמם), אולם ניתן להעריך שהיא מרכזת את כוח הקנייה הגדול ביותר כלפי הספקים בחו"ל, ביחס ליתר היבואנים והסוכנים.

יצוין, כי בעבר פעלו בשוק גם יבואנים/ברוקרים נוספים כגון זנד, אמיגה, ברשורץ, צובר וגולקל, אולם הם נקלעו לקשיים ולהליכי חדלות פירעון (דבר המלמד גם כן על הצורך בריכוזיות ושיתוף פעולה בתחום היבוא וההובלה).

69. לעומת שוברי בר שהינה גוף שהוקם ונשלט על ידי מגדלי בעלי החיים (מאות קיבוצים ומושבים) ופועל למענם לשם הוזלת עלויות היבוא וההובלה, שאר היבואנים והסוכנים בארץ הינם גורמים פרטיים שקיים להם אינטרס מובהק להגדיל את הרווח ממקטע היבוא עבור עצמם. דהיינו: זהות הבעלים והדירקטורים בשוברי בר מבטיחה ששוברי בר תפעל תמיד לשם הוזלת העלויות עבור לקוחותיה ולא "תנצל לרעה" את מעמדה ואת כוח הקנייה המרוכז בידיה כלפי הספקים בחו"ל (כסוכנת בלבד), להבדיל ממצב שבו יבואן פרטי היה משתלט על שוק היבוא ומנצל לרעה את כוחו לשם העלאת המחירים לטובת עצמו.

70. לפיכך וכאמור בחוות הדעת שצורפה לבקשה הראשונה, לאור המאפיינים של מקטע יבוא המספוא בפרט ושוק התערובות בכלל, ניתן לומר כי במידה ולא היה קיים בשוק גוף כמו שוברי בר, היה צורך כלכלי אמיתי ליצור גוף שכזה, על מנת ליעל ולשפר את מצבו של צרכן הגרעינים ומוצרי המספוא המיובאים, בכל הקשור לרמת המחירים, תדירות ואמינות האספקה, איכות ומגוון המוצרים.

71. יודגש, כי מאז ומתמיד וכן בהתאם לתנאים שנקבעו באישור הקודם, שוברי בר אינה מגבילה את לקוחותיה בשום צורה מלפעול באופן חופשי בשוק. אין לה הסכמי בלעדיות ועל לקוחותיה לא מוטלות כל מגבלות חוזיות. לקוחות שוברי בר רשאים לרכוש מספוא באמצעות היבואנים ו/או הסוכנים האחרים ואף עושים זאת לעיתים קרובות.

72. כמו כן, מאז ומתמיד ובהתאם לתנאי האישור הקודם, שוברי בר מעולם לא סירבה לספק שירותים ללקוחות חדשים או לצדדים שלישיים כלשהם. למעשה, מאז מתן האישור הקודם גדל נפח ההזמנות מצד גורמים שאינם בעלי מניות בשוברי בר. בשנת 2005 הוזמנו על ידי שוברי בר כ- 396 אלף טון מספוא עבור לקוחות שונים מלבד 3 מכוני התערובות (כ- 29% מהיקף ההזמנות הכולל של שוברי בר בשנת 2005 שעמד על 1,380,307 טון).

73. שוברי בר ומכוני התערובות מקפידים לפעול בהתאם לתנאי האישור הקודם, לרבות בכל הנוגע להעברת מידע וכללי ההתנהגות ביחס להתנהלות שוברי בר. שוברי בר גובה עמלה בשיעור זהה מכל לקוחותיה אשר איננה עולה על אחוז אחד והיא מטפלת בהזמנות מצד כל גורם שמבקש להזמין את כמויות המינימום.

שוק התערובות בארץ, מאפייניו ורמת התחרות בו

74. היקף הייצור של התערובות במדינת ישראל עמד בשנת 2003 על 2.3 מיליון טון ובשנת 2004 על 2.4 מיליון טון. ייצור התערובות מתבסס בעיקר על גרעיני המספוא (כ - 55% מחומר הגלם) וכן על מוצרים נוספים כגון: כוספאות, סובין (מוצר לוואי של טחנות הקמח), שמן מוחמץ צמחי, שמן עופות, ויטמינים, מינרלים, מלח, קמח נוצות ובשר (מוצרי לוואי של המשחטות) ושאר תחליפים.
75. מרביתם של חומרי הגלם המצוינים לעיל מיובאים לארץ, כאשר מקור היבוא המרכזי הינו, כאמור, ארצות הברית והיתרה ממקומות שונים בעולם, בין השאר: מזרח ומערב אירופה, מדינות הים השחור ודרום אמריקה.
76. בשונה ממקומות אחרים בעולם, הרכב התערובות בארץ משתנה בהתאם להתנהגות מחירי הגרעינים ובהתאם למחירים היחסיים בין הגרעינים ומוצרי המספוא השונים (כל מרכיבי התערובות למאכל בעלי חיים). תופעה זו נובעת מן העובדה שרוב חומר הגלם לייצור התערובות מיובא. לאור זאת, מכוני התערובות חייבים להיות ערוכים לביצוע שינויים תכופים בהרכב התערובות בהתאם לדרישות השוק, ותוך שימת דגש על הצורך העולה בשמירה על איכות התערובות הסופית.
77. כאמור לעיל, שיתוף הפעולה העקיף בין צרכני המספוא באמצעות פעילות שוברי בר קיים אך ורק בתחום רכישת המספוא בחו"ל ובתאום הלוגיסטי והחובלות הימיות. שוק התערובות בארץ מצטיין בתחרות גבוהה בין מכוני התערובות, לרבות בין אלה שיש להם קשרי בעלות בשוברי בר.
78. במהלך העשור האחרון טושטשו הגבולות הגיאוגרפים שבין אזורי פעילות המכונים ובשוק מתקיימת תחרות על כל לקוח ולקות. תחרות זו באה לידי ביטוי במעבר של לקוחות בין המכונים השונים (ללא קשר למיקומם הגיאוגרפי) ובהנחות הניתנות על ידי המכונים להובלה היבשתית.
79. כך למשל ולשם ההמחשה בלבד: מכון התערובות אמבר הממוקם ליד חדרה מספק את התערובות לענף ההודים ביישובים גבעת יואב, רמות וגמלא אשר מצויים ברמת הגולן; אמבר גם מספק תערובות לקיבוץ לוחמי הגטאות ומושב בגליל המערבי כמו בצת הקרובים יותר למכון מילובר הסמוך (ולמרות העובדה שלוחמי הגטאות קשור בקשרי בעלות למילובר); כן מספק אמבר תערובות ליישובים גונן (בגליל העליון), בית זרע (בעמק הירדן), כפר החורש ובית קשת (בעמק יזרעאל); לעומת זאת, מכון תערובות מילובר מספק תערובות לכפר הס, לכפר מונש ולמי עמי במרכז הארץ הסמוכים למכון אמבר; מילובר גם מספק תערובות למשקים ברמת הגולן (הקרובים יותר למכון צמח) וכן ליישובים להב (בנגב) וחצבה (בערבה); מכון תערובות צמח מספק תערובות לקדרים הקשור לבעלי המניות במכון מילובר; מכון תדמיר בבית שמש (הנשלט על ידי כ- 40 מושבים באזור ירושלים) מוכר רק כ- 14% מהתערובות המיוצרות על ידו למושבים באזור ירושלים ועיקר מכירותיו הינן לחברות פרטיות ולמושבים וקיבוצים שאינם באזור ירושלים. למרות מיקומו הגיאוגרפי, תדמיר מוכר תערובות ללקוחות בצפון ובדרום הארץ. כך, מוכר הוא תערובות למושב צופר בערבה או לקיבוץ מעגן (הקרוב למכון צמח) או לכפר פינס (הסמוך למכון אמבר); והדוגמאות הן רבות.

87. דחינו: לקוחות מכוני התערבות - הצרכנים בשוק הרלוונטי, רשאים לערוך ביניהם הסדר הכולל כבילות ביחס לגידול ולשיווק של בעלי החיים, מבלי שהדבר יחשב כהסדר כובל. פטור סטטוטורי זה יכול ללמד על כוונת המחוקק ביחס למגזר זה במשק ועל הכרתו באילוצים המתחייבים בכל הנוגע לחקלאות במדינת ישראל.
88. כשם שמכוני התערבות הוקמו על ידי המגדלים לשם גידול בעלי חיים, כך גם שוברי בר, הוקמה למעשה על ידי המגדלים לשם הפחתת עלויות הגידול של בעלי חיים (על ידי הפחתת עלויות יצור התערבות במכוני התערבות באמצעות הפחתת עלויות יבוא חומרי הגלם).
89. משמעות נוספת של הדבר היא, כי אף אם היו מכוני התערבות מנסים להפחית את התחרות ביניהם, אגב התיאום בתחום יבוא המספוא, על מנת להעלות מחירים ולפגוע בצרכני התערבות (מגדלי בעלי החיים), הרי שמעבר לכך שאין הגיון בכך שמכוני התערבות ינסו לפגוע בגורמים השולטים בהם (והדבר בלתי סביר בעליל), מגדלי בעלי החיים היו והינם רשאים להתארגן ביניהם כנגד "מגמה אפשרית" שכזו, מבלי שהדבר יחשב כהסדר כובל.
90. חשוב להדגיש, כי מעצם מהות הענף שבו עסקינן - אספקת מזון לבעלי חיים לשם גידולם, קיימת מחויבות משמעותית של כל מכון תערובת לספק ללקוחותיו תערובות בכמות ובאיכות הנדרשת ובזמן. איחור באספקת התערובות ו/או אי אספקת הכמות הנדרשת באיכות הנדרשת, תסב למגדלים נזקים קשים ביותר. על כן, מכוני התערבות אינם יכולים להרשות לעצמם ליצור "מחסור מכוון" או דברים כיוצא ב"ב (ובמיוחד כאשר המגדלים הם הבעלים של מכוני התערבות).
91. מכוני התערבות מחזיקים מלאים גדולים וזאת, בין היתר, על מנת להבטיח אספקה מסודרת, תקינה ויעילה של תערובת לכל מגדל ומגדל. ברור לכל הגורמים המעורבים, כי אסור שיווצר מחסור בתערובות על מנת שלא יפגעו מגדלי בעלי החיים ויפגע ענף בעל חשיבות כה רבה ובסיסית במשק. על כן, גם דואגת המדינה לקיומו של מלאי חירום של גרעיני מספוא.
92. עוד ראוי להבהיר, כי מאחר ורווחי מכוני התערבות מחולקים בכל מקרה לבעלים שלהם - הם מגדלי בעלי החיים (ומגדלים במחירי התוצרת של המגדלים), אין חשש שיווצר מרווח "גדול מדי" בידי גורם ש"ינצל" "פגיעה" תיאורטית בתחרות בענף התערבות ("פגיעה" שאיננה מתקיימת במציאות).
- גם אם נניח תיאורטית שמכוני התערבות היו "מפחיתים" את התחרות ביניהם על מנת למכור את התערובות במחיר יקר יותר למגדלי בעלי החיים (דבר שאיננו מתקיים במציאות אלא להפך - מתקיימת תחרות עזה בין מכוני התערבות ומחירי התערבות במגמת ירידה מתמדת), הרי שבכל מקרה ה"רווח הנוסף" היה חוזר לצרכן, שכן הוא היה מועבר למגדלי בעלי החיים בתור הבעלים של מכוני התערבות והם היו מגלמים אותו במחיר התוצרת. העובדה היא שעם ירידת מחירי התערבות ירדו למשל גם מחירי הפטמים ושאר המוצרים והנהנה מכך הינו הצרכן הסופי (ראה נתונים וגרפים בדו"ח התאחדות החקלאים).
93. על כן מובן, כי יש לראות את ענף התערבות כחלק אינטגרלי מענף גידול בעלי החיים ואם למגדלי בעלי החיים מותר לעשות הסדרים כובלים בכל הנוגע לגידול ושיווק בעלי החיים, אין לייחס לתחרות (שאכן מתקיימת בפועל) בין מכוני התערבות הנשלטים על ידי אותם מגדלים (והוקמו על

לתקופה של חמש שנים – ראה החלטת הממונה מיום 30 במרץ 2006 בעניין מתן פטור ללשכת המכונים (נספח ג').

99. יצוין, כי מכוני התערובת מקפידים לפעול בהתאם לסעיף 4 לתנאי האישור הקודם וכל לקוח שלהם חופשי לרכוש תערובות מזון לבעלי חיים מכל מכון תערובת ללא מגבלה וללא הסכמי בלעדיות.

סיכום הדברים וההיבט המשפטי - קיימת הצדקה להאריך את אישור ההסדר

100. הצרכים, האילוצים והקשיים של המשק והכלכלה הישראלית בכל הנוגע ליבוא וסחר בינלאומי, הוכרו כשיקולים ראויים לאישור הסדרים כובלים. הצורך הלגיטימי של הצרכנים בארץ לרכוש כוח קנייה כלפי הספקים והמובילים בחו"ל, מצדיק את הארכת אישור ההסדר בכפוף לתנאים שנקבעו באישור הקודם.

101. כפי שתואר לעיל, בשוק יבוא והובלת המספוא קיימים צרכים ואילוצים המתייבים שיתוף פעולה כלפי הגורמים בחו"ל. קיים צורך מהותי לתאם את יבוא והובלת המספוא מחו"ל, על מנת להוזיל את העלויות. צרכני המספוא בארץ אינם מסוגלים לפעול לבדם בשוק הבינלאומי ואין כל הצדקה שהם יפעלו לבדם בכל הנוגע ליבוא והובלת המספוא לארץ.

102. שוברי בר בפעילותה מאפשרת ללקוחותיה לזכות ביתרונות רבים וחשובים:

76.1 להוזיל את עלויות היבוא וההובלה.

76.2 להתמודד טוב יותר מול הספקים בחו"ל ולהגדיל את התחרות בין הספקים הזרים באמצעות עריכת מכרזים, קבלת הצעות והתמחרות עד לקבלת מחיר ותנאים אופטימליים.

76.3 להציב דרישות טיב ואיכות אופטימליות.

76.4 באמצעות פרסום מכרזים בין הספקים הזרים, למנוע מגמה של הסכמי בלעדיות בין הספקים לבין יבואנים או סוכנים ישראלים המעוניינים בהגדלת הרווח ממקטע היבוא.

76.5 לקבל תנאים אופטימליים ביחס להובלה הימית. שוברי בר מצליחה לקבל הצעות C&F מחספקים הזרים (בהן ההובלה לארץ כלולה במחיר) ואילו בעסקאות FOB היא מצליחה להוזיל את עלויות ההובלה הן באמצעות ריכוז כוח קניה מול המובילים וסוכני האוניות, הן באמצעות ריכוז ההובלה באמצעות אוניה אחת גדולה במקום מספר אוניות קטנות והן באמצעות התמודדות טובה יותר מול המובילים הזרים וכן מול הזכין הבלעדי לאוניות דגל אמריקאי (כאמור לעיל, ההובלה באמצעות אוניות אמריקאיות מסורה לזכין בלעדי - חברת דגש).

103. כמו כן, שוברי בר הינה גוף מקצועי ומנוסה המאפשר ללקוחותיו לקבל את הטיפול המקצועי והטוב ביותר בנושא היבוא, לרבות טיפול וסיוע בבעיות, קשיים וסכסוכים שנוצרים עם הספקים הזרים ו/או עם המובילים.

104. יתרה מכך, שוברי בר נחשבת כגוף אמין ומקצועי בעיני הספקים הזרים, דבר שמאפשר גם כן להשיג את התנאים הטובים ביותר.
105. בבג"צ 588/84 ק.ש.ר. **סחר אזבסט בע"מ נ' המועצה לפיקוח על הגבלים עסקיים**, פ"ד מ(1) 29 (להלן: **"עניין סחר אזבסט"**), נדון, בין היתר, הסדר כובל ליבוא משותף של חומרי גלם אשר אושר על ידי המועצה לפיקוח על הגבלים עסקיים. בית המשפט העליון פסק, כי אכן היה מקום לאשר את ההסדר הכובל בעניין זה וקבע, כי ככל שמדובר ביצוא ויבוא של חומרי גלם, היתרונות של ההסדר הכובל הם ברורים וחשובים וראוי שהוא יוסיף ויתקיים:
- "אכן, ללא ההסדר הכובל ספק רב הוא, אם החברות הכלולות בהסדר היו יכולות, כולן או בחלקן, להתמודד בשוק העולמי ולייצא את תוצרתן לחוץ-לארץ. ספק גם, אם היו יכולות להשיג את חומרי הגלם הדרושים, המצויים בשוקי העולם, ולענייננו באפריקה, במחירים הנאותים ולייבאן בהוצאות מצומצמות, כך שהייצור בישראל יהיה אפשרי ובעלות שתאפשר התמודדות עם לבידים המיובאים ארצה מחוץ-לארץ.
- טובת הכלל במקרה זה מצדיקה בהחלט פעולה ארגונית משותפת ומתואמת של כל החברות שבהסדר, בברכתה של המועצה" (שם, בע' 42).
106. בעניין סחר אזבסט הסביר בית המשפט העליון, כי קיימת חשיבות רבה בהסדר כובל שנועד להוזיל את עלויות יבוא חומרי הגלם מחו"ל. "... ככל שברכישה זו וביבוא חומרי הגלם לישראל מטפל גוף איתן, מתאפשר יבוא זה בתנאים הנוחים לתעשייה המקומית" (שם, בע' 42). היתרון איננו רק בחיסכון בעלויות היבוא על ידי הקנייה המרוכזת, אלא גם בכך שבפני הספקים והקניינים בחו"ל ניצב גוף אמין ובעל עוצמה מבחינה כלכלית וכספית (ראה בע' 33).
- בית המשפט העליון הדגיש, כי אל מול החשש מפגיעה בתחרות, יש לבדוק את טובת הכלל מבחינת ההיבט הכללי, כאשר "מה שטוב לכלכלת ישראל טוב ממילא בעקיפין ובחישוב כולל - לכלל הצרכנים תושבי המדינה" (שם, בע' 40).
107. בספרו של עוה"ד יצחק יגור - **הגבלים עסקיים** (הוצאת חושן משפט תל אביב, מהדורה 1999) בע' 170 - 172, ציין המחבר, כי התארגנות צרכנים יכולה להיות לגיטימית במיוחד כאשר מטרתה הינה להוזיל עלויות ייצור ועלויות משלוח ולמנוע בזבז משאבים, וכי שיתוף פעולה לשם העצמת כוחן של תברות והגדלת יכולתן להתחרות בשוק העולמי עשוי להוביל, במקרים רבים, ליבוא במחירים מוזלים ו/או בתנאים משופרים.
108. לעניין זה, נקבע במפורש על ידי בית הדין הנכבד בעת מתן האישור הקודם: "נראה כי ריכוז יבוא חומרי הגלם בו עוסקת שוברי בר מביאים להוזלת חומרי הגלם עבור מכוני התערוכות, ומכאן שגם הצרכן יוצא נשכר" (בע' 3 להחלטה).
109. בסעיף 10 לחוק, נקבעו שיקולים לטובת הציבור בהם יש להתחשב כאשר נבחנת תרומתו של ההסדר הכובל והתועלת הצפויה לציבור ממנו אל מול הנזק שעלול להיגרם לציבור. בין היתר, נקבעו בסעיף 10 השיקולים הבאים אשר רלוונטיים לענייננו:
- 109.1 "10(1) **יעול היצור והשיווק של נכסים או שירותים**, הבטחת איכותם או הורדת מחיריהם **לצרכן**" [ההדגשות לעיל ולהלן - אינן במקור].
- 109.2 "10(2) **הבטחת היצע מספיק של נכסים או שירותים לציבור**".

- 109.3 "10(4) מתן אפשרות לצדדים להשיג אספקה של נכסים או שירותים בתנאים סבירים מידי אדם שבידו חלק ניכר של האספקה, או לספק בתנאים סבירים נכסים או שירותים לאדם שבידו חלק ניכר של הרכישה של אותם נכסים או שירותים".
- 109.4 "10(5) מניעה פגיעה חמורה בענף החשוב למשק המדינה".
- 109.5 "10(6) שמירה על המשך קיום מפעלים כמקור תעסוקה באזור שבו עלולה להיווצר אבטלה ממשית כתוצאה מסגירתם או מצמצום הייצור בהם".
- 109.6 "10(7) שיפור מאזן התשלומים של המדינה על ידי צמצום היבוא או הוזלתו או על ידי הגדלת היצוא וכדאיותו".
110. בענייננו מתקיימים כל השיקולים הנ"ל לטובת הציבור. באמצעות פעילות שוברי בר, מתייעל ייצור התערובות במגמה של הוזלת המחירים לצרכן. שוברי בר דואגת להיצע מספיק ויעיל של גרעיני ומוצרי המספוא (בהתחשב בתנאי השוק וצרכי המכונים, כמפורט לעיל). שוברי בר מאפשרת להשיג אספקה של מספוא בתנאים סבירים מהספקים הגדולים בחו"ל, אשר, כאמור לעיל, מספרם הולך ופוחת וקיימת מגמת מיזוגים ביניהם. כמו כן, שוברי בר מאפשרת את הובלת המספוא בתנאים סבירים מול המובילים אשר שולטים על שוק ההובלה הימית (ראה פרטים לעיל באשר לאילוצים הקיימים בתחום ההובלה).
111. מעבר לכל האמור, אין ספק כי פעילות שוברי בר משפרת את מאזן התשלומים של המדינה על ידי הוזלת היבוא. מדובר בענף שבו אין אלטרנטיבה ליבוא ולפיכך ריכוז כוח הקניה כלפי הספקים הזרים והמובילים, מוזיל את היבוא ומשפר את מאזן התשלומים של המדינה. לא קיימת כל חלופה אלטרנטיבית שהינה עדיפה על פעילות זו (ראה מאמרה של המלומדת מרים מזרחי - "מיזם משותף כהסדר כובל" משפטים כג', 213 בעמ' 233).
112. כאמור בחוות הדעת שצורפה לבקשה הראשונה, תיאום היבוא וההובלה באמצעות שוברי בר, הינו לא רק מועיל אלא הכרחי, מבחינת צרכני המספוא, צרכני התערובות וצרכני מוצרי המזון השונים (שעלותם נגזרת, בין היתר, מעלות התערובות). החיסכון המושג כתוצאה מהיבוא וההובלה המתואמים של המספוא, מוצא את ביטויו באופן מובהק במחיר לצרכן.
- דהיינו: הצרכן הסופי נתנה מהרכישה המתואמת והחיסכון המושג ממנה מוצא את ביטויו במחיר לצרכן (ראה: אי.סי.אס מערכות כבלים בישראל ואח' נ' הממונה על הגבלים עסקיים, קובץ הגבלים עסקיים, כרך א', 298).
113. התיאומים וחילופי המידע בין שוברי בר לבין לקוחותיה, התחומים במסגרת התנאים והמגבלות שהוטלו באישור הקודם, מתמצים ומסתכמים ממילא בכל הנוגע ליבוא והובלה לארץ בלבד, בלי להטיל כבילה או מגבלה כלשהי על פעילות ושיקול דעת הלקוחות, ובלי לפגוע בתחרות בין הלקוחות. אין כל תיאום עמדות ו/או החלפת אינפורמציה פסולה ביחס למחירי תערובות, חלוקת שוק או דברים כיוצ"ב שעלולים לפגוע בצרכנים או לבוא על חשבונם (ראה: החלטה בעניין האיגוד הישראלי לפרסום - החלטה בעניין פטור מהסדר כובל (קובץ הגבלים עסקיים כרך א'), 100, 104; מתן פטור מאישור הסדר כובל - התאחדות התעשיינים בישראל, 1996 הגבלים עסקיים 3007345; וכן מאמרו של רון ליכטנשטיין "חילופי מידע בין מתחרים - סוגיה בדיני הגבלים עסקיים" משפטים כ"ו (תשנ"ו)).

114. פעילות שוברי בר מקנה ללקוחותיה יתרונות מובהקים ביחס ליבוא והובלת המספוא לארץ, הן בכל הנוגע להוזלת העלויות והן בכל הנוגע לרמת השירות, המומחיות, האמינות וכיוצ"ב. כאמור לעיל, יתרונות אלה באים לידי ביטוי במחירי התערובות ובמחירי מוצרי המזון הנגזרים, בין היתר, ממחיר התערובות. דהיינו: פעילות שוברי בר הינה מועילה ומוצדקת מבחינת הצרכן ומבחינת המשק והכלכלה הישראלית (ראה בעניין זה: **מתן פטור מאישור הסדר כובל - עמותת אינטרפלורה ישראל [1994] הגבלים עסקיים 3007474**).
115. בהחלטת הממונה בעניין **אינטרפלורה הנ"ל**, נקבע, כי ארגון המאגד בתוכו הזמנות ושירותים לייצוא של פרחים, איננו פוגע בתחרות. למרות שבעמותת אינטרפלורה נצבר מידע רב אשר יכול להיות עוגן להתנהגות לא תחרותית, ניתן פטור להסדר מאחר ובמידע זה נעשה שימוש למטרות של ייעול ושיפור המוצר, ולא למטרות אנטי-תחרותיות.
- בדומה לכך, גם בענייננו, שוברי בר מרכזת את הזמנות הלקוחות ונצבר בידה אך ורק המידע הנדרש לשם הטיפול ביבוא והובלת. הדבר נעשה לשם השגת תנאים אופטימליים מול הספקים והמובילים בחו"ל ואין בכך כל פגיעה בתחרות בארץ בין הלקוחות המייצרים תערובות.
116. בדומה להחלטת הממונה בעניין **אינטרפלורה**, גם כאן מדובר בענף המאופיין בתחרות עזה. בין לקוחותיה של שוברי בר, לרבות שלושת מכוני התערובת הקשורים אליה בקשרי בעלות, אין כל הסדרים כובלים ביחס למחירי התערובות, חלוקת שוק או דברים כיוצ"ב אשר עלולים לפגוע בתחרות.
117. כמו כן, הלכה היא שהסדר כובל הינו ראוי לאישור כאשר הינו חוסך בעלויות עסקה שהיו הופכות אותה לבלתי יעילה או בלתי כלכלית - ה"ע 3547/00 **הפדרציה הישראלית לתקליטים וקלטות בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים**; 2000, הגבלים עסקיים 3008822.
118. כאמור לעיל, מדובר בהסדר המכוון ליבוא והובלה ימית בלבד ותחולתו הינה למעשה מחוץ לשוק הישראלי. שיקול זה הוכר, בין היתר, במסגרת כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים), התשי"ס - 2000 (ראה סעיף 6 לכללים, בו נקבע כי דין מיזם משותף בין מתחרים שכל תחולתו מחוץ לשוק הישראלי, ואשר אינו מוכר לשוק הישראלי ואינו משווק בו, במישרין או בעקיפין, כדין מיזם משותף בין מתחרים שלא בתחומי התחרות).
119. מכל האמור לעיל עולה, כי הארכת אישור ההסדר הכובל הינה לטובת הציבור וכי מתקיימים השיקולים לטובת הציבור המנויים בסעיף 10 לחוק, כמפורט לעיל. מעבר לכך, בבחינת הנושא בכללותו, יש להתחשב וליתן משקל גם לזכויות יסוד כגון חופש העיסוק וזכות הקניין. מבלי לגרוע או להמעיט בחשיבות השיקולים הנשקלים ביחס לאישור הסדר כובל על פי החוק, יש להתחשב גם בחופש העיסוק של שוברי בר ובעלי מניותיה - בזכות הבסיסית לנהל עסק של מתן שירותי יבוא כסוכנות. חופש העיסוק הוכר מקדמת דנא כזכות אדם יסודית. עמד על כך כב' השופט ש.ז. חשין בציינו: "כלל גדול הוא, כי לכל אדם קנויה זכות טבעית לעסוק בעבודה או במשלח יד אשר יבחר לעצמו... זוהי... זכות שאינה כתובה על ספר, אך נובעת מזכותו הטבעית של כל אדם לחפש מקורות מחיה ולמצוא לעצמו מלאכה המפרנסת את בעליה" (בג"צ 1/49 **בז'רנו נ' שר המשטרה**, פ"ד (ב) 88, 82).

הדברים נכונים במיוחד לאחר חקיקת חוק יסוד חופש העיסוק, אשר: "...העניק לזכות זו הכרה חוקתית פורמאלית ומעמד על-חוקי. היא הפכה לזכות יסוד מוגנת העומדת על רמה נורמטיבית גבוהה יותר מדבר חקיקה "רגיל" או מהמשפט המקובל נוסח ישראל" (נע"א 239/92 "אגד" אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ נ' משיח, פ"ד מח(2) 66, 71).

120. פגיעה בחופש העיסוק היא חוקתית אך ורק אם היא במידה שאינה עולה על הנדרש - אחד המבחנים הנדרשים הוא של מינון הפגיעה ומידתיות. ראה: בג"ץ 987/94 יורונט קווי זהב (1992) בע"מ נ' שרת התקשורת, פ"ד מח (5) 412, 435, בג"ץ 3477/95 בן-עטיה נ' שר החינוך, התרבות והספורט, פ"ד מט (5) 1, 10-14, בג"ץ 4541/94 מילר נ' שר הבטחון, פ"ד מט(4) 94, 138.

121. לפיכך ומעבר לשיקולים לטובת הציבור על פי סעיף 10 לחוק ההגבלים העסקיים, התומכים בפעילות שוברי בר, כאמור לעיל, יש ליתן משקל גם לחופש העיסוק של שוברי בר ובעלי מניותיה ולא לפגוע בו במידה העולה על הנדרש ולתכלית ראויה. כמו כן, יש ליתן משקל לחופש ההתאגדות של בעלי מניות שוברי בר ולזכות הקניין שלהם, כאמור בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

122. לאור כל הנימוקים שפורטו לעיל (ופורטו ביתר הרחבה בבקשה הראשונה), ניתן האישור הקודם ונקבע בו כדלהלן: "לאחר שבחנתי את פרטי ההסדר הכובל ואת התנאים שהצדדים הסכימו להם, הגעתי למסקנה כי יש מקום לאישור ההסדר בתנאים להם הסכימו הצדדים, המצורפים לפסק-דין זה ומהווים חלק בלתי נפרד ממנו. נראה כי ריכוז חומרי הגלם בו עוסקת שוברי בר מביאים להוזלת חומרי הגלם עבור מכוני התערובת, ומכאן שגם הצרכן יוצא נשכר".

123. מאחר וגם כיום מתקיימים כל אותם טעמים שבבסיס מתן האישור הקודם ובהתחשב בכל האמור לעיל, מתבקש בית הדין הנכבד לאשר את ההסדר הכובל נשוא בקשה זו ולהאריך את האישור הקודם, בכפוף לתנאים שנקבעו בו, לתקופה של 5 שנים נוספות (או תקופה אחרת אותה ימצא בית הדין לנכון).

אנו מצהירים שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם הנכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או הנוגע לו (למעט מסמכים דומים בעלי מהות ו/או מטרה זהה החוזרים על עצמם במהלך העסקים הרגיל של פעילות שוברי בר מול לקוחותיה והספקים הזרים).

אנו מבקשים שבית הדין יורה בתוקף סמכותו לפי סעיף 42 לחוק, שהחלקים בבקשה זו ובחוות הדעת התומכת בה הכוללים נתונים מסחריים ועסקיים של שוברי בר ומכוני התערובת אמבר, מילובר וצמח, לא יהיו פתוחים לעיון הציבור, מכיוון שמדובר בחברות פרטיות אשר אינן מחויבות לחשוף נתונים אלה וחשיפה פומבית שלהם עלולה לפגוע בהן ובעסקיהן. שוברי בר ומכוני התערובת מוכנים לחשוף את כל הנתונים והפרטים שלהם בפני הממונה ובפני בית הדין הנכבד, לצרכי בקשה זו, אולם אין הצדקה שנתונים אלה יהפכו לפומביים.

 שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

תאריך: 12 בנובמבר, 2006

בית המשפט

ה"ע 7003/02

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

לפני כב' המשנה לאב בית הדין, השופטת מ' שידלובסקי-אור

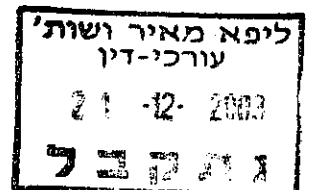
בעניין: שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ

המבקשת

נגד

הממונה על ההגבלים העסקיים

המשיב

ה ח ל ט ה

ההסדר הכובל נשוא פסק-דין זה עוסק בענף תערובות המזון להזנת בעלי חיים וחומרי הגלם המשמשים לייצור תערובות המזון, בעיקר מספוא לסוגיו, ועניינו תאום יבוא והובלה ימית של מספוא וחמרי גלם אחרים המשמשים לייצור תערובות מזון.

הצדדים להסדר הם המבקשת, שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ (להלן - שוברי בר), חברה פרטית המשמשת כסוכנת של מספר חברות ואגודות שיתופיות בארץ לשם יבוא גרעינים ומוצרי מספוא (להלן - מספוא), וכן ארבעה מכוני המייצרים תערובות להזנת בעלי חיים. ארבעת המכוני הנם בעלי מניות בחברה, ואלו הם: אמבר, לתערובות, אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ; מילובר, מכון מרכזי לתערובות בע"מ; מתמור בע"מ, צמח, מכון לתערובות, אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (ארבעת מכוני התערובות יכנונו להלן - ארבעת מכוני התערובות).

שוברי בר משמשת עבור מכוני התערובות סוכנות לייבוא מספוא והיא אף משמשת כסוכנת ליבוא תוספות שונות המשמשות גם הן לייצור תערובות מזון.

בית המשפט

ה"ע 7003/02

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

בנוסף למכוני התערובת, בעלי מניות אחרים בשוברי בר הם בעלי אחזקות במכוני התערובת, במישרין או בעקיפין. המדובר במשקי הגליל העליון, משקי עמק הירדן, משקי עמק בית שאן, משקי עמק יזרעאל, משקי המפרץ, גרנות ארגון שיתופי אזוריים, משקי הרי יהודה, משקי הדרום ומשקי הנגב.

נתח השוק המצרפי הגדול של ארבעת מכוני התערובת בשוק מכוני התערובת עומד על כ-60%, ומשקלו של חומר הגלם אותו רוכשת שוברי בר עבור ארבעת מכוני התערובת במחיר הסופי של תערובת המזון, הופכים תיאום בין ארבעת מכוני התערובת לנוח במיוחד.

החשש אשר התעורר, לאור זהות בעלי מניותיה של שוברי בר ואופי פעילותה, היה, כי חבירה של ארבעת מכוני תערובת גדולים ומרכזיים לייבוא משותף של תשומות, תקטין עד מאד את התחרות ביניהם. לאור העובדה ששוברי בר מייבאת כ-60% מהמספוא הדרוש לתערובות מזון בארץ, היה אף חשש כי שוברי בר עשויה לנצל את כוחה על מנת לדחוק רגליהם של המתחרים באותם ארבעה מכוני התערובת.

במסגרת בקשת שוברי בר למתן היתר זמני, ביצע הממונה בדיקות נרחבות של השפעות ההסדר על התחרות ומצא כי לכאורה ההסדר לא הביא לפגיעה בתחרות בין ארבעת מכוני התערובת.

עוד מצא הממונה, כי מכוני התערובת נוהגים זה עם זה שקיפות וחושפים את כמויות התערובת אותם הם מייצרים, את היקפי התשומות המיובאים על-ידם ונתונים נוספים אשר לסברת הממונה, במקום בו מתנהלת תחרות, ראוי כי תנאים כאלה יישמרו בסוד.

בית המשפט

ה"ע 7003/02

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

בפעילותה השוטפת של שוברי בר. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, לא יסייע אדם כאמור לשוברי בר בהכנת מכרזים לרכישת חומרי גלם, או במשא ומתן לאספקת חומרי גלם, או בהנחיה באשר לאופן הטיפול ברכישת חומרי גלם ולא יהיה שותף לקבלת החלטות בנושאים אלה בפעילות השוטפת.

1.5 אין באמור לעיל כדי למנוע מכל מכון תערוכת להעביר לשוברי בר הזמנות לרכישת חומרי גלם בעבור עצמו ובכללן הוראות בדבר כמויות חומר הגלם אותן הוא מבקש לרכוש, המועדים בהם הוא מבקש לקבל את האספקה, המחיר שהוא נכון לשלם עבור חומר הגלם ואיכות חומר הגלם הדרושה לו. כן אין באמור לעיל כדי למנוע משוברי בר את הזכות להיוועץ יעוץ מקצועי עם מכון תערוכת כלשהו, מקום שיעוץ מקצועי כאמור דרוש לו, ובלבד שמידע שיסופק לו לא יועבר למכוני תערוכת אחרים.

2. חובה לספק

- 1.2 שוברי בר תספק שירותיה כסוכנת יבוא חומרי גלם לצדדים שלישיים אשר יחפצו לקבל ממנה שירותים אלה, ובלבד שהכמות שיבקשו צדדים שלישיים אלה להזמין לא תקטן מ-2000 טון גרעינים ו/או 500 טון לחומר גלם שאינו מספוא. שוברי בר לא תסרב לספק שירותים אלה סירוב בלתי סביר.
- 2.2 שוברי בר תהיה רשאית שלא לספק שירותים למי שלא שילם (מבלי הצדק בדין) עמלה לה היתה שוברי בר זכאית.
- 2.3 בעבור שירותיה תגבה שוברי בר מכל לקוחותיה, ובכללם ארבעת מכוני התערוכת, עמלה בשיעור זהה אשר לא תעלה על אחוז אחד (1%) מערך העסקה. הממונה ישוב ויבחן את שיעור העמלה כעבור תקופה של 18 חודשים מיום מתן אישור זה.

בית המשפט

ה"ע 7003/02

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

3. כללי התנהגות
- המגעים בין בעלי המניות בשוברי בר יתבצעו בדרך המצמצמת חשש לפגיעה בתחרות, בכלל כך:
- 3.1 לא תתקיים כל ישיבה משותפת של ארבעת מכוני התערוכת או נציגיהם, למעט לצורך ניהולה השוטף של שוברי בר.
  - 3.2 בפגישות ובמגעים בין בעלי המניות בשוברי בר לא יידונו עניינים הקשורים בהיקפי רכישות חומרי גלם על-ידי כל אחד מארבעת מכוני התערוכת וממכוני התערוכת שאינם בשוברי בר, היקפי מכירת תערוכות מזון על-ידם ללקוחותיהם, תנאי האשראי הניתנים ללקוחות ומידע בדבר התקשרויות מכוני התערוכת עם לקוחותיהם בעבר או בעתיד;
  - 3.3 פגישות בין ממלאי תפקיד אצל המבקשת ייערכו לפי סדר יום קבוע מראש; לא יידונו בפגישות אלה נושאים שאינם בסדר היום;
  - 3.4 כל הנאמר בפגישות וסדר היום יתועדו ותיעוד זה יישמר ויהיה זמין;
4. ארבעת מכוני התערוכת יאפשרו לבעלי מניותיהם וארגוני הקניות השייכים לבעלי מניותיהם לרכוש תערוכות מזון לבעלי חיים מכל מכון תערוכת ללא מגבלה.
- 4.1 כל אחד מארבעת מכוני התערוכת יבהיר לבעלי מניותיו ולארגוני קניות השייכים לבעלי מניותיו כי הם אינם מחויבים לרכוש את תערוכות המזון להן הם נזקקים, כולן או חלקן, ממכון התערוכת אשר בהחזקתם.
  - 4.2 ארבעת מכוני התערוכת לא יתקשרו עם בעלי מניותיהם של ארבעת מכוני התערוכת או ארגוני הקניות השייכים להם, בהסכם לרכישה בלעדית של תערוכות מזון.

בית המשפט

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

ה"צ 7003/02

4.3 כל מגבלה חוזית או תקנונית המחייבת את בעלי מניותיהם של ארבעת מכוני התערובת או את ארגוני הקניות של בעלי מניות אלה לרכוש תערובות מזון רק ממכון התערובת אשר בבעלותם - תוסר לאלתר.

4.4 ארבעת מכוני התערובת לא יסרבו סירוב בלתי סביר לספק תערובות מזון לקיבוצים או לארגוני קניות של קיבוצים אשר אינם קשורים אליהם בקשרי בעלות.

4.5 אין באמור בסעיף זה כדי למנוע מכל אחד מארבעת מכוני התערובת ליתן הלוואה לבעלי מניותיו ו/או לארגוני קניות השייכים לבעלי מניותיו, אשר פירעונה יובטח על-ידי התחייבות מקבל ההלוואה לרכוש תערובות מזון משך תקופה קצובה מנותן ההלוואה בלבד. יחד עם זאת, מקבל ההלוואה יוכל לרכוש תערובות מזון ממכוני תערובת אחרים בכפוף לפירעון ההלוואה.

5. כללי

אין בתנאים אלה כדי לגרוע מהוראות חוק ההגבלים העסקיים.

6. תקופה

אישור זה ניתן לתקופה של שלוש שנים.

ניתן היום, כ"א בכסלו תשס"ד (16 בדצמבר 2003), בהעדר הצדדים.

המוכירות תמציא העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

מזכ"ל שירות המשפט, אור, שופטת

בית המשפט
אשר
שירות המשפט
16.12.03
מזכ"ל

בית הדין להגבלים עסקיים י-ם
הע 7003/02
שוברי בר חברה בעניין בקשה לאישור
תאריך פתיחה: 20/03/02

סוג עניין: 287 סדר דין: רגיל

בית הדין להגבלים עסקיים
בית המשפט המחוזי בירושלים

חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988

בעניין:

שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ
ע"י בייכ עוה"ד ל"ר לפא מאיר ואו צוראל לביא
ואו ישראל עזאל ואו יצחק בלאו ואו ד"ר
יהודה בן מאיר ואו תמיר פורר ואו אלון פומרנץ
ואו עוזי מור ואו אמיר ברטוב ואו אירית
מבורך ואו משה בינה ואו ארז יצחקי ואו יריב
שלום ואו חנן פרידמן ואו רוז נבון ואו איתי
נזית ואו עמית יהלומי ואו שירלי יפרח
מרחוב איתמר בן אביי 4, תל אביב 64736
טלפון: 03-6070600; פקסימיליה: 03-6070666

ובעניין:

חמבקשת

הממונה על ההגבלים העסקיים
מרח' כנפי נשרים 22
ירושלים 91341

ובעניין:

המשיב

בקשה לאישור הסדר כובל

בהתאם לסעיף 7(א) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, מוגשת בזאת בקשה לאישור הסדר כובל
שפרטיו כדלקמן:

1. הצד להסדר המבקש החלטת

שם: שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ ח.פ. 7-138576-51 (להלן: "שוברי בר").

מען: חוות שלם - דרך לוד 298, תל אביב

טלפון: 03-7305232 פקס: 03-7305233

מען למסירת מסמכים: אצל עוה"ד לפא מאיר ושות', רח' איתמר בן אביי 4, תל אביב 64736.

הובלת המספוא (בדרך הים) מתואמת בין הספקים הזרים לבין שוברי בר ולבין לקוחותיה, כחלק מהיבוא. שטח המטען והדוקומנטים של כל עסקת יבוא יוצאים מהספק הזר על שם כל לקוח (כל אחד לגבי הסוג והכמות שהזמין). כאשר המספוא מגיע לנמל בישראל הוא נמשך על ידי כל לקוח בנפרד ללא מעורבות של שוברי בר, למעט סיוע טכני בבדיקת תקינותם של מסמכי היבוא. למעשה, עיקר פעילותה של שוברי בר הוא בשלב ריכוז התזמנות וניהול המשא ומתן מול הספקים הזרים עד לחתימת כל עסקת יבוא ספציפית.

מן הראוי להדגיש, כי לא מדובר בכבילות או מגבלות משפטיות (כגון בלעדיות, איסור תחרות או התחייבויות חוזיות המגבילות את פעילות מי מהצדדים), אלא בהחלפת אינפורמציה ותיאומים של היבוא וההובלה מחו"ל.

7. תקופת ההסדר הכובל

איננה מתוחמת ואו מגבלת בזמן.

עיקרי הטעמים המצדיקים את אישור ההסדר בידי בית הדין:

מבוא

8. בקשה זו מוגשת בעקבות פנייה לממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: "הממונה") ועל-פי הנחייתו, נוכח עמדתו כי מדובר בהסדר כובל.
9. המבקשת, שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ (להלן: "המבקשת" או "שוברי בר"), הינה חברה פרטית בע"מ המשמשת כסוכנת של מספר חברות ואגודות שיתופיות בארץ לשם יבוא גרעיני ומוצרי מספוא (להלן: "מספוא") מחו"ל.
10. ארבעה לקוחות גדולים של שוברי בר הנם אמבר - מכון לתערובות - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ (להלן: "אמבר"), מילובר - מכון מרכזי לתערובות בע"מ (להלן: "מילובר"), מתמור בע"מ (להלן: "מתמור") וצמח - מכון לתערובות - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "צמח"). כל אחד מארבעת מכוני התערובות הנ"ל מחזיק במניה רגילה אחת זבמנית הנהלה אחת מתוך 13 מניות רגילות ו- 13 מניות הנהלה של שוברי בר.
11. ארבעת מכוני התערובות הנ"ל אינם מחויבים להשתמש בשירותי היבוא שמספקת שוברי בר (ורשאים לרכוש מספוא בארץ או לייבא אותו מחו"ל בכל אופן שיחפצו - בעצמם או באמצעות כל גורם אחר). עם זאת, מרבית המספוא המיובא על ידם מחו"ל (להבדיל ממספוא שנרכש מספקים בארץ) מוזמן באמצעות שוברי בר המרכזת כוח קניה כלפי הספקים הגדולים בחו"ל ופועלת להפחתת עלויות היבוא וההובלה לארץ.
12. פעילותה של שוברי בר הינה, כאמור, בתחום יבוא המספוא מחו"ל בלבד והנה מתנהלת באופן אשר יתואר בבקשה זו ובחוות הדעת הכלכלית המצורפת לה, במשך שנים. לשוברי בר אין הסכמי בלעדיות עם לקוחותיה והנם רשאים לרכוש מספוא בארץ ואו בחו"ל ללא כל מגבלה ואו כבילה. לקוחות שוברי בר מעדיפים לבצע את עיקר היבוא באמצעות שוברי בר, עקב ניסיונה ויכולתה להפחית את עלויות היבוא וההובלה הימית מהספקים בחו"ל.

13. דהיינו: נוצר מצב שבו מחד - שוברי בר הינה חברה מסחרית הרשאית לספק שירותי יבוא תמורת עיילה לכל לקוח קיים או פוטנציאלי ללא כל מגבלה, ומאידך - פעילות שוברי בר כרוכה מטבע הדברים, בתאום היבוא של המספוא עבור ארבעת מכוני התערובות הנ"ל (על מנת להפחית את עלויות היבוא וההובלה מחו"ל).
14. בקשה זו איננה עוסקת בכבילות משפטיות כלשהן, אלא בתיאומים ובאינפורמציה המוחלפת בין שוברי בר לבין לקוחותיה לצרכי היבוא וההובלה מחו"ל.
15. לאור ההתפתחות שחלה במהלך השנים האחרונות בדיני ההגבלים העסקיים וביישומם, הגישה שוברי בר לממונה ביום 2 באפריל 2001 בקשה למתן חוות דעת מקדמית ואו פטור מאישור הסדר כובל. שוברי בר לא היתה סבורה כי פעילותה העסקית כוללת הסדרים כובלים ואו פוגעת בתחרות, אלא, כי פעילות זו מאפשרת יבוא מספוא בעלויות מינימליות לרווחת הצרכן והמשק הישראלי. עם זאת, למרות שפעילות שוברי בר איננה כוללת כלל מגבלות או כבילות משפטיות (כגון הסכמי בלעדיות, איסור תחרות וכיוצא"ב), הרי שעל פי ייעוץ משפטי שניתן להנהלת שוברי בר לפיו קיימת אפשרות שכבי הממונה יראה בפעילות שוברי בר ככוללת בחובה הסדר כובל, הוחלט לפנות לממונה בבקשה למתן חוות דעת מקדמית והנחיות האם סבור הממונה כי עסקינן בהסדר כובל והאם יש צורך להסדיר את פעילות שוברי בר מול כבי הממונה ואו במסגרת בקשה לבית הדין להגבלים עסקיים.
16. ביום 20 בינואר 2002 ניתנה החלטת הממונה לפיה מדובר בהסדר כובל וכי אין מקום למתן פטור אלא על שוברי בר לפנות לבית הדין הנכבד בבקשה לאישור ההסדר.
17. מאחר ושוברי בר סבורה, כי פעילותה לא רק לגיטימית מבחינה חוקית ועסקית אלא מחויבת המציאות ומועילה למשק ולצרכן הישראלי, הרי היא נכונה לבחון את פעילותה "לחומרה" מבחינת דיני ההגבלים העסקיים ולהגיש, שתאום היבוא וההובלה המשותפת מחו"ל מהווה הסדר כובל הטעון אישור, כפי שקבע הממונה. עם זאת, אין בכך כדי לגרוע ואו לפגוע בעמדתה הבסיסית של שוברי בר וטענותיה כי אין המדובר בהסדר כובל. הכל כמפורט בבקשה זו להלן.
18. מצורפת לבקשה זו כנספח ב' חוות דעת כלכלית שהוכנה על ידי הכלכלנים רן קרול ודני רבינר (להלן: "חוות הדעת"). חוות הדעת נועדה להסביר בפירוט את ענף יבוא המספוא לארץ ואת פעילותה וחשיבותה של שוברי בר במסגרת זו, תוך סקירת ההיבטים הרלוונטים מבחינת חוק ההגבלים העסקיים ומטרותיו. חוות הדעת תומכת בבקשה זו ומסקנותיה מדברות בעד עצמן.
19. בקשה זו מוגשת על דעתם ובהסכמתם של מכוני התערובת אמבר, מילובר, מתמור וצמח ובמידת הצורך, יש לראות גם אותם כמבקשים את אישור בית הדין להסדר.
- הטעמים לכך שאין המדובר בהסדר כובל והספיקות בנושא**
20. בטרם יפורטו בהרחבה הטעמים לאישור ההסדר הכובל, נבקש לציין בקצרה את הספיקות בשאלה האם כלל מדובר בהסדר כובל (המבקשת טענה בפני כבי הממונה שלא מדובר בהסדר כובל אולם הממונה לא קיבל את עמדתה):
- 20 1 בענייננו, אף אחד מהצדדים להסדר איננו מגביל את עצמו באופן העלול למנוע או להפחית את התחרות בעסקים בינו לבין הצדדים האחרים להסדר, או חלק מהם, או בינו לבין אדם שאינו צד להסדר (כאמור בסעיף 2 (א) לחוק). (ראה גם: ע"א 2768/90 פטרולגו חברת הגז הישראלית (1969) בע"מ נ' מדינת ישראל פ"ד מו(3) 599, ע"א 6222/97 טבעול נ' מדינת ישראל פ"ד נב(3) 145, התקשרויות לאספקה ורכישה של קמח כשר לפסח תשנ"ד, קובץ החלטות הממונה, כרך א', 457).
- 20 2 אין בהסדר כל כבילה, ובפרט - אין כל כבילה ביחס למחיר, ריווח, חלוקת שוק או כמות הנכסים או השירותים שבעסק, איכותם או סוגם (כאמור בסעיף 2(ב) לחוק).

- 20 3 אין מדובר בקו פעולה שקבע איגוד עסקי לחבריו או חלקם העלול למנוע או להפחית תחרות בעסקים ביניהם, או רקו פעולה כאמור שהמלץ עליו לפניהם (כאמור בסעיף 5 לחוק).
- 20 4 ההסדר איננו פוגע כלל בתחרות, איננו משפיע עליה ואיננו יוצר חשש לפגיעה בתחרות.
- 20 5 ריכוז האינפורמציה בידי שוברי בר בכל נושא היבוא הינו מחויב המציאות. לקוחות שוברי בר רשאים להשתמש בשירותיה של שוברי בר לצרכי יבוא המספוא מחו"ל ואין כל הצדקה למנוע מהם את השימוש בשוברי בר לשם הפחתת עלויות היבוא וההובלה מחו"ל, אך ורק עקב כך שכפועל יוצא מכך מרוכזות ומתואמות על ידי שוברי בר האינפורמציה הנדרשת לשם היבוא וההובלה עבור כלל הלקוחות יחדיו.
- 20 6 שוברי בר הינה חברה פרטית בעלת אישיות משפטית עצמאית ובמסגרת פעילותה העסקית כסוכנת לצרכי יבוא, הינה רשאית לקבל הזמנות מכל לקוחותיה, לרכז אותן ולתאם את היבוא וההובלה באופן שיוזיל את העלויות ויאפשר לה ליצור כוח קניה ולדאוג לכך שלקוחותיה יקבלו את התנאים הטובים ביותר ויבצעו את היבוא בעלויות אופטימליות.
- 21 יתרה מכך, בבחינת השוק הרלוונטי וההשפעה על התחרות ועל המשק, חשוב להדגיש כי שוברי בר הוקמה למעשה על ידי קיבוצים ומושבים שהינם מגדלי בעלי החיים בארץ, על מנת להוזיל את עלויות גידול בעלי החיים (על ידי הוזלת עלויות יצור התערובות למאכל בעלי חיים באמצעות הוזלת יבוא חומרי הגלם על ידי מכוני התערובות). הסדר כובל בין מגדלי בעלי החיים, הינו פטור מהוראות חוק ההגבלים העסקיים בעניין הסדרים כובלים, כמפורט להלן.
- 21 1 רובם המכריע של צרכני התערובות, הינם למעשה הבעלים בעקיפין של מכוני התערובות (ושל שוברי בר). מכוני התערובות נשלטים על ידי מאות קיבוצים ומושבים ברחבי הארץ (כל מכון על ידי קיבוצים ומושבים אחרים). אותם קיבוצים, מושבים וחבריהם, הינם הצרכנים העיקריים של התערובות לשם גידול בעלי חיים.
- 21 2 חלק משמעותי ממכירותיו של כל מכון תערובות, הינן למגדלי בעלי החיים בקיבוצים ו/או מושבים אשר שולטים בו, במשרין או בעקיפין. מכוני התערובות מספקים את כמות התערובות הנדרשת על ידי לקוחותיהם, שרובם המכריע הינם יחדיו הבעלים של המכונים. מכוני התערובות מספקים בעיקר את צרכי המגדלים (השולטים בהם) והינם חלק מהתעשייה הקיבוצית במדינת ישראל.
- מדובר בגופים הנשלטים על ידי כ- 280 קיבוצים וכן מושבים במדינת ישראל ולא על ידי גורם אינטרסנטי יחיד ומונופוליסטי. הקיבוצים והמושבים הינם אגודות שיתופיות המונחות על פי עקרונות הקואופרציה ובהתאם לפקודת האגודות השיתופיות.
- 21 3 שוק התערובות הינו חלק משוק גידול בעלי החיים אשר בעיקרו פטור מהוראות חוק ההגבלים העסקיים. ביחס להסדרים כובלים. צרכני התערובות - מגדלי בעלי החיים, נהנים מהפטור הסטטוטורי הקבוע בסעיף 4(3) לחוק ההגבלים העסקיים ביחס להסדר שכל כבילותיו נוגעות לגידול ושיווק של תוצרת חקלאית מגידול מקומי, לרבות חלב, ביצים, בקר, צאן, עופות ודגים.
- 21 4 בראיה כלכלית נכונה, פעילות מכוני התערובות וכן פעילות שוברי בר, הינה חלק אינטגרלי משוק גידול בעלי החיים במדינת ישראל, אשר המחוקק התיר עשיית הסדרים כובלים במסגרתו, בכפוף לתנאיו של סעיף 4(3) לחוק ההגבלים העסקיים.

215 כשם שמכוני התערובת הוקמו על ידי המגדלים לשם גידול בעלי חיים, כך גם שוברי בר, הוקמה למעשה על ידי המגדלים לשם הפחתת עלויות הגידול של בעלי חיים (על ידי הפחתת עלויות ייצור התערובות במכוני התערובת באמצעות הפחתת עלויות יבוא חומרי הגלם). על כן, קיים ספק רב אם עסקינן בהסדר כובל.

22 בכל אופן ולמרות האמור לעיל, לאור עמדת הממונה ולשם הזהירות, מוגשת בקשה זו לאישור הסדר כובל בפני בית הדין הנכבד.

רקע כללי

23 כאמור לעיל, שוברי בר פועלת כסוכנת בתחומי הרכש וההובלה בענף יבוא המספוא לארץ. בעלי מניותיה של שוברי בר הינם 13 גופים שונים, לרבות מספר ארגוני קניות וכן מספר מכוני לייצור תערובות. כל בעלי המניות מייצגים למעשה את מגדלי בעלי החיים - מאות קיבוצים וכן מושבים ברחבי מדינת ישראל.

תדפיס של פרטי שוברי בר מרשם החברות מצ"ב כנספח ג'.

24 פעילות שוברי בר מול לקוחותיה, הינה פעילות מקובלת של סוכן המספק שירותים תמורת עמלות. פעילות זו איננה כוללת כבילות או מגבלות על הלקוחות, אולם היא כרוכה מטבעה בהחלפת אינפורמציה ותיאומים בין שוברי בר לבין הלקוחות (מכוני התערובת) על מנת שניתן יהיה לבצע את היבוא וההובלה בעלויות מינימליות.

25 האינטרס להוזיל את היבוא וההובלה הימית מחו"ל, איננו רק אינטרס של שוברי בר שבוה עיסוקה והתמחותה, או אינטרס של מכוני התערובת המעוניינים להוזיל את התשומות ולרכוש ולהוביל את המספוא בעלות מינימלית, אלא הינו אינטרס ציבורי ולאומי.

יבוא והובלת המספוא לארץ בעלות מינימלית הינם, מטבע הדברים, בעלי השלכה ישירה על מחירן של התערובות להזנת בעלי חיים הנמכרות בארץ על ידי מכוני התערובת והשלכה עקיפה על תעשיית המזון באופן כללי, שהרי עלות התערובות הינה מרכיב מרכזי ועיקרי בעלויות גידול בעלי חיים שהם ותוצרתם משמשים למאכל אדם.

26 האינטרס הלאומי הוא להוזיל את עלויות היבוא וההובלה הימית של המספוא על מנת להוזיל את מחיר התערובות וכפועל יוצא מכך את מוצרי המזון שמחירם מושפע מעלות התערובות, לרבות עופות, חודים, בקר, ביצים, מוצרי חלב, דגה וכי"צ.

27 במקרה שבפנינו, ה"כבילות" שבהסדר, ככל שניתן להגדירן כ"כבילות" (שכן עסקינן בתיאומים והחלפת אינפורמציה ביחס ליבוא והובלה ימית בלבד), אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר. פעילותה של שוברי בר מול לקוחותיה ומול הספקים בחו"ל איננה מגבילה כלל את התחרות בשוק או בחלק הימני ואין בה כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק. הראיה הטובה ביותר לכך היא התחרות שקיימת בשוק, כמתואר בחוות הדעת. לקוחותיה של שוברי בר מתחרים זה בזה ותיאום נושא היבוא וההובלה באמצעות שוברי בר, איננו פוגע בתחרות זו.

28 כמו כן, עיקרו של ההסדר איננו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. הפעילות בין שוברי בר לבין לקוחותיה ותיאומי היבוא וההובלה הימית אינם עוסקים כלל בהפחתת או מניעת התחרות ולא מוטלות על מי מהצדדים כבילות כלשהן. חילופי האינפורמציה ותיאומים הינם רק לצרכי היבוא וההובלה וככל הנדרש לצרכים אלה בלבד.

יבוא והובלת המספוא לארץ - האילוצים והצרכים הקיימים

29. צריכת גרעיני ומוצרי המספוא בישראל מבוססת ברובה המכריע על יבוא. בשנת 2001 היקף היבוא של גרעיני ומוצרי מספוא, חיסת מאכל וזרעי שמנים עמד על כ- 3.9 מיליון טון, מזה כ- 2 מיליון טון יובאו מארה"ב (מתוך הכמות האמורה היקף היבוא של גרעיני ומוצרי מספוא עמד על כ- 2.4 מיליון טון שמהם כ- 900,000 טון יובאו מארה"ב).
30. תחום יבוא הגרעינים ומוצרי המספוא נוהל בעבר על ידי מנהל הסחר הממשלתי, עד לשלהי שנות ה- 80. בשנים 1988-90 בוצעה רפורמה מקיפה בתחום יבוא הגרעינים, שהביאה להפרטת הפעילות והעברתה לידיים פרטיות תוך צמצום המעורבות הממשלתית.
31. כתוצאה מהרפורמה חלו בשוק שינויים משמעותיים שכללו, בין השאר: גידול בכמויות היבוא, הרחבת מגוון המוצרים, הרחבת מקורות היבוא, הגדלת תדירות האספקה ואמינותה ובעיקר ירידת מחירים תוך שיפור ניכר ברמת השירות ואיכות המוצרים.
32. בשוק המספוא הבינלאומי מתבצע המסחר באמצעות מספר תאגידים ענק - ספקי המספוא הזרים וכן ברוקרים שונים. בין הספקים הגדולים נמנים התאגידים: קרגיל, דרייפוס, Archer - ADM, Zennoh - Farmland, Cenex Harvest State, Conagra - Peavy, Daniel Midland.
33. המגמה הכללית בשוק מצביעה על תהליכי מיזוג וצמצום מתמשך במספר ספקי המספוא. עובדה זו פוגעת ברמת התחרותיות ובמעמדם של צרכני המספוא בעולם ויכולת המיקוח שלהם:
- 33 1 כך למשל, תאגיד קרגיל - ספק הגרעינים הגדול בעולם עם מחזור פעילות של כ- 80 מיליארד דולר, הרחיב את פעילותו באופן משמעותי כאשר רכש לפני כשנתיים את חברת קונטיננטל גרין, חברת הגרעינים השלישית בגודלה בעולם. רכישה זו פגעה במעמדם של צרכני הגרעינים בעולם ובארץ בפרט מאחר וקונטיננטל הייתה ספק דומיננטי לשוק המקומי שהתחרה בקרגיל. רכישה זו מאפיינת מגמה כללית בשוק כאשר מספר השחקנים הולך ופוחת.
- 33 2 כמו כן, חברת Cenex Harvest State הנזכרת לעיל, הינה חברה בבעלות קואופרטיביים של מגדלים בצפון ארה"ב אשר מוזגה משתי החברות Harvest State ו- Cenex.
- 33 3 בנוסף, חברת ADM הנזכרת לעיל רכשה לאחרונה למעשה את השליטה בתאגיד Farmland.
34. לאור העובדה שהפעילות מאופיינת ביתרונות משמעותיים לגודל, מתמשכת המגמה הנייל של התחזקות הספקים הגדולים והמיזוגים בענף. עובדה זו פוגעת כמובן ברמת התחרותיות בתחום, מחלישה את מעמדם של צרכני המספוא ומחזקת את הצורך בהתארגנות צרכנים לחיזוק כוח הקניה.
35. התחרות האמיתית על חומרי הגלם היא גלובאלית והתארגנות צרכני חומרי הגלם במדינה מסוימת נדרשת על מנת לרכוש את החומרים בזול ובתנאים נוחים - כל זאת לטובת ציבור הצרכנים הסופי באותה מדינה. התארגנות הינה חיונית על מנת שניתן יהיה לנהל מו"מ יעיל מול הספקים הגדולים בעולם ולהגיע עימם לתנאי התקשרות אופטימליים.
36. רכישת הגרעינים מתבצעת בדרך כלל במתכונת של מכרז המפורסם על ידי היבואן או הסוכן, או לחליפין בעסקה ישירה עם ברוקר או בבורסה. עסקאות הרכש עשויות להיות כרוכות בעלויות נלוות גבוהות (הוצאות משפטיות, בנקאיות וכו') ולכן הן מצדיקות עבודה בנפחים גדולים בלבד.

פעילות של רכישת מספוא מהספקים הבינלאומיים בתאום ומטעם מספר צרכנים מקנה עמדת מיקוח חזקה יותר ומאפשרת לרכוש את הגרעינים במחירים נמוכים יותר (יתרון מובן לגודל ברכישה).

ארצות הברית הינה המדינה המובילה בעולם בחיקוף הייצור ואספקת גרעיני המספוא ומוצריו וכן גרעינים אחרים (חיטה ופולי סויה). הגרעינים והמוצרים נסחרים בבורסות בשיקגו, מיניאפוליס וקנזס. יבוא הגרעינים מארה"ב מושפע מהסכמי הסחר בין המדינות, על פיהם ישראל התחייבה כי חיקף היבוא השנתי מארה"ב של גרעיני מספוא, חיטה ופולי סויה יעלה על 1.6 מיליון טון גרעינים ו- 800 אלף טון ייובאו באמצעות צי הסוחר האמריקאי (שהינו יקר באופן משמעותי משוק ההובלה העולמי - כ- \$40 לטון בהשוואה לכ- \$12-14 לטון, בהתאמה).

על פי נתוני יבוא מן העבר ניתן ללמוד כי ישראל נוהגת לרכוש מדי שנה למעלה מ- 2 מיליון טון גרעינים מארה"ב (מעל התחייבות המינימום). יחד עם זאת, המחויבות להובלה בצי האמריקאי פוגעת בתחרות מאחר וכל אוניות הצי האמריקאי בגודל פנמקס (אוניות בעלי נפח הובלה של כ- 65 אלף טון) מרוכזות בידי גורם יחיד. בצי הסוחר קיימות גם אוניות קטנות יותר אך כתוצאה מחיתרונות המובהקים לגודל בהובלה מארה"ב לישראל הן אינן מהוות תחרות אמיתית.

כתוצאה מכך, מחיר ההובלה באוניות צי הסוחר האמריקאי יקר באופן משמעותי מהמחירים בשוק ההובלה העולמי (כ- \$40 לטון בהשוואה לכ- \$12-14 דולר לטון, בהתאמה, כאשר בפועל נושאת בהפרש מדינת ישראל).

עוד ראוי להדגיש, כי בעוד שההובלה באוניות אמריקאיות מסורה לזכיון הבלעדי (חברת דגש), קיימת נכונות מועטה מצד אוניות גדולות של מדינות אחרות לבצע הובלות לישראל (וזאת במיוחד לאור המצב הביטחוני הקיים בישראל). מספר השחקנים בתחום ההובלה הימית לישראל הינו מצומצם ביותר וקשה מאוד לקבל ולארגן הובלה באוניית פנמקס שאיננה שייכת לצי האמריקאי. לפיכך, הגורם הדומיננטי והשולט באופן מונופוליסטי הינו חברת דגש בעלת הזיכיון להובלה באוניות אמריקאיות.

מקטע ההובלה הימית מהווה מרכיב חשוב בשרשרת יבוא המספוא. ההובלה הימית מתאפיינת בתחרות מועטה ביותר. כפי שהתחרות בין המובילים הימיים בעסקאות FOB איננה משמעותית, כך גם מספר הספקים שמוכן למכור בתנאי C&F הינו מצומצם ביותר.

התארגנות הצרכנים ותיאום ההובלות ביניהם נדרשים הן על מנת להוזיל את עלויות ההובלה הימית בעסקאות FOB והן על מנת שתתקבלנה מספקים הצעות למכירה בתנאי C&F (אלמלא ההתארגנות והתיאום, סביר להניח שלא תוצענה כלל הצעות למכירה בתנאי C&F והתוצאה עלולה להיות "השתלטות" מוחלטת של הזכיון להובלות באוניות אמריקאיות).

פעילות ההובלה מאופיינת ביתרונות משמעותיים לגודל, כאשר המגבלה העיקרית הינה כושר הטעינה והפריקה בנמלים. כאמור לעיל, ההובלה מארה"ב לישראל מתבצעת בעיקר באמצעות אוניות פנמקס (65,000 טון), בעוד שמאירופה ומאמצות הים השחור ההובלה מתבצעת באוניות קטנות יותר (3,000 עד 20,000 טון). על מנת להמחיש את היתרונות לגודל הגלומים בהובלה הימית, המחיר לטון בהובלת פנמקס מארה"ב עומד על כ- \$12-14, לעומת עלות גבוהה בהרבה להובלה זהה באוניה של 15,000 טון בלבד (הפרש של כ- 25% ומעלה).

יתרון נוסף לאוניות הפנמקס הינו ביכולת לשלב מספר מוצרים בהובלה אחת ובכך להגדיל את הגמישות והתפעולית והיכולת למלא מקסימום נפח, המאפשרים הוזלה משמעותית בעלות לטון.

תאום הובלות של מספר צרכנים מאפשר להוביל את המספוא באוניות הפנמקס הגדולות באופן המוזיל את עלות ההובלה הימית בעשרות אחוזים (יתרון לגודל בהובלה).

המגבלות האדמיניסטרטיביות החלות על יבוא גרעינים מארה"ב והעובדה כי בשוק פועל גורם דומיננטי יחיד בעל זיכיון בלעדי לאוניות דגל אמריקאיות - חברת דגש (בעוד שהיחידות של אוניות פנמקס זרות אחרות לבצע הובלות ימיות לארץ הינה נמוכה), פוגעת ברמת התחרותיות ובמעמדם של צרכני המספוא בכל הקשור להובלה מארה"ב (המהווה מקור אספקה מרכזי) ומחזקת את הצורך לאחד כוחות ולשתף פעולה בכל הקשור להובלה ימית.

מסקנות דומות עולות מן העובדה שנמלי הים בארץ פועלים בתנאי מונופול, ללא תחרות אמיתית.

על מנת להוזיל את עלויות ההובלה ננקטות הפעולות הבאות:

- 46 1 **שילוב בין מספר לקוחות במטרה למלא מקסימום נפח אוניה - מאחר וחלקם של צרכני גרעיני המספוא עומד לעיתים קרובות על אחוזים בודדים בלבד מנפח הובלה אחת, קיים צורך לרכז מספר צרכנים לצורך ביצוע הובלה. לדוגמא, מכון התערוכות הגדול ביותר (אמבר) מייבא לפחות שני משלוחים בחודש (מאותו מוצר), כאשר חלקו במוצר בסיסי כמו חיתוט מספוא הינה בסביבות ה - 6,000 טון בלבד (פחות מ- 10% מנפח האוניה). לפיכך, ברור כי על מנת לאפשר הובלה בעלויות סבירות חייב להיות תיאום בין מספר לקוחות.**
- 46 2 **שילוב בין מוצרים - תיאום מספר מוצרים על ידי ספק בודד על מנת לאפשר מחד למלא את נפח ההובלה ומאידך, לצמצם את הצורך במעבר בין רציפים ולשלם על זמני המתנה. (עלות מעבר בין רציפים נאמדת בכ - 60 אלף דולר ועלות יום המתנה של אונית פנמקס הינה כ- 12 - 14 אלף דולר).**
- 46 3 **תיאום והעברה ישירה של סחורה מדוברת לאוניה - חיסכון באחסון, שינוע כפול ומעבר בין רציפים.**
- 46 4 **תיאום האוניה לרבות כל סידורי ההפלגה - כולל ניהול המשא ומתן על המחירים ותנאי העסקה.**
- 46 5 **תיאום הפריקה בנמלי הארץ - תמרון בין הנמלים (חיפה ואשדוד), פריקת הגרעינים והמוצרים (הן לממגורות דגון והן בפריקה ישירה), שליטה ותיאום אמצעי ההובלה היבשתיים וטיפול בשחרור המטענים מול גורמי הנמל.**
- 47 **היבואנים וסוכני היבוא רכשו ידע ויכולות בנושאים האמורים ולמעשה מספקים שירותי תיאום ולוגיסטיקה לצרכני גרעיני המספוא. שירותים אלה תורמים באופן משמעותי להתייעלות הענף ולהפחתת המתמשכת במחירי גרעיני המספוא.**
- 48 **כאמור, עיקר יבוא המספוא מתבצע מארצות הברית, כאשר העסקאות מבוצעות על בסיס של נפחי אוניה (כ - 60,000 טון - אין אפשרות לבצע עסקאות של 1,000 טון). העסקאות מבוצעות בעיקר ישירות מול הספקים הגדולים או רכישה באמצעות ברוקרים.**
- 49 **מול האינטרס לבצע הזמנות גדולות והובלה בנפח גדול על מנת להוזיל את עלויות היבוא, כאמור לעיל, עומד גם אינטרס להגדיל את תדירות המשלוחים, וזאת על מנת להקטין את עלויות המלאי ותאחסון של מכוני התערוכות. המכונים שואפים להגדיל עד כמה שניתן את תדירות המשלוחים בכדי להקטין את עלויות המלאי והאחסון. לפיכך, חלקו של מכון ממוצע בהובלת מוצר ספציפי יכול לעמוד על אחוזים בודדים בלבד מנפח ההובלה הכולל.**
- מכון גדול כמו אמבר לדוגמא הצורך כ - 36 אלף טון בחודש, מבצע זאת בלפחות שני משלוחים חודשיים. מכך, אנו למדים כי מוצר מרכזי כגון תירס שהינו כ- 30% מהצריכה החודשית, מהווה פחות מ- 10% מנפח כולל של משלוח מארה"ב (6,000 טון מתוך 65,000 נפח הובלה). במוצרים אחרים הכמות החודשית אף נמוכה יותר.**

מאחר והצריכה השנתית הינה אחידה על פני השנה, קיים צורך כלכלי אמיתי לשיתוף פעולה בין המכונים ולעבודה בתיאום ביניהם הרכש וההובלה מחו"ל, על מנת להגיע לעילות מקסימלית.

50. ההובלה מארה"ב מתבצעת בד"כ באונייה אחת גדולה, באופן אשר מוזיל את העלויות, אולם לשם כך נדרשים התארגנות ותיאום בין מספר צרכנים על מנת למלא את מלוא נפח האונייה.

51. מובן, כי הטיפול בכמויות גדולות, הן ברכישה (כאשר שוברי בר מנהלת את המו"מ עבור חלקות, אך חלקות מבצע את היבוא והרכישה בפועל), והן בהובלה הימית, מאפשר רמת תאום לוגיסטית גבוהה ביותר, וכמובן חסכון בעלות הכוללת. כל נושא שינוע המטענים מחו"ל הינו מורכב ומחייב טיפול מקצועי עם גישות גבוהה לשוק ויכולת לתאם בין מספר רב של גורמים.

52. הטיפול בכמויות הגדולות ברכש וההובלה מאפשר יצירת התמחות ומעמד בשוק הבינלאומי, הכרה טובה של מקורות הרכש וגורמי הספקות, וקבלת תוצאה כוללת יעילה יותר ואמינה יותר.

53. יתרה מכך, גם האינטרס המהותי של בריאות הציבור תומך בעידוד ההתארגנות והתיאום בין הצרכנים מול הספקים והמובילים הזרים. ריכוז כוח קנייה וניהול משא ומתן במרכז מול הספקים הזרים, מאפשר להציב דרישות גבוהות בנושא טיב ואיכות המספוא. המספוא משמש למאכל בעלי החיים המשמשים למאכל האוכלוסייה בארץ ועל כן האינטרס הציבורי מחייב שניתן יהיה להציב דרישות מקסימליות בנושא טיב המספוא, כגון מפרט איכותי יותר של הגרעינים, בדיקות תברואה קפדניות וקבלת "תעודת רעלנים" כתנאי לקבלה ותשלום עבור גרעיני המספוא.

54. מרקם האינטרסים והאילוצים הנ"ל, מבהיר וממחיש את הצורך הכלכלי בשיתוף פעולה ותיאום היבוא וההובלה על מנת לצמצם עלויות לטובת כלל לקוחותיה של שוברי בר (ובעקיפין - לרווחת הציבור).

55. יצוין, כי הרכש המקומי מהונהג השלמה לרכש המספוא מחו"ל (כ - 25% מכלל חומר הגלם). הרכש המקומי כולל בעיקר מוצרי לוואי כמו סובין, כוספאות, קמח נוצות, שאריות בשר ממשחטות וכדומה.

כמו כן, מן הראוי להדגיש, כי שוברי בר איננה עוסקת בתחום הרכש בארץ אלא ביבוא מחו"ל בלבד. בניגוד לשיתוף הפעולה והתיאום הקיים ביבוא, בשוק המקומי כל מכון תערובת פועל באופן עצמאי ואיננו נזקק לשירותיה של שוברי בר. בין מכוני התערובת לא מתבצעים תיאומים ולא מתקיים שיתוף פעולה במישורין ואו באמצעות שוברי בר, ביחס לרכישת חומרי גלם בארץ.

פעילות שוברי בר

56. שוברי בר משמשת כסוכנת של לקוחותיה לצרכי היבוא וההובלה הימית. כפועל יוצא מכך, הינה מרכזת את הטיפול במרבית היבוא וההובלה של המספוא עבור 4 מכוני התערובת - אמבר, מילובר, מתמור וצמח. היבוא עצמו מתבצע על ידי כל מכון בנפרד על פי רשיון היבוא שברשותו, אולם שוברי בר מרכזת את ההזמנות יחדיו ומתאמת הן את הרכישה המשותפת מהספקים בחו"ל והן את ההובלה לארץ.

57. במסגרת פעילותה, יצרה שוברי בר התמחות בפעילות הרכש, הלוגיסטיקה וההובלה תוך ניצול יתרונותיה הבסיסיים הכוללים יכולת לרכז כוח קניה מול הספקים בחו"ל ויכולת לרכז כוח קניה מול גורמי הלוגיסטיקה, הנמלים וסוכני ההובלה.

58. כאמור, החברה פעילה אך ורק בתחום היבוא ואינה עוסקת בפעילות בשוק המקומי. שוברי בר אינה משמשת כיבואנית אלא כסוכנת בלבד, המנצלת את הידע, הניסיון והקשרים שרכשה עם השנים ומספקת ללקוחות שירותים שונים בתחומי הרכש, הלוגיסטיקה וההובלה.

למרות ששוברי בר פועלת כסוכנת בלבד והיבוא מתבצע על ידי כל לקוח בנפרד [שטרי המטען והדוקומנטים של הסחורה הינם לפקודת הלקוח (או הבנק שלו) אשר אחריו לביצוע התשלום ישירות לספק], היא מייצגת כלפי הספקים והמובילים בחו"ל כוח קניה משמעותי, שכן היא מרכזת ומטפלת עבור לקוחותיה בהיקף הזמנות המהוות כ - 20% מכלל צריכת המספוא בארץ (כ- 50% מיבוא המספוא לארץ).

שוברי בר אחראית כלפי הלקוחות לניהול מכרזי הרכישה, מו"מ מול הספקים והברוקרים (או רכישה ישירה בבורסה), טיפול וייצוג הלקוחות מול הגורמים השונים בתחומי הלוגיסטיקה והנמלים, ניהול מו"מ מול סוכני האוניות וכן ריכוז ההזמנות ותיאום בין הלקוחות השונים. שוברי בר מרכזת ומתזמנת את ההזמנות השונות של הלקוחות המיוצגים על ידה, כולל תיאום בין המוצרים השונים על מנת להוזיל ככל שניתן כל עסקת רכישה והובלה.

פעולות תיאום ותזמון נוספות המבוצעות על מנת להפחית עלויות כוללות טענה ישירה מדוברות לאוניה, שיתוף פעולה עם יבואנים אחרים, תיאום רכישה מספק בודד, תיאום הפריקה בנמלי הארץ (תוך שאיפה לפריקה בנמל אחד), תיאום אמצעי ההובלה והשתרור בנמל וכדומה.

יתרה מכך, שוברי בר מקפידה לשמור האינטרס המשותף של בריאות הציבור. ריכוז כוח הקנייה בידי שוברי בר וניהול המשא ומתן מול הספקים הזרים באמצעותה, מאפשר להציב דרישות גבוהות בנושא טיב ואיכות המספוא. בניגוד לגורמים אחרים בשוק, שוברי בר מציבה דרישות גבוהות בנושא טיב המספוא. כך, שוברי בר מקפידה לדרוש מפרט איכותי יותר של גרעיני המספוא ובדיקות תברואה קפדניות שלהם והיא עומדת על קבלת "תעודת רעלנים" כתנאי לקבלה ותשלום עבור הגרעינים.

באופן זה, מגשימה שוברי בר לא רק את האינטרס הציבורי להוזיל את עלויות היבוא וההובלה של גרעיני המספוא מחו"ל, אלא גם את האינטרס הציבורי שגרעיני המספוא המיובאים יהיו בטיב והאיכות הטובים ביותר (שהרי זהו הבסיס של פירמידת המזון מן החי במדינת ישראל).

תמורת האמור גובה שוברי בר עמלות. התעריפים נעים בשיעור שבין 0.5% ועד 1.25% מהמחיר לטון גרעינים ו- 2% מהמחיר למוצרי מספוא, והם נקבעים בהתבסס על חיתרונות לגודל והיקפי הפעילות, יציבות ואיכות הלקוחות, רמת הביטחונות וכיוצא ב.

מן הראוי להדגיש, כי מחזור ההכנסות השנתי של שוברי בר הינו כ- 4.5 מיליון ש"ח בלבד וזאת בגין מתן שירותי יבוא ללקוחותיה בהיקף הזמנות של יותר מ- 650 מיליון ש"ח! (בשנת 2001 הסתכם המחזור של שוברי בר בסך של 4.5 מיליון ש"ח לעומת היקף הזמנות שטופלו על ידה עבור לקוחותיה בהיקף של כ- 664 מיליון ש"ח). דהיינו: שוברי בר מספקת שירותים בלבד תמורת עמלות המכסות את הוצאות התפעול שלה בתוספת רווח מצומצם שהינו בטל וזניח ביחס להיקף השוק והיבוא שבו מדובר (וגם הרווחים הנצברים שלה חוזרים בסופו של דבר למגדלי בעלי החיים שהינם בעלי מניותיה).

כמו כן, ראוי להדגיש כי לשוברי בר אין הסכמי מסגרת עם הלקוחות ואין התחייבות לבלעדיות בינה לבין לקוחותיה בכלל, ובינה לבין המכונים המצויים אתה בקשרי בעלות בפרט. ראייה לכך היא שלקוחותיה נוהגים דרך קבע לרכוש חלק מהיבוא באמצעות גורמי יבוא אחרים.

בחוות הדעת המצורפת לבקשה זו (נספח ב'), מוצג ניתוח של ענף הגרעינים והמספוא ושל פעילות שוברי בר, המלמד כי פעילות שוברי בר איננה רק לגיטימית ומועילה למשק ולצרכן הישראלי, אלא הינה מחויבת המציאות וקיים צורך ממשי מבחינת המשק בקיום גורם כגון שוברי בר בשוק יבוא המספוא על מנת לרכז כוח קניה כלפי הספקים והמובילים הימיים הזרים.

הגדלת נפח הפעילות משפרת ללא היכר את כושר המיקוח גם מול הספקים וגם מול הגורמים השונים המעורבים בתחומי הלוגיסטיקה, החל מהשינוע, האחסון וכלה בטיפול במטען בנמל עצמו.

מעבר להגדלת כוח הקניה חשוב לציין כי הגדלת נפח המטען והרחבת מגוון המוצרים מגדילים באופן משמעותי את הגמישות התפעולית הנדרשת בכל מקטעי היבוא, כל זאת על מנת להביא להוזלת עלויות. לפיכך, הפתרון המתבקש הוא לנצל את היתרונות לגודל, תוך איחוד וחיסוק כוח הקניה ושיפור הגמישות התפעולית בכל הקשור לביצוע פעילות הרכש וההובלה של מוצרי מספוא מחו"ל.

67. שוברי בר ממלאת תפקיד חשוב בייעול פעילות היבוא וההובלה של המספוא לישראל. פעילות זו מוצאת את ביטוייה בשווקים וכוללת, בין השאר: ירידה מתמשכת במחירי התערובות, גידול במגוון הגרעינים, התחליפים ושאר מוצרי המספוא, עליה בתדירות האספקה, אמינות השירות ובאיכות הסחורה.

68. איחוד של צרכנים ביבוא קיים ומקובל גם בענפים אחרים שבהם היבוא מהווה מרכיב חשוב בסך העלויות ומאופיין ביתרונות משמעותיים לגודל. שיתוף הפעולה המוגבל לצרכי היבוא בלבד, כשהפעילות המקומית מאופיינת ברמת תחרותיות גבוהה, מביא בסופו של דבר להפחתת מחירים לצרכן הסופי ומייעל את השוק. ההתייעלות והיתרונות כתוצאה מתיאום הייבוא וההובלה באמצעות שוברי בר, אינם פוגעים בתחרות בשוק התערובות בישראל אלא משפיעים עליה לטובה.

69. אל מול ה"חשש" שתיאום היבוא וההובלה באמצעות שוברי בר עלול "לגלוש" לאלמנטים לא לגיטימיים אשר עלולים לפגוע בתחרות, יש לזכור שלמעשה, בנסיבות שתוארו לעיל ביחס לנושא היבוא וההובלה לארץ ככלל, אין תחליף לתיאום היבוא וההובלה בין צרכני המספוא. אם יופסק התיאום בין מכוני התערובות ביחס ליבוא והובלת המספוא (המתבצע באופן עקיף באמצעות שוברי בר), אזי הפגיעה הקשה תהיה לא רק במכוני התערובות אלא בכלל שרשרת הצרכנים הנהנים מהיתרונות הטבעיים של הוזלת התשומות הבסיסיות המיובאות מחו"ל. החל מצרכני התערובות וכלה בצרכן הסופי.

70. אם יופסק התיאום האמור ביחס ליבוא והובלה מחו"ל, עקב ה"חשש" שמנהלי המכונים "יתפתו" לתאם גם דברים אחרים, אזי תוצאת הדברים תהיה הפוכה למטרת המחוקק בחוק ההגבלים העסקיים. עלויות היבוא וההובלה של המספוא יגדלו. מחירי התערובות יעלו, והתחרות בין המכונים לא תגדל אלא תיפגע. פעילות שוברי בר הינה מועילה לתחרות בין מכוני התערובות והעובדה היא שבפועל מתקיימת תחרות ממשית ביניהם, כמפורט בחוות הדעת.

71. דיני ההגבלים העסקיים נועדו להגן על תחרות שהינה לרווחת הציבור. תחרות שמוזילה מחירים. חשש בעלמא ששיתוף פעולה ותיאום בתחום היבוא, המתבצע באופן עקיף באמצעות שוברי בר, ינוצל לטובת תיאומים אנטי תחרותיים, איננו מצדיק לעצור את שיתוף הפעולה והתיאום בענייני היבוא וההובלה הימית ולהורות לכל מכן ליבא אך ורק בעצמו ולנסות להתמודד עם התנאים ואילוצים הבינלאומיים אשר חלקם הוזכרו לעיל. מכך ייהנו אך ורק הספקים הזרים והמובילים הימיים הזרים, ואילו הפגיעה במכונים ובמגזר החקלאי תהיה קשה ותוביל לעליית מחירים חדה. הדבר בכל מקרה, לא יועיל לתחרות בין המכונים בשוק התערובות אלא יפגע בה ויגרם לעליית מחירים בלתי מוצדקת וחסרת כל טעם והגיון.

72. מעבר לכך, למעשה לא ניתן לייבא ולהוביל מספוא לארץ בלא תיאום בין צרכני המספוא. פעילות שוברי בר הינה מחויבת המציאות ואם היא לא תינתן קיימת, היה חייב להתבצע תיאום ושיתוף פעולה בדרך אחרת - בין אם באופן ישיר בין המכונים ובין אם באמצעות תאגיד אחר.

73. יצוין, כי יחד עם שוברי בר, פועלים בשוק יבוא המספוא מספר יבואנים וסוכנים, כגון: דיזינגוף סתר, א.א. יבואני תבואות ומספוא צנציפר, הקבוצה הירושלמית ליבוא מספוא, לוגי סחר ותעשיות, תערובות הצפון, בניש סוכנויות מזון ומספוא, קופקו, יצחק א. בכר, גדות א.ס.מ., מרכזי תעשיות (בשליטת קבוצת ברק) ועוד (חלקם סוכנים בלעדיים של ספקים זרים).

גורמים אלה, בין אם הינם מיבאים בעצמם או משמשים כסוכנים, הינם השחקנים העיקריים בענף יבוא המספוא לארץ (ביחד עם שוברי בר). שוברי בר הינה אמנם סוכנת בלבד של לקוחותיה (המבצעים את היבוא בעצמם), אולם ניתן להעריך שהיא מרכזת את כוח הקנייה היחיד ביותר כלפי הספקים בחו"ל, ביחס ליתר היבואנים והסוכנים.

יצוין, כי בעבר פעלו בשוק גם יבואנים/בוחקרים נוספים כגון, זנד, אמיגה, ברשורץ, צובר וגילקל, אולם הם נקלעו לקשיים ולהליכי חדלות פירעון (דבר המלמד גם כן על הצורך בריכוזיות ושיתוף פעולה בתחום היבוא וההובלה).

74. כאמור, שוברי בר אינה מגבילה את לקוחותיה בשום צורה מלפועל באופן חופשי בשוק. אין לה הסכמי בלעדיות ועל לקוחותיה לא מוטלות כל מגבלות חוזיות. לקוחות שוברי בר רשאים לרכוש מספוא באמצעות היבואנים ו/או הסוכנים האחרים ואף עושים זאת לעיתים קרובות. נתוני השנים האחרונות מלמדים כי ארבעת מכוני התערובת הקשורים בקשרי בעלות לשוברי בר, רכשו קרוב ל- 20% מהמספוא המיובא שלא באמצעות שוברי בר. העדפתם לבצע את היבוא במרבית המקרים באמצעות שוברי בר, נובעת מהיתרונות שמקנה שוברי בר בזכות כוח הקניה שהיא מרכזת, ניסיונה, מקצועיותה וקשריה עם הגורמים השונים.

75. שוברי בר, הפועלת כסוכנת, מעולם לא סירבה לספק שירותים ללקוחות חדשים ואף מעוניינת לצרף לקוחות נוספים ולמקסם את יעילותה. בשנת 1999 הוזמנו על ידי שוברי בר כ- 185 אלף טון מספוא עבור לקוחות שונים מלבד 4 מכוני התערובות שהינם לקוחותיה העיקריים של שוברי בר (כ- 14% מתוך היקף ההזמנות של שוברי בר עבור כלל לקוחותיה). בשנת 2000 הוזמנו על ידי שוברי בר כ- 260 אלף טון מספוא עבור לקוחות שונים מלבד 4 מכוני התערובות (כ- 21% מהיקף ההזמנות הכולל של שוברי בר). בשנת 2001 הוזמנו על ידי שוברי בר כ- 340 אלף טון מספוא עבור לקוחות אחרים מלבד 4 מכוני התערובות (כ- 26% מהיקף ההזמנות הכולל של שוברי בר). לעיתים משתמשים בשירותיה של שוברי בר גם יבואנים אחרים, בידעם כי שוברי בר מסוגלת להשיג מחירים זולים יותר בתנאים טובים יותר.

שוברי בר מאפשרת ללקוחותיה לזכות ביתרונות רבים וחשובים:

- 76 1 שוברי בר מאפשרת להוזיל את עלויות היבוא וההובלה.
- 76 2 שוברי בר מאפשרת להתמודד טוב יותר מול הספקים בחו"ל ולהגדיל את התחרות בין הספקים הזרים באמצעות עריכת מכרזים, קבלת הצעות והתמחרות עד לקבלת מחיר ותנאים אופטימליים.
- 76 3 שוברי בר מאפשרת ללקוחותיה להציב דרישות טיב ואיכות אופטימליות.
- 76 4 פעילות שוברי בר באמצעות פרסום מכרזים בין הספקים הזרים, מונעת מגמה של הסכמי בלעדיות בין הספקים לבין יבואנים או סוכנים ישראלים המעוניינים בהגדלת הרווח ממקטע היבוא.
- 76 5 שוברי בר מאפשרת ללקוחותיה לקבל תנאים אופטימליים ביחס להובלה הימית. שוברי בר מצליחה לקבל הצעות C&F מהספקים הזרים (בתן ההובלה לארץ כלולה במחיר) ואילו בעסקאות FOB היא מצליחה להוזיל את עלויות ההובלה הן באמצעות ריכוז כוח קניה מול המובילים וסוכני האוניות, הן באמצעות ריכוז ההובלה באמצעות אוניה אחת גדולה במקום מספר אוניות קטנות והן באמצעות התמודדות טובה יותר מול המובילים הזרים וכן מול הזכיין הבלעדי לאוניות דגל אמריקאי (כאמור לעיל, ההובלה באמצעות אוניות אמריקאיות מסורה לזכיין בלעדי - חברת דגש).

76 6 שוברי בר הינה גוף מקצועי ומנוסה המאפשר לקוחותיו לקבל את הטיפול המקצועי והטוב ביותר בנושא היבוי. הדעות טיפול וסיוע בבעיות, קשיים וסכסוכים שנוצרים עם הספקים הזרים ואו עם היבויים.

76 7 יתרה מכך, שוברי בר נחשבה כגוף אמין ומקצועי בעיני הספקים הזרים, דבר שמאפשר גם כן להשיג את התנאים הטובים ביותר.

77 לעומת שוברי בר שהינה גוף שהוקם ונשלט על ידי מגדלי בעלי החיים (מאות קיבוצים ומושבים) ופועל למענם לשם הוזלת עלויות היבוא וההובלה, שאר היבואנים והסוכנים בארץ הינם גורמים פרטיים שקיים להם אינטרס מובהק להגדיל את הרווח ממקטע היבוא עבור עצמם. דהיינו: אהות הבעלים והדירקטורים בשוברי בר מבטיחה ששוברי בר תפעל תמיד לשם הוזלת העלויות עבור לקוחותיה ולא "תנצל לרעה" את מעמדה ואת כוח הקנייה המרוכז בידיה כלפי הספקים בחו"ל (כסוכנות בלבד), להבדיל ממצב שבו יבואן פרטי היה משתלט על שוק היבוא ומנצל לרעה את כוחו לשם העלאת המחירים לטובת עצמו.

78 לפיכך, כאמור בחוות הדעת התומכת בבקשה זו, לאור המאפיינים של מקטע יבוא המספוא בפרט ושוק התערובות בכלל, ניתן לומר כי במידה ולא היה קיים בשוק גוף כמו שוברי בר, היה צורך כלכלי אמיתי ליצור גוף שכזה, על מנת לייעל ולשפר את מצבו של צרכן הגרעינים ומוצרי המספוא המיובאים, בכל הקשור לרמת המחירים, תדירות ואמינות האספקה, איכות ומגוון המוצרים.

שוק התערובות בארץ, מאפייניו ורמת התחרות בו

79 היקף הייצור של התערובות במדינת ישראל עמד בשנת 1999 על 2.4 מיליון טון (לא כולל בליל המיוצר במרכזי המזון), מזה כ- 200 אלף טון נצרכו על ידי הרשות הפלשתינאית, ובשנת 2000 על 2.2 מיליון טון (לא כולל בליל המיוצר במרכזי המזון), מזה כ- 220 אלף טון נצרכו על ידי הרשות הפלשתינאית. ייצור התערובות מתבסס בעיקר על גרעיני המספוא (כ- 55% מחומר הגלם) וכן על מוצרים נוספים כגון: כוספאות, סובין (מוצר לוואי של טחנות הקמח), שמן מוחמץ צמחי, שמן עופות, ויטמינים, מינרלים, מלח, קמח נוצות ובשר (מוצרי לוואי של המשחטות) ושאר תחליפים.

80 מרביתם של חומרי הגלם המצוינים לעיל מיובאים לארץ, כאשר מקור היבוא המרכזי הינו, כאמור, ארצות הברית (מעל 50%) והיתרה ממקומות שונים בעולם, בין השאר: מערב אירופה, מזרח אירופה, מדינות הים השחור, דרום אמריקה והמזרח (סין, הודו ותאילנד).

81 בשונה ממקומות אחרים בעולם, הרכב התערובות בארץ משתנה בהתאם להתנהגות מחירי הגרעינים ובהתאם למחירים היחסיים בין הגרעינים ומוצרי המספוא השונים (כל מרכיבי התערובות למאכל בעלי חיים). תופעה זו נובעת מן העובדה שרוב חומר הגלם לייצור התערובות מיובא. לאור זאת, מכוני התערובות חייבים להיות ערוכים לביצוע שינויים תכופים בהרכב התערובות בהתאם לדרישות השוק, ונתוך שימת דגש על הצורך העולה בשמירה על איכות התערובות הסופית.

82 כאמור לעיל, שיתוף הפעולה העקיף בין צרכני המספוא באמצעות פעילות שוברי בר קיים אך ורק בתחום רכישת המספוא בחו"ל ובתאום הלוגיסטי וההובלות הימיות. שוק התערובות בארץ מצטיין בתחרות גבוהה בין מכוני התערובות, לרבות בין אלה שיש להם קשרי בעלות בשוברי בר.

בשנים האחרונות טושטשו הגבולות הגיאוגרפיים שבין אזורי פעילות המכונים ובשוק מתקיימת תחרות על כל לקוח ולקוח. תחרות זו באה לידי ביטוי במעבר של לקוחות בין המכונים השונים (ללא קשר למיקומם הגיאוגרפי) ובהנחות הניתנות על ידי המכונים להובלה היבשתית.

כך למשל, במהלך השנתיים האחרונות:

- 82 1 מכון התערובת אמבר הממוקם ליד חדרה מספק את התערובת לענף ההודים בישובים גבעת יואב, רמות וגמלא אשר מצויים ברמת הגולן (ולא מכון צמח "קרוב אליהם מבחינה גיאוגרפית).
- 82 2 גם מכון תערובת מילובר מספק תערובת למשקים ברמת הגולן הקרובים יותר למכון צמח.
- 82 3 לעומת זאת, מכון תערובת צמח מספק תערובת לכפר החורש, קדרים ועמיעד הקשורים לבעלי המניות במכון מילובר וממוקמים יותר קרוב למילובר.
- 82 4 אמבר מספק תערובת לישובים בגליל המערבי כמו בצת וראש הנקרה על חשבון מכון מילובר הסמוך (למרות העובדה שראש הנקרה קשור בקשרי בעלות למילובר). אמבר גם מספק תערובת לקיבוץ לוחמי הגטאות בצפון שהינו בעל מניות במכון מילובר וכן קרוב יותר למילובר גיאוגרפית.
- 82 5 לעומת זאת, מילובר מספק תערובת לכפר הס ולכפר מונש במרכז הארץ הסמוכים למכון אמבר.
- 82 6 כמו כן, אמבר מספק תערובת לישובים בדרום הארץ כמו כרם שלום, אביגדור ושדה משה שהיו בעבר צרכנים מסורתיים של מכון מתמור (הממוקם בדרום). אמבר מספק תערובת גם לשדה בוקר, מפלסים, גילת ובית יתיר, הממוקמים בדרום הארץ וקרובים הרבה יותר למכון מתמור.
83. במסגרת התחרות בשוק, מספקים המכונים ללקוחותיהם הובלה במחירים מופחתים ואפילו בחינם. אמבר לדוגמה פרסם מחירון הובלה נמוך ממחירי עלות (0.22 ש"ח לטון לק"מ מול עלות של 0.3 ש"ח לק"מ), כולל מבצע של 4 חודשי הובלה בחינם.
84. התחרות בענף משליכה באופן ישיר על מחירי התערובות. רמת המחירים של התערובות נמצאת בירידה מתמדת מאז פתיחת היבוא לתחרות חופשית. מניתוח התנהגות מחירי התערובת במהלך העשור האחרון עולה שישנה מגמה ברורה ועקבית של ירידת מחירים, המשפיעה באופן משמעותי גם על סל התשומות החקלאיות כולו. מחירי התערובות ירדו ריאלית בעשור האחרון בכ - 45%.
85. בעניין זה מצ"ב לבקשה זו כנספת ד' דו"ח סיכום ההתפתחויות בענפי בעלי החיים בישראל בשנת 2000 שנערך על ידי גבי רחל בירושק עבור התאחדות החקלאים בישראל (ללא כל קשר לבקשה זו) (להלן: "דו"ח התאחדות החקלאים").
- מדו"ח התאחדות החקלאים, ניתן ללמוד, כי מחירי התערובת במהלך העשור האחרון ירדו וכי ירידה ריאלית במחירי התשומות אפשרה ירידה ריאלית במחירי המוצרים (ראה עמוד 4 לדו"ח בנוגע למחירי תשומות וכן ראה גרף בעמוד 5 ביחס למדד הריאלי של התשומה בענפי החי וגרף בעמוד 6 לדו"ח בדבר המדד הריאלי של תערובות פיסום ובקר). ירידה זו במחירי התערובות ובמחירי המוצרים הינה גם בזכות פעילותה של שוברי בר אשר אפשרה למכוני התערובת להוזיל את עלויות היבוא וההובלה של חומרי הגלם.
86. כאמור בחוות הדעת המצורפת לבקשה זו ובדו"ח התאחדות החקלאים, החל משנת 1989 (מועד ביצוע הרפורמה בתחום יבוא הגרעינים), המדד הריאלי של התשומות בענפי החי נמצא במגמת ירידה, כאשר המדד האחרון לשנת 1999 נמוך בכ - 34% מרמתו בשנת 1989. מניתוח התנהגות מחירי התערובות עולה כי ירידת המחירים הריאליים בשוק זה אף תזקה יותר. אם ניקח את מדד התערובת המיועדת לפיסום (כמייצגת לתערובות המיועדות לבעלי כנף) נגלה ירידה ריאלית של למעלה מ - 43% במהלך העשור האחרון. גם התנהגות המחירים בתערובת לבקר מלמדת על ירידה ריאלית מעל ל - 46%, משנת 1989 ועד 1999.

87. נתונים אלה מצביעים בוודאות על מגמה ברורה ואחידה של ירידת מחירים לצרכני התערובות. התמורות שחלו בשוק בוא המפורמה כללות גם שיפור מתמיד במשתני איכות נוספים כגון: הרחבת מגוון המקורות והמוצרים, סדירות אספקה ועוד, כמפורט בפרק 4 לחוות הדעת (תיאור ענף המספוא).
88. יצוין, כי בשנים האחרונות ניכרת בענף התערובות תופעה של צמצום לקוחות. כתוצאה מרפורמות וצעדי התייעלות שפקדו במהלך השנים האחרונות את כל ענפי הסקטור החקלאי, מספרם של הלקוחות (צרכני התערובות) הולך ומצטמצם באופן משמעותי. עובדה זו מחזקת את כוח הקניה של הלקוחות, מרעה את מצבם של המכונים ומגבירה את רמת התחרותיות.
89. עוד יצוין, כי רובם המכריע של צרכני התערובות, הינם למעשה הבעלים בעקיפין של מכוני התערובת (ושל שוברי בר). מכוני התערובת נשלטים על ידי מאות קיבוצים ומושבים ברחבי הארץ (כל מכון על ידי קיבוצים ומושבים אחרים). אותם קיבוצים, מושבים וחבריהם, הינם הצרכנים העיקריים של התערובות לשם גידול בעלי חיים. הם מגדלי בעלי החיים.
90. חלק משמעותי ממכירותיו של כל מכון תערובת, הינו למגדלי בעלי החיים בקיבוצים ומושבים אשר שולטים בו, במשרין או בעקיפין. מכוני התערובת מספקים את כמות התערובת הנדרשת על ידי לקוחותיהם, שרובם המכריע הינם יחדיו הבעלים של המכונים.
- על כן, לא קיים חשש ששיתוף פעולה בין המכונים בענייני היבוא וההובלה הימית, עלול להיגרר להפחתה מכוונת של רכישת חומר הגלם ו"ויסות" של ההיצע לשם העלאת מחירי התערובות או דברים כיוצא ב. מכוני התערובת מספקים בעיקר את צרכי המגדלים (השולטים בהם) והינם חלק מהתעשייה הקיבוצית במדינת ישראל.
91. מדובר בגופים הנשלטים על ידי כ- 280 קיבוצים וכן מושבים במדינת ישראל ולא על ידי גורם אינטרסנטי יחיד ומונופוליסטי. הקיבוצים והמושבים הינם אגודות שיתופיות המונחות על פי עקרונות הקואופרציה ובהתאם לפקודת האגודות השיתופיות.
92. בנוסף, חשוב להזכיר, כי שוק התערובות הינו חלק משוק גידול בעלי החיים אשר בעיקרו פטור מהוראות חוק ההגבלים העסקיים ביחס להסדרים כובלים. צרכני התערובות - מגדלי בעלי החיים, נהנים מהפטור הסטטוטורי הקבוע בסעיף 3(4) לחוק ההגבלים העסקיים ביחס להסדר שכל כבילותיו נוגעות לגידול ושיווק של תוצרת חקלאית מגידול מקומי, לרבות חלב, ביצים, בקר, צאן, עופות ודגים.
93. דהיינו: לקוחות מכוני התערובות - הצרכנים בשוק הרלוונטי, רשאים לערוך ביניהם הסדר הכולל כבילות ביחס לגידול ולשיווק של בעלי החיים, מבלי שהדבר יחשב כהסדר כובל. פטור סטטוטורי יכול ללמד על כוונת המחוקק ביחס למגזר זה במשק ועל הכרתו באילוצים המתחייבים בכל הנוגע לחקלאות במדינת ישראל.
94. כשם שמכוני התערובת הוקמו על ידי המגדלים לשם גידול בעלי חיים, כך גם שוברי בר, הוקמה למעשה על ידי המגדלים לשם הפחתת עלויות הגידול של בעלי חיים (על ידי הפחתת עלויות יצור התערובות במכוני התערובת באמצעות הפחתת עלויות יבוא חומרי הגלם).
95. משמעות נוספת של הדבר היא, כי אף אם היו מכוני התערובות מנסים להפחית את התחרות ביניהם, אגב התיאום בתחום יבוא המספוא, על מנת להעלות מחירים ולפגוע בצרכני התערובות (מגדלי בעלי החיים), הרי שמעבר לכך שאין הגיון בכך שמכוני התערובות ינסו לפגוע בגורמים השולטים בהם (והדבר בלתי סביר בעליל), מגדלי בעלי החיים היו והינם רשאים להתארגן ביניהם כנגד "מגמה אפשרית" שכזו, מבלי שהדבר יחשב כהסדר כובל.

96. חשוב להדגיש, כי מעצם מהות הענף שבו עסקין - אספקת מזון לבעלי חיים לשם גידולם, קיימת מחויבות משמעותית של כל מכון תערובת לספק ללקוחותיו תערובות בכמות ובאיכות הנדרשת ובזמן. איחור באספקת התערובות ואו אי אספקת המזון הנדרשת באיכות הנדרשת, תסב למגדלים נזקים קשים ביותר. על כן, מכוני התערובות אינם יכולים להרשות לעצמם ליצור "מחסור מכון" או דברים כיוצא בזה (ובמיוחד כאשר המגדלים הם הבעלים של מכוני התערובות).
97. מכוני התערובות מחזיקים מלאים גדולים וזאת, בין היתר, על מנת להבטיח אספקה מסודרת, תקינה ויעילה של תערובת לכל מגדל ומגדל. ברור לכל הגורמים המעורבים, כי אסור שיווצר מחסור בתערובות על מנת שלא יפגעו מגדלי בעלי החיים ויפגע ענף בעל חשיבות כה רבה ובסיסית במשק. על כן, גם דואגת המדינה לקיומו של מלאי חירום של גרעיני מספוא.
98. עוד ראוי להבהיר, כי מאחר ורווחי מכוני התערובות מחולקים בכל מקרה לבעלים שלהם - הם מגדלי בעלי החיים (ומגדלים במחירי התוצרת של המגדלים), אין חשש שיוותר מרווח "גדול מדי" בידי גורם ש"ינצל" "פגיעה" תיאורטית בתחרות בענף התערובות ("פגיעה" שאיננה מתקיימת במציאות).
- גם אם נניח תיאורטית שמכוני התערובת היו "מפחיתים" את התחרות ביניהם על מנת למכור את התערובות במחיר יקר יותר למגדלי בעלי החיים (דבר שאיננו מתקיים במציאות אלא להפך - מתקיימת תחרות עזה בין מכוני התערובת ומחירי התערובות במגמת ירידה מתמדת בעשור האחרון), הרי שבכל מקרה ה"רווח הנוסף" היה חוזר לצרכן, שכן הוא היה מועבר למגדלי בעלי החיים בתור הבעלים של מכוני התערובת והם היו מגלמים אותו במחיר התוצרת. העובדה היא שעם ירידת מחירי התערובות ירדו למשל גם מחירי הפטמים ושאר המוצרים והנהנה מכך הינו הצרכן הסופי! (ראה נתונים וגרפים בדו"ח התאחדות החקלאים).
99. על כן מובן, כי יש לראות את ענף התערובות כחלק אינטגרלי מענף גידול בעלי החיים ואם למגדלי בעלי החיים מותר לעשות הסדרים כובלים בכל הנוגע לגידול ושיווק בעלי החיים, אין לייחס לתחרות (שאכן מתקיימת בפועל) בין מכוני התערובת הנשלטים על ידי אותם מגדלים (והוקמו על ידם לצרכי גידול בעלי החיים), משמעות רבה מידי ביחס למחירי המוצרים הסופיים. הרווחים של מכוני התערובת חוזרים בכל מקרה לצרכנים של מכוני התערובת - מגדלי בעלי החיים שהינם בעלי המניות או החברים במכונים. על כן, רווחי מכוני התערובת מגולמים במחירי התוצרת של המגדלים והוזלת מחירי התערובות מתבטאת בהוזלת מחירי המוצרים לצרכן (כאמור בדו"ח התאחדות החקלאים ובחוות הדעת).
100. במבנה הקיים במשק כאמור לעיל, אין ספק כי ככל שגרעיני ומוצרי המספוא ייובאו במחירים נמוכים יותר, כך יוכלו מכוני התערובת לייצר תערובות במחירים נמוכים יותר ומגדלי בעלי החיים יוכלו לגדל אותם בעלויות נמוכות יותר ולהוזיל את מחירי המוצרים הסופיים (על המדף). על כך ניתן ללמוד לא רק מהגיון הדברים ומניתוח כלכלי בסיסי, אלא מהנתונים הבדוקים של העשור האחרון בו פועלת שוברי בר, כאמור בדו"ח התאחדות החקלאים ובחוות הדעת.
101. המדיניות המוצהרת של המדינה במהלך העשור האחרון בנושא גידול בעלי חיים למאכל, הינה של רפורמה והתייעלות תוך פיקוח על המחירים, הקטנת סובסידיות, קביעת מחירי מטרות וכיוצא בזה. יש לאפשר לחקלאים להתייעל ולהשיג תנאים אופטימליים מול הגורמים הגדולים בחו"ל בכל הנוגע ליבוא ותובלת גרעיני ומוצרי המספוא. כל הכבדה וגזירה בעניין זה כתוצאה מחששות תיאורטיים מפגיעה בתחרות, אשר אין להם כל בסיס בעובדות ובנתונים של 12 השנים האחרונות ואשר אופן יישומם בענף הספציפי בו עסקין צריך להיות תואם את הצרכים, האילוצים והמדיניות הכוללת בענף זה, איננה משרתת את טובת הציבור או את כוונת המתקק בחוק ההגבלים העיסקיים.

102. בכל אופן, המבנה של המגזר החקלאי במדינת ישראל והעובדה שמאות הקיבוצים והמושבים שהינם צריכים התערבות, הם גם הבעלים של מכונות החקלאות, מלמדים גם כן ששיתוף הפעולה בין המכונים בתחום היבוא, באמצעות שוברי בר, אינו עשוי להשפיע לרעה על שוק התערבות, וכנגד חשש בתחום זה, עומדים שיקולים משמעותיים ובבדי משקל בדבר היות ההסדר לטובת הציבור ומחוייב ההתערבות.

סיכום הדברים וההיבט המשפטי - קיימת הצדקה לאישור ההסדר

103. הצרכים, האילוצים והקשיים של המשק והכלכלה הישראלית בכל המוגע ליבוא וסחר בינלאומי, הוכחו כשיקולים ראויים לאישור הסדרים כובלים. הצורך הלגיטימי של הצרכנים בארץ לרכוש כוח קנייה כלפי הספקים והמובילים בחו"ל, מצדיק את אישור ההסדר.

104. כפי שתואר לעיל וכמפורט בחוות הדעת, בשוק יבוא והובלת המספוא קיימים צרכים ואילוצים המחייבים שיתוף פעולה כלפי הגורמים בחו"ל. קיים צורך מהותי לתאם את יבוא והובלת המספוא מחו"ל, על מנת להוזיל את העלויות. צרכני המספוא בארץ אינם מסוגלים לפעול לבדם בשוק הבינלאומי ואין כל הצדקה שהם יפעלו לבדם בכל המוגע ליבוא והובלת המספוא לארץ.

105. בבג"צ 588/84 ק.ש.ר. סחר אזבסט בע"מ נ' המועצה לפיקוח על הגבלים עסקיים, פ"ד (מ) 29 (להלן: "עניין סחר אזבסט"), נדון, בין היתר, הסדר כובל ליבוא משותף של חומרי גלם אשר אושר על ידי המועצה לפיקוח על הגבלים עסקיים. בית המשפט העליון פסק, כי אכן היה מקום לאשר את ההסדר הכובל בעניין זה וקבע, כי ככל שמדובר ביצוא ויבוא של חומרי גלם, היתרונות של ההסדר הכובל הם ברורים וחשובים וראוי שהוא יוסף ויתקיים:

"אכן, ללא ההסדר הכובל ספק רב הוא, אם החברות הכלולות בהסדר היו יכולות, כולן או בחלקן, להתמודד בשוק העולמי ולייצא את תוצרתן לחוץ-לארץ. ספק גם, אם היו יכולות להשיג את חומרי הגלם הדרושים, המצויים בשוקי העולם, ולענייננו באפריקה, במחירים הנאותים וליבאן בהוצאות מצומצמות, כך שהייצור בישראל יהיה אפשרי ובעלות שתאפשר התמודדות עם לבדים המיובאים ארצה מחוץ-לארץ.

טובת הכלל במקרה זה מצדיקה בהחלט פעולה ארגונית משותפת ומתואמת של כל החברות שבהסדר, בברכתה של המועצה" (שם, בע' 42).

106. בעניין סחר אזבסט הסביר בית המשפט העליון, כי קיימת חשיבות רבה בהסדר כובל שנועד להוזיל את עלויות יבוא חומרי הגלם מחו"ל. "... ככל שברכשה זו וביבוא חומרי הגלם לישראל מטפל גוף איתן, מתאפשר יבוא זה בתנאים הנוחים לתעשייה המקומית" (שם, בע' 42). היתרון איננו רק בחיסכון בעלויות היבוא על ידי הקנייה המרוכזת, אלא גם בכך שבפני הספקים והקניינים בחו"ל ניצב גוף אמין ובעל עוצמה מבחינה כלכלית ובספית (ראה בע' 33).

בית המשפט העליון הדגיש, כי אל מול החשש מפגיעה בתחרות, יש לבדוק את טובת הכלל מבחינת ההיבט הכללי, כאשר "מה שטוב לכלכלת ישראל טוב ממילא בעקיפין ובחישוב כולל - לכלל הצרכנים תושבי המדינה" (שם, בע' 40).

107. בספרו של עוה"ד יצחק יגור - הגבלים עסקיים (הוצאת חושן משפט תל אביב, מהדורה 1999). בע' 170 - 172, ציין המחבר, כי התארגנות צרכנים יכולה להיות לגיטימית במיוחד כאשר מטרתה הינה להוזיל עלויות ייצור ועלויות משלוח ולמנוע בזבוז משאבים, וכי שיתוף פעולה לשם העצמת כוחן של חברות והגדלת יכולתן להתחרות בשוק העולמי עשוי להוביל, במקרים רבים, ליבוא במחירים מוזלים וראו בתנאים משופרים.

108. בסעיף 10 לחוק, נקבעו שיקולים לטובת הציבור בהם יש להתחשב כאשר נבחנת תרומתו של ההחלטה הכובל והתועלת הצפויה לציבור ממנו אל מול הנזק שעלול להיגרם לציבור בין היתר, נקבעו בסעיף 10 השיקולים הבאים אשר רלוונטיים לענייננו:
108. 1 "10(1) יעול היצור והשיקוק של נכסים או שירותים, הבטחת איכותם או הורדת ההזדמנות לצרכן" [ההדגשות לעיל ולהלן - אינן במקור].
108. 2 "10(2) הבטחת היצע מספיק של נכסים או שירותים לציבור".
108. 3 "10(4) מתן אפשרות לצדדים להסדר להשיג אספקה של נכסים או שירותים בתנאים סבירים מידי אדם שבידו חלק ניכר של האספקה, או לספק בתנאים סבירים נכסים או שירותים לאדם שבידו חלק ניכר של הרכישה של אותם נכסים או שירותים".
108. 4 "10(5) מניעה פגיעה חמורה בענף החשוב למשק המדינה".
108. 5 "10(6) שמירה על המשך קיום מפעלים כמקור תעסוקה באזור שבו עלולה להיווצר אבטלה ממשית כתוצאה מסגירתם או מצמצום הייצור בהם".
108. 6 "10(7) שיפור מאזן התשלומים של המדינה על ידי צמצום היבוא או הוזלתו או על ידי הגדלת היצוא וכדאיותו".
109. בענייננו מתקיימים כל השיקולים הנ"ל לטובת הציבור. באמצעות פעילות שוברי בר, מתייעל ייצור התערובות במגמה של הוזלת המחירים לצרכן. שוברי בר דואגת להיצע מספיק ועיל של גרעיני ומוצרי המספוא (בהתחשב בתנאי השוק וצרכי המכונים, במפורט לעיל). שוברי בר מאפשרת להשיג אספקה של מספוא בתנאים סבירים מהספקים הגדולים בחו"ל, אשר, כאמור לעיל, מספרם הולך ופוחת וקיימת מגמת מיזוגים ביניהם. כמו כן, שוברי בר מאפשרת את הובלת המספוא בתנאים סבירים מול המובילים אשר שולטים על שוק ההובלה הימית (ראה פרטים לעיל באשר לאילוצים הקיימים בתחום ההובלה).
110. מעבר לכל האמור, אין ספק כי פעילות שוברי בר משפרת את מאזן התשלומים של המדינה על ידי הוזלת היבוא. מדובר בענף שבו אין אלטרנטיבה ליבוא ולפיכך ריכוז כוח הקניה כלפי הספקים הזרים והמובילים, מוזיל את היבוא ומשפר את מאזן התשלומים של המדינה.
111. פעילותה של שוברי בר הינה פעילות מסחרית לגיטימית של חברה המשמשת כסוכנת של לקוחותיה ומנצלת את כוח הקנייה שמרוכז על ידה לטובת כלל לקוחותיה. פעילות זו הינה הפתרון הראוי וההולם ביותר לצרכי השוק מתד וצרכי הלקוחות מאידך.
112. במסגרת הטיפול ביבוא והובלת המספוא לארץ, חייבת שוברי בר לתאם את הפרטים השונים עם לקוחותיה ולהחליף עימם את האינפורמציה הנדרשת על מנת שהיבוא וההובלה יתבצעו באופן אופטימלי ובעלויות מינימליות. לא קיימת כל חלופה אלטרנטיבית שהינה עדיפה על פעילות זו (ראה מאמרה של המלומדת מרים מזרחי - "מיזם משותף כהסדר כובל" משפטים כג', 213 בעמ' 233).
113. כאמור בחוות הדעת, תיאום היבוא וההובלה באמצעות שוברי בר, הינו לא רק מועיל אלא הכרחי, מבחינת צרכני המספוא, צרכני התערובות וצרכני מוצרי המזון השונים (שעלותם גוברת, בין היתר, מעלות התערובות). החיסכון המושג כתוצאה מהיבוא וההובלה המתואמים של המספוא, מוצא את ביטויו באופן מובהק במחיר לצרכן.
- דחינו: הצרכן הסופי נהנה מהרכישה המתואמת והחיסכון המושג ממנה מוצא את ביטויו במחיר לצרכן (ראה: א.י.א.ס מערכות כבלים בישראל ואח' נ' הממונה על הגבלים עסקיים, קובץ הגבלים עסקיים, כרך א', 298).

114. התיאומים וחילופי המידע בין שוברי בר לבין לקוחותיה, מתמצים ומסתכמים בכל הנוגע ליבוא והובלה לארץ בלבד, בלי להטיל כבידה או מגבלה על פעילות ושיקול דעת הלקוחות, ובלי לפגוע בתחרות בין הלקוחות. אין כל תיאום עמדות ואו החלפת אינפורמציה פסולה ביחס למחירי תערובות, חלוקת שוק או דברים כיוצא בזה שעלולים לפגוע בצרכנים או לבוא על חשבונם (ראה: החלטה בעניין האיגוד הישראלי לפרסים - החלטה בעניין פטור מהסדר כובל (קובץ הגבלים עסקיים כרך א'), 100, 104; מתן פטור מאישור הסדר כובל - התאחדות התעשיינים בישראל, 1996 הגבלים עסקיים 3007345; וכן מאמרו של רון ליכטנשטיין "חילופי מידע בין מתחרים - סוגיה בדיני הגבלים עסקיים" משפטים כ"ו (תשנ"ז)).
115. פעילות שוברי בר מקנה ללקוחותיה יתרונות מובהקים ביחס ליבוא והובלת המספוא לארץ, הן בכל הנוגע להוזלת העלויות והן בכל הנוגע לרמת השירות, המומחיות, האמינות וכיוצא בזה. כאמור לעיל, יתרונות אלה באים לידי ביטוי במחירי התערובות ובמחירי מוצרי המזון הנגזרים, בין היתר, ממחיר התערובות. דחינו: פעילות שוברי בר הינה מועילה ומוצדקת מבחינת הצרכן ומבחינת המשק והכלכלה הישראלית (ראה בעניין זה: מתן פטור מאישור הסדר כובל - עמותת אינטרפלורה ישראל [1994] הגבלים עסקיים 3007474).
116. בתחלת הממונה בעניין אינטרפלורה הנ"ל, נקבע, כי ארגון המאגד בתוכו הזמנות ושירותים לייצוא של פרחים, אינו פוגע בתחרות. למרות שבעמותת אינטרפלורה נצבר מידע רב אשר יכול להיות עוגן להתנהגות לא תחרותית, ניתן פטור להסדר מאחר ובמידע זה נעשה שימוש למטרות של ייעול ושיפור המוצר, ולא למטרות אנטי-תחרותיות.
117. בדומה לכך, גם בענייננו, שוברי בר מרכזת את הזמנות הלקוחות ונצבר בידה המידע הנדרש לשם הטיפול ביבוא ובהובלה, אולם הדבר נעשה לשם השגת תנאים אופטימליים מול הספקים והמובילים בחו"ל ואין בכך כל פגיעה בתחרות בארץ בין הלקוחות המייצרים תערובות.
118. בדומה להחלטת הממונה בעניין אינטרפלורה, גם כאן מדובר בענף המאופיין בתחרות עזה. בין לקוחותיה של שוברי בר, לרבות ארבעת מכוני התערובות הקשורים אליה בקשרי בעלות, אין כל הסדרים כובלים ביחס למחירי התערובות, חלוקת שוק או דברים כיוצא בזה אשר עלולים לפגוע בתחרות.
119. כמו כן, הלכה היא שהסדר כובל הינו ראוי לאישור כאשר הינו חוסך בעלויות עסקה שהיו תופכות אותה לבלתי יעילה או בלתי כלכלית - הי"ע 3547/00 הפדרציה הישראלית לתקליטים וקלטות בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים; 2000, הגבלים עסקיים 3008822.
120. כאמור לעיל, מדובר בהסדר המכוון ליבוא והובלה ימית בלבד ותחולתו הינה למעשה מחוץ לשוק הישראלי. שיקול זה הוכר, בין היתר, במסגרת כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים), התשי"ס - 2000 (ראה סעיף 6 לכללים, בו נקבע כי דין מיזם משותף בין מתחרים שכל תחולתו מחוץ לשוק הישראלי, ואשר אינו מוכר לשוק הישראלי ואינו משווק בו, במישרין או בעקיפין, כדין מיזם משותף בין מתחרים שלא בתחומי התחרות).
121. מכל האמור לעיל ובחנות הדעת, עולה, כי אישור ההסדר הכובל הינו לטובת הציבור וכי מתקיימים השיקולים לטובת הציבור המנויים בסעיף 10 לחוק, כמפורט לעיל. ההסדר הכובל נשוא בקשה זו, תורם לעניינים המפורטים בסעיף 10 לחוק והתועלת הצפויה לציבור עולה באופן ממשי על הנזק העלול להיגרם לציבור או לחלק ממנו או למי שאינו צד להסדר (ככל שקיים נזק שכזה).
122. מעבר לכך, בבחינת הנושא בכללותו, יש להתחשב וליתן משקל גם לזכויות יסוד כגון חופש העיסוק וזכות הקניין. מבלי לגרוע או להמעיט בחשיבות השיקולים הנשקלים ביחס לאישור הסדר כובל על פי החוק, יש להתחשב גם בחופש העיסוק של המערערות ובעלי מניותיה - בזכות הבסיסית לנהל עסק של מתן שירותי יבוא כסוכנות. חופש העיסוק הוכר מקדמת דנא כזכות אדם יסודית. עמד על כך כב' השופט ש.ז. חשין בצינו:

"כלל גדול הוא, כי לכל אדם קנויה זכות טבעית לעסוק בעבודה או במשלח יד אשר יבחר לעצמו... זוהי... זכות שאינה כתובה על ידי נובעת מזכות הטבעית של כל אדם לחפש מקורות מחיה ולמצוא לעצמו האמצע המפרנס את בעליה" (בג"צ 1/49 בז'רנו נ' שר המשרה, פ"ד(ב) 88, 82).

הדברים נכונים במיוחד לאחר חקיקת חוק יסוד חופש העיסוק, אשר:

"...העניק לזכות זו הכרה חוקתית פורמאלית ומעמד על-חוקי. היא הפכה לזכות יסוד מוגנת העומדת על רמה נורמטיבית גבוהה יותר מדבר חקיקה "רגיל" או מהמשפט המקובל נוסח ישראל"

(ע"א 239/92 "אגד" אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ נ' משית, פ"ד מח(2) 66, 71).

פגיעה בחופש העיסוק היא חוקתית אך ורק אם היא במידה שאינה עולה על הנדרש - אחד המבחנים הנדרשים הוא של מינון הפגיעה ומידתיות.

ראה: בג"ץ 987/94 יורונט קווי זהב (1992) בע"מ נ' שרת התקשורת, פ"ד מח(5) 412, 435, בג"ץ 3477/95 בן-עטיה נ' שר החינוך, התרבות והספורט, פ"ד מט(5) 1, 10-14, בג"ץ 4541/94 מילר נ' שר הבטחון, פ"ד מט(4) 94, 138.

בפסיקה נקבע, כי:

"הפוגע בזכות אדם חוקתית - ובענייננו, הפוגע בחופש העיסוק - הוא ראוי אם הוא מתאים להשגת המטרה. נדרש קשר של התאמה בין המטרה לאמצעי. האמצעי החקיקתי צריך להוביל, באופן רציונלי, להגשמתה של המטרה החקיקתית..."

...מבחן המשנה השני, הוא מבחן האמצעי שפגיעתו פחותה. האמצעי החקיקתי הפוגע בזכות אדם חוקתית - ולענייננו הפוגע בחופש העיסוק - הוא ראוי רק אם לא ניתן להשיג את המטרה החקיקתית על ידי אמצעי אחר, אשר פגיעתו בזכות האדם תהא קטנה יותר...

...מבחן המשנה השלישי, הוא מבחן האמצעי המידתי (במובן הצר). האמצעי הנבחר - אפילו מתאים הוא (רציונלי) להשגת המטרה, ואפילו אין אמצעי מתון ממנו - צריך לקיים יחס ראוי בין התועלת שתצמח ממנו לבין היקף פגיעתו בזכות אדם חוקתית. זהו מבחן הבוחן את התוצאה של החקיקה, והאפקט שיש לה על זכות האדם החוקתית."

(בג"צ 5016/96 ליאור חורב ואח' נגד שר התחבורה ואח', פ"ד טא(4) 1, 53-54, בג"צ 3477/95 בן-עטיה נ' שר החינוך, התרבות והספורט, פ"ד מט(5) 5, 12, ע"א 6821/93 בנק מזרחי המאוחד בע"מ נגד מגדל כפר שיתופי, פ"ד מט(4) 221, 436).

לפיכך ומעבר לשיקולים לטובת הציבור על פי סעיף 10 לחוק ההגבלים העסקיים, התומכים בפעילות שוברי בר, כאמור לעיל, יש ליתן משקל גם לחופש העיסוק של שוברי בר ובעלי מניותיה. ולא לפגוע בו במידה העולה על הנדרש ולתכלית ראויה. כמו כן, יש ליתן משקל לחופש ההתאגדות של בעלי מניות שוברי בר ולזכות הקניין שלהם, כאמור בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

אשר על כן, מתבקש בית הדין הנכבד לאשר את ההסדר הכובל בין שוברי בר לבין לקוחותיה.

אנו מצהירים שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם הנכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או הנוגע לו (למעט גרסאות דומים בעלי מהות ואז מטרה זהה החוזרים על עצמם במהלך העסקים הרגיל של פעילות שוברי בר לקוחותיה והספקים הזרים).

אנו מבקשים שבית הדין יורה בתוקף סמכותו לפי סעיף 42 לחוק שהחלקים בבקשה זו ובחנות הדעת התומכת בה הכוללים נתונים מסחריים ועסקיים של שוברי בר ומכוני התערוכת אמבר, מילובר, מתמור וצמח, לא יהיו פתוחים לעיון הציבור, מכיוון שמדובר בחברות פרטיות אשר אין מחויבות לחשוף נתונים אלה וחשיפה פומבית שלהם עלולה לפגוע בהן ובעסקיהן. שוברי בר ומכוני התערוכת מוכנים לחשוף את כל הנתונים והפרטים שלהם בפני הממונה ובפני בית הדין הנכבד, לצרכי בקשה זו, אולם אין הצדקה שנתונים אלה יהפכו לפומביים.

אנו מבקשים היתר זמני לפי סעיף 13 לחוק (בקשה מנומקת בעניין תוגש בנפרד).

ש.ז.נ.
שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ

תאריך: 14/3/02

SHOVRE BAR Import Feeding Stuff Ltd.

ORDER NO. 1546

To: BUNGE

CC. Yaffa Abotbol

August 21, 2006

Re: About 32,000 MT Corn
M/V Liberty Sea

Please issue B/L as follows, invoices to be issued to each notified party.

About 3,800 MT Consignee -

To order Bank Leumi Le Israel
Herzel St. 1, Branch 618
Ashdod - Israel

Notify

-Matmor Feed Mill
Doar Na Evtach 77258
Ashdod - Israel

About 3,800 MT Consignee -

To order Industrial Development Bank of Israel
Dafna St. 2
Tel - Aviv - Israel

Notify

- Ambar Feed Mill
Doar Na Hefer 38100
Hedera - Israel

About 5,800 MT Consignee -

To order Israel Discount Bank
Hagaton 32 St. - Branch 97
Nahariya - Israel

Notify

- Milloubar Feed Mill
Doar Na Oshrat 25201
Israel

About 1,800 MT Consignee -

To order The First International Bank
Rasko Square Branch 002
Tiberias - Israel

Notify

- Mishkei Emek Hayrden
M.P Emek Hayrden
Israel

All above at the price USD 76.51 per MT FOB.

.../2

SHOVRE BAR Import Feeding Stuff Ltd.

- 2 -

About 2,500 MT Consignee- To order Mizrahi Bank
Europe house, 37 King Shaul St.
Tel- Aviv Israel
Notify - Zenziper
Haliya St. 10
Tel Aviv - Israel

Please split the quantity of 6,000 MT of Zanzibar to four B/L's.

About 6,000 MT Consignee- To order Israel Discount Bank
27-31 Yehuda Halevi St.
Branch - 010 Main Branch
Tel Aviv - Israel
Notify - Zenziper
Haliya St. 10
Tel Aviv - Israel

About 3,000 MT Consignee- To order Union Bank
6-8 Ahuzt Bait St.
Tel - Aviv - Israel
Notify - Zenziper
Haliya St. 10
Tel Aviv - Israel

The price for ZENZIPER USD 79 per MT FOB

About 5,300 MT Consignee- To order Bank Hapoalim
Herbert Samuel St. 85 Branch 620
Hadera - Israel

Notify - Gal Am
Kibutz Ma'anit
Israel

At the price of USD 75.94 per MT FOB.

Any balance prorata.

Upon sending the documents, please send a copies by fax to us

Best regards

Nitza Vinert

Shalem Farm- 298, Lod Road Tel- Aviv Israel. Tel: 03-7305232 Fax: 03-7305233
Mailing address: P.O.Box 44244 Tel- Aviv 61442
E-Mail: shovre-bar@shovre-bar.co.il

From: aboer@bunge.com <aboer@bunge.com>
To: shovre-bar@shovre-bar.co.il <shovre-bar@shovre-bar.co.il>
Cc: RAO@bunge.com <RAO@bunge.com>
Date: 10:57 2000, יום שישי, ספטמבר 1
Subject: M/V LIBERTY SEA

Shipping advice:

We herewith inform you following goods have been loaded:

M/V Liberty Sea

Passed: 28/08/2000 0730

Filed: 28/08/2000 0900

Commenced: 29/08/2000 1545

Completed: 30/08/2000 2355 Convent/Israel

Loaded: 30,171.800 MT No. 2 or better Yellow Corn

Stowage: holds nos. 2,3,5,6,7

Please note B/L split as follows:

3.582,900 MT - Matmor Feed Mill

3.582,900 MT - Ambar Feed Mill

5.468,640 MT - Milloubar Feed Mill

1.697,160 MT - Mishkei Emek Hayrden

2.357,175 MT - Zenziper

5.657,175 MT - Zenziper (will be splitted into 4 b's/l)

2.828,610 MT - Zenziper

4.997,205 MT - Gal Am

Best regards

Bunge Trade Services BV

Annemarie Boer

D.G.S. - Trading (Shipping) Ltd.

100 Sokolov Street, Herzlia 46497, Israel; Tel: 972-9-9580740; Fax: 972-9-9583294;
E-mail: dgs@netvision.net.il

Fax Message

Date: 14 August, 2000 Ref: 6105.nom
To: Mr. Eric Vanvuchelen
Bunge Trade Services Fax: 31 10 433 0035
Cc: Mr. M. Yagil
Shovre Bar Ltd. Fax: Auto
From: Sarul
Number of pages including this page: 1
Re: M/V Liberty Sea - Vessel nomination

Dear Sirs,

For and on behalf of Shovre Bar Ltd., we hereby nominate to you as follows:

The vessel:

- M/V Liberty Sea, American Flag, Built 1984, Loa/Beam 225m /32.2 m, 63,739 Dwt
Mt On 13.12 m draft, Ho/Ha 7/7, Cbf 2,832,962
- Vessel ETA SWPASS August 28, 2000 AGWWP.
- Dem/Des - USD 12,000/6,000

To load bulk part cargo as follows:

- 32,000 mt 10% MOLOO of corn.

Vessel Agent:

K and C Shipping, Inc.
917 North Carrollton Avenue
New Orleans, LA 70119
Tel: 504 486 0994
Fax: 504 482 1060
Pic: Mr. Douglas Twiggs

Kindly confirm receipt of this nomination.

Best regards

15 AUG 2000 11:13

D.G.S. - Trading (Shipping) Ltd.

100 Sokolov Street, Herzlia 46497, Israel; Tel: 972-9-9580740; Fax: 972-9-9583294;
E-mail: des@netvision.net.il

Fax Message

8/16 11:13

1546

Date: 16 August, 2000 Ref: 6018Zenziper
To: Mr. I. Ron - Zenziper
Grains and feed stuffs importers Fax: 03 - 6810604
From: Sarul
Number of pages including this page: 2
Re: Freight contract for Corn from Mississippi River - 2nd half August 2000

Dear Sir,

Please find hereunder a freight contract between Zenziper and D.G.S. for transportation of Zenziper corn from Mississippi River to Israel on second half of August 2000.

This contract was agreed and concluded on 9 July 2000, between us and Showre-Bar who acted for you and on your behalf, with their guarantee and under their responsibility.

Owners: D.G.S. - Trading (Shipping) Ltd. or their nominee.
Charterers: Zenziper - Grains and feed stuffs importers
Vessel: D.G.S. tonnage TBN with minimum 10 days preadvise
Laydays: 16.08.00 - 31.08.00 both days included
Cargoes: 11,500 mt 10% MOLOO of Corn as part cargo.
Load at: 1SP 1SB Mississippi River out of Bunge nominated load berth i.e. Bunge Destrehan or ZenNoh Convent, in combo with Soybeans of others to Israel, where Charterers guarantee minimum draft of 44.5 ft. fresh water.
Load berth to safely accommodate a Panamax vessel AAAA
Load rate: As per GSM but minimum of 8,000 mt PWWD SHINC
Load laytime: Time to count and laytime calculations as per GSM terms effective May 25, 1988.
Demurrage rate: As per C/P, advised upon vessel nomination, but max USD 12,000 DHDWTS, (Demurrage half despatch working time saved) for loading only.
Discharging at: 1SB 1SP Israel Med. Port at Owners option.

- Discharge rate: No demurrage no despatch at discharging port(s) subject that no delay in discharging of the vessel will occur as a direct or indirect result of Charterers / Receivers act or default. At discharging port vessel is to be discharged continuously consecutively day(s) and night(s), as per custom of the port(s).
- Freight rate: Basis one load port and one discharge port:
USD 15.00 PMT FIOST for Corn.
- Payment: Freight invoice to be submitted to Charterers, in or after B/L date. Charterers to pay the full (100%) freight within three (3) banking days from receiving a faxed freight invoice.
- B/L: Marked "Freight payable as per C/P"
- Otherwise: As per D.G.S. Norgrain C/P, including GISM terms effective May 25, 1988 with reference to NAEGA FOB revised August 88.

Best regards.

D.G.S. - Trading (Shipping) Ltd.

Freight rate: Basis one load port and one discharge port:
USD 15.00 PMT FIOST for Corn.

Payment: Freight invoice to be submitted to Charterers, in or after B/L date.
Charterers to pay the full (100%) freight within three (3) banking days
from receiving a faxed freight invoice.

B/L: Marked "Freight payable as per C/P"

Otherwise: As per D.G.S. Norgrain C/P, including GISM terms effective May 25,
1988 with reference to NAEGA FOB revised August 88.

Best regards.

D.G.S. - Trading (Shipping) Ltd.

Shovre Bar Ltd.

1546 מס' תחבול

יולי 10, 2000

לכבוד
שוברי בר
שלום רב,

הנדון: רכישת תירס

הננו מאשרים בזאת התחייבותנו לפיה רכשתם עבורנו ב- 6.7.00 מחבי
BUNGE TRADE SERVICES B.V. 5,300 טון תירס מארה"ב. 2,000 טון במחיר \$ 79
לטון פוי"ב סטוארד ו- 3,300 טון בפרמיה 8 סנט לבושל מעל מחיר בורסת שיקגו
לתירס ספטמבר 2000 פוי"ב סטוארד ארה"ב.

ההובלה עם דגש במחיר של \$ 15 לטון.

מועד המשלוח 16.8.00-31.8.00.

ידוע לנו כי שוברי בר משמשת בעסקה זו כברוקר בלבד.

הננו מתחייבים בזאת כי בבוא העת ע"פ הוראותיכם, נחתום על הסכם עם חספק,
הסחורה וההובלה, נפתח מכתבי אשראי דוקומנטים בלתי חוזרים או נשלם
במוזמן כנגד דוקומנטים את מלוא הסכומים תמורת הסחורות חג"ל.

כמו כן נשלם לכם ע"פ דרישתכם את עמלתכם בגובה 1/4% מחיר ס+פ ע"פ וכן נשלם
את כל ההוצאות הנספות (כאם תהיינה) כגון דמי השחיה, פריקה בשני נמלים וכו'.

בברכה

שרה גל
SHORE BAR LTD.

הזמנה מס' 1546

יולי 10, 2000

לכבוד

שוברג בר

שלום רב,

הודון: רשימת תיג'ס

חנונו מאשרים בזאת התחייבותנו לפיה רכשתם עבורנו ב- 6.7.00 מחב' BUNGE TRADE SERVICES B.V. 11,500 טון תג'ס מארה"ב. במחיר 79 \$ פו"ב סטואד ארה"ב.

ההובלה עם דגש במחיר של 15 \$ לטון.

מועד המשלוח 16.8.00-31.8.00.

ידוע לנו כי שוברג בר משמשת בעסקה זו כברוקר בלבד.

חנונו מתחייבים בזאת כי בבוא העת ע"פ הוראותיכם, נחתום על הסכם עם הספק הסחורה וההובלה, נפתח מכתבי אשראי דוקומנטריים בלתי חוזרים או נשלם במזומן כנגד דוקומנטים את מלוא הסכומים תמורת הסחורות הנ"ל.

כמו כן נשלם לכם ע"פ דרישתכם את עמלתכם בגובה 1% - 1% מחיר ס+פ ע"פ מכתבכם מ- 21.2.00, וכן נשלם את כל ההוצאות הנספות (באם תהיינה) כגון דמי השחית, פריקה בשני במלים וכו'.

בברכה

11/07

13/07/2000

א-א' יבוא תבואות ומסדה

13/07

ת.ד. 39810 ת"א 61397

טל. 6814958, 03-6813104

שוברי בר - חברה ליבוא מספוא בע"מ

תאריך: 17.8.88

לבבוב
מינהלי הניכונים
גוברי הניכונים
שלום רב.

הגנה / אבטח / אקדמון / אומדן
[חתימה] באתר אבטח / אומדן

הנדון: הודעה על קניית מספוא
הזמנתו מס' 1546 שב

הגנו להודיעכם על קניית מספוא בדלהלן:

1. מוצר: תירס
2. מכרס: אנהל - אס 2
אנהל - אנהל 14.5%
3. כמות בטונות: סה"כ 32,000 ± 10%
מתמור 38ט אמבר 38ט מילובר 58ט צמח 18ט אדוניס 11.5ט אס 5.3ט
4. מחיר לטון: \$ 76.51 מחיר/ס+פ
5. תנאי שלום: CAD
6. שם הספק: BUNGE
7. ארץ מקור: איהל
8. תאריך משלוח משוער: Galile 9/10
9. תאריך הגעה משוער: 21.9.88
10. שם האוניה: LIBERTY SEA
11. איכות סופית - בטעינה: בטעינה
12. משקל סופי - בטעינה: בטעינה
13. תוספת פרמית גיל האוניה - ע"מ הספק / על השינוי: אנהל
14. דמי השהיה בפריקה - ע"מ הספק / על השינוי: אנהל

הודעה זו מתבססת על ההתחייבויות שנמסרו לנו והיא מחייבת כל מכון המצוין לעיל לעמוד בהזמנה המיוחסת אליו לפי תנאיה לרבות בצוע כל התשלומים המתחייבים להזמנה זו במועדם.
נא אשורכם בכתב השימוי וההתחייבות המצ"ב.

בכבוד רב
שוברי בר

חנות שלם - דרך לת 298 תל-אביב - טל' 03-7305232 • פקס: 03-7305233
MAIL: 61442 מקד 44244 • ת.ד. 44244
מען למכתבים: ת.ד. 44244
E-shovre-bar@shovre-bar.com

תאריך: 10/7/02

לכבוד

שוברי בר הברה ליבוא מספוא בע"מ

רח' יואל אלון 76

תל-אביב

א.י.נ.

הנדון: כתב שיפוי והתחייבות בקשר עם רכישת מספוא

1546

הזמנתו מס'

סחורה: ים כמות: 3800 ספק: GE TRADE

Antes

אנו הת"מ מאשרים בזאת ומתחייבים כלפיכם בדלקמן:

1. ידוע לנו כי רכישת המספוא מספקים בחו"ל באמצעות שוברי בר הברה ליבוא מספוא בע"מ (להלן "שוברי בר") הזמנתו מס' 1546, איננה יוצאת כל חבות חוקית של שוברי בר כלפינו בקשר עם רכישת המספוא ולשוברי בר לא תהיה כל אחריות למכירתו ואין לאספקת המספוא ואין לקיום התחייבות כלשהי בקשר עם כך, כל ההתחייבות הינן של הספק בלבד ובאחריותו הבלעדית.

2. אנו מתחייבים לקיים את ההתחייבות כלפי הספקים בהסכם לרכישת המספוא, לרבות ובמיוחד ביצוע מלוא התשלום עבור המספוא.

3. אין ולא תהיה לנו או למי מטעמנו כל תביעה ואין טענה ואין דרישה מכל מין וסוג שהוא כלפי שוברי בר ואין נגד מי מטעמה בכל הנוגע לרכישת המספוא ואספקתו.

4. אנו מתחייבים בזה באופן בלתי חוזר, לשפות ואין לפצות את שוברי בר ואין את מי מטעמה שיכרי מלא בגין כל נזק ואין הוצאה ואין הפסד מכל מין וסוג שהם, שייגרמו לשוברי בר ואין למי מטעמה בגין כל תביעה ואין טענה ואין דרישה מכל מין וסוג שהוא שיהיו לספקי מוצרי המספוא (להלן "הספקים") ואין לחליפתם או למי מטעמם ואין לצדדים שלישיים בקשר עם הזמנת המספוא, אי ביצוע מלוא התשלום עבורו, הפרת תנאי התקשרות עם הספקים, גרימת נזקים וכיו"ב.

5. התחייבותנו לשיפוי שוברי בר הינה למלוא הסכום הדרוש כדי להשיב את שוברי בר למצב בו הייתה נמצאת אלמלא אותה טענה ואין תביעה ואין דרישה כאמור לעיל.

6. אנו מתחייבים לשלם לשוברי בר את הסכומים שידרשו על ידה על פי כתב שיפוי זה בתוך 14 יום מעם קבלת דרישת שוברי בר בכתב.

7. אנו מצהירים כי ידוע לנו שהתחייבותנו הנ"ל הינן, ככל שהדבר נוגע לשוברי בר, תנאי הכרחי לחתימת על הסכמי הרכישה עם הספקים, וכי לא התחייבותינו אלה הייתה שוברי בר נמנעת מלהתקשר עם הספק הרלבנטי ולהזמין את המספוא עבורנו. לפיכך, התחייבותינו הינן בלתי הדרושת ואינן ניתנות לביטול.

8. אין כאמור לעיל כדי לגרוע מכל התחייבות אחרת שלנו כלפי שוברי בר, לרבות כי התחייבות נוספת לשיפוי (אם ניתנה).

ולראיה באנו על החתום

מאשרת/נציג

חתימה

10/7/02

תאריך

שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ

תאריך: 9.7.00

לכבוד
מנהלי המכונים
גזברי המכונים
שלום רב,

הנדון: הודעה על קניית מספוא
הזמנתנו מס' 1546 שב

הננו להודיעכם על קניית מספוא כדלהלן:

1. מוצר: מגנסיום
2. מפרט: מגנסיום 14.5%
3. כמות בטונות: 32 טונות מתמור 38 טונות אמבר 38 טונות צמח 38 טונות מגנסיום 14.5%
4. מחיר לטון: \$79 פו"ב/ס"פ - מגנסיום 14.5% מגנסיום 14.5% מגנסיום 14.5%
5. תנאי שלום: CAO
6. שם הספק: BUNGE TRADE SERVICES
7. ארץ מקור: ארגנטינה
8. תאריך משלוח משוער: 16.8 - 31.8.00
9. תאריך הגעה משוער: ספטמבר
10. שם האוניה: _____
11. איכות סופית - בטעינה / בפריקה
12. משקל סופי - בטעינה / בפריקה
13. תוספת פרמית גיל האוניה - ע"ה הספק / על השבוננו ע"ה האוניה
14. דמי השויה בפריקה - ע"ה הספק / על השבוננו ע"ה האוניה

הודעה זו מתבססת על ההתחייבויות שנמסרו לנו והיא מהיבית כל מכון המצוין לעיל לעמוד בהזמנת המיוחסת אליו לפי תנאיה לרבות בצוע כל התשלומים המתחייבים להזמנה זו במועדם.
נא אשורכם בכתב השיפוט וההתחייבות המצ"ב.

בכבוד רב
שוברי בר

חנות שלם - דרך לוח 298 תל-אביב טל' 03-7305232 פקס: 03-7305233
מען למכתבים: ת.ד. 44244 מקח 61442 MAIL:
E-shovre-bar@shovre-bar.co.il

From: EVanvuchelen@bunge.com <EVanvuchelen@bunge.com>
 To: shovre-bar@shovre-bar.co.il <shovre-bar@shovre-bar.co.il>; SHOVREBAR%
 0097237305233%RDAMFAX@bunge.com <SHOVREBAR%
 0097237305233%RDAMFAX@bunge.com>
 Cc: WPG@bunge.com <WPG@bunge.com>; RTO@bunge.com
 <RTO@bunge.com>; RAO@bunge.com <RAO@bunge.com>;
 WPM@bunge.com <WPM@bunge.com>
 Date: 06:14 2000, יולי 06, יום חמישי
 Subject: USA CORN CONFIRMATION (CORRECTION)

To Tel-Aviv - Shovre Bar Import Feeding Stuff Ltd. attn. Mr. Meir
 YAGL

We have the pleasure to confirm following sale to your goodselves dated
 today for account of:

Bunge Trade Services b.v., Aert van Nesstraat 45, NL - 3012 CA
 Rotterdam

Commodity: USA #2 Yellow Corn or better, max 14.5% moisture final at
 loading

Quantity: 32.000 MT 10% more or less in vessel's option

Shipment: August 16-31, 2000 both dates included

Price: - 21.000 mt 10% more or less at USD 79.00 pmt
 - 11.000 mt 10% more or less at USD 0.08 p.bushel over CBOT
 September Corn futures

All FOB stowed/trimmed 1 SB/1SP Mississippi River out of Bunge Destrehan or
 Zennoh Convent.

Pricing: Conversion bu/mt to be done by multiplying bushels by factor
 39,408866

Pricing for the premium portion of the contract to be done by
 futures give-up or by buyers giving pricing orders to sellers
 upto the nearest 5000 bushel of the mean quantity. Thereafter 10% more or
 less at contract price.

Other terms: - Load guarantee as per GISM but minimum 8000 mt WWD SHINC
 - Carrying charges as per GISM

- Sellers guarantee to nominate same load berth as for today's
 soybeans sale to Israel

- All other terms as per your fax invitation dated July 5, 2000

We thank you for this business and a formal contract will follow for
 signature.

Best regards,

Eric Vanvuchelen

LEADS

Domino Fax Server**Domino Fax Server Cover Page**

To: SHOVREBAR

Subject: USA CORN CONFIRMATION

Date: 06/07/2000 16:58:00

Pages: 2 , including cover page

From: Eric Vanvuchelen/RDM/BungeCorp/Bunge/US

Company: BUNGE TRADE SERVICES

Address: PO BOX 1882
3000 BW ROTTERDAM

Phone: ++31 10 2176666

Fax: ++31 10 4330035

Recipients: SHOVREBAR

SHOVRE BAR Import Feeding Stuff Ltd.

Dear supplier,

July 5, 2000

Re: Offers for US Corn

On Behalf of Shovre Bar, Zenziper and Galam, we hereby request Suppliers' firm offers for supply as follows:

1. Quality - U.S Corn No. 2 or better, 14.5 % moisture max.
2. Quantity - 32,000 MT, 10% more or less vessel's option, in combo with Soybeans for Israeli Oil Crushers tendering separately today.
3. Shipment - Between August 15, 2000 and August 31, 2000 both dates included.
4. Price - Flat and premium F.O.B. S/T - 1 SP 1 SB Mississippi River excluding and not above Baton Rouge. Sellers guarantee that nominated load port/Berth/ Elevator can accommodate and load Panamax size vessel guaranteed draft min 44.5 ft fresh water, and appoint same 10 days before vessel's ETA.
  - Terms as per GISM conditions of May 1988 (unless otherwise specified).
  - Load guarantee as per GISM but minimum 8,000 MT WWD SHINC.
  - Dem/Des as per C/P max USD 12,000/6,000 per day.
5. Payment - Cash against presentation following documents at receivers' banks:
  - 1) Full set clean on board B/L marked "Freight payable as per C/P"
  - 2) Sellers' commercial invoice
  - 3) FGIS certificate.
  - 4) Israeli poisonous material certificate issued by S.G.S. or Thionville based on FGIS sealed samples, Sellers' account.
  - 5) Official Phytosanitary and Origin certificates, Sellers' account.
6. Terms -
  - 1) All bank charges outside Israel for Sellers' account.
  - 2) All other terms and conditions as per NAEGA 2.
7. Offers Validity - Offers to arrive by fax or E-Mail not later than Thursday July 6, 2000 at 11:00 AM, valid until 5 PM Israeli time.

Best regards
Meir Yagil
Meir Yagil
General Manager

BUNGE TRADE SERVICES B.V.

ROTTERDAM BUILDING

AERT VAN NESSTRAAT 45,

P.O. BOX 1882

3000 BN ROTTERDAM

THE NETHERLANDS

TEL. 0031.10.2176666

TEL. 21299 BUNG NL

FAX. 00.31.10.4330035

HR Rotterdam : 159205

vat no: NL007142006B02

INVOICE

NO. 60864/3

DATED 07-09-2000

TO

Millouhar Feed Mill
Doar Nz Oshrat 25201
Israel

CONTRACT No.

60864

Dated : July 6, 2000

VESSEL

: mv "Liberty Sea"

FROM (Loading port(s))

: Any U.S.A. Gulf Port, Convent LA

TO (Discharge port)

: Ashdod/Haifa Israel

CONSIGNEE

: To order Israel Discount Bank
Hagatim 32 St. - Branch 97 Nahariya - Israel

GOODS

: U.S. number 2 or better Yellow Corn

QUANTITY SHIPPED

: 5,468.640 metric tons.

BILL(s) OF LADING

: Number 5, dated August 30, 2000.

UNIT PRICE

: USD 76.51 per Metric Ton FOB Stowed/trimmed 1 SB/1SP
Mississippi River out of Bunge Destrahan or Zennoh convent.

TOTAL INVOICE VALUE : USD 418,405.65

5,468.640 mt at Usd 76.51/mt

INVOICE AMOUNT

USD 418,405.65

USD 418,405.65

*****

PAYMENT INSTRUCTIONS FOR TT REMITTANCE: Please credit our acct 'NL31MEES0253202396'
with Fortis Bank, Rotterdam (formerly MeesPierson)
via Bankers Trust Co., New York
with reference Bunge Trade Services B.V.

BERTH TERM GRAIN BILL OF LADING

SHIPPED, in apparent good order and condition, by **STUNGE CORPORATION**
on board the good minor vessel, called the **"LIBERTY SEA"**
1776 NORMAN DRIVE ST. LOUIS, MO. 63146 U.S.A.

LIBRARY SEA- 12-568,721 POUNDS U.S. NO. 1 OR BETTER YIELD OF COAL and bound for ASHDOD/HAIFA ISRAEL

Bring marked and numbered in series, and to be delivered in like form under and condition in the forward part of same.
 Consign to ORDER ISRAEL DISCOUNT BANK HAGATON 1ST. - BRANCH 57 NAHARAYA - ISRAEL
 (the danger of the Seas only excepted), value
 Notify: MULLOUBAR FRED WILL
 DOAR NA OSHRAT 12001 ISRAEL

QUANTITY, DESCRIPTION AND STORAGE	FREIGHT PAYABLE AS PER CHARTER PARTY
12,068.723 POUNDS	

QUANTITY, DESCRIPTION AND STORAGE
12,067.73 POUNDS U.S. NO.

STORAGE: HOLD NOS. 1, 3, 5, 6, 7

STOWAGE: HOLD NOS. 2,3,5,6,7.

CLEAN ON BOARD

DATED: AUGUST 30, 2000

SIGNED:

FIRST
ORIGINAL

ARAB PROHIBITION CLAUSE:
"DUE TO DANGER OF CONFISCATION WARRANTED VESSEL IS NOT TO CALL AT PORTS AND NOT TO
ENTER THE TERRITORIAL WATERS OF SYRIA, LEBANON, IRAQ, IRAN, SAUDI ARABIA, YEMEN, SUDAN,
LYBIA OR OTHER ARAB COUNTRIES EXCEPT JORDAN AND EGYPT PRIOR TO UNLOADING IN ISRAEL,
UNLESS IN DISTRESS SUBJECT TO POLICE MATURE"
ALL TERMS, CONDITIONS AND

ALL TERMS, CONDITIONS AND EXCEPTIONS AS PER CHARTER PARTY DATED COVERING THIS FORTURE

AND ANY ADDENDA THERETO TO BE CONSIDERED AS INCORPORATED HEREIN AS IF FULLY WRITTEN, ANYTHING TO THE CONTRARY CONTAINED IN THIS BILL OF LADING NOTWITHSTANDING.

1. This Bill of Lading shall have effect only in the event that the provisions of the Contract of Affreightment shall be deemed a surrender by the carrier of any of his rights or responsibilities or liabilities under said contract. Each copy shall be void so that neither the bill of lading nor the contract of affreightment shall be deemed a surrender by the carrier of any of his rights or responsibilities or liabilities under said contract. Each copy shall be void so that neither the bill of lading nor the contract of affreightment shall be deemed a surrender by the carrier of any of his rights or responsibilities or liabilities under said contract.

2. Each will be looking after the hold on hold announced, should be have its supervision of shooting and/or

[illegible][illegible]

In Witness Whereof, the Mayor or Agent of said vessel hath affirmed to Three (3) Bills of Lading, all of this date and date, one of which being accomplished, the others to remain void.

Dead - CONVENT, LOUISIANA
AUGUST 14, 2000

R. E. C. SHIPPING, INC. AS AGENTS

FOR INFO ON COSTAS BALDWINOS

00 31 10 4330035

BUNGE TRADE SERVICES B.V.

ROTTERDAM BUILDING

AERT VAN NESSTRAAT 45,

P.O BOX 1882

3000 BN ROTTERDAM

THE NETHERLANDS

TEL 00.31.10.2176666

TLX 21299 BUNG NL

FAX 00.31.10.4330035

BR Rotterdam : 159205

val.no : NL007142006E02

INVOICE

NO. 60864/1

DATED 07-09-2000

TO

Matmor Feed Mill
Doar na Evtach 77258

Ashdod - Israel

CONTRACT No.

60864

Dated : July 6, 2000

VESSEL

: mv "Liberty Sea"

FROM (Loading port(s))

: Any U.S.A. Gulf Port, Convent, LA

TO (Discharge port)

: Ashdod/Haifa Israel

CONSIGNEE

: To order Bank Leumi Le Israel
Herzel St. 1, Branch 618, Ashdod, Israel

GOODS

: U.S. number 2 or better Yellow Corn

QUANTITY SHIPPED

: 3,582.900 metric tons

BILL(s) OF LADING

: Number 6, dated August 30, 2000.

UNIT PRICE

: USD 76.51 per Metric Ton FOB Stowed/trimmed 1 SB/1SP
Missippi River out of Bunge Destrehan or Zennoh-convent.

TOTAL INVOICE VALUE :USD 274,127.68

3,582.900 mt at Usd 76.51/mt

USD 274,127.68

INVOICE AMOUNT

USD 274,127.68

PAYMENT INSTRUCTIONS FOR TT REMITTANCE:

Please credit our acct 'NL81MEES0253201396'

with Fortis Bank, Rotterdam (formerly MeesPierson)

via Bankers Trust Co., New York

with reference Bunge Trade Services B.V.

P. 02/19
BUC

1770 BORDMAN DRIVE ST. LOUIS, MO. 63144 U.S.A.

via 7,367,891 POUNDS WEIGHT 2 OR BETTER YELLOW CORN (SEE 300 METRIC TONS)

Naft. MATHER FRED MILL (the charges of the Sex only accepted), 1. BRANCH 775 ASHDOD - ISRAEL
DOAR NA BYLACH 775 ASHDOD - ISRAEL

QUANTITY, DESCRIPTION AND STOWAGE
7,907.091 FOUNDS U.S. NO. 1 CEMENT

STORAGE: HOLD NOS. 23,567. CORN (3582.900 METRIC TONS)

CLEAN ON BOARD

DATED: AUGUST 30, 2000

SIGNED: AG

FIRST
ORIGINAL

ARAB PROHIBITION CLAUSE
"DUE TO DANGER OF"

ALL TERMS, CONDITIONS AND

ALL TERMS, CONDITIONS AND EXCEPTIONS AS PER CHARTER PARTY DATED COVERING THIS FUTURE
AND ANY ADDENDA THERETO TO BE CONSIDERED AS PART OF THE CONTRACT AND ANYTHING TO THE CONTRARY
WRITTEN, ANYTHING TO THE CONTRARY

AND ANY ADDENDA THERETO TO BE CONSIDERED AS INCORPORATED HERIN AS IF FULLY WRITTEN, ANYTHING TO THE CONTRARY CONTAINED IN THIS BILL OF LADING NOTWITHSTANDING.

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

In Witness Whereof, the Master or Agent of said vessel has
 come and done one of which being acknowledged by me

In Witness Whereof the Master or Agent of said vessel hath affixed to these (2) Bills of Lading, all of the
 date and date one of which being accomplished, the others to stand void.

Daniel CONVENT, LOUISIANA
AUGUST 30, 2000

8 & C SHIPPING, INC. AS AGENTS

Por und on behalf of Martin COSTA BALONENOS
 See No. 6

THIONVILLE LABORATORIES, INC.

Independent & Official Weighers - Sampers, Colorado

P.O. Box 23687
New Orleans, La. 70182-0687, U.S.A.

5440 Pepsi Street
New Orleans, La. 70120

(504) 700-2500
FAX: (504) 700-2487
TELEX: 480714 THION UP

POSPA International Full Member Analyst
POSPA International Full Member Superintendent

SEPTEMBER 6, 2000

POISONOUS MATERIAL CERTIFICATE

R
MODITY : BUNGE CORPORATION
LL OF LADING DATED: US NO. 2 OR BETTER YELLOW CORN
SEEL : AUGUST 30, 2000
RT OF LOADING : M/V LIBERTY SEA
ANTITY : ZENNOH CONVENT, LA.
97.798,250 POUNDS - 44.314.831 METRIC TONS

THIS PARCEL IS FOR 7,907,091 POUNDS - 3,582,900 METRIC TONS

OWAGE : HOLD NOS. 2, 3, 5, 6, 7.
AL NO. : USDA FGIS NEW ORLEANS LA 56650

hereby certify that the above mentioned submitted sample was presented to our Independent Laboratory for Analysis with the following results:

ANALYTICAL TEST

SPECIFICATIONS

RESULTS

INICIDES - CHLORINATES			
ldrin + Dieldrin	:	20 PPB	NEGATIVE
hlordane	:	20 PPB	NEGATIVE
DT + Derivatives	:	100 PPB	NEGATIVE
ndosulfan	:	100 PPB	NEGATIVE
ndrin	:	20 PPB	NEGATIVE
.C.H.	:	20 PPB	NEGATIVE
(Other than Gamma isomer)	:	100 PPB	NEGATIVE
.C.H. (Gamma isomer)	:	500 PPB	NEGATIVE
eptachlor + Epoxide	:	20 PPB	NEGATIVE
ethoxychlor	:	1000 PPB	NEGATIVE
ICIDES - ORGANOPHOSPHORUS			
zinphos Methyl	:	200 PPB	NEGATIVE
iazinon	:	100 PPB	NEGATIVE
ichlorvos	:	2000 PPB	NEGATIVE
imetboate	:	100 PPB	NEGATIVE
meton - S - Methyl	:	200 PPB	NEGATIVE
hion	:	100 PPB	NEGATIVE
lathion	:	8000 PPB	NEGATIVE
rbamidophos	:	100 PPB	NEGATIVE
chidathion	:	200 PPB	NEGATIVE
macrotophos	:	50 PPB	NEGATIVE
trathion	:	50 PPB	NEGATIVE
arate	:	50 PPB	NEGATIVE
enamidophos	:	50 PPB	NEGATIVE
osphamidon	:	50 PPB	NEGATIVE
imichos Methyl	:	10,000 PPB	NEGATIVE
rbufos	:	100 PPB	NEGATIVE
ichlorion	:	100 PPB	NEGATIVE
midothion	:	200 PPB	NEGATIVE

No. 20923
NO. G-9458

M/V LIBERTY SEA

POISONOUS MATERIAL CERTIFICATE

ANALYTICAL TEST

SPECIFICATIONS

RESULTS

CARBS

Aldicarb	:	50	PPB
Carbofuran	:	100	PPB
Methiocarb	:	50	PPB
Methomyl	:	500	PPB

NEGATIVE
NEGATIVE
NEGATIVE
NEGATIVE

FUMIGANTS

Hydrogen Phosphide	:	100	PPB
Methyl Bromide	:	100	PPB

NEGATIVE
NEGATIVE

MYCOTOXINS

Aflatoxin (Total)	:	20	PPB
Deoxynivalenol	:	1000	PPB
Diacetoxyscirpenol	:	100	PPB
Ochratoxin	:	300	PPB
T-2 Toxin	:	100	PPB

NEGATIVE
NEGATIVE
NEGATIVE
NEGATIVE
NEGATIVE

METALS

Arsenic	:	2000	PPB
Cadmium	:	50	PPB
Lead	:	1000	PPB
Mercury	:	10	PPB

<200 PPB
< 50 PPB
<100 PPB
< 10 PPB

"As per Israeli Government's requirements"

RADIOACTIVITY:

Radioactivity that its source is in Cesium 134 and Cesium 137 does not exceed 600Bq/kg.
Radioactivity that its source is in other materials than Cesium, and that includes Beta and Gamma radiation, does not exceed 250Bq/kg.

We declare that fumigants residual detected by us on August 31, 2000 loaded on board M/V LIBERTY SEA, B/L dated August 30, 2000 is in full compliance with codex.

Above results are based upon sample submitted to THIONVILLE LABORATORIES, INC., for analysis. Any sample identification is reported as submitted and is not verified by THIONVILLE LABORATORIES, INC., as representative sample.

Respectfully Submitted,
THIONVILLE LABORATORIES, INC.

George B. Zoller
George B. Zoller, Grain Manager

FILE NO. 20923
LAB NO. 0-9458
GBZ/chb 0906
2/18

BUNGE TRADE SERVICES B.V.

ROTTERDAM BUILDING

AERT VAN NESSTRAAT 45,
P.O. BOX 1882

3000 BN ROTTERDAM
THE NETHERLANDS

TEL. 0031.10.2176666

TLX 21299 BUNGNL

FAX 0031.10.4330035

HR Rotterdam : 159205

vat no : NL007142006B02

INVOICE

NO. 60916/T

DATED 07-09-2000

TO

Gai Am
Kibutz Ma'amit
Israel

CONTRACT No.

60916

Dated : July 6, 2000

VESSEL

: mv "Liberty Sea"

FROM (Loading port(s))

: Any U.S.A. Gulf Port, Convent, LA

TO (Discharge port)

: Ashdod/Haifa Israel

CONSIGNEE

: To order Bank Hapoalim
Herbert Samuel St. 35 Branch 620
Hadera Israel

GOODS

: U.S. number 2 or better Yellow Corn

QUANTITY SHIPPED

: 4,997.205 metric tons

BILL(s) OF LADING

: Number 16, dated August 30, 2000.

UNIT PRICE

: USD 75.94 per Metric Ton FOB Stowed/trimmed 1 SB/1SP
Mississippi River out of Bunge Destrehan or Zennoh convent

TOTAL INVOICE VALUE : USD 379,487.75

4,997.205 mt at Usd 75.94/mt

INVOICE AMOUNT

USD 379,487.75

USD 379,487.75

*****

PAYMENT INSTRUCTIONS FOR TT REMITTANCE:

Please credit our acct 'NL81MEES0253202396'
with Fortis Bank, Rotterdam (formerly MeesPierson)
via Bankers Trust Co., New York
with reference Bunge Trade Services B.V.

Subsidiary & Office Buildings, Samplers, Cabs

LEO P. J. GILBERT
 New Orleans, La. 70120

(504) 723-3203
FAX: (504) 723-6462
TELEX: 480114 THION U

FOIPA International Full Member Analysis
FOIPA International Full Member SUPERINTENDENT

SEPTEMBER 6, 2000

POISONOUS MATERIAL CERTIFICATE

FOR
COMMODITY : BUNGE CORPORATION
BILL OF LADING DATED: US NO. 2 OR BETTER YELLOW CORN
VESSEL : AUGUST 30, 2000
PORT OF LOADING : M/V LIBERTY SEA
QUANTITY : ZENNICH CONVENT, LA.
: 97,798,250 POUNDS - 44,374.831 METRIC TONS

THIS PARCEL IS FOR 11,028.315 POUNDS - 4,997.205 METRIC TONS

POWAGE
BAL. NO.
: HOLD NOS. 2, 3, 5, 6, 7.
: USDA FGIS NEW ORLEANS LA 56650

I hereby certify that the above mentioned submitted sample was presented to our Independent Laboratory for Analysis with the following results:

ANALYTICAL TEST

ANALYTICAL TEST

SPECIFICATIONS

SPECIFIC	
STIGIDES - CHLORINATES	
Aldrin + Dieldrin	
Chlordane	20 PFB
DDT + Derivatives	20 PFB
Endosulfan	100 PFB
Endrin	100 PFB
L.C.H.	20 PFB
(Other than Gamma isomer)	
L.C.H. (Gamma isomer)	100 PFB
Heptachlor + Epoxide	500 PFB
Heptachlor	20 PFB
ICIDES - ORGANOPHOSPHORUS	1000 PFB
Zinphos Methyl	
Iazinin	200 PFB
Ichlorvos	100 PFB
Imethate	2000 PFB
Imacon - S - Methyl	100 PFB
Chion	200 PFB
Clathion	100 PFB
Chamidophos	8000 PFB
Chidathion	100 PFB
Chocrotaphos	200 PFB
Chathion	50 PFB
Crata	50 PFB
Chemiphos	50 PFB
Chsphauidon	50 PFB
Imachos Methyl	50 PFB
Chufos	10,000 PFB
Ichlorfon	100 PFB
Chidethion	100 PFB
NO 1000	200 PFB

RESULTS

[illegible]

M/V LIBERTY SEA

POISONOUS MATERIAL CERTIFICATE

ANALYTICAL TEST

SPECIFICATIONS

RESULTS

CARBS

Aldicarb	:	50	PPB
Carbofuran	:	100	PPB
Methiocarb	:	50	PPB
Methomyl	:	500	PPB

NEGATIVE
 NEGATIVE
 NEGATIVE
 NEGATIVE

FUMIGANTS

Hydrogen Phosphide	:	100	PPB
Methyl Bromide	:	100	PPB

NEGATIVE
 NEGATIVE

MYCOTOXINS

Aflatoxin (Total)	:	20	PPB
Deoxynivalenol	:	1000	PPB
Diacetoxyscirpenol	:	100	PPB
Ochratoxin	:	300	PPB
T-2 Toxin	:	100	PPB

NEGATIVE
 NEGATIVE
 NEGATIVE
 NEGATIVE
 NEGATIVE

METALS

Arsenic	:	2000	PPB
Cadmium	:	50	PPB
Lead	:	1000	PPB
Mercury	:	10	PPB

<200 PPB
 <50 PPB
 <100 PPB
 <10 PPB

"As per Israeli Government's requirements"

RADIOACTIVITY:

Radioactivity that its source is in Cesium 134 and Cesium 137 does not exceed 600Bq/Kg.
 Radioactivity that its source is in other materials than Cesium, and that includes Beta and Gamma radiation, does not exceed 250Bq/Kg.

We declare that fumigants residual detected by us on August 31, 2000 loaded on board M/V LIBERTY SEA, B/L dated August 30, 2000 is in full compliance with codex. Above results are based upon sample submitted to THIONVILLE LABORATORIES, INC., for analysis. Any sample identification is reported as submitted and is not verified by THIONVILLE LABORATORIES, INC., as representative sample.

Respectfully Submitted,
 THIONVILLE LABORATORIES, INC.

George B. Miller
 George B. Miller, Grain Manager

P.08-23
M.C. I. 52

SECRET//NOFORN (S//NF)
 For Official Use Only

சென்னை மாவட்டம்
தலைநகரம் 600 001

PHILIPPINE SANITARY CERTIFICATE

PLANT PROTECTION ORGANIZATION(S) OF

PLACE OF BIRTH
NEW ORLEANS, LOUISIANA

NO. FPC 2949232

DATE DEFECTED

CERTIFICATION

to certify that the plants or plant products described below have been inspected according to appropriate procedures and are considered to be free from insects, pests, and practically free from other injurious pests and that they are considered to conform with the current phytosanitary laws of the importing country.

CERTIFICATION

DISINFESTATION AND/OR DISINFECTION:

DISINFESTATION AND/OR DISINFECTION TREATMENT

Ab. Pictus regius

NOTES

NO ADDRESS OF THE EXPORTER
GE CORPORATION
RD BORMAN DRIVE
LOUIS, MO. 63146 U.S.A.

DESCRIPTION OF THE CONSIGNMENT

8. DECLARED NAME AND ADDRESS OF THE COMPLAINANT

GAL AM KIBUTZ ISRAEL	MA'ANIT
----------------------------	---------

28,315 POUNDS CORN

18. BOTANICAL NAME OF PLANT	
-----------------------------	--

~~NO RESTRICTION ON PACKAGING~~

13. பெரியபுள்ளிப் பெருமாள்

NONE

14. DECLARED MEANS OF CONVEYANCE
M/V LIBERTY SEA

13. DECLARED POINT OF ENTRY
ASHDOD/HAIFA ISRAEL

ADDITIONAL DECLARATION

17. NAME OF AUTHORIZED OFFICER TYPE AT FRUIT

12. SIGNATURE OF AUTHORIZED OFFICER

by which attach to the United States Department of Agriculture as to any officer or representative of the Department with respect to

12. SIGNATURE OF AUTHORIZED OFFICIAL

Previous editions of this form may be used

21 2000 18:45

584 725 8245 PART 1, SHIPPER'S ORIGINAL
PAGE 28

BURKE OIL DESK

EXPORT

UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE
FEDERAL GRAIN INSPECTION SERVICE
U.S. GRAIN STANDARDS ACT

OFFICIAL GRAIN WEIGHT CERTIFICATE

Georgetown, Louisiana

APPROVED OMB NO. 0570-0013

DIVIDED LOT - ORIGINAL

NOT NEGOTIABLE

US-182971-11

August 30, 2000

DATE OF SERVICE

I hereby certify that I am licensed or authorized under the United States Grain Standards Act, 7 U.S.C. 161 et seq., to weigh, measure, or certify the weight, measure, or quality of grain covered by this certificate, and that on the above date the following designated grain was weighed, measured, or certified under the Act with the following results:

Location of Carrier

LIBERTY SEA

Weight (Gross) (pounds)

11,028,315

Net Weight

8 NOS. 1,3,5,6,7.

CORN

Location of Grain
Georgetown, Convent, Louisiana

87,250

This grain is hereby weighed as in and under the Act, and the results are as follows: No. 1, 3, 5, 6, 7.

Signature
J. WALTON

James F. Walton

This certificate is issued under the authority of the United States Grain Standards Act, 7 U.S.C. 161 et seq., and the regulations thereunder, 7 CFR 550.5 et seq. It is to show the kind, class, grade, quality, condition, or quantity of grain, or the condition of a carrier or container for the storage or transportation of grain, or other facts relating to the grain, as determined by official personnel. The statements on the certificate are considered true at the time and place the inspection or weighing service was performed. The certificate is not valid unless it is signed by an official of the United States Grain Inspection Service. This certificate does not excuse failure to comply with the provisions of the Federal Food, Drug, and Cosmetic Act, or other Federal law. No person who shall knowingly falsely make, issue, alter, forge, or counterfeit this certificate, or participate in any such scheme, or who shall violate any provision of the U.S. Grain Standards Act, or related Federal law is subject to criminal, civil, and administrative penalties. All services and the handling of grain under the regulations governing such services shall be accomplished without discrimination as to race, color, religion, sex, national origin, or ancestry.

EXPORT

SEP 05 2000 13:36 FR BUNGE CORP-LOGISTICS BUNGE OIL DESK
 17 05 2000 13:40 TX BUNGE 00 31 10 4330035 314 672 0175 TO HTS RDM

P. 32/39

1049

UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE
FEDERAL GRAIN INSPECTION SERVICE

DIVIDED LOT-ORIGINAL
NOT NEGOTIABLE

U.S. GRAIN STANDARDS ACT
OFFICIAL EXPORT GRAIN INSPECTION CERTIFICATE

UE- 123432-11

Destrehan, Louisiana

August 30, 2000

DATE OF SERVICE

I certify that I am licensed or authorized under the United States Grain Standards Act (7 U.S.C. 71 et seq.) to inspect the kind of grain covered by this certificate and that on the above date the following identified grain was inspected under the Act, with the following results:

**CRIMINAL
INSTRUCTION**

REINSPECTION

REAL INSPECTION BOARD APPEAL

QUANTITY (This is Not a Weight Certificate)

11,028,315 Pounds

LOCATION: ZEN-NOE GRAB
Corporation, Convent, Louisiana
LIBERTY SEA

U.S. No. 2 or better Yellow
Test weight per bushel 56.5 lbs. Moisture 13.5%, Broken grain and foreign material 2.8%, Damaged Yellow 0.5%, Seed damage 0.0%

References

HOLD NOS. 2,3,5,6,7.

IMPROVING

This grain was officially inspected and weighed on 12-20-50. Pounds

was officially inspected as a general use

No part of this book

The aflatoxin result is negative. Aflatoxin equal to or less than 20 ppb.

FILE NO. 100-100000

APPROXIMATE

22N-NOB

NAME AND SIGNATURE
JANET WALTON

JANET WALTON

[illegible]

EXHIBIT

SEP 25 2008 13:44

584 725 E245

PAGE 38

BUNGE TRADE SERVICES B.V.

ROTTERDAM BUILDING

AERT VAN NESSTRAAT 45,
P.O. BOX 18823000 BN ROTTERDAM
THE NETHERLANDS

TEL. 00.31.10.2176666

TLX. 21299 BUNG NL

FAX. 00.31.10.4330035

IR Rotterdam : 159205

value : NL007142006B02

INVOICE

NO. 60915/1

DATED 07-09-2000

TO

Zenniper
Haliya St. 10
Tel Aviv - Israel

CONTRACT No.

60915

Dated : July 6, 2000

VESSEL

: mv "Liberty Sea"

FROM (Loading port(s))

: Any U.S.A. Gulf Port, Convent, LA

TO (Discharge port)

: Ashdod/Haifa Israel

CONSIGNEE

: To order Mizrahi Bank
Europe house, 37 king Shaul St.
Tel - Aviv - Israel

GOODS

: U.S. number 2 or better Yellow Corn

QUANTITY SHIPPED

: 2,357.175 metric tons

BILL(s) OF LADING

: Number 10, dated August 30, 2000.

UNIT PRICE

: USD 79.00 per Metric Ton FOB Stowed/trimmed 1 SB/1SP
Mississippi River out of Bunge Destrehan or Zennoh convent

TOTAL INVOICE VALUE :USD 186,216.83

2,357.175 mt at Usd 79.00/mt

USD 186,216.83

USD 186,216.83

*****

PAYMENT INSTRUCTIONS FOR TT REMITTANCE: Please credit our acct 'NLS1MEES0253202396'
with Fortis Bank, Rotterdam (formerly MaasPierson)
via Bankers Trust Co., New York
with reference Bunge Trade Services B.V.

584 725 8240

INDEPENDENT LABORATORIES, INC.
Independent is Different

6401 Freret Street
New Orleans, La. 70123

FOIPA International Full Member Analyst
FOIPA International Full Member Superintendent

SEPTEMBER 5, 2000

POISONOUS MATERIAL CERTIFICATE

FOR COMMODITY : HUNGE CORPORATION
BILL OF LADING DATED: US NO. 2 OR BETTER YELLOW CORN
VESSEL : AUGUST 30, 2000
PORT OF LOADING : M/V LIBERTY SEA
QUANTITY : ZENNOH CONVENT, LA.
: 97,798.250 POUNDS - 44.314.831 METRIC TONS

THIS PARCEL IS FOR 5,202.041 POUNDS - 2,357.175 METRIC TONS

STOWAGE
SEAL NO. : HOLD NOS. 2, 3, 5, 6, 7.
: USDA FGIS NEW ORLEANS LA 56650

We hereby certify that the above mentioned submitted sample was presented to our Independent Laboratory for Analysis with the following results:

ANALYTICAL TEST

ANALYTICAL TEST

SPECIFICATIONS

RESULTS

PESTICIDES - CHLORINATES

CHLORINATES		
Aldrin + Dieldrin	:	20 PPB
Chlordane	:	20 PPB
DDT + Derivatives	:	20 PPB
Endosulfan	:	100 PPB
Endrin	:	100 PPB
H.C.E.	:	20 PPB
(Other than Gamma isomer)		
H.C.H. (Gamma isomer)	:	100 PPB
Heptachlor + Epoxide	:	500 PPB
Methoxychlor	:	20 PPB
ESTICIDES - ORGANOPHOSPHORUS		
Azinphos	:	1000 PPB

ESTICIDES - ORGANOPHOSPHORUS

ORGANOPHOSPHORUS	1000	FEB
Azinphos Methyl		
Diazinon	100	FEB
Dichlorvos	100	FEB
Dimethoate	2000	FEB
Demeton - S - Methyl	100	FEB
Ethion	200	FEB
Malathion	100	FEB
Methamidophos	8000	FEB
Methidathion	100	FEB
Monocrotophos	200	FEB
Parathion	50	FEB
Phorate	50	FEB
Phenamiphos	50	FEB
Phosphamidon	50	FEB
Prinidaphos Methyl	50	FEB
Terbufos	10,000	FEB
Trichlorfon	100	FEB
Vanidathion	100	FEB
	200	FEB

NO. 20923
NO. G-9458

PAGE 1 OF 2

85 2888 13:39

M/V LIBERTY SEA

POISONOUS MATERIAL CERTIFICATE

ANALYTICAL TEST

SPECIFICATIONS

RESULTS

CARBS			
Aldicarb	:	50 PPB	NEGATIVE
Carbofuran	:	100 PPB	NEGATIVE
Methiocarb	:	50 PPB	NEGATIVE
Methomyl	:	500 PPB	NEGATIVE
FUMIGANTS			
Hydrogen Phosphide	:	100 PPB	NEGATIVE
Methyl Bromide	:	100 PPB	NEGATIVE
MYCOTOXINS			
Aflatoxin (Total)	:	20 PPB	NEGATIVE
Deoxynivalenol	:	1000 PPB	NEGATIVE
Diacectoxyscirpenol	:	100 PPB	NEGATIVE
Ochratoxin	:	300 PPB	NEGATIVE
T-2 Toxin	:	100 PPB	NEGATIVE
METALS			
Arsenic	:	2000 PPB	<200 PPB
Cadmium	:	50 PPB	< 50 PPB
Lead	:	1000 PPB	<100 PPB
Mercury	:	10 PPB	< 10 PPB

"As per Israeli Governments requirements"

RADIOACTIVITY:

Radioactivity that its source is in Cesium 134 and Cesium 137 does not exceed 500Bq/kg.
Radioactivity that its source is in other materials than Cesium, and that includes Beta
and Gamma radiation, does not exceed 250Bq/kg.

We declare that fumigants residual detected by us on August 31, 2000 loaded on board
M/V LIBERTY SEA, B/L dated August 30, 2000 is in full compliance with codex.

Above results are based upon sample submitted to TRICONVILLE LABORATORIES, INC., for analysis.
Any sample identification is reported as submitted and is not verified by TRICONVILLE
LABORATORIES, INC., as representative sample.

FILE NO. 20923
LAB NO. G-9458
GBZ/thb 0906
5/13

Respectfully Submitted,
TRICONVILLE LABORATORIES, INC.

George B. Zoller
George B. Zoller, Grain Manager

BUNGE TRADE SERVICES B.V.

ROTTERDAM BUILDING

AERT VAN NESSTRAAT 45,
P.O. BOX 1882

TEL. 0031.10.2176666

TLX 21299 BUNG NL

FAX 0031.10.4330035

HR Rotterdam : 159205

vat.no : NL007142006B02

3000 BN ROTTERDAM
THE NETHERLANDS

INVOICE

NO. 60915/3

DATED 07-09-2000

TO

Zenziger
Haliya St. 10
Tel Aviv - Israel

CONTRACT No.

60915

Dated : July 6, 2000

VESSEL

: mv "Liberty Sea"

FROM (Loading port(s))

: Any U.S.A. Gulf Port, Convent, LA

TO (Discharge port)

: Ashdod/Haifa Israel

CONSIGNEE

: To order Union Bank
6-8 Ahuzat Bait Street
Tel - Aviv - Israel

GOODS

: U.S. number 2 or better Yellow Corn

QUANTITY SHIPPED
BILL(s) OF LADING

: 2,828.610 metric tons
: Number 15, dated August 30, 2000.

UNIT PRICE

: USD 79.00 per Metric Ton FOB Stowed/trimmed 1 SB/1SP
Mississippi River out of Bunge Destrehan or Zennoh convent.

TOTAL INVOICE VALUE :USD 223,460.19

2,828.610 mt at Usd 79.00/mt

INVOICE AMOUNT

USD 223,460.19

USD 223,460.19

*****

PAYMENT INSTRUCTIONS FOR TT REMITTANCE:

Please credit our acct 'NL81MEES0253202396'
with Fortis Bank, Rotterdam (formerly MeesPierson)
via Bankers Trust Co., New York
with reference Bunge Trade Services B.V.

BERTH TERM GRAIN BILL OF LADING

SHIPPED, in apparent good order and condition, by BUNGE CORPORATION
11728 BORDMAN DRIVE ST. LOUIS, MO. 63141 U.S.A.
on board the good motor vessel, called the "LIBERTY SEA"

now lying in the port of ANY U.S. GULF PORT, CONVENT, LA and bound for ASHDOOD/HAIYA ISRAEL
viz 6,242,450 POUNDS U.S. NO. 2 OR BETTER YELLOW CORN (2828.610 METRIC TONS)

Being marked and numbered in header, and to be delivered in like good order and condition in the aforesaid Port of Destination
Consignment TO ORDER UNION BANK 64 ABULIZ HART ST TEL - AVIV - ISRAEL

(The danger of the Sea only excepted), unto
Natchy: ZENZIPER HAIYA ST. 10 TEL AVIV - ISRAEL

or to his or their Assigns, he or they paying freight for the said goods at the rate of FREIGHT PAYABLE AS PER CHARTER PARTY

QUANTITY, DESCRIPTION AND STOWAGE
6,242,450 POUNDS U.S. NO. 2 OR BETTER YELLOW CORN (2828.610 METRIC TONS)

STOWAGE: HOLD NOS. 2,3,4,5,6,7.

CLEAN ON BOARD

DATED: AUGUST 30, 2000

SIGNED:

FIRST
ORIGINAL

ARAB PROHIBITION CLAUSE:
"DUE TO DANGER OF CONFISCATION WARRANTED VESSEL IS NOT TO CALL AT PORTS AND NOT TO
ENTER THE TERRITORIAL WATERS OF SYRIA, LEBANON, IRAQ, IRAN, SAUDI ARABIA, YEMEN, SUDAN,
LYBIA OR OTHER ARAB COUNTRIES EXCEPT JORDAN AND EGYPT PRIOR TO UNLOADING IN ISRAEL
UNLESS IN DISTRESS SUBJECT TO FORCE MAJEURE"

ALL TERMS, CONDITIONS AND EXCEPTIONS AS PER CHARTER PARTY DATED COVERING THIS VESSEL
AND ANY ADDENDA THERETO TO BE CONSIDERED AS INCORPORATED HEREIN AS IF FULLY
WRITTEN, ANYTHING TO THE CONTRARY CONTAINED IN THIS BILL OF LADING NOTWITHSTANDING.

1. This Bill of Lading shall have effect subject to the provisions of the Carriage of Goods by Sea Act of 1924 as amended and to the provisions of the Harbors, Docks and Shipping Laws of the United States and to the provisions of the Harbors, Docks and Shipping Laws of the State of Louisiana.

2. The shipper's weight, quantity and quality unless
a. It is also expressly agreed that the carrier shall not be liable for loss or damage sustained by cargo
beyond his control, by the perils of the sea or other causes, by fire from any cause whatsoever occurring, by piracy
at the receipt of cargo, by violence, pilferage or theft, by breakage or leakage, by rust, by decay, by insect damage, by
contamination, by deterioration, by loss or damage to the cargo, by loss or damage to the cargo, by loss or damage to the cargo,
millions, thousands or other accidents or perils, or by any other cause whatsoever, the carrier shall not be liable for
loss or damage to the cargo, by loss or damage to the cargo, by loss or damage to the cargo, by loss or damage to the cargo,
however, in any case, from want of due diligence by the carrier or any of them, or by the master, crew or
passenger).

3. General Average shall be payable according to the York-Antwerp Rules, 1950 as amended and shall include
declared claims to be paid, also particular average to be paid as required by clause 2. The carrier shall
have exercised due diligence to make the stowage in all respects consistent with and to have properly loaded, equipped and
secured, it is hereby agreed that in case of loss, damage or deterioration, the carrier shall not be liable for
loss or damage to the cargo, by loss or damage to the cargo, by loss or damage to the cargo, by loss or damage to the cargo,
uninsurable, whether arising at the time of shipment or at the beginning of the voyage, provided the loss or damage
or the deterioration was not caused by the carrier or any of them, or by the master, crew or passenger, or by the
ship, or by any other cause whatsoever, the carrier shall not be liable for loss or damage to the cargo, by loss or damage to the cargo,
ship, or by any other cause whatsoever, the carrier shall not be liable for loss or damage to the cargo, by loss or damage to the cargo,
be made or incurred for the common benefit, or to relieve the shipper from any common loss, all which the carrier
and assign, and of the cargo subject, as if such damage, loss or deterioration had not occurred, to have reimbursed by
the cargo or assign in proportion to the amount of the cargo, or the amount of the cargo, or the amount of the cargo,

In Witness Whereof, the Master or Agent of said vessel, hath signed to Three (3) Bills of Lading, all of this
date and date, one of which being accomplished, the others to read void.

Done at CONVENT, LOUISIANA
AUGUST 30, 2000

K & C SHIPPING INC. AS AGENTS

For and on behalf of Master COSTAS IALOMENOS
See No. 15

D.G.S. - Trading (Shipping) Ltd.

100 Sokolov Street, Herzlia 46497 Israel; Tel: 09 9580740; Fax: 09 9583294;
E-mail: dgs@netvision.net.il

To:
Matmor Ltd.
Doar Na Evtah
79258
Israel

Date: 03 September 2000
Ref.: 6136.inv

Dear Sirs,

Freight Invoice
M/V "Liberty Sea"

A/M vessel completed loading for Matmor Ltd. at Zen Noh Convent on August 31 2000, quantity of 3,582.900 mt of corn.

As per our agreement freight becomes due as follows:
For 3,582.900 mt of corn at USD 15.00 pmt = USD 53,743.50

Kindly remit the above to:
Israel Discount Bank
Ramat Hasharon Branch - No. 125
Account No: 968-01-291234
Credit: D.G.S. - Trading (Shipping) Ltd.
Ref.: M/V "Liberty Sea" - August 2000 shipment

Payment should credit the a/m account latest by Tuesday September 5, 2000.

Best regards
R. G. K.
D.G.S. - Trading (Shipping) Ltd.

FAX NO. 504 482 1060
504 725 6243 TO 94821060

P. 01
P. 02

BALTIMORE FORM C
BERTH TERM GRAIN BILL OF LADING

Being marked and numbered as Article, and to be delivered in the good order and condition as the aforesaid Port of Santos Consignee: TO ORDER BANK LEUMILE ISRAELI, HIRSH ST. 1, BRANCH 618 ASHDOD - ISRAEL (the danger of the Sea only excepted), here
Notify: MATHER SPED BOLL
DOAR NA BYTACH 1708 ASHDOD - ISRAEL

QUANTITY, DESCRIPTION AND STORAGE
7,907,091 POUNDS U.S. NO. 2 OR BETTER YELLOW CORN (352,900 METRIC TONS)

STOWAGE: HOLD NOS. 2,3,5,6,7.

CLEAN ON BOARD

DATED: AUGUST 10, 2000

SIGNED:

ARAB PROHIBITION CLAUSE

DO NOT DANGER OF CONFISCATION WARRANTED. VESSEL IS NOT TO CALL AT PORTS AND NOT TO ENTER THE TERRITORIAL WATERS OF SYRIA, LEBANON, IRAQ, IRAN, SAUDI ARABIA, YEMEN, SUDAN, LYBIA OR OTHER ARAB COUNTRIES EXCEPT JORDAN AND EGYPT PRIOR TO UNLOADING IN ISRAEL, UNLESS IN DISTRESS SUBJECT TO FORCE MAJEURE.

ALL TERMS, CONDITIONS AND EXCEPTIONS AS PER CHARTER PARTY DATED COVERING THIS VESSEL
AND ANY ADDENDUM THERETO.

AND ANY ADDENDA THERETO TO BE CONSIDERED AS INCORPORATED HEREIN AS IF FULLY WRITTEN, ANYTHING TO THE CONTRARY CONTAINED IN THIS BILL OF LADING NOTWITHSTANDING.

1. This Bill of Lading shall have effect and rank as the receipt for the goods or cargo by sea, 248 of the United Nations approved, April 19, 1967, which shall be deemed to be incorporated herein, and, including hereon contained shall be deemed a warranty by the carrier of any of the goods or merchandise or its contents, and, including hereon contained responsibility of liabilities under said law, if any terms of the Bill of Lading by agreement or otherwise contained herein, such term shall be void to the extent that it conflicts with the above.

2. This Bill of Lading is subject to the following conditions:

[illegible][illegible]

In William Whorrell, the Master or Agent of said vessel hath affirmed to Three (3) Justices of the Peace, all of this
 time and date, one of which being accomplished, the others to stand void.

K & C SHIPPING, INC. AS AGENTS

Dated at CONYENT, LOUISIANA.
AUGUST 31, 2008

For and on behalf of Mexican COSTAS BALOMENOS
Ser. No. 6

D.G.S. - Trading (Shipping) Ltd.

100 Sokolov Street, Herzlia 46497 Israel; Tel: 09 9580740; Fax: 09 9583294;
E-mail: dgs@netvision.net.il

To:
Zenziper
Haliya 10 St.
Tel Aviv
Israel

Date: 03 September 2000
Ref.: 6136.inv

Dear Sirs,

Freight Invoice *M/V "Liberty Sea"*

A/M vessel completed loading for Zenziper at Zen Noh Convent on August 31 2000,
quantity of 10,842.995 mt of corn.

As per our agreement freight becomes due as follows:

For 10,842.995 mt of corn at USD 15.00 pmt = USD 162,644.93

Kindly remit the above to:

Israel Discount Bank

Ramat Hasharon Branch - No. 125

Account No: 968-01-291234

Credit: D.G.S. - Trading (Shipping) Ltd.

Ref.: M/V "Liberty Sea" - August 2000 shipment

Payment should credit the a/m account latest by Tuesday September 5, 2000.

Best regards

Rick: Kour:
D.G.S. - Trading (Shipping) Ltd.

P. 10
P. 11

STIFFED, in apparent good order and condition, by BUNGE CORPORATION
 as board the good motor vessel, called the "LIBERTY SEA"
 now lying in the port of ANY U.S. GULF PORT, CONVENT, LA. and bound for ASHDOOT/HALFA ISRAEL
 viz \$,242,450 POUNDS U.S. NO. 2 OR BETTER YELLOW CORN (2528.610 METRIC TONS)
 Being marked and numbered as hereinafter, and to be delivered in like good order and condition at the aforesaid Port of Jeddah
 Consignees: TO ORDER UNION BANK SA ABUJAT EAST ST. TEL - AVIV - ISRAEL
 (the danger of the Sea only excepted), used
 Notify: ZEMZEPER HALLITZ ST. 10 TEL AVIV - ISRAEL.

STOWAGE HOLD NO. 1, 2, 3, 5, 6, 7.

CLEAN ON BOARD

DATED: AUGUST 10, 2000

SIGNED:

ARAB PROHIBITION CLAUSE

ENTER THE TERRITORIAL WATERS OF SYRIA, LEBANON, IRAQ, IRAN, SAUD ARABIA, YEMEN, SUDAN, LYBIA OR OTHER ARAB COUNTRIES EXCEPT JORDAN AND EGYPT PRIOR TO UNLOADING IN ISRAEL, UNLESS IN DISTRESS SUBJECT TO FORCE MAJEURE"

ALL TERMS, CONDITIONS AND EXCEPTIONS AS PER CHARTER PARTY DATED COVERING THIS VESSEL
AND ANY ADDENDA THERE TO TO BE CONSIDERED AS PART OF THIS CONTRACT.
WRITTEN, ANYTHING TO THE CONTRARY NOTWITHSTANDING.

AND ANY ADDENDA THERE TO TO BE CONSIDERED AS INCORPORATED HEREIN AS IF FULLY WRITTEN, ANYTHING TO THE CONTRARY CONTAINED IN THIS BILL OF LADING NOTWITHSTANDING.

[illegible][illegible][illegible]

In Witness Whereof, the Master or Agents of said vessel hath subscribed to Three (3) Bills of Lading, all of this date and date; one of which being accomplished, the others to stand void.

Dated at CONVENT, LOUISIANA
 AUGUST 30, 1909

K & C SHIPPING, INC. AS AGENTS

For and on behalf of Master COSTAS BALOMENOS
S. No. 13,

חוות דעת

שם: רן קרול
מקום עבודה: אתגל אחזקות בע"מ
מען: רח' לינקולן 20, ת"א

נטבקשתי על ידי שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ ליתן חוות דעת מקצועית באשר לעניינים המפורטים להלן.
אני נותן חוות דעתי זו במקום עדות בית משפט ומצהיר בזה כי ידוע לי היטב שלעניין הוראות החוק הפלילי בדבר עדות שקר בשבועה בבית המשפט, דין חוות דעתי זו, כשהיא חתומה על ידי, כדין עדות בשבועה בבית המשפט.

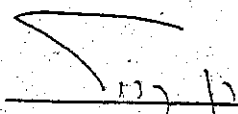
השכלה: תואר שני בכלכלה, 1980, האוניברסיטה העברית, ירושלים
תואר ראשון בכלכלה ויחסים בינלאומיים, 1978, האוניברסיטה העברית, ירושלים

שפות: עברית, אנגלית

נסיון מקצועי:

1997 ואילך: (א) מנכ"ל חברת אתגל אחזקות בע"מ - הפעילות העיקרית של החברה:
- ניהול חברה העוסקת בהשקעות ריאליות בשיתוף עם חברת גמול חברה להשקעות וחברת אמדיל.
פיתוח פרויקטים בתחום התשתית (דגש על נושאי איכות סביבת, מים, ביוב ואנרגיה)
- יעוץ אסטרטגי עסקי לתאגידים וחברות
(ב) חבר דירקטוריון בחברות הבאות: ישאל, אספן, מגדל חברה לביטוח, קופות הגמל של בנק המזרחי, גמול סהר, ארקל תעשיות

משנת 1995: המרכז הבינ-תחומי בהרצליה והמכללה למנהל - מרצה בנושא כלכלת ישראל
1995-1997: הממונה על התקציבים במשרד האוצר
1992-1994: מנהל כללי - משרד האנרגיה והתשתיות
1988-1992: מנהל כללי - החברה הלאומית לאספקת פחם
1983-1987: אחראי על תחום האנרגיה, אגף תקציבים, משרד האוצר

רן קרול
ח קחל

חוות דעת כלכלית

בנושא

**יבוא גרעינים ומוצרי
מספוא**

הוכן עבור

שוברי בר - חברה ליבוא מספוא בע"מ

מוגש ע"י: אתגל אחזקות בע"מ

מרץ 2001

חוות דעת כלכלית בנושא יבוא גרעינים

תוכן עניינים

2	1. מבוא	27
4	2. תמצית מנחלים	
13	3. מסקנות	
16	4. תחום הגרעינים	
31	5. ענף המספוא	
42	6. תיאור וניתוח פעילות שוברי בר	
	7. נספחים:	

- נספח א' - פירוט בעלי מניות בשוברי בר
 נספח ב' - ייצור תערובת בשנת 1999 (לשכת מכוני התערובת)
 נספח ג' - מדד ריאלי של התשומות בענפי החי (המרכז החקלאי)
 נספח ד' - מדד מחירי תערובת בשנות ה-90 (המרכז החקלאי)
 נספח ה' - רשימת יבואני וסוכני מספוא

1. מבוא

תחום הגרעינים מורכב משלושה ענפי משנה עיקריים (מכוני תערוכת ומרכזי מזון – גרעיני ומוצרי מספוא, תעשיית הקמח – גרעיני חיטה ותעשיית השמן והכוספא – פולי סויה וזרעי שמנים), הכוללים כל אחד שורה ארוכה של גורמים ופעילויות מגוונות, החל משלב הגידול והרכש, דרך מקטעי החובלה, האחסון, העיבוד המקומי וכלה בשיווק והפצה ללקוחות.

עבודה זו הינה חוות דעת כלכלית שהוזמנה על ידי חברת שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ (להלן – "שוברי בר"), הפועלת כסוכנת בתחומי הרכש והחובלה בענף ייבוא גרעיני ומוצרי מספוא. חברת שוברי בר נמצאת כיום בבעלותם של 13 גופים שונים, הכוללים בין השאר מספר ארגוני קניות וכן מספר מכוני לייצור תערוכות (פירזט מלא של בעלי המניות בחברה מופיע בנספח א').

חוות הדעת עוסקת בניתוח פעילותה של שוברי בר בתחומי הרכש והחובלה של גרעיני מספוא לישראל, בהתייחס לפעילות הכוללת בתחום הגרעינים בכלל ובשוק המספוא בפרט. העבודה, אשר הוכנה על רקע כוונתה של שוברי בר לפנות לממונה על ההגבלים העסקיים, מציגה את הצורך הכלכלי והחיוניות בקיומו ובפעילותו של גוף כגון שוברי בר בשוק יבוא גרעיני המספוא.

מטרת חוות הדעת היא לבחון מקרוב את מתכונת הפעילות הנוכחית של שוברי בר, בהשוואה לאלטרנטיבות העומדות בפני צרכני הגרעינים בתחומי הרכש והחובלה, ותוך בחינת ההשפעות השונות על כלל השוק.

העבודה כוללת תיאור מקיף של תחום הגרעינים, לרבות סקירת הפעילות בכל אחד מענפי המשנה, עם התייחסות ספציפית לפעילות היבוא הכוללת את מקטעי הרכש והחובלה הימית (תחומי הפעילות בהן עוסקת שוברי בר כסוכנת). בהמשך, העבודה מתמקדת בשוק המספוא, תוך ניתוח ובחינת הפעילות של שוברי בר בהשוואה לחלופות העומדות בפני צרכני הגרעינים וההשלכות של פעילותה על כלל השוק.

חוות הדעת האמורה, כולל הניתוחים והמסקנות המופיעים בה מבוססים על נתונים, מידע ופרסומים של משרד החקלאות, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה,

המחלקה הכלכלית של המרכז החקלאי, לשכת מכוני התערובת וכן נתונים שסופקו
לנו על ידי שוברי בר ומכוני תערובת הפעילים בענף.

17 קרוג

2. תמצית מנהלים

2.1 כללי

- 2.1.1 ענף יבוא הגרעינים ומוצרי המספוא מהווה חלק מרכזי מתחום יבוא הגרעינים, הכולל גם את גרעיני החיטה (תעשיית הקמח) וזרעי השמנים (תעשיית השמנים והכוספאות).
- 2.1.2 צריכת הגרעינים בישראל מתבססת ברובה על ייבוא, למעט ייצור מוגבל של חיטה מקומית וגידולי מספוא.
- 2.1.3 תחום ייבוא הגרעינים נוהל בעבר על ידי מנהל הסחר הממשלתי, עד לשלהי שנות ה - 80. בשנים 1988-90 בוצעה רפורמה מקיפה בתחום יבוא הגרעינים, שהביאה להפרטת הפעילות והעברתה לידיים פרטיות תוך צמצום המעורבות הממשלתית.
- 2.1.4 כתוצאה מהרפורמה חלו בשוק שינויים משמעותיים שכללו, בין השאר: גידול בכמויות הייבוא, הרחבת מגוון המוצרים, הרחבת מקורות היבוא, הגדלת תדירות האספקה ואמינותה ובעיקר ירידת מחירים תוך שיפור ניכר ברמת השירות ואיכות המוצרים.
- 2.1.5 בשנת 1999 חיקף היבוא עמד על 3.8 מיליון טון, מזה 2.3 מיליון טון מוצרי מספוא, 820 אלף טון גרעיני חיטה וכ - 660 אלף טון זרעי שמנים (בעיקר פולי סויה).

2.2 תיאור שוק הגרעינים בעולם

- 2.2.1 רוב המדינות בעולם נוהגות לספק לעצמן את הצריכה המקומית ולכן חיקף הסחר העולמי בגרעינים הינו יחסית מצומצם, ביחס לחיקף הגידולים.
- 2.2.2 בשוק הבינלאומי המסחר מתבצע באמצעות ברוקרים ועל ידי מספר חברות סחר רב לאומיות המשמשות כספקיות גרעינים. המגמה הכללית בשוק מצביעה על תהליכי מיזוג וצמצום מתמשך במספר

ספקי הגרעינים. עובדה זו גורמת להתחרותיות ובמעמדם של צרכני הגרעינים בעולם.

2.2.3 ארצות הברית הינה המדינה המובילה בעולם בהיקף הייצור ואספקת גרעינים. הגרעינים העיקריים (חיטה, תירס ופולי סויה) נסחרים בבורסות הסחורות בשיקגו, מיניאפוליס וקנזס.

2.3 יבוא הגרעינים לישראל

2.3.1 צריכת הגרעינים ומוצרי המספוא בישראל מבוססת ברובה המכריע על יבוא. בשנת 1999 היקף היבוא עמד על כ- 3.8 מיליון טון, מזה כ- 2 מיליון טון יובאו מארצות הברית. מבין מקורות היבוא הנוספים בולטים האזורים הבאים: האיחוד האירופי, מזרח אירופה, מדינות הים השחור, הודו, סין ודרום אמריקה.

2.3.2 ייבוא הגרעינים מארה"ב מושפע מחסכמי הסחר בין המדינות, על פיהם ישראל התחייבה כי היקף היבוא השנתי מארה"ב יעלה על 1.6 מיליון טון גרעינים ו- 800 אלף טון ייבואו באמצעות צי הסוחר האמריקאי (שחינו יקר באופן משמעותי משוק החובלה העולמי - \$40 לטון בהשוואה ל- \$12-14 לטון, בהתאמה).

2.3.3 רוב היבוא לישראל מארה"ב מגיע ממנל המסיסיפי, באמצעות אוניות מטען פנמקס (מעמס של 65 אלף טון). צי הסוחר האמריקאי כולל היום גורם אחד בלבד שבבעלותו אוניות פנמקס ולכן, פעילות החובלה מארה"ב סובלת מרמת תחרותיות נמוכה ביותר.

2.3.4 פעילות היבוא ממקורות אחרים שונה מזו שמארה"ב במספר היבטים:

2.3.4.1 עיקר היבוא מתבסס על תחליפים ואו מוצרים משלימים, שהיקף צריכתם קטן יחסית.

2.3.4.2 כתוצאה ממגבלת כושר הטעינה ופריקה של נמלי המוצא, היבוא מתבצע באוניות קטנות יחסית.

2.3.4.3 כתוצאה מבעיות שליטה וחוסר אמינות באספקה, רוב העסקאות מבוצעות במתכונת של c&f.

2.3.5 הגורמים הפועלים בתחום יבוא הגרעינים נחלקים לשלוש קבוצות עיקריות:

2.3.5.1 קבוצת היבואנים - נוהגים לרכוש בעצמם את הגרעינים ולאחר מכן דואגים לשווקם ולהפיצם בין הצרכנים השונים. שירות מרכזי של היבואנים כולל מתן אשראי לתקופות של 3 עד 6 חודשים.

2.3.5.2 קבוצת הסוכנים - גורמים שייצרו התמחות בתחום הרכש, הלוגיסטיקה והחובלה מחו"ל ומשמשים כסוכנים לאספקת שירותים לצרכני הגרעינים. צרכני הגרעינים מחזיקים ברשיון היבוא, בשטרי המטען וחותרים על החוזים השונים ישירות מול הספקים (ספקי הגרעינים, סוכני האוניות, עמילי המכס וכדומה).

2.3.5.3 התארגנות צרכנים - על קבוצה זו נמנים צרכנים גדולים אשר מבצעים בעצמם את היבוא (תעשיות השמנים, חלק מטחנות הקמח).

2.4 שוק החובלה בים

2.4.1 מקטע החובלה הימית מהווה מרכיב חשוב בשרשרת ייבוא הגרעינים. השוק העולמי הינו שוק דינמי המאופיין ברמת תחרותיות גבוהה. מחירי החובלה נסחרים בבורסה בלונדון.

2.4.2 פעילות החובלה מאופיינת ביתרונות משמעותיים לגודל, כאשר המגבלה העיקרית הינה מגבלת השוקע בנמלי הטעינה והפריקה.

2.4.3 החובלה מארח"ב לישראל מתבצעת בעיקר באמצעות אוניות פנמקס (55,000 - 65,000 טון), בעוד שמאירופה ומארצות הים השחור החובלה מתבצעת באוניות קטנות יותר (3,000 עד 20,000 טון).

2.4.4 על מנת להמחיש את היתרונות לגודל הגלומים בחובלה הימית, המחיר לטון בחובלת פנמקס מארח"ב עומד על כ- \$14, לעומת עלות כפולה לחובלה זתה באוניה בעלת נפח של 15,000 טון בלבד.

- 2.4.5. יתרון נוסף לאוניות הפנמקס הינו ביכולת לשלב מספר מוצרים בחובלה אחת ובכך להגדיל את הגמישות התפעולית והיכולת למלא מקסימום נפח, המאפשרים הוזלה משמעותית בעלות לטון.
- 2.4.6. כל נושא שינוע המטענים מחו"ל הינו מורכב ומחייב טיפול מקצועי עם נגישות גבוהה לשוק ויכולת לתאם בין מספר רב של גורמים.
- 2.4.7. על מנת להוזיל את עלויות החובלה ננקטות הפעולות הבאות:
- 2.4.7.1. שילוב בין מספר לקוחות במטרה למלא מקסימום נפח אוניה - מאחר וחלקם של צרכני הגרעינים עומד על אחוזים בודדים בלבד מנפח הובלה אחת, קיים צורך לרכז מספר צרכנים לצורך ביצוע הובלה.
- 2.4.7.2. שילוב בין מוצרים - תיאום מספר מוצרים על ידי ספק בודד ע"מ לאפשר מחד למלא את נפח החובלה ומאידך, לצמצם את הצורך במעבר בין רציפים ולשלם על זמני המתנה. (עלות מעבר בין רציפים נאמדת בכ - 60 אלף דולר ועלות יום המתנה של אונית פנמקס הינה כ - 14 אלף דולר).
- 2.4.7.3. תיאום והעברה ישירה של סחורה מדוברות לאוניה - חיסכון באחסון, שינוע כפול ומעבר בין רציפים.
- 2.4.7.4. תיאום האוניה לרבות כל סידורי ההפלגה - כולל ניהול המשא ומתן על המחירים ותנאי העסקה.
- 2.4.7.5. תיאום הפריקה בנמלי הארץ - תמרון בין הנמלים (חיפה ואשדוד), פריקת הגרעינים והמוצרים (הן לממגורות דגון והן בפריקה ישירה), שליטה ותיאום אמצעי החובלה היבשתיים וטיפול בשחרור המטענים מול גורמי הנמל.
- היבואנים וסוכני היבוא רכשו ידע ויכולות בנושאים האמורים ולמעשה מספקים שירותים לצרכני הגרעינים. שירותים אלה תורמים

באופן משמעותי להתייעלות וזניף ילחפחתה המתמשכת באחזרי
גרעינים.

2.5 תיאור ענף המספוא

2.5.1 היקף ייצור התערובות לבעיית במדינת ישראל עמד בשנת 1999 על 2.4 מיליון טון.

2.5.2 ייצור התערובות מתבסס על גרעיני המספוא (55% מחומר הגלם) וכן על מוצרים נוספים כמו: כוספאות, מוצרי תירס וסויה, סובין, שמן עופות, שמן מוחמץ צמחי, ויטמינים, מינרלים, מלת, קמח נוצות, קמח דגים ושאר תחליפים.

2.5.3 בשונה ממקומות אחרים בעולם, מאחר ועיקר חומר הגלם מיובא (כ - 75%), הרכב התערובות בישראל משתנה בהתאם להתנהגות המחירים בעולם. מכוני התערובות ערוכים לבצע שינויים דחופים בהרכב התערובות בהתאם לדרישות השוק, תוך שימת דגש על הצורך הבסיסי בשמירה על איכות התערובות הסופית.

2.5.4 פעילות בתחום הרכש -

2.5.4.1 עיקר היבוא מתבצע מארצות הברית, כאשר העסקאות מבוצעות על בסיס של נפחי אוניה (כ - 60,000 טון - אין אפשרות לבצע עסקאות של 1,000 טון). העסקאות מבוצעות בעיקר ישירות מול הספקים הגדולים או רכישה מברוקרים.

2.5.4.2 רכישת הגרעינים מתבצעת במתכונת של מכרז המפורסם על ידי היבואן/חסוכן, או לחליפין בעסקה ישירה עם ברוקר וואו בבורסה. עסקאות הרכש כרוכות בעלויות גבוהות (הוצאות משפטיות, בנקאיות וכדומה) המצדיקות עבודה בנפחים גדולים בלבד.

2.5.4.3 רכש מקומי - מהווה השלמה לרכש הגרעינים מחו"ל (כ - 25% מכלל חומר הגלם). הרכש המקומי כולל בעיקר מוצרי לוואי כמו

סובין, כוספאות, קמח נוצות, ציודות בשר ממשחטות וכדומה.
בניגוד לשיתוף הפעולה הקיים ביבוא, בשוק המקומי כל מכון
תערובת פועל באופן עצמאי.

2.5.5 מקטע ייצור התערובות-

2.5.5.1 את מכוני התערובת ניתן לחלק לשלוש קבוצות עיקריות:
המכונים הגדולים (מעל 100,000 טון לשנה), המכונים הבינוניים
(50,000 עד 100,000 טון לשנה) והמכונים הקטנים.

2.5.5.2 המכונים הגדולים מנצלים את היתרונות לגודל לאורך כל תחומי
הפעילות ומגדילים את אחיזתם בשוק, בעד המכונים הקטנים
וחלא יעילים חולכים ומתמעטים.

2.5.5.3 בקרב המכונים הגדולים ניתן להבחין בחשקעות כבדות בשטחי
אחסון, טכנולוגיות ייצור, פיתוח שיטות אחסון, פיתוח מערכי
שיווק וחובלה ועוד, כאשר מנגד, המכונים הקטנים לא מבצעים
חשקעות חדשות ואף נמנעים מלחדש ציוד קיים.

2.5.5.4 רמת התחרות בשוק הולכת וגוברת כאשר מספר הלקוחות הולך
ומצטמצם כתוצאה מיישום רפורמות בענפי החקלאות השונים
(לדוגמא, מספר מגדלי חודים קטן מ - 1,000 ל - 200 מגדלים
בלבד וכך גם בענפים אחרים, כאשר ההתייעלות מביאה להוצאת
מגדלים קטנים ולא יעילים מהשוק).

2.5.6 ניתוח מאפייני ייצור התערובת -

2.5.6.1 המחיר הממוצע לטון תערובת למגדל עומד על 900 ש"ח (במחירי
2000). מזה, עלות תומר הגלם (מחירי 2000) מתווה 85% וחיתרה
משמשת למימון הוצאות הייצור, החובלה היבשתית והרווח.

2.5.6.2. עלות החובלה ללקוח - 30 אג' לטון לק"מ + 10 ש"ח לטון עבור טעינה ופריקה. העלות ללקוח ממוצע עומדת על כ - 18 ש"ח (60 ק"מ חובלה) המהווה כ - 2% מהמחיר הממוצע ללקוח הסופי.

2.5.6.3. עלויות מלאי ואחסון - המכונים שואפים להגדיל עד כמה שניתן את תדירות המשלוחים ע"מ להקטין את עלויות המלאי והאחסון. יוצא כי חלקו של מכון ממוצע בחובלת מוצר ספציפי עומד על אחוזים בודדים בלבד מנפח החובלה הכולל של אוניה אחת. עובדה זו ממחישה את הצורך הכלכלי לשיתוף פעולה בין המכונים בפעילות היבוא על מנת לצמצם עלויות.

2.5.7. רמת התחרות בשוק -

2.5.7.1. בשנים האחרונות טושטשו הגבולות הגיאוגרפים שבין אזורי פעילות המכונים ובשוק מתקיימת תחרות על כל לקוח ולקוח. תחרות זו באה לידי ביטוי במעבר של לקוחות בין המכונים השונים (ללא קשר למיקומם הגיאוגרפי) ובהנחות הניתנות על ידי המכונים לחובלה חיבשתית.

2.5.7.2. רמת המחירים של התערובות נמצאת בירידה מתמדת מאז פתיחת היבוא לתחרות חופשית. מחירי התערובות ירדו ריאלי בעשור האחרון בכ - 45%.

2.6. פעילות שוברי בר

2.6.1. שובר בר נוסדה בשנת 1989, עם פתיחת יבוא הגרעינים לתחרות במטרה לשמש כסוכנת בתחום הרכש והחובלה של הגרעינים ומוצרי המספוא המיובאים.

2.6.2. שוברי בר נמצאת בבעלות של 13 בעלי מניות, ביניהם גם ארבעה מכוני תערובת.

- 2.6.3. החברה יצרה התמחות בפעילות הרכש, הלוגיסטיקה והחובלה תוך ניצול יתרונותיה הבסיסיים הכוללים: (1) יכולת לרכז כוח קניה מול ספקי הגרעינים; (2) יכולת לרכז כוח קניה מול גורמי הלוגיסטיקה, הנמלים וסוכני החובלה.
- 2.6.4. החברה עוסקת אך ורק בתחום היבוא ואינה פעילה בשוק המקומי. הפעילות המרוכזת על ידה בתחום היבוא מהווה כ- 40% מכלל צריכת המספוא.
- 2.6.5. שוברי בר אינה משמשת כיבואנית אלא כסוכנת בלבד, המנצלת את הידע, הניסיון והקשרים שרכשה עם השנים ומספקת ללקוחות שירותים שונים בתחומי הרכש, הלוגיסטיקה והחובלה.
- 2.6.6. מתוקף פעילותה כסוכנת, שוברי בר אינה מחזיקה ברשימות יבוא אלא חלקותות עצמם. כך גם שטרי המטען וחוזי הרכישה השונים (לרבות ההתחשבות הכספית) מבוצעים ישירות בין הספקים לבין צרכני הגרעינים.
- 2.6.7. שוברי בר אחראית כלפי הלקוחות לניהול מכרזי הרכישה, מו"מ מול הספקים והברוקרים (או רכישה ישירה בבורסה), טיפול וייצוג הלקוחות מול הגורמים השונים בתחומי הלוגיסטיקה והנמלים, ניהול מו"מ מול סוכני האוניות וכן ריכוז ההזמנות ותיאום בין הלקוחות השונים. תמורת האמור לעיל שוברי בר גובה עמלות.
- 2.6.8. לשוברי בר אין הסכמי מסגרת עם הלקוחות ואין התחייבות לבלעדיות בינה לבין לקוחותיה בכלל, ובינה לבין המכונים המצויים אתה בקשרי בעלות בפרט. ראייה לכך היא שלקוחותיה נוהגים דרך קבע לרכוש חלק מהיבוא באמצעות גורמי יבוא אחרים.
- 2.6.9. שוברי בר מעולם לא סירבה לספק את שירותיה ללקוחות חדשים, והיא מעוניינת בהרחבת חוג לקוחותיה על מנת לחזק את כוח הקניה וכל אותם יתרונות לגודל המצוינים לעיל. בשנת 1999, קרוב ל- 15% מפעילותה בוצעה עבור לקוחות חיצוניים (לקוחות ללא קשרי בעלות).

המגמה של הגידול בפעילות עבור להוחות חיצוניים נמשכת ובשנת 2000 חלקם של חלקוחות החיצוניים בפעילות שוברי בר היה מעל 20% מכלל הפעילות.

2. 6 10. הכנסות החברה נובעות מעמלות שהיא גובה. התעריפים נעים בשיעור שבין 0.5% ועד 1.25% מהמחיר לטון גרעינים וקרוב ל - 2% ממחיר מוצרי מספוא, והם נקבעים בהתבסס על היתרונות לגודל והיקפי הפעילות, יציבות ואיכות חלקוחות, רמת הביטחונות וכדומה.

2. 6 11. הפער בין העמלות הנגבות מחלקוחות חשונים יכול להגיע עד לכ - 2 דולר לטון לכל היותר, המהווים כ - 9 פרומיל בלבד ממחיר התערובת חסופי.

3. מסקנות

לחלן ריכוז המסקנות העיקריות העולות מתוך העבודה.

3.1 היבטים הקשורים בתחרותיות בשוק המקומי -

- 3.1.1. התיאום בין צרכני הגרעינים באמצעות שוברי בר קיים אך ורק בתחום רכישת גרעינים בחו"ל ובתאום הלוגיסטי והחובלות הימיות.
- 3.1.2. רמת התחרות בשוק המקומי בין מכוני התערובת בכלל ובין המכונים שלהם קשרי בעלות בשוברי בר בפרט, הינה גבוהה ביותר.
- 3.1.3. ניתן לזהות מעבר של לקוחות בין המכונים וכן תחרות על לקוחות באזורים השונים תוך טשטוש המרחק הגיאוגרפי. כל אלה מלמדים על קיומה של תחרות אמיתית בשוק התערובת.
- 3.1.4. מניחות התנהגות מחירי התערובת במהלך העשור האחרון עולה כי ישנה מגמה ברורה ועקבית של ירידת מחירים, המשפיעה באופן משמעותי גם על סל התשומות החקלאיות כולו.
- 3.1.5. צמצום לקוחות - כתוצאה מרפורמות וצעדי התייעלות שפקדו במהלך השנים האחרונות את כל ענפי הסקטור החקלאי, מספרם של הלקוחות (צרכני התערובות) הולך ומצטמצם באופן משמעותי. עובדה זו מחזקת את כוח הקניה של הלקוחות, מרעה את מצבם של המכונים ומגבירה את רמת התחרותיות.
- 3.1.6. ככלל, ניתן לומר שאין הצדקה כלכלית לפעילותם של מכוני קטנים, שלא ישכילו להתייעל ולחתמוחד עם השינויים והדרישות של השוק.
- 3.1.7. לא קיימים חסכמי בלעדיות ואף לא הסכמי מסגרת בין המכונים השונים לבין שוברי בר. בפועל, שוברי בר (שלה קשרי בעלות עם מספר מכוני) מוכרת שירותי רכש והובלה גם לצרכנים אחרים, ואותם

מכונים שלהם קשרי בעלות בחברה נוהגים דרך קבע לרכוש את אותם שירותים גם מספקים אחרים.

3.2 היבטים הקשורים לפעילות הייבוא -

- 3.2.1 פעילות של רכישת גרעינים מהספקים הבינלאומיים בתאום ומטעם מספר צרכנים מקנה עמדת מיקוח חזקה יותר ומאפשרת לרכוש את הגרעינים במחירים נמוכים יותר (יתרונות לגדל ברכישה).
- 3.2.2 המגמה המתמשכת של מיזוגים וצמצום במספרם של ספקי הגרעינים ומוצרי המספוא בעולם פוגעת ברמת התחרות בענף ובכוח המיקוח של צרכני המספוא. עובדה זו מחזקת את הצורך לאחד כוחות ולשתף פעולה בכל הקשור לרכישת מוצרי המספוא בחו"ל.
- 3.2.3 תאום הובלות של מספר צרכנים מאפשר להוביל באוניות גדולות (פנמקס - עד 65,000 טון). הובלה באוניות גדולות מוזילה את עלות ההובלה הימית בעשרות אחוזים (יתרונות לגדל בהובלה).
- 3.2.4 המגבלות האדמיניסטרטיביות החלות על יבוא גרעינים מארה"ב והעובדה כי בשוק פועל גורם דומיננטי יחיד, פוגעת ברמת התחרותיות ובמעמדם של צרכני הגרעינים בכל הקשור להובלה מארה"ב (המהווה מקור אספקה מרכזי) ומחזקת את הצורך לאחד כוחות ולשתף פעולה בכל הקשור להובלה הימית.
- 3.2.5 מסקנות דומות עולות מן העובדה שנמלי הים בארץ פועלים בתנאי מונופול, ללא תחרות אמיתית.
- 3.2.6 תאום הובלות של מספר צרכנים מאפשר לספק מטענים קטנים ובתדירות גבוהה. עובדה זו מקנה למכונים את היכולת להחזיק מלאים קטנים ולהוזיל את עלויות הייצור באופן משמעותי.
- 3.2.7 הטיפול בכמויות גדולות, הן ברכישה (כאשר שובדי בר מנהלת את המרימ עבור הלכות, אך הלכות מבצע את הרכישה בפועל), והן

בהובלה הימית מאפשר רמת תאום לוגיסטית גבוהה ביותר, וכמובן חסכון בעלות הכוללת.

3.2.8 הטיפול בכמויות הגדולות ברכש ובהובלה מאפשר יצירת התמחות ומעמד בשוק הבינלאומי, הכרה טובה של מקורות הרכש וגורמי הספנות, וקבלת תוצאה כוללת יעילה יותר ואמינה יותר.

3.3 השפעת פעילות שוברי בר על שוק המספוא -

3.3.1 שוברי בר ממלאת תפקיד חשוב ביעול פעילות היבוא של הגרעינים ומוצרי המספוא לישראל. פעילות זו מוצאת את ביטוייה בשווקים וכוללת, בין השאר: ירידה מתמשכת במחירי התערובות, גידול במגוון הגרעינים, התחליפים ושאר מוצרי המספוא, עליה בתדירות האספקה, אמינות השירות ובאיכות הסחורה.

3.3.2 איחוד של צרכנים ביבוא קיים ומקובל גם בענפים אחרים שבהם היבוא מהווה מרכיב חשוב בסך העלויות ומאופיין ביתרונות משמעותיים לגודל. שיתוף הפעולה המוגבל לצרכי היבוא בלבד, כשהפעילות המקומית מאופיינת ברמת תחרותיות גבוהה, מביא בסופו של דבר להפחתת מחירים לצרכן הסופי ומיעל את השוק.

3.3.3 שוברי בר אינה מגבילה את לקוחותיה בשום צורה מלפעול באופן חופשי בשוק. אין לה הסכמי בלעדיות ואין הסכמים מחייבים שאינם לעניין עסקה ספציפית. יתרה מכך, שוברי בר, הפועלת כסוכנת ומספקת שירותי רכש והובלה, מעולם לא סירבה לספק שירותים ללקוחות חדשים ואף מעוניינת בהרחבת חוג לקוחותיה על מנת למקסם את יעילותה.

3.3.4 לאור המאפיינים של מקטע יבוא המספוא בפרט ושוק התערובות בכלל, ניתן לומר כי במידה ולא היה קיים בשוק גוף כמו שוברי בר היה צורך כלכלי אמיתי ליצור גוף שכזה, על מנת ליעל ולשפר את מצבו של צרכן הגרעינים ומוצרי המספוא המיובאים, בכל הקשור לרמת המחירים, תדירות ואמינות האספקה, איכות ומגוון המוצרים.

4. תחום הגרעינים

4.1 כללי

תחום הגרעינים בישראל מורכב משלושה ענפי משנה, המאופיינים במבנה פעילות דומה. בכל אחד מהענפים ניתן לזהות מספר מקטעים, החל מתגדולי יצור והרכש (שעיקרו בחו"ל), דרך תחובלה והיבוא, העיבוד המקומי, וכלה בשיווק והפצה ללקוחות.

ענפי המשנה הם:

- ענף המספוא – ענף המספוא הינו חלק משוק התערובת לבעלי חיים כאשר גרעיני המספוא והמוצרים השונים משמשים כחומר גלם של מרכזי המזון ומכוני התערובת. מוצרי המספוא כוללים מספר סוגי גרעינים, כגון שעורה, תירס, דורה, חיטת מספוא, כוספאות ועוד.
- ענף גרעיני חיטה למאכל – חלק מתעשיית הקמח, כאשר גרעיני החיטה משמשים חומר גלם לטחנות הקמח בייצור קמח וסובין.
- ענף זרעי שמנים – כולל את פולי הסויה המהווים מרכיב עקרי בתעשיית השמנים והכוספא ובנוסף, זרעי שמנים אחרים כמו חמניות ולפתית, כל אלה משמשים כחומר גלם בהפקת הכוספאות והשמנים.
- צריכת הגרעינים של תושבי ישראל והרשות הפלשתיאית מבוססת על יבוא, למעט יצור מוגבל של חיטה מקומית (כ - 170 אלף טון, המהווים כ - 20% מצריכת החיטה) ומעט גדולי מספוא.
- בשנים 1988 - 1990 תחום יבוא הגרעינים עבר רפורמה מקיפה, כאשר עד אז פעילות היבוא בוצעה כולה על ידי מנהל הסחר הממשלתי. הרפורמה הפריטה למעשה את פעילות היבוא והעבירה אותה לגופים פרטיים, תוך יצירת שוק פתוח שתביא לשינויים משמעותיים בענף. התפתחויות אלה באו לדי ביטוי ביצירת תחרות, בגידול בכמויות היבוא, בהרחבת מגוון סוגי הגרעינים, מקורות האספקה, סוגי האוניות ועוד.

בשנת 1999, חיקף יבוא הגרעינים ומוצרי המספוא השנתי למדינת ישראל עמד על כ - 3.8 מיליון טון גרעינים, שכללו כ - 2.3 מיליון טון גרעיני ומוצרי מספוא, כ - 820 אלף טון חיטה למאכל וכ - 660 אלף טון פולי סויה.

הפעילות בשוק הגרעינים נחלקת כאמור למספר מקטעים, החל מהמגדלים וספקי הגרעינים, דרך סוכני הספנות, הנמלים (טעינה, פריקה, שינוע ואחסנה), היבואנים, הפצה ושיווק, ארגוני צרכנים וצרכנים בודדים וכלה בצרכנים הסופיים לכל סוגי המוצרים.

רוב המקטעים המצוינים לעיל מופיעים בכל אחד משלושת ענפי הגרעינים (מספוא, חיטה וזרעי שמנים), ולעיתים אף ניתן לזהות פעילות או מעורבות מסוימת של אותם גופים בשלושת הענפים גם יחד.

בפרק זה, העוסק בתיאור תחום הגרעינים, נטאר תחילה באופן כללי את מקטע היבוא, תוך התמקדות בפעולות הרכש וההובלה (תחום פעילותה של שוברי בר), ולאחר מכן נסקור את הפעילות והמאפיינים העיקריים בכל אחד משלושת ענפי המשנה (מספוא, חיטה, זרעי שמנים).

4.2. יבוא הגרעינים

תיאור השוק העולמי

שוק הגרעינים בעולם מורכב ממגוון גידולים רחב, כאשר רוב המדינות נוהגות לגדל ולספק בעצמן את הצריכה המקומית. הגידולים המובילים הם: התירס, החיטה ופולי הסויה. חיקף הייצור השנתי של התירס בעולם נאמד בכ - 600 מיליון טון, כאשר הסחר הבינלאומי עומד על כ - 70 מיליון טון בלבד.

ארצות הברית נחשבת לספקית הגרעינים הגדולה בעולם. חיקף הייצור השנתי של התירס בארה"ב עומד על כ - 250 מיליון טון ומזה כ - 50 מיליון טון מיועדים ליצוא (כ - 70% מחיקף הסחר הבינלאומי בתירס). הגרעינים המובילים נסחרים בארה"ב בבורסות לסחורות. מחירי התירס ופולי הסויה

נשחררם מדי יום בברכה בשיקגו ואילו החיטה נסחרת בשלוש בורסות שונות
(שיקגו, מיניאפוליס וקנזס).

חסחר הבינלאומי בגרעינים מושפע, בין השאר, ממדיניות הסבסוד של
ממשלות. השוק המשותף נוהג לסבסד את מגדלי הגרעינים, כאשר גובה
התמיכה משתנה ונקבע מדי שבוע בבריסל. מדיניות זו הסיטה חלק מהחסחר
העולמי למדינות מערב אירופה.

לאחרונה, בעקבות מו"מ ארוך שהתקיים בין ארה"ב והאיחוד האירופי,
הצדדים הגיעו להבנות בנוגע למדיניות הסבסוד לשנים הקרובות.

יבוא גרעינים לישראל -

כאמור לעיל, צריכת הגרעינים ומוצרי המספוא במדינת ישראל מבוססת
בעיקרה על יבוא, כאשר בשנת 1999 חיקף היבוא עמד על כ - 3.8 מיליון טון.

בטרם מתאר את מקורות היבוא השונים והמאפיינים של כל אחד מהם, נציין
כי הפעילות בתחום היבוא מושפעת מהסכמים בין מדינת ישראל לארה"ב.
כתוצאה מהמרת הסיוע האמריקאי מסיוע פיזי לסיוע כספי, מדינת ישראל
התחייבה לרכוש מדי שנה כמות מינימום של 1.6 מיליון טון גרעינים מארה"ב.
כמו כן, קיימת התחייבות ישראלית נוספת שמשפיעה על שוק החובלה, לפיה
לפחות 800 אלף טון בשנה מכלל יבוא הגרעינים יהיה באמצעות אוניות צי
הסוחר האמריקאי.

על פי נתוני יבוא מן העבר ניתן ללמוד כי ישראל נוהגת לרכוש מדי שנה למעלה
מ - 2 מיליון טון גרעינים מארה"ב (מעל התחייבות המינימום). יחד עם זאת,
המחויבות להובלה בצי האמריקאי פוגעת בתחרות מאחר וכל אוניות הצי
האמריקאי בגודל פנמקס (אוניות בעלי נפח הובלה של כ - 65 אלף טון)
מרוכזות בידי גורם יחיד. בצי הסוחר קיימות גם אוניות קטנות יותר אך
כתוצאה מחיתרונות המובחקים לגודל בהובלה מארה"ב לישראל הן אינן
מהוות תחרות אמיתית.

כתוצאה מכך, מתיר ההובלה באוניות הצי יקרות באופן משמעותי מהמחירים

בשוק החובלה העולמי (\$40 לטון בהשוואה ל \$16 - \$14 דולר לטון, בהתאמה).
פער זה מכוסה בחלקו באמצעות סובסידיה ממשלתית, כאשר בחשב הכללי
נוהג לפרסם מפעם לפעם מכרז על גובה הסבסוד.

תיאור מקורות היבוא -

רוב יבוא הגרעינים ומוצרי המספוא לישראל מקורו מארה"ב. הוא כולל כ-
85% מחיטת המאכל, כמעט כל יבוא התירס, הסורגוס, הגלוטן, פולי הסויה
ונתח עיקרי מיבוא הכוספאות ותחליפים אחרים. בסה"כ, היבוא מארה"ב
נאמד בכ - 2 מליון טון בשנה, מתוך יבוא כולל של כ - 3.8 מליון טון לשנה.

מקורות יבוא בולטים אחרים כוללים את: האיחוד האירופי, הודו - כוספאות
וארצות הים השחור - תחליפי מספוא (אם כי בשנתיים האחרונות, כתוצאה
מבצורת במזרח אירופה, פחתה הכמות המיובאת מארצות אלה באופן
משמעותי).

מקורות יבוא נוספים שהצטרפו לרשימה בשנים האחרונות כוללים את פרו
(קמח דגים), ארגנטינה וסין (תירס).

יבוא הגרעינים מארה"ב -

ספקית הגרעינים העיקרית לישראל היא ארצות הברית, החל מחיטת המאכל,
פולי סויה וכלה בסוגים השונים של גרעיני המספוא ומוצריהם.

יצרני הגרעינים פרוסים באזורים שונים בארה"ב תוך ניצול תנאי אקלים
וקרקע אופטימליים לכל סוג של גדול, החל מאזור האגמים הגדולים בצפון,
אזור המערב התיכון לאורך מעלה המסיסיפי ועד אזור טקסס בדרום.

לרוב, החקלאים מאוגדים בקואופרטיביים אזוריים. באמצעותם מרכזים
החקלאים את היבולים באסמים הממוקמים בסמוך לשדות, ומתקשרים
בחוזים עם חברות סחר גרעינים (הבולטים שביניהם כוללים את החברות
קרגיל, א.ד.מ., פרס-למ, קונאגרה ודריפוס).

SHOVRE BAR Import Feeding Stuff Ltd.

ORDER NO. 1546

To: BUNGE

CC: Yaffa Abotbol

August 21, 2000

Re: About 32,000 MT Corn
M/V Liberty Sea

Please issue B/L as follows, invoices to be issued to each notified party:

About 3,800 MT Consignee-

To order Bank Leumi Le Israel
Herzel St. 1, Branch 618
Ashdod - Israel

Notify

-Matmor Feed Mill
Doar Na Evtach 77258
Ashdod - Israel

About 3,800 MT Consignee -

To order Industrial Development Bank of Israel
Dafna St. 2
Tel - Aviv - Israel

Notify -

Ambar Feed Mill
Doar Na Hefer 38100
Hedera - Israel

About 5,800 MT Consignee -

To order Israel Discount Bank
Hagaton 32 St. - Branch 97
Nahariya - Israel

Notify -

Milloubar Feed Mill
Doar Na Oshrat 25201
Israel

About 1,800 MT Consignee -

To order The First International Bank
Rasko Square Branch 002
Tiberias - Israel

Notify -

Mishkei Emek Hayrden
M.P. Emek Hayrden
Israel

All above at the price USD 76.51 per MT FOB.

.../2

Shalem Farm- 298, Lod Road Tel- Aviv Israel .Tel: 03-7305232- Fax :03-7305233
Mailing address: P.O.Box 44244 Tel- Aviv 61442
E-Mail: shovre-bar@shovre-bar.co.il

אנו מצהירים שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם הנכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או הנגוע לו (למעט מסמכים זרים בעלי מהות ואין חשיבות זהה החוזרים על עצמם במהלך העסקים הרגיל של פעילות שוברי בר מול לקוחותיה והספקים הזרים).

אנו מבקשים שביית הדין יורה בתוקף סמכותו לפי סעיף 42 לחוק, שהחשבים בבקשה זו ובחנות הדעת התומכת בה הכוללים נתונים מסחריים ועסקיים של שוברי בר ומכוני התערוכת אמבר, מילובר, מתמור וצמת, לא יהיו פתוחים לעיון הציבור, מכיוון שמדובר בחברות פרטיות אשר אינן מחויבות לחשוף נתונים אלה וחשיפה פומבית שלהם עלולה לפגוע בהן ובעסקיהן. שוברי בר ומכוני התערוכת מוכנים לחשוף את כל הנתונים והפרטים שלהם בפני הממונה ובפני בית הדין הנכבד, לצרכי בקשה זו, אולם אין הצדקה שנתונים אלה יהפכו לפומביים.

אנו מבקשים היתר זמני לפי סעיף 13 לחוק (בקשה מנומקת בעניין תוגש בנפרד).

ש.ז.נ.
שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ

תאריך: 74/3/02

הספקים קשורים בחוזי רכישת של הגרעינים עם אותם קואופרטיבים, מאחסנים את הגרעינים בממגורות ביניים ומשנעים אותם לנמלים באמצעי שינוע שונים, כגון רכבות, משאיות ודוברות.

הגרעינים המיועדים לישראל מגיעים ממספר נקודות מרכזיות :

- נמל ניו-אורלינס - הסחורה מגיעה לאזור על גבי דוברות ענק, שתפקידן להוביל את הגרעינים לאורך המסיסיפי, מהאסמים האזוריים במערב התיכון ועד לממגורות בניו אורלינס. בנמל מועברת הסחורה לממגורות נמל ומתן לאניות המובילות את הסחורה לנמלי הארץ.

- יוסטון וגלבסטון (טקסס) - עיקר יבוא החיטה הקשה.

- נמל NORFOLK - נמל הממוקם בחוף המזרחי במדינת וירג'יניה. הגרעינים לנמל מועברים באמצעות רכבות משא או על גבי משאיות.

- האגמים בצפון ארה"ב - מקור נוסף ממנו מגיעה סחורה הוא הנמלים הפרוסים באזור האגמים בצפון ארה"ב. הסחורה מגיעה מארה"ב ודרום קנדה, ומובלת באמצעות אניות דרך האגמים לאוקיינוס האטלנטי ומשם ארצה. כתוצאה ממגבלות של מזג אוויר, מקור זה אינו פעיל בתקופת החורף.

רוב היבוא לישראל מגיע מנמלי המסיסיפי וזאת באמצעות אניות פנמקס המסוגלות להוביל מטען בחיקף של כ - 65 אלף טון. באזור זה מוטענים המוצרים הבאים :

- מספא - גרעיני תירס וסורגום וכוספת סויה, גלוטן, מוצרי תירס ועוד ;

- פולי סויה ;

- חיטה רכה - כמות קטנה מכלל יבוא החיטה.

מאזור טקסס מיובאת בעיקר החיטה הקשה (רוב יבוא החיטה לישראל), תוך שילוב לעיתים של יבוא עם גרעיני סורגום למספא.

היבוא משאר העולם -

היבוא ממקומות אחרים בעולם הולך ומתפתח עם השנים, במיוחד בתקופה שלאחר שנת 1995, עם הסרת המגבלה שהייתה על יבוא גרעיני חיטה למאכל ופולי סויה ממקורות אחרים מלבד ארה"ב.

בעיקרון, אותם גורמים הפועלים ביבוא גרעינים מארה"ב, פועלים גם ממקומות אחרים בעולם כאשר קיימים מספר הבדלים באופיו של היבוא:

. לרוב, היבוא מאירופה ומהמזרח כולל מוצרים תחליפיים ואחרים, שהיקף צריכתם בארץ קטן יחסית.

. נמלי המוצא מסוגלים להטעין אוניות בגודל בינוני בלבד ולכן, (בניגוד לאניות הפנמקס המאפיינות את היבוא מארה"ב) היבוא מתבצע באמצעות אניות קטנות.

. מאחר והיבוא הינו בהיקפים קטנים יותר, היבואנים מסוגלים למלא אניות קטנות ללא צורך בריכוז הזמנות ממספר צרכנים רב או תאום בין מספר יבואנים.

. כתוצאה מבעיות שליטה וחוסר אמינות באספקה, רוב היבוא שלא מארה"ב מבוצע במחירי c&f, מאחר וקיים חשש גדול יותר לכשלים בשרשרת היבוא.

גורמים מרכזיים בשוק הגרעינים העולמי -

בתחום הסחר בגרעינים, הגורמים המרכזיים הם:

. קרגיל - ספק הגרעינים הגדול בעולם עם מחזור פעילות של כ - 80 מיליארד דולר. הקונצרן פרוס ברחבי העולם ופועל באמצעות סניפים. החברה מחזיקה בנמלים מספר רב של מתקני אחסון, העמסה ופריקה המשמשים אותה לשינוע סחורות בין אזורים ומדינות. קרגיל הרחיבה את פעילותה באופן משמעותי כאשר רכשה לפני כשנה את חברת קונטיננטל גרין, חברת הגרעינים השלישית בגודלה בעולם. רכישה זו פגעה במעמדם של צרכני הגרעינים בעולם ובארץ

בפרט מאחר וקונטיננטל הייתה ספק דומיננטי לשווק המקומי שהתחרה בקרגיל.

רכישה זו רק מאפיינת מגמה כללית בשוק כאשר מספר השחקנים הולך ופוחת. לחלן מספר ציטטות מתגובות שהופיעו ב- REUTERS עם פרסום העסקה:

LONDON, NOV 10: "It's a sad inevitability" one British trader said "It's not good news. It just proves how the volatility and political uncertainty of today's commodities markets makes it extremely difficult to trade. As things get more and more risky there are fewer players.

"In general dealers in Europe said the fact of another name disappearing from the list was not good for competition and liquidity of the market as the sellers were getting stronger this way. (Wednesday, 11 NOV 1998)

HAMBURG, NOV 10: "If Cargill controls Continental, it narrows down the number of participants and independent traders may be increasingly forced out of the market. It will get more difficult to find out what's going on because there will be more inside business. I fear this will not be the end of concentration in grains and oilseeds, which is already dominated by only few players."

• *Archer Daniel Midland - ADM*, עוסקים בעיקר בסחר של פולי סויה ותירס וכן בייצור ובסחר של מוצרי סויה ותירס.

• *דדליפוס* - חברת סחר בגרעינים. פעילה מאוד בייצוא גרעינים מארה"ב וממקורות אחרים לרחבי העולם.

• *Peavy - Conagra* - חברת סחר גרעינים הפעילה ביצוא גרעינים.

• *Cenex Harvest State* - חברה בבעלות קואופרטיביים של מחללים בצפון ארה"ב שמוזגה משתי החברות *Harvest State* ו- *Cenex*. החברה רוכשת את הגרעינים מחקואופרטיביים ואחרות לייצא אותם.

• סוכני ייבוא - סוכני הייבוא מספקים שירותים בתחום הרכש והחובלה של הגרעינים המיובאים, תוך ניצול הידע והקשרים שרכשו בשוק. בשונה מהייבואנים, הסוכנים אינם רוכשים את הסחורה בפועל אלא מתמקדים בתיאום וריכוז מספר לקוחות וייצוגם מול ספקי הגרעינים, סוכני האוניות והגורמים השונים בנמל, כל זאת תמורת עמלה. החסכמים והתוזים השונים נחתמים ומאושרים בסופו של דבר ישירות ע"י יבואני הגרעינים.

• רכישה ישירה מהספקים - חלק מצרכני הגרעינים פועל גם בתחום היבוא. מפעלי השמנים והכוספא משמשים כיבואנים ופועלים ישירות מול הספקים הבינלאומיים ברכישה מרוכזת לרוב של כל המפעלים. הדברים נכונים גם לגבי מכוני התערובת הגדולים וגם לגבי מרבית טחנות הקמח.

4.3. תיאור שוק ההובלה

מקטע ההובלה של הגרעינים המיובאים מהווה מרכיב חשוב בשרשרת היבוא. שוק ההובלה העולמי הינו שוק דינמי המאופיין ברמת תחרותיות גבוהה ומחירי ההובלה נסחרים בבורסה בלונדון.

אזורי גידול הגרעינים בארה"ב, שהינה מקור האספקה המרכזי של ישראל, פרוס באזורים שונים תוך ניצול תנאי אקלים וקרקע משתנים, המתאימים לכל גידול וגידול. נמלי הטעינה פרוסים כדלקמן:

4.3.1. נמל ניו אורלינס - אליו מתנקזים הגרעינים הגדלים בשטחי הגידול לאורך נהר המיסיסיפי, המובלים לשם בעיקר באמצעות דוברות.

4.3.2. נמל NORFOLK - הממוקם בחוף המזרחי של מדינת ורג'יניה. הגרעינים מובלים לשם באמצעות רכבות ומשאיות.

4.3.3. הנמלים הפרוסים באזור האגמים הגדולים, בצפון המדינה.

4.3.4. נמל יוסטון - המרכז את גידולי החיטה הקשה וגרעיני הסורגום, הגדלים באזור טקסס ואוקלהומה.

פעילות ההובלה באופיינית ביותר ממשמעותיים לגודל, כאשר המגבלה העיקרית היא יכולת הטעינה והפריקה בנמלים. הובלת הגרעינים מארה"ב מתבצעת באוניות פנמקס, המסוגלות להוביל כ- 65 אלף טון.

מאירופה, ההובלה מתבצעת באוניות קטנות יותר, אם כי בשנים האחרונות ישנה מגמה ברורה של הגדלת נפח האוניות. אם בעבר עיקר היבוא מאירופה ומארצות הים השחור התבצע באוניות קטנות בנפח של כ- 3000 טון, היום הובלת הגרעינים מתבצעת גם באוניות של עד 20 אלף טון וזאת על מנת להקטין את העלות לטון.

לשם המחשה, עלות הובלה בשוק הספנות לטון גרעינים באונית פנמקס מארה"ב לישראל עומדת על כ- \$16 - \$14, הובלה דומה באונית קטנה (בעלת נפח הובלה של כ- 15 אלף טון) עשויה לייקר את עלות ההובלה לטון בכ- 50%.

יתרון נוסף ומשמעותי של אוניות הפנמקס על פני האוניות הקטנות היא ביכולת לשלב מספר מוצרים בהובלה אחת נתונה, ובכך להגדיל את מגוון המוצרים והיכולת למלא מקסימום נפח על מנת להוזיל את העלות הסופית לטון.

כל נושא שינוע המטענים לארץ הינו מורכב ומחייב טיפול מקצועי הכולל תיאום קפדני בין הגורמים השונים. על מנת להוזיל וליעל את השינוע מתבצעות פעולות שונות, הכוללות, בין השאר:

- שילוב בין לקוחות על מנת לרכז מקסימום נפח - הצרכנים בארץ שואפים להגדיל את תדירות המשלוחים על מנת לצמצם עלויות מלאי. לדוגמא, מכון התערוכות הגדול ביותר (אמבר) מייבא לפחות שני משלוחים בחודש (מאותו מוצר), כאשר חלקו במוצר בסיסי כמו חיתת מספוא הינה בסביבות ה- 8,000-10,000 טון בלבד (פחות מ- 15% מנפח האונייה). לפיכך, ברור כי על מנת לאפשר הובלה בעלויות סבירות חייב להיות תיאום בין מספר לקוחות.

- שילוב בין מוצרים - שילוב בין מספר מוצרים (לדוגמא, בין גרעיני מספוא, פולי סויה וכוספאות), במטרה ליעל ולהקטין את עלות ההובלה, צריך שיחיה

כהתוכנן ומתוזמן היטב בין מספר רב של גורמים על מנת לצמצם למינימום מעבר בין רציפים, זמני המתנה וכדומה. לשם המחשה, עלות מעבר בין רציפים לצורך טעינה של שני מוצרים שונים עשויה להגיע לכ - 60 אלף דולר (זאת עוד מבלי להתייחס לעלויות המתנה נוספות).

- **תיאום והעברה ישירה של הסחורה מהדוכרה לאוניה -** תיסכון באחסון, שינוע כפול ומעבר בין רציפים.
  - **תיאום האונייה וסידורי ההובלה -** לרבות ניהול מו"מ על המחיר ותנאי ההובלה.
  - **תיאום הפריקה בנמלי הארץ -** תיאום פריקת הגרעינים והמוצרים בנמלי הארץ בחיפה ובאשדוד, הן לממגורות דגון והן בפריקה ישירה למשאיות. שליטה ותיאום על אמצעי ההובלה לחוצאה ושחרור מהנמלים בעלויות מינימליות.
- מאחר וכל נושא שינוע המטענים לארץ (כמפורט לעיל) הינו מורכב ומחייב התמקצעות קמו להם חברות וגופים המשמשים כמתאמים בתחום שינוע הגרעינים. גופים אלה מספקים לצרכני הגרעינים בארץ את מגוון השירותים הקשורים לרכש ולהובלה, ולמעשה מאפשרים את הורדת עלויות המזון המוכן (התערובות) למגדלי בעלי החיים.

4.4. תיאור ענפי (חיטה, זרעי שמנים, מספוא)

4.4.1. ענף החיטה והקמח

צריכת הקמח במדינת ישראל נאמדת בכ - 650 אלף טון בשנה, מתבססת בעיקר על היצור השוטף ב - 18 טחנות קמח מקומיות ומעט יבוא קמח (בשוליים בלבד). ייצור הקמח המקומי צורך מדי שנה כ - 900 אלף טון גרעינים, מזה. מיובאים מדי שנה כ - 700 - 750 אלף טון גרעינים והיתרה מבוססת על חיטה מקומית בחיקף שנתי ממוצע של כ - 170 אלף טון בלבד (חיקף היצור המקומי משתנה מדי שנה כאשר היקף היבול מושפע בעיקר מתנאי מזג האוויר ומכמות המשקעים). עיקר הגרעינים המיובאים מגיעים מארצות הברית, שחלקה נאמד בלמעלה מ - 650 אלף טון.

עלויות הייצור של החיטה המקומית (הסובלת מחסרונות לקוטן, סוגי קרקעות ואקלים לא אופטימליים) אינן מאפשרות לה להתמודד בשוק החופשי עם החיטה מארה"ב, על אף עלויות החובלה לארץ. המדינה מסייעת למגדלי החיטה (בעיקר בדרום הארץ) ע"י מתן תמיכות מדי שנה.

עד לשנת 1990 היתה מעורבות ממשלתית מלאה בענף הטחינה, שבאה לידי ביטוי, תחל מרכישת גרעיני החיטה המיובאים והמקומיים, דרך קביעת מכסות היבוא ומחיר הגרעינים וכלה בפיקוח על מחירי הקמח. בראשית 1989 הפעילה הממשלה רפורמה בענף הקמח, שבמסגרתה נפתח מקטע היבוא לגורמים פרטיים.

בשלהי 1995 הרחיבה הממשלה את הרפורמה ביבוא גרעינים והסירה את המגבלה על יבוא ממקורות אחרים בעולם, פרט לארה"ב. מתלך זה הביא לגיוון במקורות היבוא, אך עדיין מרבית גרעיני החיטה (למעלה מ - 80%) מגיעים מארה"ב.

בעקבות הרפורמה ביבוא, טחנות הקמח התארגנו במשותף לרכישת הגרעינים בחו"ל. כיום 65% מהטחנות מאוגדות בחברה בשם יבולית, שתפקידה לרכז אינפורמציה לגבי מועדי אספקה, מחירים וכיו. חברה יבולית פועלת למעשה

כזרוע ארוכה של טחנת הקמח החברות בה ומייצגת אותן במחירי גיל הפקי הגרעינים וסוכני האניות. חברת יבולית מתאמת את החומנות עבור והחברים בה על מנת ליצור יתרונות לגודל, כאשר הרכישה בפועל של הגרעינים מתבצעת ע"י טחנות הקמח.

שאר טחנות הקמח אשר אינם חברות ביבולית מבצעים את הרכש והחובלה של הגרעינים באמצעות התארגנות חלופית, כאשר שטיבל, שבבעלותו 3 טחנות גדולות מבצע את היבוא במרוכז עבור כל שלושת הטחנות. יתרת הטחנות (חמש) חברו אף הן לצורך ביצוע פעולות הרכש והחובלה, כך שאין אף טחנה הפועלת בתחום היבוא באופן עצמאי.

ענף טחנות קמח מאופיין בעודף כושר ייצור ובפריסה גיאוגרפית רחבה, הנובעים מתפיסה ומדיניות ממשלתית היסטורית, שנגזרה בשעתו ממניעים ביטחוניים לשעת חירום.

שוק טחנות הקמח, שסבל בעבר מפעילות קרטלית, אופיין בשנים האחרונות ברמת תחרות נמוכה יחסית (למרות המספר הרב של הטחנות), אם כי לאחרונה חלו שינויים בענף כתוצאה מהחרפת בעיית עודף כושר הייצור.

בעיה זו נובעת מצמצום הדרגתי בהיקף הצריכה של הרשות הפלשתיאית, שהחלו לייבא קמח באופן עצמאי, ולחקים טחנות עצמאיות, המתוות מבחינתם סממן לאומי.

להשלמת התמונה התמציתית על השוק, נזכיר כי הקמח המיוצר נמכר ברובו למאפיות לצורך ייצור המוצרים הסופיים וכן בחלקו נמכר ישירות למשקי הבית (באמצעות רשתות השיווק והקמעונאים).

במהלך תהליך הייצור של הקמח נוצר הסובין, המחווה מוצר לוואי. הסובין, שהיקפו חשתי עומד על כ- 500 אלף טון, נמכר על ידי הטחנות ישירות למכוני התערובת ומחווה מרכיב חשוב בייצור תערובת למאכל בעלי חיים.

תעשיית השמן בישראל מייצרת למעשה שני מוצרים מרכזיים כאשר העיקר שביניהם הינו דוקא מוצר הכוספא, המשמש כחומר גלם חשוב בייצור תערובות לבעלי חיים. היקף הייצור במפעלים נגזר למעשה מהביקוש לכוספא של מכוני התערובת המקומיים, כאשר הכוספא מהווה קרוב ל - 80% ממסת פולי הסויה המשמשים את תעשיית השמן.

היקף המכירות השנתי של כוספאת הסויה עומד על כ - 450 אלף טון, מזה כ - 350 אלף טון מיוצר ומשווק על ידי התעשייה המקומית. שלא כמו בפעילות היבוא, המאופיינת במעורבות של גורמים מתווכים (סוכנים, יבואנים, מפיצים וכדומה) לצורך ניצול היתרונות לגודל וההתמודדות על מורכבות היבוא, מכירת הכוספא המקומית מתבצעת ישירות בין התעשייה לבין מכוני התערובת השונים, המתחרים ביניהם על מקורות האספקה המקומיים.

צריכת השמן בישראל מתבססת על הייצור מקומי באמצעות מספר מצומצם של מפעלים וכן על יבוא חופשי בהיקפים משמעותיים, הפטור ממכסים (למעט היטל בטחון).

חומר הגלם המרכזי בייצור השמן הינו פולי הסויה. בישראל פועלים כחמישה מפעלי שמן עיקריים, המייבאים מדי שנה כ - 650 אלף טון פולי סויה. המפעלים המקומיים כוללים את :

• שמן - חיפה.

• טית בית - אשדוד.

• אוליבקס - פתח תקוה.

• סולבר - אשדוד.

• מילומור - עכו (נרכש לאחרונה ע"י שמן).

המפעלים פועלים כאמור בשוק השמן המקומי, המאופיין ברמת תחרותיות גבוהה ובמעורבות משמעותית של יבוא מתחרה. בשוק הכוספא, התעשייה

השקומית מהווה את עיקר השוק בעוד שעל היבוא חלות מגבלות של היטלי
בטחה הפוגעות ביכולת לפתח מקורות אספקה מיובאים.

תיאור יבוא פולי הסויה -

יצור השמן מתבסס על פולי הסויה, המיובאים מארצות הברית (למעלה מ-
90%). בשנים האחרונות נפתחו מקורות אספקה נוספים במחירים אטרקטיביים,
אך באיכות ירודה יותר בהשוואה לפולי הסויה האמריקאים.

למרות התחרות העזה בשוק השמן המקומי, חברות השמן המצוינות לעיל
משתפות פעולה במקטעי הרכש והחובלה של פולי הסויה ושאר זרעי השמנים.
שיתוף הפעולה בא לידי ביטוי ברכישה משותפת של הפולים מספקים
בינלאומיים ותיאום החובלה (בעיקר על ידי חברת דגש), כל זאת על מנת להוזיל
את עלויות חומר הגלם ולהצליח להתמודד מול היבוא של מוצרי השמן.

ענף המספוא יתואר באופן מפורט בפרק הבא.

תעשיית השמן בישראל מייצרת למעשה שני מוצרים מרכזיים כאשר העיקרי שביניהם הינו דזקא מוצר הכוספא, המשמש כחומר גלם חשוב בייצור תערובות לבעלי חיים. היקף הייצור במפעלים נגזר למעשה מהביקוש לכוספא של מכוני התערובת המקומיים, כאשר הכוספא מהווה קרוב ל - 80% ממסת פולי הסויה המשמשים את תעשיית השמן.

היקף המכירות השנתי של כוספאת הסויה עומד על כ - 450 אלף טון, מזה כ - 350 אלף טון מיוצר ומשווק על ידי התעשייה המקומית. שלא כמו בפעילות היבוא, המאופיינת במעורבות של גורמים מתווכים (סוכנים, יבואנים, מפיצים וכדומה) לצורך ניצול היתרונות לגודל וההתמחדות על מורכבות היבוא, מכירת הכוספא המקומית מתבצעת ישירות בין התעשייה לבין מכוני התערובת השונים, המתחרים ביניהם על מקורות האספקה המקומיים.

צריכת השמן בישראל מתבססת על הייצור מקומי באמצעות מספר מצומצם של מפעלים וכן על יבוא חופשי בחיקפים משמעותיים, הפטור ממכסים (למעט היטל בטחון).

חומר הגלם המרכזי בייצור השמן הינו פולי הסויה. בישראל פועלים כחמישה מפעלי שמן עיקריים, המייבאים מדי שנה כ - 650 אלף טון פולי סויה. המפעלים המקומיים כוללים את :

שמן - חיפה.

טית בית - אשדוד.

אוליבקס - פתח תקוה.

סולבר - אשדוד.

מילומור - עכו (נרכש לאחרונה ע"י שמן).

המפעלים פועלים כאמור בשוק השמן המקומי, המאופיין ברמת תחרותיות גבוהה ובמעורבות משמעותית של יבוא מתחרה. בשוק הכוספא, התעשייה

התקומית מהווה את עיקר השוק בעד שעל היבוא חלות מגבלות של היטלי
בטוחה הפוגעות ביכולת לפתח מקורות אספקה מיובאים.

תיאור יבוא פולי הסויה -

יצור השמן מתבסס על פולי הסויה, המיובאים מארצות הברית (למעלה מ-
90%). בשנים האחרונות נפתחו מקורות אספקה נוספים במחירים אטרקטיביים,
אך באיכות ירודה יותר בהשוואה לפולי הסויה האמריקאים.

למרות התחרות העזה בשוק השמן המקומי, חברות השמן המצוינות לעיל
משתפות פעולה במקטעי הרכש והחובלה של פולי הסויה ושאר זרעי השמנים.
שיתוף הפעולה בא לידי ביטוי ברכישה משותפת של הפולים מספקים
בינלאומיים ותיאום החובלה (בעיקר על ידי חברת דגש), כל זאת על מנת להוזיל
את עלויות חומר הגלם ולהצליח להתמודד מול היבוא של מוצרי השמן.

ענף המספוא יתואר באופן מפורט בפרק הבא.

5. תיאור ענף המספוא

5.1. רקע

המספוא מהווה חומר גלם בייצור תערובות למאכל בעלי חיים, הכוללים בעיקר את העופים הבאים: רפת וצאן, פיטום, הטלה, רבייה, תחזים ודגים.

היקף הייצור השנתי של התערובות במדינת ישראל הנמכר למאכל בעלי חיים עולה על 2.4 מיליון טון, מזה כ- 200 – 150 אלף טון מיועדים לרשות הפלשתינאית. עיקר חומר הגלם בייצור התערובות מושתת על גרעינים מיובאים. היקף היבוא השנתי של גרעיני ומוצרי מספוא עולה על 2 מיליון טון, המהווים שוק של למעלה ממיליארד וחצי ש"ח לשנה, או 380 מיליון דולר (במונחי C&F).

ענף המספוא הינו ענף מרכזי בתחום יבוא הגרעינים ומוצרי המספוא, ומהווה כ- 65% מכלל היבוא, הכולל גם חיטה לטחינה וזרעי השמנים.

עד לשנת 1989, רכישת גרעיני המספוא (כמו שאר הגרעינים) בוצעה ביד אחת על ידי הממשלה. קניית הגרעינים בוצעה ע"י משלחת האספקה של ממשלת ישראל בנוי - יורק, כאשר מינהל הסחר היה אחראי לרכישת, הטענת הסחורה והובלתה לישראל. כאן, חולקו הגרעינים בין מספר מצומצם של יבואנים, בעלי מכסות יבוא. תפקידם של היבואנים הצטמצם למכירת המספוא לחקלאים, כאשר הובטח להם על ידי הממשלה כיסוי מלא של ההוצאות בתוספת מרווח בשיעור קבוע.

באותן שנים, כתוצאה מהמדיניות הממשלתית כאמור, מקטעי הרכש והחובלה בכל תחומי הגרעינים היו מנוונים מבחינה עסקית וסבלו, בין השאר, מחוסר יעילות, אי ניצול הזדמנויות עסקיות ע"י היבואנים, העדר תחרות על טיב, מחיר ורמת שירות וכדומה.

5.2. הרפורמה בענף המספוא

בעקבות מסקנותיה של ועדה בינמשרדית שהוקמה לצורך בחינת הפעילות בשוק הגרעינים, בוצעה רפורמה מקיפה בתחום המספוא, שהובילה להפסקת המעורבות הממשלתית במקטעי היבוא, תוך ביטול המכסות האדמיניסטרטיביות ופתיחת התחום לתחרות חופשית.

להלן עיקר המלצותיה של הוועדה שהובילו לביצוע הרפורמה בתחום:

- הפסקה מוחלטת של מעורבות ממשלתית בהליכי הרכישה של גרעיני המספוא.
  - הפסקת המעורבות הממשלתית במקטע ההובלה הימית, למעט נושא הסבסוד של החובלה בדגל אמריקאי הנובע מהסכמים בין המדינות.
  - פתיחת הענף לתחרות חופשית, תוך ביטול המכסות ההיסטוריות של היבואנים ומתן אפשרות להצטרפות יבואנים חדשים.
  - הוצאת המחירים מפיקות.
  - שינויים בהסדרי אשראי מיוחדים, להם היו זכאים היבואנים והחקלאים.
- עם יישום הרפורמה, השינויים בשוק לא אחרו לבוא וכללו, בין השאר:
- התנהגות המחירים - השוואת המחירים בשנים שלאחר יישום הרפורמה שפורסמו ע"י הלמ"ס לרמת המחירים שהייתה נהוגה בתקופה של טרום הרפורמה, מלמדת על ירידת מחירים משמעותית בחב סוגי הגרעינים והמוצרים.
  - הרחבת מגוון המקורות - חל גידול משמעותי במספר מקורות היבוא, שכלל הגדלת היבוא ממדינות אירופה, כולל ארצות הים השחור, טורקיה, תאילנד, הודו וסין במזרח, ארגנטינה ופרו במערב ועוד.

• הרחבת מגוון המוצרים – שוק גרעיני המספיק הפך לעיל יותר כתוצאה מהרחבה משמעותית במגוון המוצרים והתחליפים, שנתנו בידי מכוני התערוכה כלי נהדר להתאים את הרכבי הייצור האופטימליים של התערובות השונות בהתאם לרמות המחירים במגוון רחב של סוגי גרעינים ומוצרים. בשוק החלו להופיע מוצרים ותחליפים כמו טפיוקה, שבבי תירס, שעורה קלופה, שיפון טחון ובעיקר חיטת מספוא והוא הפך משוק מגוון לשוק דינמי, יעיל יותר ועשיר במגוון רחב של מוצרים.

• סדירות אספקה – מאז יישום הרפורמה, חל שיפור ניכר בנושא זה, כאשר היקף היבוא ופריסתו על פני השנה תאם את הביקושים.

סוגיות שלא טופלו ברפורמה ומשפיעות על ענף המספוא בעד היום:

• פריקה ושינוע – תמחור שאינו משקף את עלויות הטיפול בהתאם לסוגי הסחורה בגמלים השונים, יוצר עיוותי הקצאה של תשומות ורווח לא מוצדק למוטופול (רשות הנמלים) על חשבון הצרכנים.

• הובלה – התחייבות ממשלת ישראל להובלת חלק מהגרעינים באניות צי הסוחר האמריקאי אינה מאפשרת יבוא זול ויעיל במחירי שוק ומקנה יתרונות משמעותיים לגורם שזוכה במכרזי ההובלה שמפרסמת המדינה, על פני מתחרים פוטנציאליים.

• התחייבות הרכישה השנתית מארה"ב – ההתחייבות של מדינת ישראל לרכוש מדי שנה 1.6 מליון טון גרעינים מארה"ב, מחייבת מעורבות ממשלתית. למרות שבטווח הקצר מגבלה זו אינה מורגשת מאחר וגם בתנאי שוק חופשי היקף הרכש השנתי מארה"ב עולה על 2 מליון טון, בטווח הארוך המחויבות מגבילה מעבר לשוק חופשי.

תיאור שוק התערובות היום –

כאמור, היקף הייצור של התערובות במדינת ישראל עמד בשנת 1999 על 2.4 מיליון טון, מזה כ- 200 אלף טון נצרכו על ידי הרשות הפלשתינאית.

היצור התעוררת מתבסס בעיקר על גרעין הנספוא (כ - 55% מחומר הגלם) וכן על מוצרים נגזרים כגון: כוספאות, סובין (מוצר לוואי של טחנות הקמח), שמן מוחמץ, נוחי, שמן עופות, ויטמינים, מינרלים, חלב, קמח נוצות ובשר (מוצרי לוואי של המשחתות) ושאר תחליפים.

מרביתם של חומרי הגלם המצוינים לעיל מיובאים לארץ, כאשר מקור היבוא המרכזי הינו ארצות הברית (מעל 50%) והיתרה ממקומות שונים בעולם, בין השאר: מערב אירופה, מזרח אירופה, מדינות הים השחור, דרום אמריקה והמזרח (סין, הודו ותאילנד).

בשונה ממקומות אחרים בעולם, הרכב התערובת בארץ משתנה בהתאם להתנהגות מחירי הגרעינים. תופעה זו נובעת מן העובדה שרוב חומר הגלם לייצור התערובות מיובא. לאור זאת, מכוני התערובת חייבים להיות ערוכים לביצוע שינויים תכופים בהרכב התערובות בהתאם לדרישות השוק, ותוך שימת דגש על הצורך העולה בשמירה על איכות התערובת הסופית.

5.3. מקטע היבוא

מקטע היבוא כולל את פעילויות הרכש והחובלה של המוצרים וסוגי הגרעינים השונים.

פעילות בתחום הרכש - מרבית הרכש של הגרעינים והמוצרים השונים יכול להתבצע באמצעות הבורסה (שיקגו), ישירות מהספקים הגדולים המפורטים לעיל בפרק המתאר את שוק יבוא הגרעינים וכן מברוקרים הפועלים בשוק.

העסקאות מבוצעות לכמויות גדולות בלבד (לא ניתן לבצע עסקה בודדת להיקף של 1000 טון). הספקים והברוקרים מבצעים עסקאות ברמה של אוניה (65 - 60 אלף טון). העסקאות עם הספקים/ברוקרים כרוכות בהוצאות נלוות גבוהות (הוצאות משפטיות, הוצאות בנקאיות וכדומה) ולכן מצדיקות ביצוע עסקאות בנפחים גדולים.

הרכש מתבצע בעסקאות של F.O.B. ו-C&F. בשנים האחרונות, עיקר היבוא מאמריקה וכן היבוא ממערב אירופה (איטליה) מבוצע במחירי F.O.B. כאשר

היבואנים דואגים לתאום ההובלה. לעומת זאת, יבוא הגרעינים מהמזרח מבוצע בריכוז במתכונת של C&F, זאת כתוצאה מרמת אמינות נמוכה של הגורמים השונים בשדרת היבוא (בעיות בנמלי הטעינה השונים, עיכוב באספקת הסחורה וכדומה).

רכש מקומי – פרט לסוגים השונים של הגרעינים ומוצרי המספוא המיובאים, מכוני התערובת רוכשים בשוק המקומי סדר גודל של 25% עד 35% מכלל חומר הגלם. הרכישות המקומיות כוללות, בין השאר, כוספת סויה ומעט כוספאות אחרות (מיצרני השמנים), סובין (מטחנות הקמח), קמח נוצות ובשר (ממשחטות) וכן מינרלים ומוצרים שונים.

הרכש המקומי מבוצע על ידי כל מכון באופן עצמאי, וללא כל שיתוף פעולה בין המכונים, המתחרים על מקורות האספקה השונים. חברת שוברי בר המשמשת כסוכנת בתחום הרכש וההובלה של הגרעינים ומוצריהם המיובאים, אינה פועלת בשוק המקומי.

פעילות בתחום ההובלה – ההובלה מארצות הברית כתוצאה מהמרחק הרב, מבוצעת באוניות פנמקס על מנת להוזיל את עלויות ההובלה. היבוא מאירופה וארצות שכנות מבוצע באוניות קטנות יותר, אם כי קיימת מגמה ברורה של מעבר לאוניות גדולות, תוך ריכוז מספר לקוחות וזאת על מנת לצמצם עלויות. אם בעבר היבוא היה מבוסס על אוניות בעלות נפח הובלה של 3,000 טון, היום היבוא מבוצע באוניות של עד 20,000 טון.

הפעילות בתחום הרכש וההובלה מאופיינת במעורבות ממשלתית מסוימת, כאשר קיימת מחויבות במסגרת הסכמי הסיוע בין מדינת ישראל לבין ארה"ב לפיה, ישראל תרכוש מדי שנה מינימום של 1.6 מיליון טון גרעינים מארה"ב ותוביל במסגרת הצי האמריקאי מינימום של 800 אלף טון.

בעוד שהמגבלה הראשונה כמעט ואינה אפקטיבית מאחר ותיקף היבוא מארה"ב עולה על 2 מיליון טון לשנה, מגבלת ההובלה משפיעה באופן דרסטי על הפעילות בתחום מאחר ועלות ההובלה באוניות צי הסוחר יקרות ממחירי ההובלה הנהוגים בשוק העולמי באופן משמעותי (\$40 לטון מול \$16 - \$14 בהתאמה). צי הסוחר האמריקאי הרלוונטי לפעילות ההובלה לישראל צומצם בשנים האחרונות ועומד היום על גורם יחיד (חברת ליברטי) שבבעלותו חמש אוניות פנמקס. ישנם בצי

הסוחר גורמים נוספים אך הם בעלי אוניות קטנות יותר ולכן אינם מסוגלים להתמודד בשוק זה.

מדינת ישראל מפרסמת מדי פעם מכרז על גובה הסבסוד. חברת דגש זוכה במכרזים האמורים דרך קבע ולמעשה מתווה גורם דומיננטי בשוק ההובלה מארצות הברית.

5.4. הגורמים הפועלים בתחום היבוא

היבואנים שפועלים בתחום כוללים, בין השאר, את החברות: דיזינגוף תברה לסחר (1952) (דיזינגוף), א.א. יבואני תבואות ומספוא צנציפר (צנציפר), הקבוצה הירושלמית ליבוא מספוא (הקבוצה הירושלמית), לוגי סחר ותעשיות (לוגי), תערובות הצפון ועוד. לצד היבואנים פועלים בשוק שורה של סוכני יבוא, כאשר החברה תבולטת הינה שוברי בר המשמשת כסוכנת לעניין שירותי רכש והובלה כפי שיפורט בהמשך. סוכני יבוא נוספים כוללים בין השאר את: בניש סוכנויות מזון ומספוא, קופקו, יצחק א. בכר, גדות א.ס.מ. ועוד. (רשימה מפורטת של היבואנים וסוכני היבוא בתחום מצורפת כנספת ה').

היבואנים מרכזים הזמנות ממספר מכונים ומרכזי מזון לצורך ביצוע רכש והובלה בהיקפים רחבים מספיק, המקנים להם יכולת לפעול בשוק העולמי. הפעילות של היבואנים כוללת בד"כ גם מתן אשראים ללקוחות (בד"כ לתקופות של 3 עד 6 חודשים). מספרם של היבואנים צומצם בשנים האחרונות כאשר מספר גופים (ביניהם: אמיגה, זמ, גולקל וצובר) פשטו את הרגל. הסיבה לכך נבעה בין השאר משירותי האשראי שניתנו ללקוחות אשר פשטו רגל.

צמצום מספר היבואנים והרעה במצבם נובעים בחלקם כתוצאה מהשינויים שחלו בשוק מכוני התערובת, כאשר קיימת מגמה מתמשכת של סגירת מכונים קטנים ואיבוד לקוחות לטובת המכונים הגדולים המנצלים את היתרונות לגודל לצרכי התייעלות.

כאמור, גורם דומיננטי בתחום היבוא של גרעיני ומוצרי המספוא הינה חברת שוברי בר, המשמשת כסוכנת לפעילות הרכש וההובלה מחו"ל. החברה הינה בבעלות משותפת של שלוש עשרה בעלי מניות, ביניהם ניתן למצוא ארבעה מכוני תערובת

(אמבר, מילובר, מתמור וצמח). החברה מחזיקה את שירותיה בתחומי הרכש והחובלה לארבעת המכונים המוזכרים לעיל, כמו גם למכונים וללקוחות נוספים.

שוברי בר אינה פועלת כיבואן, אלא כסוכנת בלבד בתחום שירותי רכש וחובלה תמורת עמלה. רשיון היבוא מצוי בידי הלקוחות והתשלומים מבוצעים ישירות בין אותם לקוחות לבין ספק הגרעינים וסוכן החובלה. מתוקף כך, שוברי בר (בניגוד ליבואנים הפועלים בתחום) אינה לוקחת על עצמה חשיפות וסיכונים הכרוכים ברכש הגרעינים, וכך גם שטרי המטען, החשבוניות והמסמכים השונים הינם לפקודת הלקוחות והאחריות לביצוע התשלומים מוטלת עליהם בכל שלבי העסקה.

שוברי בר הוקמה בשנת 1989, עם פתיחת מקטע היבוא לתחרות של גורמים פרטיים ובמטרה לרכז כוח מול הספקים מחו"ל ומול גורמי החובלה. על פי נתוני העסקיים של החברה לשנת 1999, מתוך כלל פעילותה, כ-85% מהגרעינים נרכשו על ידי המכונים אמבר, צמח, מילובר ומתמור והיתרה נרכשה על ידי לקוחות אחרים. יש לציין כי אין הסכמי התחייבות וואו בלעדיות בין שוברי בר לבין לקוחותיה ומנתוני העבר ניתן ללמוד כי המכונים הנ"ל לבצע את היבוא באמצעות שוברי בר אכן רוכשים חלק מהגרעינים המיובאים מיבואנים אחרים. (נתוני 1999 מלמדים כי ארבעת מכוני התערובת הקשורים קשרי בעלות לשוברי בר, רכשו קרוב ל-20% מהמספוא המיובא שלא באמצעות שוברי בר).

5.5. מקטע ייצור התערובות

בשוק התערובות פועלים שורה ארוכה של מכונים. ניתן לחלק אותם לשלוש קבוצות מרכזיות:

א. מכונים גדולים (מעל 100,000 טון לשנה) – על פי נתוני שנת 1999, כוללים את: אמבר (436 אלף טון לשנה), מילובר (385 אלף טון לשנה), מתמור (331 אלף טון לשנה), צמח (185 אלף טון לשנה), אסם הגליל (150 אלף טון לשנה) ותדמיר (185 אלף טון לשנה).

ב. מכונים בינוניים (50-100 אלף טון) – בית יצחק, כפר יחושוע, נחלל, עמיר דגן ובראון.

ג. מכונים קטנים - קרוב ל - 30 מכונים המייצרים ביחד כ - 365 אלף טון. חלקם הוקמו בשנים האחרונות בשטחי הרשות הפלשתינאית.

לאחר פתיחת היבוא לתחרות חופשית, התמורות לא אחרו לבוא גם במקטע הייצור. קיימת מגמה ברורה של ניצול היתרונות לגדל הגלומים בפעילות, כאשר המכונים הגדולים חולכים ומתרחבים ומגדילים את אחיזתם בשוק והמכונים הקטנים והלא יעילים חולכים ומתמעטים.

בקרוב המכונים הגדולים ניתן לזהות רמות השקעה גבוהות, הכוללות פיתוח שיטות אחסון ייחודיות, תרבת נפחי אחסון ופיתוח מערכות השיווק והחובלה. מנגד, המכונים הקטנים אינם מחדשים את הציוד הקיים ומאבדים את מקומם בשוק. ההשקעות החדשות מאפשרות למכונים המובילים ליצור התמחויות ביצור תערובות איכותיות ולספק רמת שירות טובה יותר. בסיכומי של דבר ניתן לומר כי המכונים הגדולים מנצלים את היתרונות לגדל הטמונים בתחומי הרכש, החובלה והתפעול.

מצבם של המכונים הקטנים הולך ומחמיר לא רק בגלל התריקות המתחרים אלא גם מהשינויים המתחוללים אצל הלקוחות אשר מספרם הולך ומצטמצם כתוצאה מהרפורמות והשינויים שחלים בענפי החקלאות השונים. לדוגמא, ענף ההודים הצטמצם במהלך תקופה קצרה מרמה של 1,000 מגדלים קטנים ל - 200 מגדלים גדולים יותר, בענף הפטס מספר המגדלים צומצם מ- 3000 ל- 900 בלבד. מגמה זו מאפיינת גם ענפים אחרים.

מוקדי הביקוש של התערובות פרוסים מבחינה גיאוגרפית פחות או יותר בצורה אחידה על פני הארץ בעוד שרוב מכוני התערובות ממוקמים מנתניה וצפונה. כתוצאה מהתחרות בענף ניתן לחבחין בניסיון מתמשך של המכונים השונים להרחיב את אזורי השיווק וההפצה ולהתחרות על כל לקוח בפריסה כמעט ארצית (נושא זה יורחב בהמשך).

5.6 פירוט עלויות ומאפייני הייצור של התערובות

כאמור לעיל, שוק התערובות הישראלי, בשונה ממקומות אחרים בעולם, מבוסס בעיקר על ייבוא. כתוצאה מכך, המכונים נוהגים לשנות בתדירות גבוהה יחסית את

חרוב התערובות, על בסיס השינויים במחירי השוק של סוגי הגרעינים והמוצרים השונים. עובדה זו מאפשרת לקיים שוק תערובות יעיל יחסית.

המחיר הממוצע של תערובת ללקוחות השונים עומד על כ- 900 ש"ח לטון. עלות חומר הגלם (מחירי C&F) מהווה כ- 85% ממחיר התערובת המסופקת ללקוח הסופי. היתרה (כ- 130 ש"ח לטון) משמשת למימון הייצור של התערובת, החובלה היבשתית ורווח.

עלות החובלה ללקוח הינה 0.3 ש"ח לטון לק"מ, בתוספת 10 שקלים עבור טעינה ופריקה. עלות החובלה הממוצעת הינה 18 ש"ח לטון (חובלה של 60 ק"מ) ומהווה כ- 2% מהמחיר הסופי של טון תערובת.

צמצום עלויות מלאי ואחסון – מכוני התערובת שואפים להגדיל עד כמה שניתן את תדירות המשלוחים וזאת על מנת להקטין את עלויות המלאי והאחסון. מכון גדול כמו אמבר לדוגמא הצורך כ- 36 אלף טון בחודש, מבצע זאת בלפחות שני משלוחים חודשיים. מכך, אנו למדים כי מוצר מרכזי כגון תירס שהיט כ- 30% מהצריכה החודשית, מהווה פחות מ- 10% מנפח כולל של משלוח מארה"ב (6,000 טון מתוך 65,000 נפח חובלה)! במוצרים אחרים הכמות החודשית אף נמוכה יותר. מאחר והצריכה השנתית הינה אחידה על פני השנה, קיים צורך כלכלי בתיאום נושאי הרכש והחובלה מחו"ל, על מנת להגיע ליעילות מקסימלית.

5.7. רמת התחרות בשוק התערובות -

המגמה של התייעלות השוק תוך רצון המכונים הגדולים להרחיב את פעילותם כאשר מגד הולך ומצטמצם מספר הלקוחות, יוצרת תחרות קשה על כל לקוח ולקוח. אם בעבר הייתה מעין חלוקה גיאוגרפית של לקוחות בין המכונים השונים, היום טושטשו הגבולות ומתקיימת תחרות אמיתית על כל לקוח מתוך מטרה של המכונים להגדיל את אחיזתם בשוק. מגמה זו נכונה לכלל השוק, למכונים הגדולים וחקטנים כאחד.

על מנת לחמחיש את המגמה המצוינת לעיל, לחלן מספר מצומצם של דוגמאות מתוך השוק, שאירעו בתקופה האחרונה:

- 5.7.1 מכון התערובת אמבר הממוקם בחדרה החל לספק את התערובת לענף ההחידים ביישובים גבעת יואב, רמות וגמלא אשר מצויים ברמת הגולן ולא מכון צמח שקרוב אליהם מבחינה גיאוגרפית.
- 5.7.2 אמבר גם החל לספק תערובת ליישובים בגליל המערבי כמו בצת וראש הנקרה על חשבון מכון מילובר הסמוך (למרות העובדה שראש הנקרה בעלים במילובר).
- 5.7.3 המצב נכון גם בדרום, כאשר אמבר החל לספק תערובת ליישובים כמו באר טוביה, אביגדור ושדה משה שהיו בעבר צרכנים מסורתיים של מכון מתמור.
- 5.7.4 לעומת זאת, מכון מתמור מספק תערובת ללקוחות בצור משה אשר בשרון.
- 5.7.5 מכון תערובת צמח מספק לאחרונה תערובות ללקוחות כמו כפר החורש, דן וקדרים, למרות חברותם במכון האזורי מילובר, וכן ללקוחות בעין תמר ואף בערבה ובאילת.
- 5.7.6 מכון בראון ליד כפר סבא משמש כספק תערובת של לקוחות בצפון כמו בית אלפא אלונים.

מגמה זו כאמור נכונה לשוק כולו, כאשר מכונים החלו לספק הובלה במחירים מופחתים ואפילו בחינם. אמבר לדוגמא פרסם לאחרונה מחירון הובלה נמוך ממחירי עלות (0.22 ש"ח לטון לק"מ מול עלות של 0.3 ש"ח לק"מ), כולל מבצע של 4 חודשי הובלה בחינם. הלקוחות מצדם מוכנים לשלם יותר בשביל טיב (ניצולת מזון גבוהה יותר) אך לא בשביל הובלה.

5.8 התנהגות מחירי התערובת -

על מנת להבין את רמת התחרותיות בשוק התערובות יש לבחון מקרוב את התנהגות המחירים, מגוון המוצרים ואיכותם, זמינות המוצרים, איכות השירות, אמינות אספקה ומשתני איכות נוספים, כל זאת לאורך זמן.

לצורך כך בדקנו את נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בנוגע לשינויים שחלו במדדי התשומה של ענפי התקלאות וכן את מדדי מחירי התערובות המתפרסמים על ידי המחלקה הכלכלית של המרכז החקלאי.

שוק המספוא מהווה מרכיב חשוב בכלל התשומות החקלאיות ואנו עדים לירידה מתמדת במדד התשומות החל מפתחת שוק יבוא המספוא לתחרות. החל משנת 1989 (מועד ביצוע הרפורמה בתחום יבוא הגרעינים), המדד הריאלי של התשומות בענפי החי נמצא במגמת ירידה, כאשר המדד האחרון לשנת 1999 נמוך בכ - 34% מרמתו בשנת 1989. (ראה נספח ג').

מניתוח התנהגות מחירי התערובות עולה כי ירידת המחירים הריאליים בשוק זה אף חזקה יותר. אם ניקח את מדד התערובות המיועדת לפיטום (כמייצגת לתערובות המיועדות לבעלי כנף) נגלה ירידה ריאלית של למעלה מ - 43% במהלך העשור האחרון.

התנהגות המחירים בתערובת לבקר מלמדת על ירידה ריאלית מעל ל - 46%, משנת 1989 ועד 1999. (ראה נספח ד').

נתונים אלה מצביעים בוודאות על מגמה ברורה ואחידה של ירידת מחירים לצרכני התערובות. התמורות שחלו בשוק מאז הרפורמה כוללות גם שיפור מתמיד במשתני איכות נוספים כגון: הרחבת מגוון המקורות והמוצרים, סדירות אספקה ועוד, כמפורט לעיל בפרק 4 (תיאור ענף המספוא).

6. תיאור וניתוח פעילות שוברי בר

6.1 כללי -

חברת שוברי בר נוסדה בשנת 1989, בעקבות הרפורמה אשר הביאה לפתיחת מקטעי הרכש והחובלה לתחרות חופשית. עד אז, לא היה צורך בגופים שיעסקו ויתמחו בכך מאחר וכל היבוא בוצע ביד אחת על ידי הממשלה.

החברה הינה בבעלותם של 13 בעלי מניות, הכוללים מספר אגודות שיתופיות וכן מספר מכוני תערוכות. פירוט רשימת בעלי המניות בשוברי בר מצורף כנספת א'.

שוברי בר הוקמה במטרה לשמש כסוכנת בתחום הרכש והחובלה של הגרעינים ומוצרי המספוא המיובאים לארץ. החברה יצרה התמחות בפעילות הרכש והחובלה ופתחה כלים מקצועיים המסייעים לה לפעול בשווקים השונים. עם זאת, עיקר כוחה ויתרונותיה הבסיסיים והחיוניים לפעילות מסוג זה נובעים מיכולתה לבצע -

(1) ריכוז כוח קניה מול הספקים והברוקרים בחו"ל.

(2) ריכוז כוח קניה מול גורמי הלוגיסטיקה וסוכני החובלה.

פעילות החברה במתכונתה הנוכחית מאפשרת להקטין את העלויות בייצור תערוכות ובכך להביא למחיר הזול ביותר למזון המשמש לגידול בעלי חיים ותוצרתם בארץ.

6.2 הגדרת פעילות החברה -

שוברי בר פועלת כסוכנת אך ורק במקטעי הרכש והחובלה מחו"ל ואינה מעורבת כלל בשוק המקומי, המתווה כ - 30% עד 20% מכלל תומר הגלם המשמש לייצור תערוכות. החברה יצרה התמחות בביצוע פעילות הרכש בחו"ל, בטיפול הלוגיסטי ובתאום החובלה. הידע והניסיון שרכשה החברה משמשים אותה למכירת שירותים לצרכני המספוא בשוק, וביניהם ארבעת המכוניים (אמבר, מילובר, מתמור וצמת) שלהם קשרי בעלות בחברה, כמו גם לקוחות נוספים.

שוברי בר פועלת כסוכנת לצד סוכנים ויבואנים אחרים. בניגוד ליבואנים שהינם בעלי המטען, בפיקוד תה של שוברי בר רשיון היבוא מצוי בידי המכונים עצמם, שטר המטען, התשובות והמסמכים רשומים על שמם וכן ההתחשבות הכספית מבוצעת בין המכונים לבין הספקים השונים, כאשר שוברי בר משמשת לצורך העניין כמתווכת.

תפקידה של שוברי בר מתמקד בניהול מו"מ מול הספקים וסוכני האוניות, תוך תיאום צרכי הלקוחות וכן טיפול וייצוג הלקוחות מול הגורמים הלוגיסטיים השונים בנמלי הים, הכל במטרה לחשיג את המחירים והתנאים הטובים ביותר. מעצם תפקידה כסוכנת בלבד, כל העסקות חייבות לקבל את אישורם של הלקוחות עצמם.

6.3. אופן ההתקשרות עם הלקוחות-

מבדיקות שערכנו עולה כי אין שום מחויבות או הסכם מסגרת בין החברה ללקוחותיה (כולל המכונים שהינם בעלי מניות בחברה), המחייב מי מהצדדים לפעול במשותף ו/או מגביל אותם לפעול באופן חופשי בשוק. לא קיימים הסכמי בלעדיות ו/או איסורי תחרות ו/או מגבלות חוזיות כלשהן על פעילות הצדדים.

ראיה לכך היא שכל אחד מארבעת המכונים הקשורים בחברה מייבא מספוא באופן שוטף גם מגורמים אחרים, כ- 20% מהייבוא של אותם המכונים מבוצע שלא באמצעות שוברי בר. מצד שני, שוברי בר מספקת את שירותיה ללקוחות נוספים המעוניינים בכך. בשנת 1999 סיפקה כ- 185 אלף טון מתוך 1,340 אלף טון (כ- 14%) ללקוחות שאין להם קשרי בעלות בחברה. בשנת 2000 חלקם של הלקוחות החיצוניים גדל לרמה של 264 אלף טון, המהווים כ- 21% מכלל הפעילות לאותה שנה.

6.4. אופן פעילותה של החברה-

הפעילות של שוברי בר בתחום הרכש כוללת, בין השאר: פרסום מכרזי רכישה בין הספקים והברוקרים השונים, רכישת מוצרים בבורסה, ניהול מו"מ מול הספקים וסוכני הגרעינים, ניהול מו"מ מול סוכני ההובלה ותיאום ההובלות כולל סידורי הנמל השונים ועוד.

שוברי בר מרכז ומתזמנת את ההזמנות השונות של הלקוחות המיוצגים על דה, כולל תיאום בין המוצרים השונים על מנת להוזיל ככל שניתן כל עסקת רכישה והובלה.

התיאום בנמלים נדרש בין השאר על מנת לאחד טעינה של מספר מוצרים ברציף בודד, ובכך לחסוך במעבר בין רציפים שעלותו נאמדת בכ - 60 אלף \$ (זאת עוד מבלי לקחת בחשבון אפשרות של המתנה נוספת כאשר עלות יומית לאוניית פנמקס הינה 10,000 עד 12,000 דולר). תיאום שכזה הינו חיוני ומשמעותי ביותר לצורך הפחתת עלות ההובלה.

פעולות תיאום ותזמון נוספות המבוצעות על מנת להפחית עלויות כוללות טעינה ישירה מדוברות לאוניה, תיאום רכישה מספק בודד, תיאום הפריקה בנמלי הארץ (בשאיפה נמל אחד), תיאום אמצעי ההובלה והשחרור בנמל וכדומה.

6.5. ניתוח היתרונות לגודל -

הפעילות בשוק העולמי (בעיקר בארה"ב) מבוצעת בנפחים גדולים בלבד, מה שמחייב הובלה ורכש משותף בכל הקשור לייבוא על מנת להוזיל עלויות. ביצוע עסקאות בבורסת הסחורות בשיקגו ואו באמצעות ספקים מתבססים על נפחים של אוניות שלמות (כ - 65,000 טון). יתרה מכך, כל עסקה כרוכה בעלויות נלוות (קבועות) גבוהות, לרבות הוצאות בנקאיות, הוצאות משפטיות ועוד. כל אלה מצדיקים מבחינה כלכלית לשאוף לבצע עסקאות בנפחים גדולים ככל שניתן.

יתרה מכך, מכוני התערוכת אשר מייצרים תערוכת בקצב אחד על פני השנה, מעוניינים להקטין הוצאות מלאי וזאת על ידי הגדלת תדירות המשלוחים תוך הקטנת הנפח בכל משלוח. כפי שצוין בפרק הקודם, אפילו המכון הגדול ביותר בארץ (אמבר) נוהג לייבוא מוצר מרכזי כמו תירס בהיקפים של כ - 8,000 עד 10,000 טון לאוניה (פחות מ - 15% מקיבולת אוניה) ומוצרים אחרים עוד בכמויות קטנות הרבה יותר.

כמו כן, הגדלת נפח הפעילות משפרת ללא היכר את כושר המיקוח גם מול הגורמים השונים המעורבים בתחומי הלוגיסטיקה, תחל מהשינוע, האחסון וכלה בטיפול במטען בנמל עצמו. מעבר להגדלת כוח הקניה חשוב לציין כי הגדלת נפח המטען

והרחבת מגוון המוצרים מגדילים באופן משמעותי את הגמישות התפעולית הידרשת בכל מקטעי היבוא, כל זאת על מנת להביא להוזלת עלויות.

לפיכך, הפתרון המתבקש הוא לנצל את היתרונות לגודל, תוך איחוד וחיזוק כוח הקניה ושיפור הגמישות התפעולית בכל הקשור לביצוע פעילות הרכש וההובלה של מוצרי מספוא מחו"ל.

6.6. התפתחות בפעילות יבוא המספוא-

בשנים האחרונות, גדל היקף היבוא שמטופל ע"י שוברי בר כסוכנת ובשנת 1999 עמד על כ- 40% מסך צריכת המספוא בישראל. הגידול בחלקה של שובר בר הינו תוצאה של גידול משמעותי בהיקף היבוא של לקוחות חדשים, שהבולטים שביניהם כוללים את: תעשיית גלעם (בעיקר תירס), צנציפר והקבוצה הירושלמית.

מאחר והיקף השוק הישראלי קטן יחסית, ישנם מוצרים שנפח הובלה של אוניה אחת או שתיים מספיק למעשה לכל הצריכה השנתית. כתוצאה מכך, קיימים מוצרים (כמו שבבי תירס, קמח דגים, גלוטן ועוד), שבהם חלקה של שוברי בר מכלל פעילות היבוא לאותו סוג מוצר עובר את ה- 50%.

יש לציין כי שוברי בר מעולם לא סירבה לספק משירותיה ללקוחות חיצוניים כלשהם ומעוניינת לנצל את הידע וההתמחות שיצרה על מנת להרחיב את מצבת לקוחותיה ובכך להגדיל ולחזק את כוח הקניה שלה מול חספקים בחו"ל וסוכני האוניות.

6.7. הכנסות החברה -

על פי הדוחות הכספיים של החברה, הכנסותיה לשנת 1999 עמדו על כ- 2.2 מיליון ש"ח, בחשואה לכ - 1.6 מלש"ח בשנת 1998. הגידול בהכנסות נובע מהגידול בפעילות החברה.

הכנסות החברה נובעות מעמלות הטיפול שהיא גובה מחלקות. גובה העמלות נקבע בדיקטוריון של החברה והוא מתבסס בין השאר על פרמטרים כמו יתרונות לגודל, יציבות ואיכות חלקות, רמת הביטחונות וכדומה. התעריפים שגובה שוברי

גד מחושבים כאחוז ממחיר ה - $1\frac{1}{2}\%$ לכל מוצר ונעים בין 0.5% ועד 1.25% ביבוא
גרעינים, וקרוב ל - 2% ביבוא מוצרי מספוא.

באופן כללי ניתן לומר כי הפער בעמלות בין חלקוחות השונים יכול להגיע לכל היותר
עד ל - 2 דולר לטון, שהם כ - 9 פרומיל מהמחיר הסופי לטון תערובת.

7. נספחים

שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ

רשימת בעלי מניות

- (1) משקי הגליל העליון - אגודה שיתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
- (2) משקי עמק הירדן - אגודה מרכזית חקלאות שיתופית בע"מ
- (3) משקי עמק בית שאן - אגודה שיתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
- (4) משקי עמק יזרעאל - אגודה שיתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
- (5) משקי המפרץ - אגודה שיתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
- (6) גרנות - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ ארגון שיתופי מרכזי בע"מ
- (7) משקי הרי יהודה - אגודה שיתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
- (8) משקי הדרום - אגודה שיתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
- (9) משקי הנגב - אגודה שיתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
- (10) צמח תערובות - אגודה חקלאית שיתופית בע"מ, עמק הירדן
- (11) אמבר - מכון לתערובות - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ
- (12) מילובר - מכון מרכזי לתערובות חברה בע"מ
- (13) מתמור בע"מ - מכון תערובות מרכזי

הערכת ייצור הערבות בשנת 99

עפ"י יצרנים

סה"כ 2.4 מיליון טון

לשכת מכוני
התערובת
1,715,000
71.00%

כ- 30 מכונים קטנים
בישראל וברשות

הפלשתיתאית
365,000
15.20%

חמישה מכונים בינוניים
370,000
15.42%

צמח
185,000
7.71%

מתמור
330,000
13.75%

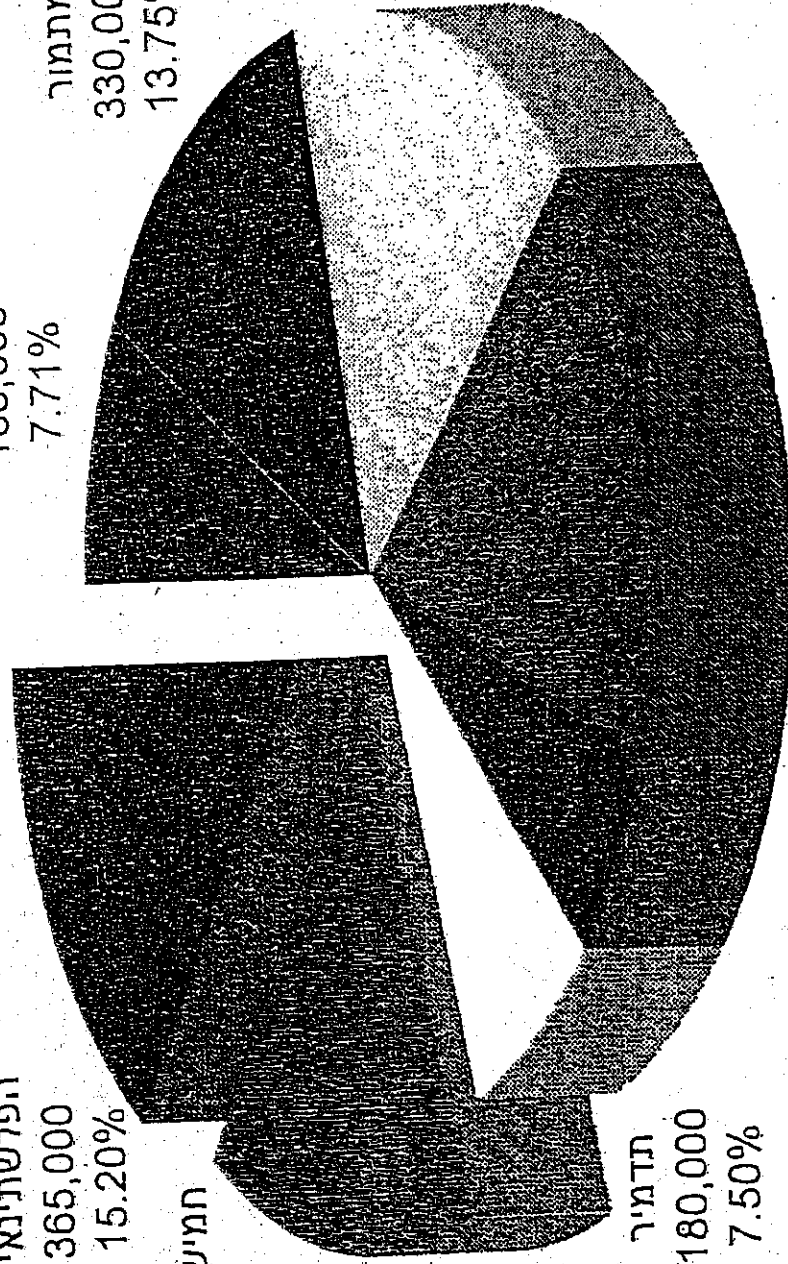
מילובר
385,000
16.04%

שוברי בר
1,335,000

אסם הגליל
150,000
6.25%

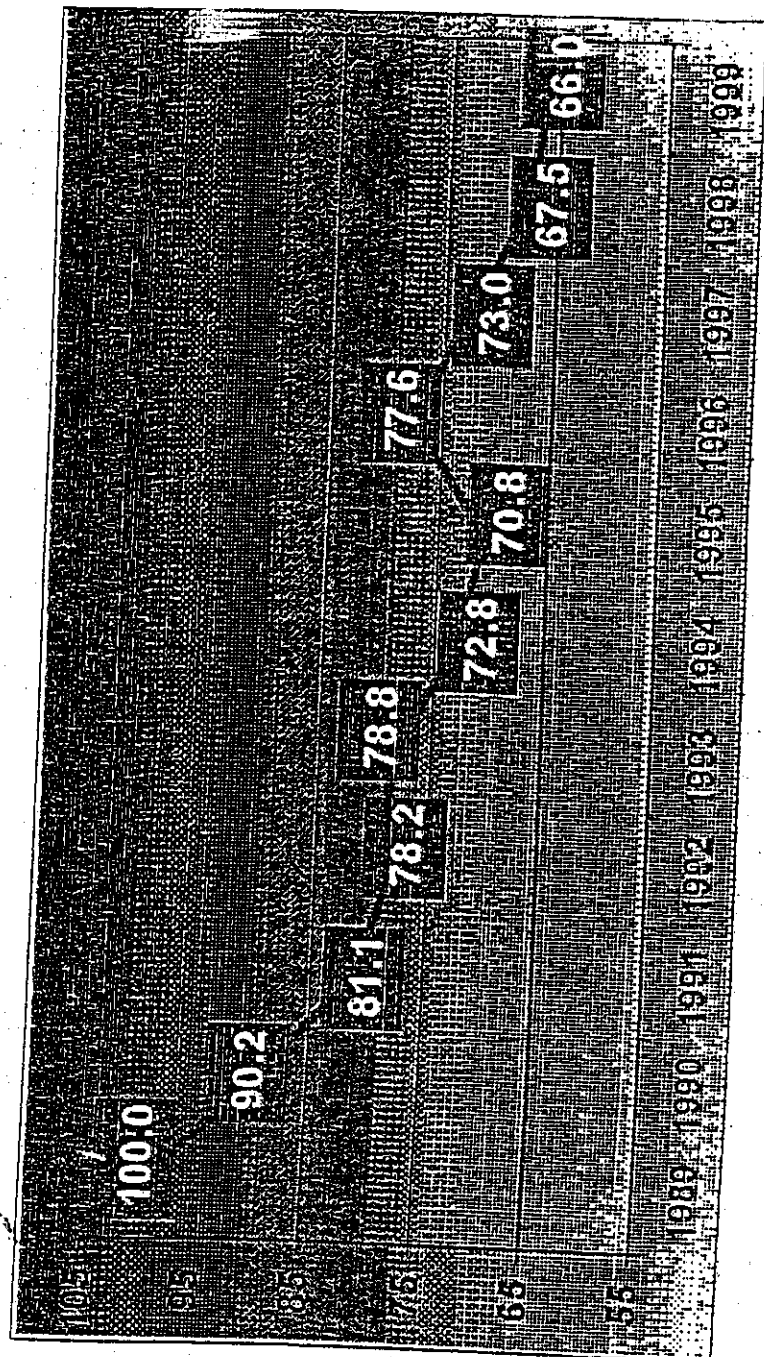
אמבר
435,000
18.13%

תדמיר
180,000
7.50%

מדד ריאלי של החשומות בענפי החי (100=1989)

למחצית

מחירים ריאליים		מחירים שוטפים		תערובת פיטום	תערובת בקר	תערובת פיטום	תערובת בקר	שנים
תערובת בקר	תערובת פיטום	תערובת בקר	תערובת פיטום					
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	1989
86.3	83.9	100.5	97.7	97.7	100.5	97.7	100.5	1990
71.9	72.5	100.2	101.1	101.1	100.2	101.1	100.2	1991
65.7	70.6	102.6	110.2	110.2	102.6	110.2	102.6	1992
69.2	72.2	119.8	125.0	125.0	119.8	125.0	119.8	1993
61.8	65.2	120.2	126.9	126.9	120.2	126.9	120.2	1994
60.4	63.8	129.3	136.7	136.7	129.3	136.7	129.3	1995
72.1	75.2	171.8	179.2	179.2	171.8	179.2	171.8	1996
63.7	70.2	165.3	182.4	182.4	165.3	182.4	165.3	1997
54.6	61.6	149.3	168.4	168.4	149.3	168.4	149.3	1998
53.4	56.8	153.8	163.7	163.7	153.8	163.7	153.8	1999

שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ

יבואני מספוא פרט לשוברי בר

- (1) דינגוף חברה לסחר 1952 בע"מ-הוצליה
- (2) א.א יבואני תבואות ומספוא צנציפר-ת"א
- (3) הקבוצה הירושלמית לייבוא מספוא - ת"א
- (4) לוגי סחר ותעשיות בע"מ - בני ברק
- (5) תערובות הצפון בע"מ - כפר איכסל
- (6) גלעם בע"מ - קבוץ מענית
- (7) מרכזי תעשיות בע"מ
- (8) שנטרקו בע"מ- ת"א
- (9) אל שפק קלנטואה
- (10) גרובס-ת"א
- (11) קידרון אריזות מזון בע"מ -רמת גן

סוכני יבוא

- (1) בניש סוכנויות מזון ומספוא בע"מ-רעננה
- (2) קופקו בע"מ- הרצליה
- (3) הנאל אינטרנשיונל בע"מ-ירושלים
- (4) יצחק א.בכר ובנו בע"מ- ת"א
- (5) שיבא גריין בע"מ- ת"א
- (6) גדות א.ס.מ- ת"א
- (7) גז-בר בע"מ- קרית שמונה
- (8) י.זמירפלד-מושב דגבה
- (9) בר מנן בע"מ - כפר בני ציון
- (10) גרמן-ת"א
- (11) ב.צפרירי-כפר מעש
- (12) נורטרק - ת"א

הופק על ידי
מ.ל.ל. ירושלים - בזק זהב

משרד המשפטים
רשם החברות

פרטי החברה

מס' החברה :	51-138576-7
סוג תאגיד:	חברה פרטית
סטטוס החברה :	פעילה
שם תברה:	שוברי בר חברה ליבוא מספוא בע"מ
שם חברה בלועזית :	SHOVRE BAR IMPORT FEEDING STUFF LTD
תאריך יסוד:	11/05/89
תאור מטרות:	לעסוק בסוגי עיסוק שפורטו בתקנון
תאור עיסוק	יבוא של מספוא ומוצרים בלזויים אחרים.
כתובת החברה :	

298 תל אביב

חוות שלם-דרך לזד

ת.ד. : 44244

מיקוד : 61442
ת.ד. :

תאריך הדו"ח השנתי האחרון: 23/03/99
סה"כ ההון הרשום:

שקל
חדש 4,300,000.00

חלוקת הון מניות

מס' מניות	סוג המניות	ערך מניה	מהן הוצאו לבעלי מניות
1	הכרעה	1.00 שקל חדש	
מס' מניות	סוג המניות	ערך מניה	מהן הוצאו לבעלי מניות
13	הנהלה	1.00 שקל חדש	13
מס' מניות	סוג המניות	ערך מניה	מהן הוצאו לבעלי מניות
4,299,986	רגילות	1.00 שקל חדש	13

בעלי מניות

מס' ת.ד. : 0-0000146-1 שם: משקי עמק יזרעל
כתובת:

חיפה

המשביר לצרכן

ת.ד.: 1379

ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	רגילות	1
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	הנהלה	1

מס' ת.ד.: 0-0001536-2 שם: אמבר מכון תערוכות כתובת:

	חדרה	שומרון
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	רגילות	1
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	הנהלה	1

מס' ת.ד.: 0-0000394-7 שם: משקי עמק הירדן כתובת:

	טבריה	עמק הירדן
		מיקוד:
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	רגילות	1
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	הנהלה	1

מס' ת.ד.: 0-0000444-0 שם: גרנות מפעלים אזוריים כתובת:

	חדרה	עמק חפר
		מיקוד:
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	רגילות	1
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	הנהלה	1

מס' ת.ד.: 0-0051043-8 שם: משקי הכרמל כתובת:

	8 ירושלים	אריאל
		מיקוד:
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	רגילות	1
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	הנהלה	1

מס' ת.ז. : 5-7001846-5 שם: עמק מכון תערוכות
כתובת:

עמק תיכונ
מיקוד :
מס' מניות 1
סוג המניות רגילות
ערך מניה 1.000
מס' מניות 1
סוג המניות הנהלה
ערך מניה 1.000

מס' ת.ז. : 0-0057556-3 שם: משקי גליל עליון
כתובת:

גליל עליון
מיקוד :
מס' מניות 1
סוג המניות רגילות
ערך מניה 1.000
מס' מניות 1
סוג המניות הנהלה
ערך מניה 1.000

מס' ת.ז. : 0-0005876-8 שם: משקי עמק ב' שאן
כתובת:

אזוריים
מיקוד :
מס' מניות 1
סוג המניות רגילות
ערך מניה 1.000
מס' מניות 1
סוג המניות הנהלה
ערך מניה 1.000

מס' ת.ז. : 0-0000626-2 שם: משקי המפרץ אגודה
כתובת:

מילוואות
מיקוד :
מס' מניות 1
סוג המניות רגילות
ערך מניה 1.000
מס' מניות 1
סוג המניות הנהלה
ערך מניה 1.000

מס' ת.ז. : 0-0006791-8 שם: משקי הדרום אגודה
כתובת:

17 תל אביב

עמית

נ.ד.: 67067

ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	רגילות	1
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	הנהלה	1

מס' ת.ז.: 0-0000996-9 שם: משקי הנגב אגודה
כתובת:

6 תל אביב החרוץ

ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	רגילות	1
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	הנהלה	1

מס' חב': 51-024455-1 שם: מילובר מכון מרכזי לתערוכות בע"מ
כתובת:

אזור התעשייה
מיקוד :
אצל: אזור התעשייה מילואות

ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	רגילות	1
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	הנהלה	1

מס' חב': 51-040186-2 שם: מתמור בע"מ
כתובת:

אבטח כביש החוף תא
מיקוד :

ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	רגילות	1
ערך מניה	סוג המניות	מס' מניות
1.000	הנהלה	1

מנהלי החברה

ת.ז.: 0-0092021-1 שם: פלק עקיבא
כתובת:

שדה
אליהו

קבוץ

תאריך מינוי:	23/08/98	שם:	אפרת ישראל	ת.ז.:	0-0154304-0	כתובת:	
קבוצ		אורים					
תאריך מינוי:	18/09/90	שם:	שני שמואל	ת.ז.:	0-0396407-9	כתובת:	
קבוצ		צובה					
תאריך מינוי:	01/02/94	משלח יד:	מנהל	ת.ז.:	0-0526799-2	כתובת:	
קבוצ		ברזילי אבנר					
תאריך מינוי:	15/11/94	משלח יד:	מנהל	ת.ז.:	0-0967133-0	כתובת:	
קבוצ		נגבה					
תאריך מינוי:	01/02/94	משלח יד:	מנהל	ת.ז.:	0-5015413-7	כתובת:	
קבוצ		גבעת חיים (מאוחד)					
תאריך מינוי:	26/03/96	שם:	אורן יובל	ת.ז.:	0-5061190-4	כתובת:	
קבוצ		סער					
תאריך מינוי:	16/02/92	שם:	הראל בעז	ת.ז.:	0-5178248-0	כתובת:	
קבוצ		דליה					
תאריך מינוי:	15/11/94	משלח יד:	מנהל	ת.ז.:	0-3019571-3	כתובת:	
קבוצ		דגניה א'					
תאריך מינוי:		שם:	בן חורין אהרון	ת.ז.:		כתובת:	

עין
השופט

קבוץ

מיקוד :

תאריך מינוי: 28/12/99

ת.ז. : 0-6856222-3 שם: פרי ישעיהו
כתובת:

קבוץ מחניים

תאריך מינוי: 15/06/00

החלטות החברה

ת' החלטה	ת' רישום	תמצית החלטה
30/12/92	05/05/93	הגדלת הון בסך 1,800,000.00 שקל חדש
12/09/93	20/09/93	הגדלת הון בסך 1,500,000.00 שקל חדש

פרטים על חוב אגרות שנתיות

חוב לשנת 2000	-	1,138.00 שקל חדש
חוב לשנת 2001	-	1,138.00 שקל חדש
סה"כ חוב אגרות:		2,276.00 שקל חדש

טרם עודכן המידע בדבר תשלומי ההאגרה לשנה הנוכחית

פרטים על נכסים משועבדים

שיעבוד מס': 1 ת' יצירה: 28/06/89 ת' סילוק: 08/06/92

שיעבוד מס': 2 ת' יצירה: 29/06/89 ת' סילוק: 29/12/91

שיעבוד מס': 3 ת' יצירה: 06/07/89 ת' סילוק: 24/11/91

שיעבוד
מס' 4 ת' יצירה: 13/08/89 ת' סילוק: 19/01/92

נתונים על כל שיעבודי החברה

מס' שיעבודים שסולקו: 4

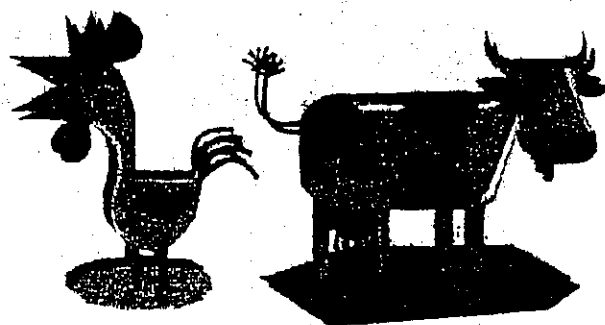
תמצית הרישום הניתנת באמצעות המחשב והמידע הכלול בה אינה מהווה תחליף כלשהוא לעיון בתיק החברה אצל רשם החברות וזה אינו מהווה תחליף למידע שבפנקסי החברה עצמם המצויים במשרדה הרשום, והפתוחים לעיון הציבור.

הופק ע"י מלל ירושלים בתאריך: 28/03/01 18:23:08	נכון לתאריך: 27/03/01 18:35:22	סה"כ שורות: 194
--	--------------------------------	-----------------

סיכום ההתפתחויות בענפי בעלי חיים בשנת 2000

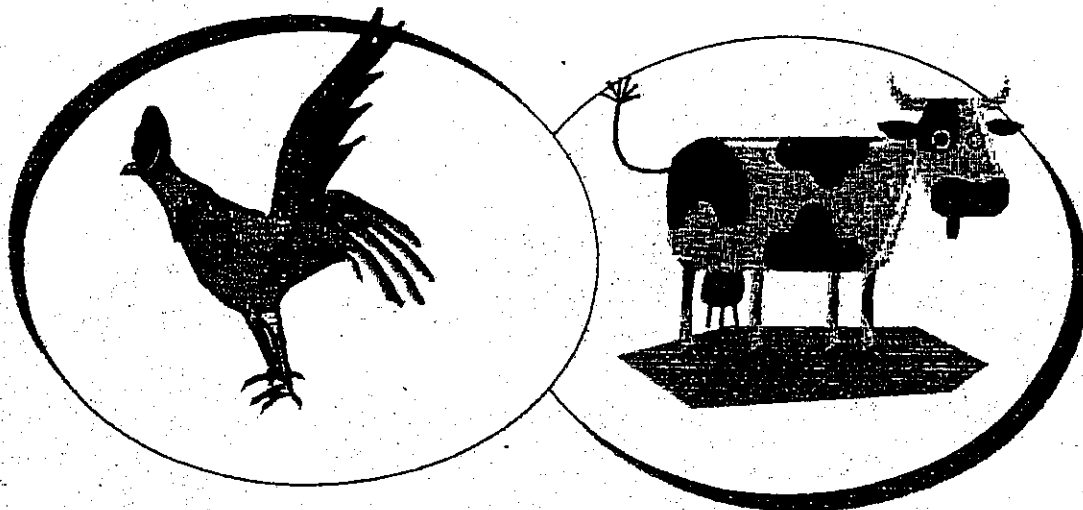
נערך ע"י
רחל בורושק

מאי 2001

הפקה: יחידת אושרי

תוכן העניינים

הסעיף	עמ'
1. ערך היצור	1-3
2. מוזיקה התשומות	4-8
3. חלב בקר	9-21
4. בשר פסמים	22-33
5. ביצי מאכל	34-41
6. בשר הודים	42-48
7. בשר בקר	49-54
8. פרגית מהגזע הקל	55-57
9. פרגית מהגזע הכבד	58-61
10. אפרוחי החד	62-65
11. הודים	66-68

1. ערך היצור

נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ביחס לכלל ענף החקלאות - ערך יצור, כמויות ומחירים, מצביעים על יציבות יחסית בצד הכמויות ועליית מחירים ברמת היצרן הנמוכה מרמת האינפלציה הכללית במשק - כלומר - הרעה מסוימת בתנאי הסחר של כלל הענף.

למרות מצוקת המים ותנאי סחר בעייתיים, בתפוקה המצרפית של ענפי הצומח חל גידול כמותי של 2.3%, כאשר בגזירה ענפית קיימת שונות רבה.

תפוקת ענפי החי עלתה ב- 3.0% - מהם גידול כמותי של 2.2% ועליית מחירי התפוקה של 0.8%. חלקם היחסי של מצרך ענפי החי, עלה לכן זו השנה השניה ועומד על קרוב ל- 45.4% מסך תפוקת ענף החקלאות.

מכיון שבעת הזו, פרסום נתוני התפוקה הם ראשוניים, נראה כי נתוני השנה שעברה תוקנו - בעיקר על ידי הגדלת תפוקת בשר הבקר. בנתוני השנה הנוכחית - 2000, נרשם גידול כמותי של כ- 4% בלבד בתפוקת ענף הפטם. נתוני מכירת האפרוחים בני יומם לענף זה מצביעים על גידול כמותי בשיעור שהוא לפחות כפול מזה שננקט, יש לצפות לכן גם לתיקונים עתידיים בחשבון התפוקה של שנה זו.

בעבר, קצבי הגידול של ענפי הצומח היו גבוהים מאלו של ענפי החי, זאת בשל יכולתם של הענפים הצמחיים להשיג צמיחה בשווקי היצוא. ענפי החי, לעומת זאת, בהיותם ענפי שוק מקומי בעיקרם, יכלו להשיג שיעורי צמיחה רק בהתאם לקצב גידול האוכלוסייה ורמת הצריכה לנפש של מוצרים אלו. מגבלת המים, וכן לעיתים תחרות קשה בשווקי היצוא, יוצרים מגבלה חדשה יחסית על קצב הגידול של הענפים הצמחיים.

מגבלת גידול "מאיימת" על ענפי החי, היא יכולתם להתמודד ולעמוד בתחרות עם פוסנציאל יבוא, לעת שרמת ההגנות על ענפים אלו תהיה נמוכה מזו הקיימת היום. יכולת זו, איננה בלתי אפשרית להשגה, אולם מותנית באימוץ דפוסי עבודה חדשים ושינויים מבניים מרחיקי לכת, שלפחות בחלק מהענפים נמצאים בעיצומם.

נתוני מצרף ענף החקלאות ובחלוקה לענפי צומח וחי היא כלהלן:

	ביחס השינוי:			2000	1999
	מחיר	כמות	ערך		
	אחוז			מיל' שקלים	
סך התפוקה החקלאית	-0.8%	2.3%	1.4%	13,771	13,575
	-2.1%	2.3%	0.2%	7,521	7,506
	0.8%	2.2%	3.0%	6,250	6,069
% ענפי החי				45.4%	44.7%

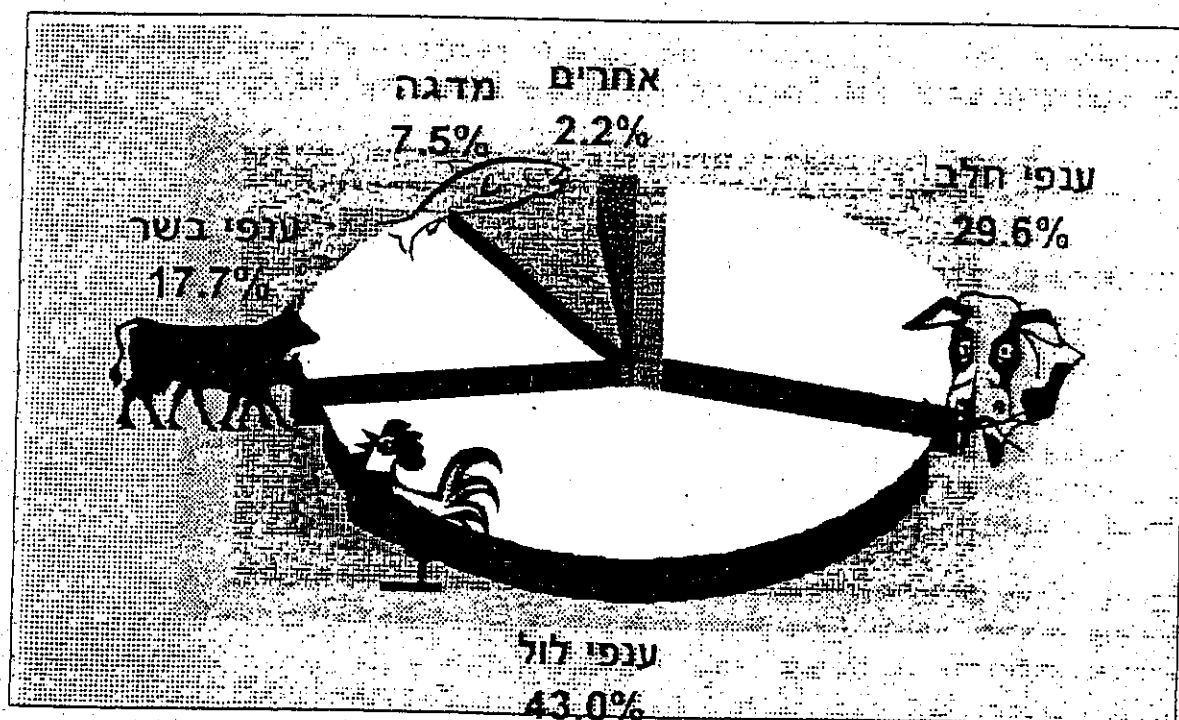
ההתפלגות הפנימית של ענפי בעלי החיים וחלקו היחסי של כל תת ענף, מופיעים בלוח הבא.

ערך היצור של ענפי בעלי חיים - 2000

הענף	ערך - מיל' שקלים	אחוז מתת ענף	אחוז מסך ענפי החי
ענפי הלול			
בשר פסמים	1,108	41.2%	17.7%
בשר הודיים	537	20.0%	8.6%
ביצי מאכל	432	16.1%	6.9%
שלוחות רבייה	535	19.9%	8.6%
אוזנים ושונים	76	2.8%	1.2%
סה"כ	2,688	100.0%	43.0%
ענפי החלב			
חלב בקר	1,776	95.9%	28.4%
חלב כבשים	50	2.7%	0.8%
חלב עזים	26	1.4%	0.4%
סה"כ	1,852	100.0%	29.6%
ענפי בשר			
בשר בקר	625	56.6%	10.0%
בשר צאן	351	31.8%	5.6%
בשר אחר	128	11.6%	2.0%

הענף	ערך - מילי שקלים	אחוז מותח ענף	אחוז מסך ענפי החי
סה"כ	1,104	100.0%	17.7%
מדגה			
דגי בריכות	238	50.6%	3.8%
דגי ים	51	10.9%	0.8%
דגי חופים ואגמים	181	38.5%	2.9%
סה"כ	470	100.0%	7.5%
שונים			
שונים	136	100.0%	2.2%
סה"כ	6,250		100.0%

התפלגות ערך היצור של ענפי בעלי חיים - 2000

2. מחירי תשומות

להתפתחות מחירי התשומות של ענפי החי משמעות כפולה, הן מבחינת יכולת ההסבר של התפתחות תנאי הסחר ומצב הרווחיות של הענפים השונים, והן מבחינת התפתחות רמות הצריכה של המוצרים הנמכרים לצרכן. ביסודם, ענפים אלו פועלים עדיין באוריינטציה המרוכזת בעיקרה סביב היצור - בענפים המתנהלים על פי מכסות, וכן גם בענפים האחרים. לאחר שהיצרנים החליטו על היקפי היצור שלהם, הם ישתדלו להשיג מחירי תפוקה כאלו שלפחות יעקבו אחר התפתחות סל התשומות שלהם. סל תשומות זה, איננו מתנהג בהכרח בדומה לרמת המחירים הכללית במשק, כאשר תופעה זו בולטת ומשמעותית יותר, ככל שרמת האינפלציה הכללית יורדת. ענפים אלו תלויים במידה רבה במחירי השוק העולמי של חומרי הגלם השונים המשמשים להאבסת בעלי החיים, וכן בתרגום מחירים אלו למונחי המטבע הישראלי - כלומר - התפתחות שערי החליפין.

רמת האינפלציה הכללית במשק, נמצאה לאורך כל שנות התשעים במגמת ירידה מתמשכת - כפי שניתן לראות בתרשים המופיע בהמשך - עד לירידתה לרמה הנמוכה ביותר בשנת 2000. במצב זה, לכל גלגול של עלייה או ירידה במחירי התשומות השפעה בולטת יותר לרמת המחירים היחסיים של מוצרים אלו, ומכאן גם השפעה על הביקושים - על פי הרגשות של כל מוצר או קבוצת מוצרים.

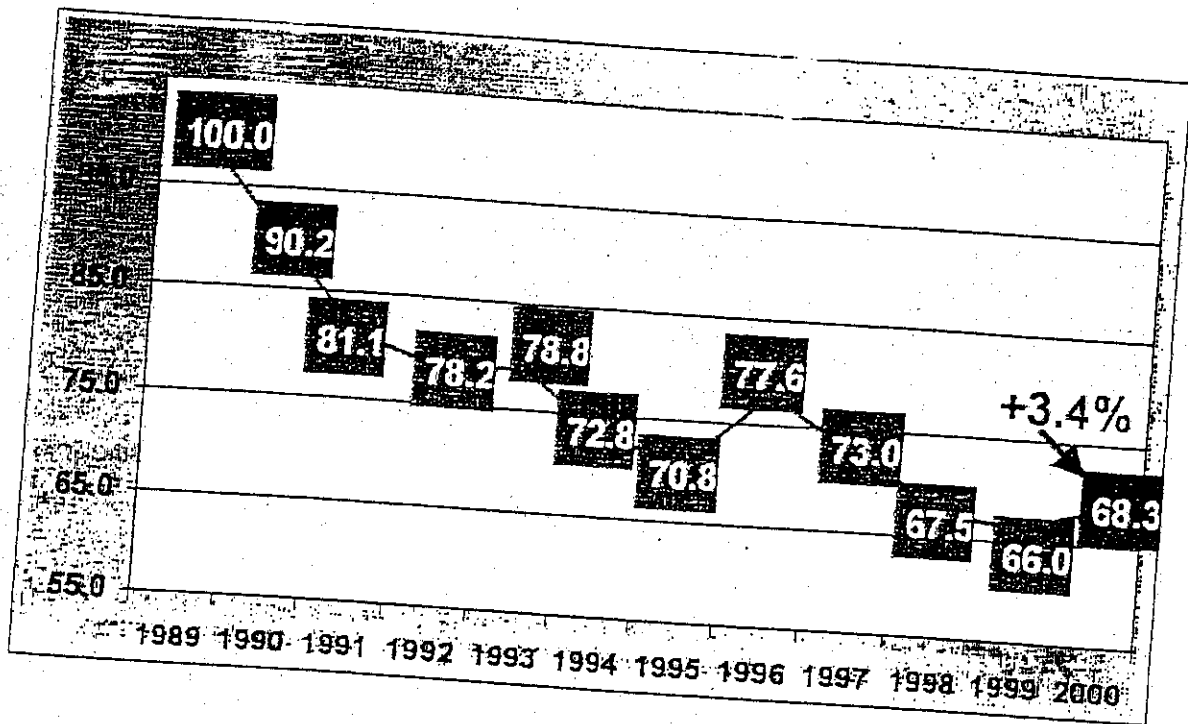
ואכן, לאחר שלוש שנים רצופות של ירידה ריאלית במחירי התשומות - שאיפשרה גם ירידה ריאלית במחירי המוצרים, בשנת 2000 חלה עלייה ריאלית של מעל 3% במדד מחירי התשומות. עלייה זו נובעת בעיקרה מעליה במחירי התערובות לסוגיהן השונים, וכן עלייה חדה ביותר במחירי האנרגיה (גז וסולר).

יחד עם זאת ברצף של כל העשור האחרון - כאשר שנת 1989 משמשת בסיס, למעט שלוש שנים - 1993, 1996 וזכות שנת 2000, מחירי התשומות נמצאו במגמת ירידה. ירידת המחירים הריאלית של סל התשומות הכולל הסתכמה ברצף שהוזכר בכ- 32%.

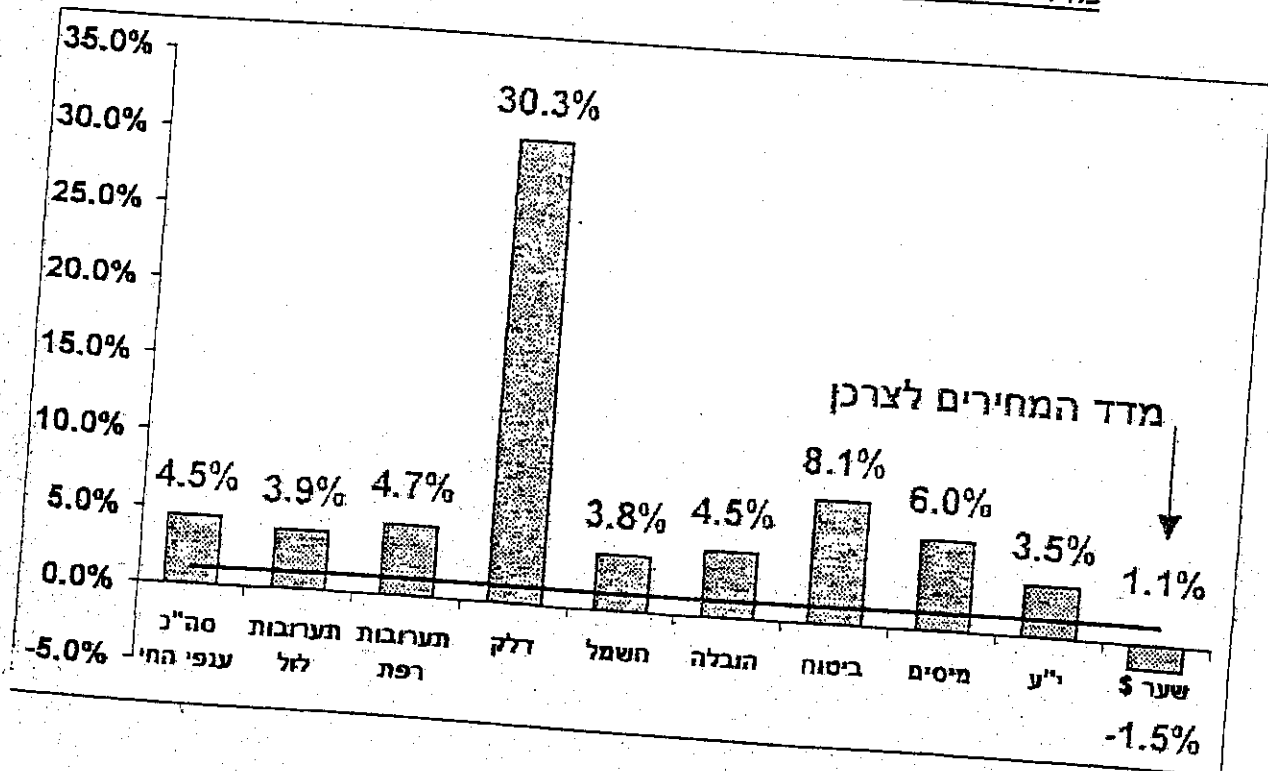
הקשר נוסף שראוי להזכרה במיתוח זה, הוא ההקשר למחירי התפוקה ומצב הרווחיות. נהוג מדי פעם להציג את רמת המחירים היורדת של התפוקות כתופעה הקשורה לירידת רווחיות, כאשר למעשה אין הדבר כך. ירידת מחירי התפוקה קשורה בענפים אלו קשר הדוק לירידת מחירי התשומה, שאיפשרו לעיתים אף ירידת מחירי תפוקה תוך רווחיות משופרת.

בתרשימים הבאים, מוצגת התפתחות מחירי התשומה בענפי החי - ברצף של שנים ובפירוט ביחס לשנה האחרונה - 2000, פירוט מיוחד להתפתחות מחירי התערובות, וכן רמת האינפלציה הכללית ובשילוב של שערי החליפין של הדולר.

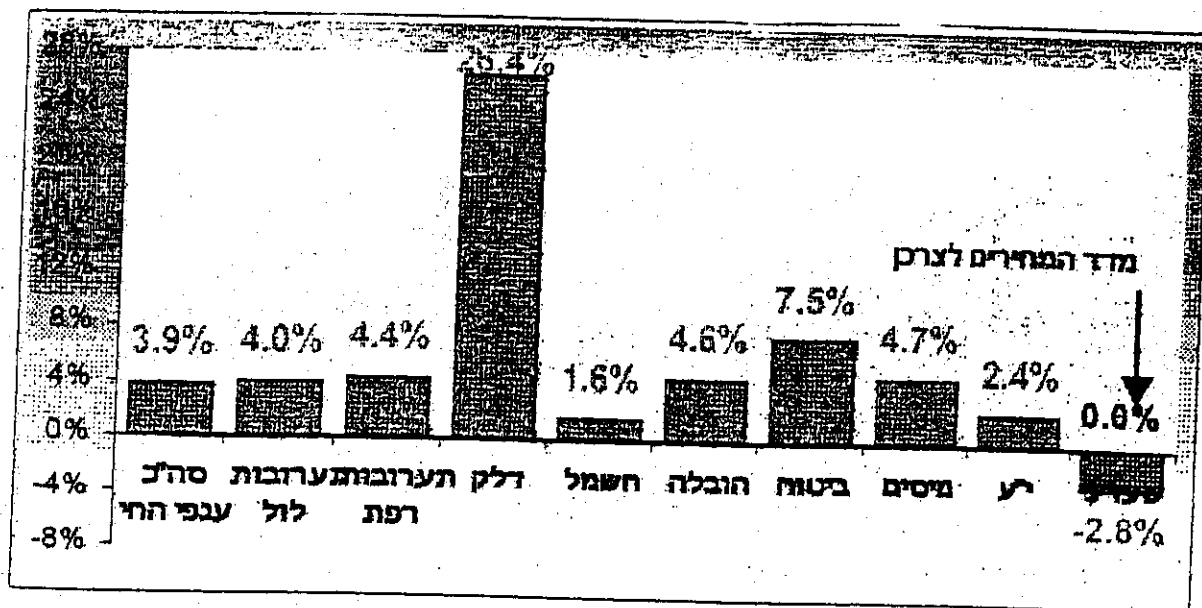
מדד ריאלי של התשומה בענפי החי -

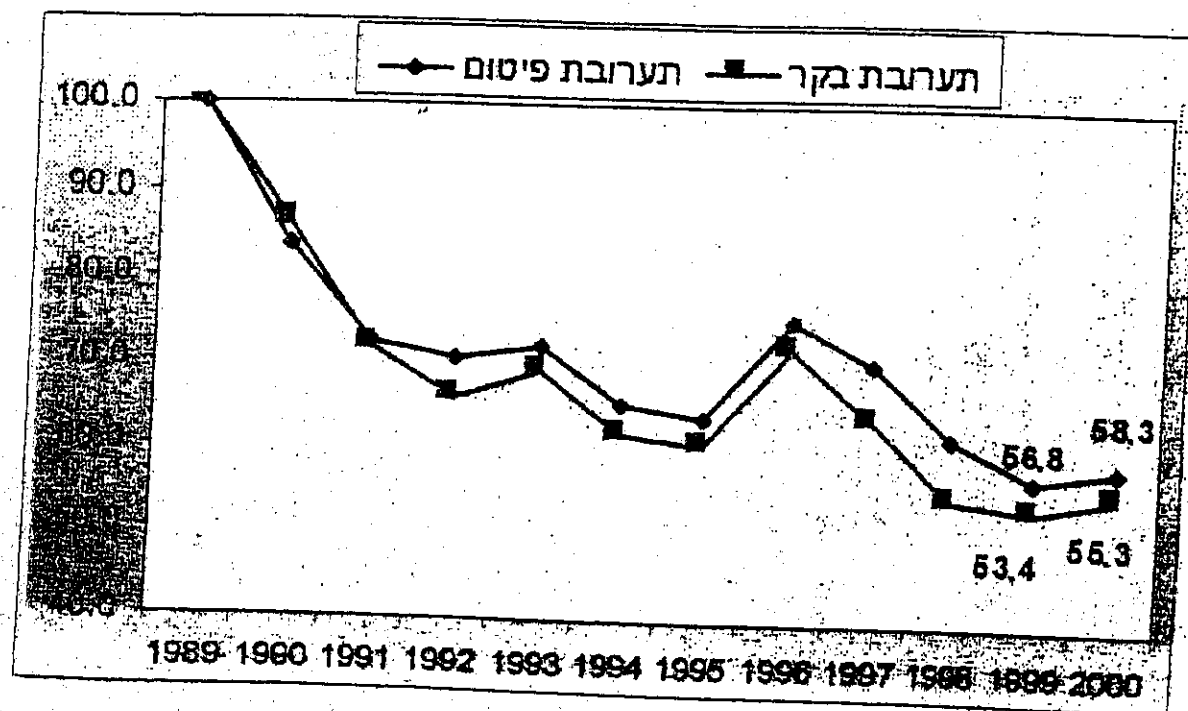
מדדים נבחרים: ממוצע 2000 לעומת ממוצע 1999

מדדים נבחרים: סוף שנה לעומת תחילתה

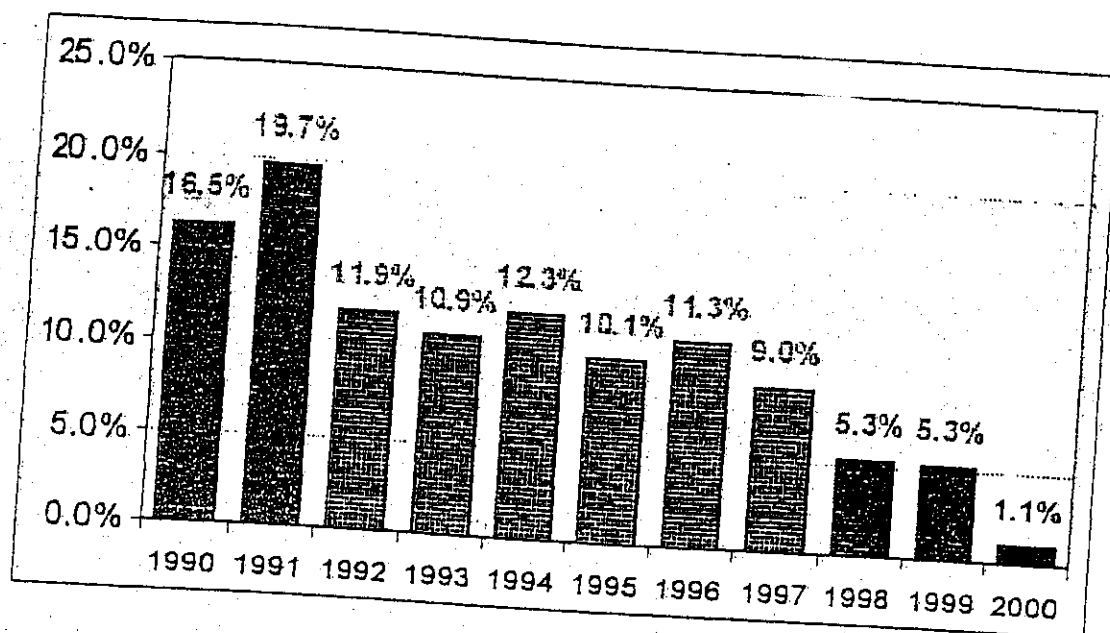

מדד ריאלי של תערובות פיסום ובקר

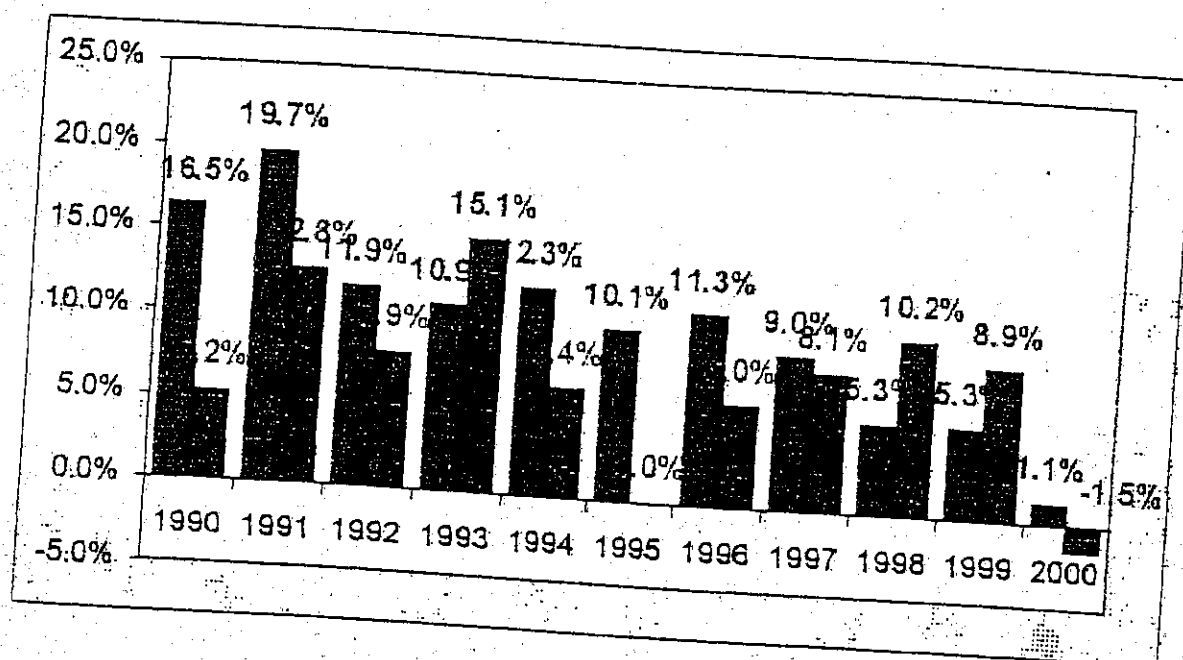

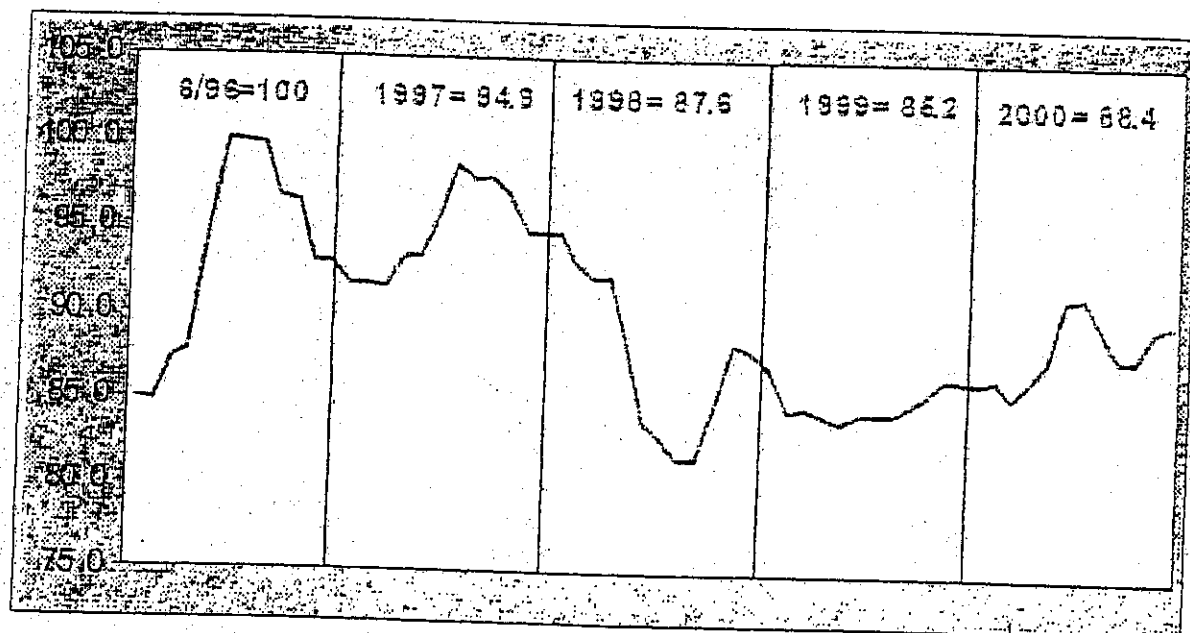
רמות האינפלציה במשק הישראלי - שנות התשעים

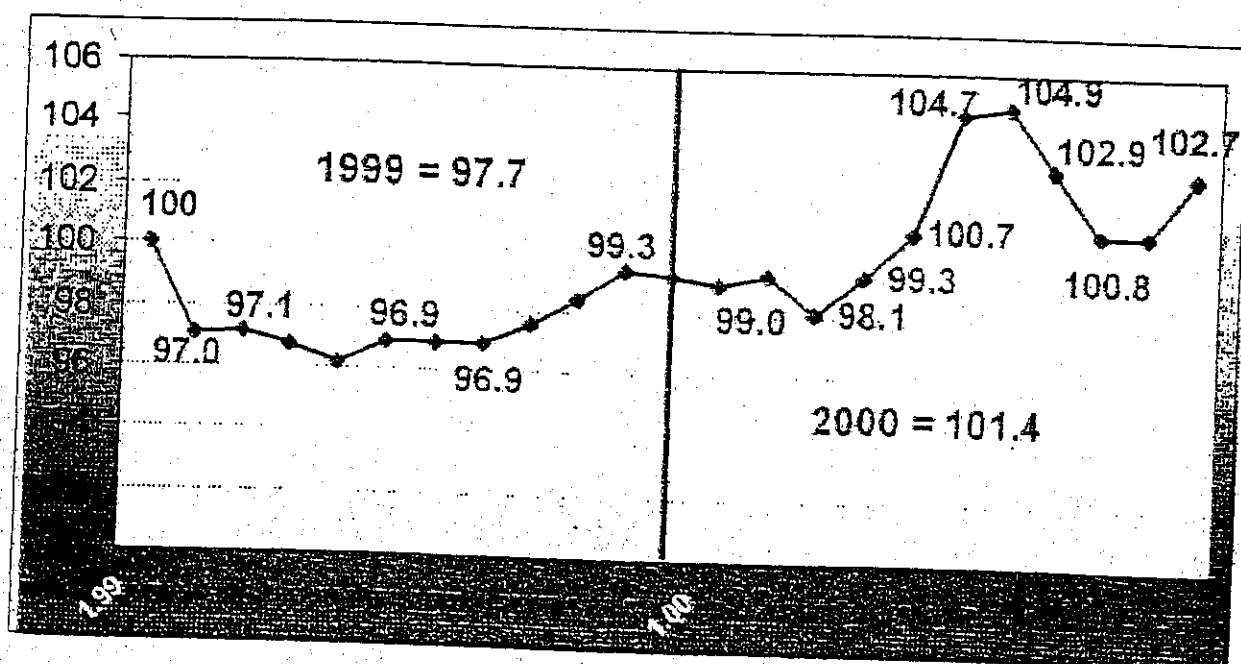
רמות האינפלציה בהשוואה לשער החליפין של ה-\$:

מדד מחירים שוטפים של תערובת פיטום (100=6/96)

התפתחות מדד מחיר תערובת פיטום בשנים 1999 ו- 2000

3. חלב בקר

1. כללי

האירוע המרכזי של ענף החלב מאז תחילת שנת 1999, היא הרפורמה המתבצעת בענף בשנים אלו. לאחר ששנת הרפורמה הראשונה היתה למעשה שנת התארגנות והפגמת המטרות, הרי שבשנת 2000 מרבית הענף עסוק כבר בביצוע או תכנון המהלכים שבמסגרת המטרות שהציבה רפורמה זו. כצפוי מהפעלת רפורמה מרחיקת לכת מסוג זה, הרי שבהיבטים שונים היא עברה שינויים והתאמת, ואלו יפורטו בפרק משנה שיועד למטרה זו. בנוסף, יש לציין שבפני הענף עדיין עומדות משימות חשובות שהוגדרו גם בשנה קודמת. ראשית, יש להשלים את תהליך החקיקה בעיקר לצורך הבטחת המשך קיום מכסות החלב. לנושא זה חשיבות מיוחדת לנוכח השקעות כספיות לא מבוטלות המתבצעות על ידי משקי חלב בעת רכישת מכסות מיצרנים פורשים. עגינת מכסות החלב בחוק יקל גם על החלטת משקים נוספים להשקיע בתהליך הניוד שיאפשר הגדלת יחידות היצור. נושא נוסף העומד מידו פעם על הפרק הוא נושא יבוא מוצרי חלב ורכיבי חלב. כאן ניתן לציין משימה כפולה של הגברת יכולת התחרות של היצור הישראלי מחד, ושמירה על מסגרות היבוא כך שלא יכרסמו – בפרט בשנות הרפורמה – ביכולת היצור המקומי לספק את הביקושים.

2. נתוני יצור

יצור החלב בשנת 2000 נשאר פחות או יותר בחיקף היצור של השנה הקודמת, וליתר דיוק – ירד בשיעור של 0.4%. ברמה סקטוריאלית, נרשמה ירידה בחיקף היצור של המשק המשפחתי בשיעור של 1.2%, לעומת תוספת יצור מזערית של 0.1% של המשק השיתופי.

בבחינת התפתחות היצור על פני השנה, נראה כי עיקר ירידת היצור חלה במחצית השנה הראשונה, כאשר במחצית השנייה נרשם יצור ברמה דומה לזו של השנה הקודמת. כלומר, מבחינת התפלגות השנתית/עונתית, יוצר אמנם פחות חלב בחודשים המוגדרים כחודשי חורף, אולם לא נתקבלה תוספת מקבילה בחודשי הקיץ.

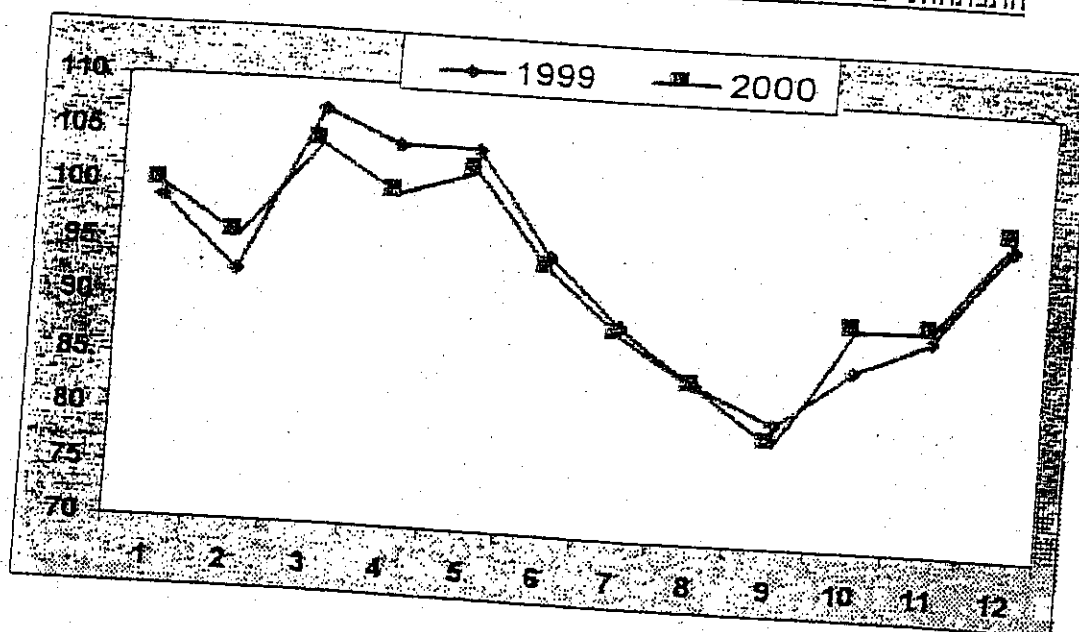
כאשר יצור החלב הארצי נבחן בסדרה רב שנתית מול גידול האוכלוסייה, עולה כי קצב הגידול השנתי הממוצע לעשור האחרון נמוך מתוספת האוכלוסייה. הסיבה עשויה להיות כפולה – ירידה ברמת הצריכה לנפש של סך כל מוצרי החלב, וכן נגיסה של מוצרים מיובאים בביקושים המקומיים המסופקים על ידי היצור המקומי.

בלוחות והתרשימים הבאים, מפורטת התפתחות היצור בשנה האחרונה, וכאמור, סיכום לעשור שנות התשעים.

יצור חלב בשנת 2000 לעומת שנת קודמת - ארצי והקטורים - מיל' ליטרים חלב גלמי

	2000	1999	השינוי
מושבים	460.3	465.8	-1.2%
משק שיתופי	647.3	646.9	0.1%
אחרים	20.3	19.6	3.4%
סה"כ	1,127.9	1,132.3	-0.4%

התפתחות יצור חלב ארצי בשנת 2000 לעומת 1999 - מיל' ליטר

יצור חלב רב שנתי - מיל' ליטר

שינוי שנתי ממוצע		2000	1990	1980	
2000-1990	1990-1980				
1.9%	3.1%	574.0	477.8	353.7	קיבוצים
5.5%	5.6%	73.3	42.9	24.8	מושבים שיתופיים
2.2%	3.2%	647.3	520.7	378.5	סה"כ משק שיתופי
2.4%	3.8%	460.3	363.0	250.5	מושבים
2.4%	5.3%	20.3	16.1	9.6	אחרים
2.4%	3.8%	480.6	379.1	260.0	סה"כ משק משפחתי
2.3%	3.5%	1,127.9	899.8	638.6	סה"כ ארצי
		57.4%	57.9%	59.3%	אחוז ביצור
		42.6%	42.1%	40.7%	משק שיתופי
					משק משפחתי
3.1%	2.0%				שיעור גידול האוכלוסיה

3. תכולת רכיבי שומן וחלבון

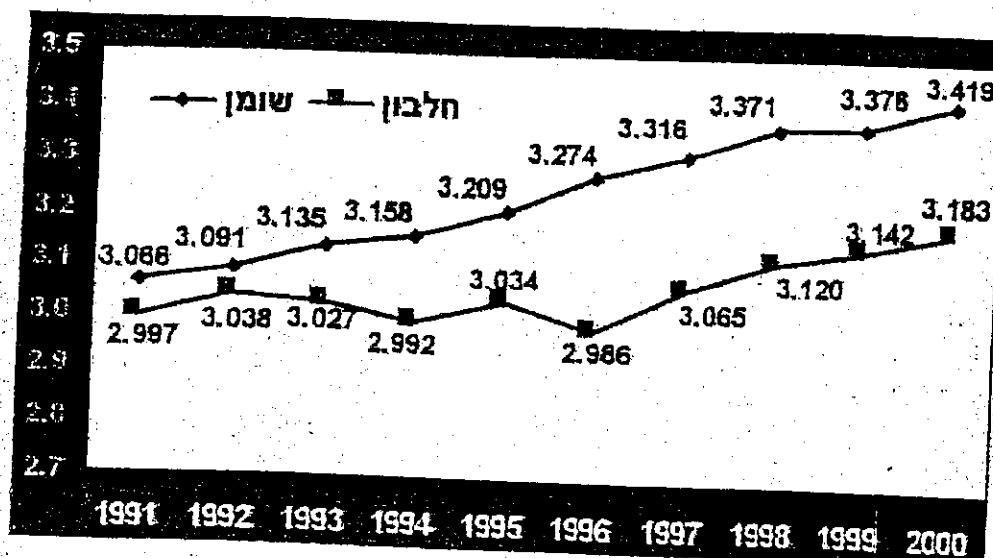
התכולות השומן והחלבון עלו בשנת 2000 כהמשך למגמת העלייה בתכולת שני הרכיבים של השנה הקודמת. בתוצרי הרכיבים הארציים הממוצע לכל סקטור זמינים מאז שנת 1991, בה הופעלה שיטת חשלום המתייחסת לתכולות ביחס לנומרה. יש לזכור ששיטת החשלום הנהוגה עד היום, הופעלה בראשית שנות התשעים כפועל יוצא מסיידה מתמשכת בתכולות והחשש להמשך תחליף זילול החלב. עם עליית התכולות עד לרמתן בשנת 2000 - 3.42% ו- 3.18% לשומן וחלבון בהתאמה, יש עוררין על השיטה הקונסט את הנחלים ברמה של 5% וקובעת יחס מחירים של 1:3 לשומן וחלבון. זועזה שמונתה על ידי משרד החקלאות בתחילת 2001, אמורה לדון בהיבטים השונים והרחבים (היבט ארצי, ממשיקי וכו') ולהמליץ לגבי הרכב נוסחת החשלום בעתיד.

שיעור תוספות השומן והחלבון היו זהות בשנת 2000 לעומת קודמתה - 1.3%, אולם בהשוואה לתחילת התקופה הנסקרת (1991), שיעור עליית רכיב השומן כפולה כמעט מזו של החלבון - 11.5% לעומת 6.2% בהתאמה. האצה יחסית של תכולת החלבון נובעת בעיקר מיכולת טובה יותר לנצל את הפוטנציאל הגינטי בשנים האחרונות. בחקשר לתכולות המקובלות באירופה, הרי שאלו עומדות בממוצע על 4.2% שומן ו- 3.35% חלבון. כלומר - פער הרכיבים בישראל לעומת אירופה גבוה ביותר ביחס לתכולת השומן (נמוך בכ- 19%) ונמוך יותר ביחס לחלבון - פער של כ- 5% בלבד. יחד עם זאת, יש לציין, כי יחסי התכולות האירופאיים אינם בהכרח יעד השוואתי ליצור החלב בישראל, זאת בשל הרגלי צריכה והעדפה שונים של שומן וחלבון.

כידוע, החשלום בגין אספקת הרכיבים, מתבצע בהתאם לנומרה הנקבעת בהתאם לתכולת הארצית הממוצעת בשנה בה מתבצע סקר עלויות ורווחיות. בהתאם לכך, נורמות השומן והחלבון שונות במחצית שנת 2000, כך שבמחצית הראשונה הופעלה נורמה המשקפת את התכולות הממוצעות של שנת 1997, ואילו החל מילולי 2000, מופעלת נורמת רכיבים המשקפת כבר את תכולות ממוצע שנת 1999. מכיוון שרמת הרכיבים בפועל הייתה במגמת עלייה, סה"כ החשלום לשני הרכיבים בשנת 2000, מצביע עדיין על פרס "נטר" בשיעור של 2.6% לעומת מחיר המטרה.

הלוחות והתרשימים להלן מפרטים את התפתחות תכולות הרכיבים והחשלום בגין בשנת 2000 ובשנים קודמות.

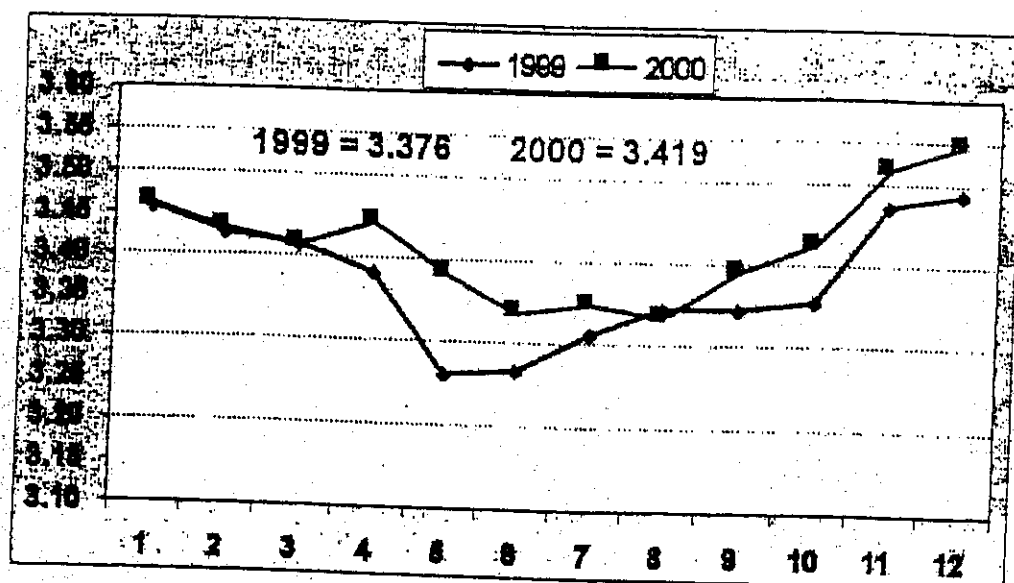
התפתחות תכולות השומן והחלבון בממוצע ארצי - אחוז

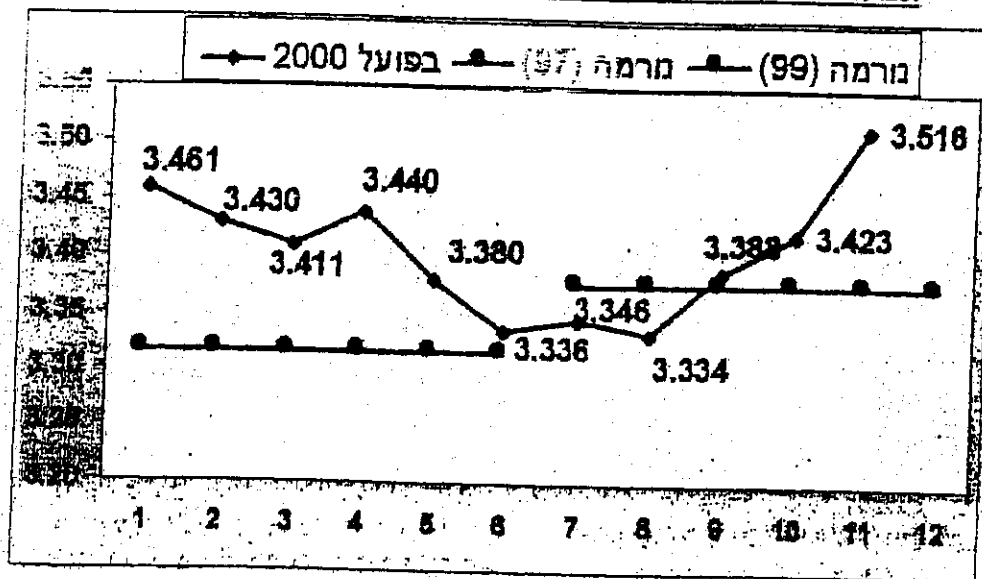
רמות השומן והחלבון בממוצע ארצי ולסקטורים לתקופה 1991 - 2000

משפחות		שיתופי		ארצי		
חלבון	שומן	חלבון	שומן	חלבון	שומן	
3.029	3.045	2.975	3.081	2.997	3.066	1991
3.056	3.084	3.027	3.097	3.038	3.091	1992
3.034	3.119	3.016	3.147	3.027	3.135	1993
2.993	3.138	2.989	3.175	2.992	3.158	1994
3.044	3.197	3.026	3.221	3.034	3.209	1995
2.992	3.269	2.982	3.281	2.986	3.274	1996
3.074	3.302	3.059	3.331	3.065	3.316	1997
3.117	3.346	3.122	3.393	3.120	3.371	1998
3.143	3.343	3.141	3.402	3.142	3.376	1999
3.176	3.396	3.189	3.446	3.183	3.419	2000
1.0%	1.6%	1.5%	1.3%	1.3%	1.3%	2000-99
4.8%	11.5%	7.2%	11.8%	6.2%	11.5%	2000-91

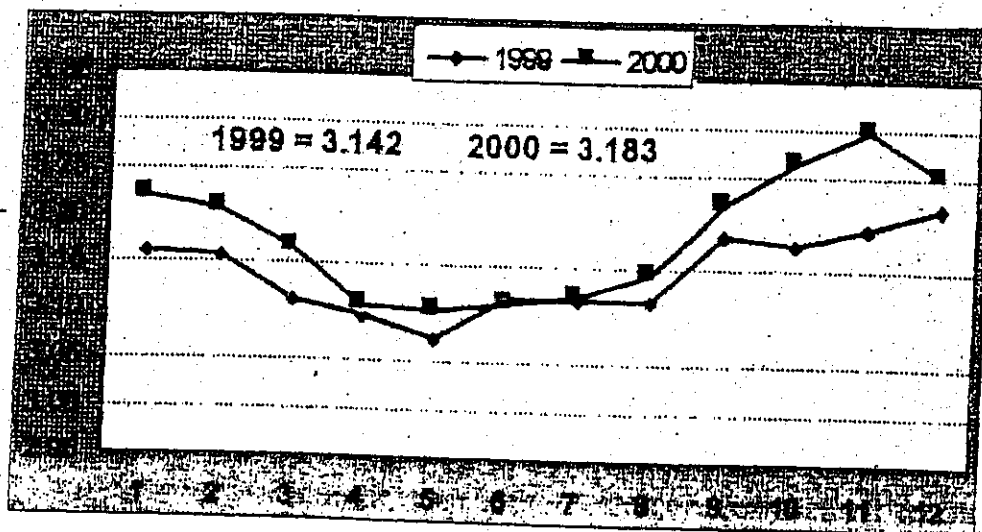
תכולת השומן בשנת 2000 ביחס לשנת 1999

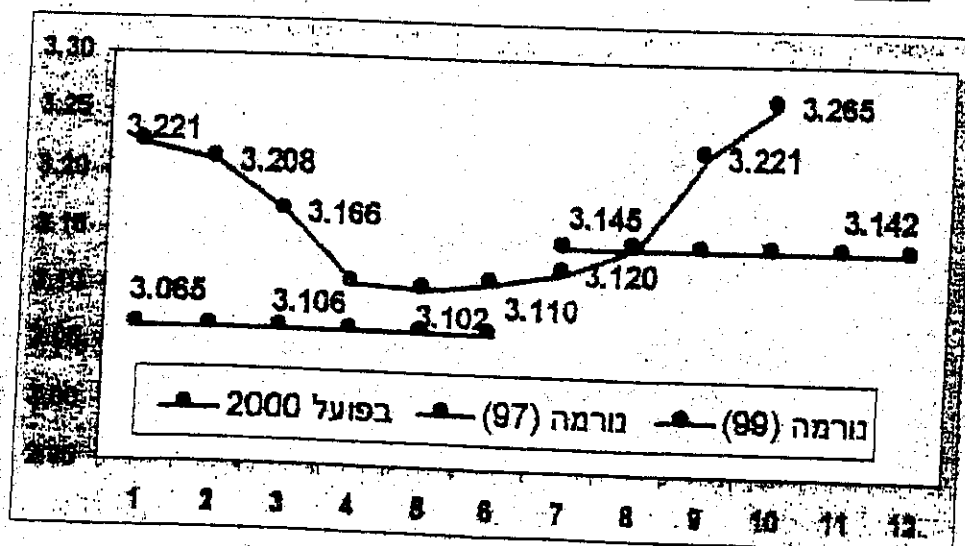
תכולת השומן בשנת 2000 ביחס למדמת התשלום - אחוזים

תכולת החלבון בשנת 2000 בהשוואה לשנת 1999 - אחוזים

תכולת החלבון בשנת 2000 ביחס למדמת התשלום - אחוזים

עלויות ומחירים ליצרן

בסיס תחשיבי ניכוי פריט:

הבסיס התחשיבי למחיר המסרה לחלב בקר הוא כידוע סקר הוצאות ורווחיות ארצי, כאשר זה ששימש בחישובי מחיר המסרה בשנת 2000 הוא סקר 1997. מסמך הרפורמה בענף החלב הגדיר התייחסות מיוחדת לבסיס התחשיבי, החלת הסקרים וגובה ניכוי גורם הפריקן מהעלות המתקבלת משיעור מחירי התשומות. על פי הסכם הרפורמה, ניכוי גורם הפריקן עומד על מינימום שנתי של 2% - גם אם תוצאות סקר ארצי מצביעות על שיעור התייעלות בפועל הנמוך משיעור זה. במידה והפריקן שנמצא על פי הסקר גבוה מהמינימום שנקבע, החלת הסקר נדחית לינואר של השנה העוקבת. סקר הוצאות ארצי שבוצע לשנת 1999 הצביע על שיעור התייעלות של כ- 6% לעומת סקר קודם של שנת 1997 (עלויות לליטר ועוד חשפעת רכיבי החלב), ומשמעותו התייעלות בפועל חגבוהה מהדמה המינימלית שנקבעה לניכוי (3% לעומת 2%). התחלה נדחתה לכן לתחילת שנת 2001. ניכוי גורם הפריקן כסדרו נמשך במחצית השנה הראשונה של שנת 2000 - בקצב קבוע של 0.5% בכל תחילת רבעון. החל מיולי 2000 הופעלה נורמת רכיבים התואמת את רמת הרכיבים הממוצעת של שנת 1999. השפעת הפעלת הנורמה החדשה היא של 2.4%, ולכן גורם הפריקן תמונה ממחיר המסרה עצמו הותאם לקצה כולל של 2% לשנה מסקר קודם.

ניכוי רפורמה:

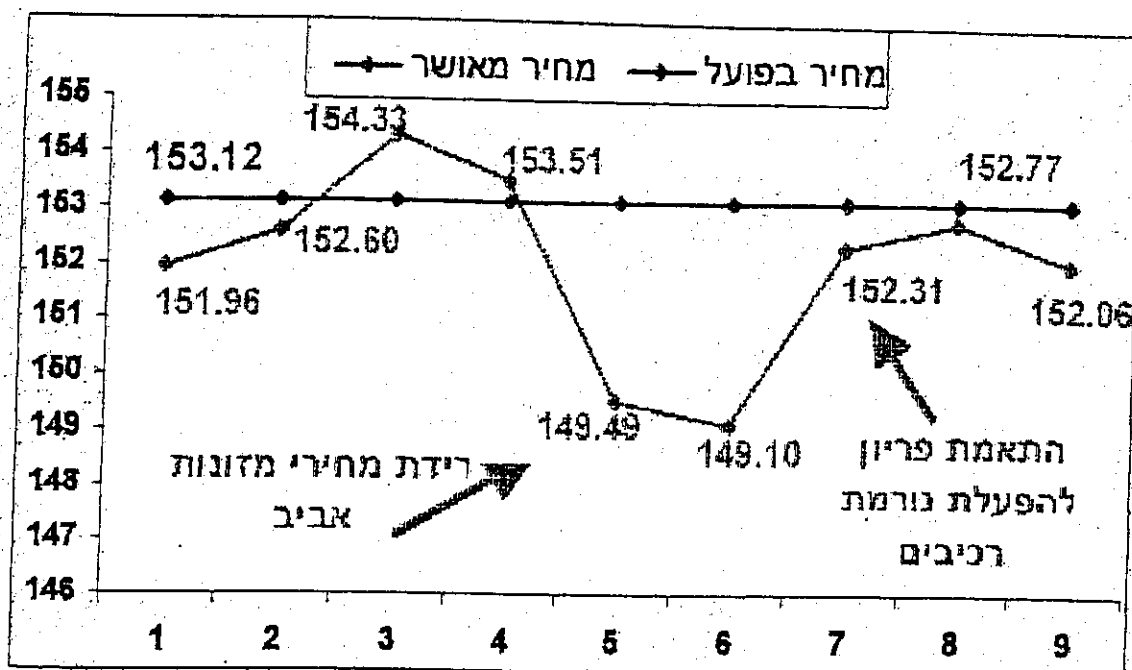
בנוסף, על פי הסכם הרפורמה המקורי, היה צורך לנכות 3 אג' ממחיר המסרה בחודש יולי 2000. ניכוי זה נדחה לשנת 2001, ונזכה עם יתרת ניכוי הרפורמה (7 אג') מתחילת שנת 2001 ועד סוף שנת 2003 בקצב של 0.6 אג' בכל תחילת רבעון. לדחיית הניכוי משמעות רבה בדחיית שחיקת הרווחיות בגין ניכוי הרפורמה.

עדכון רבעוני:

כידוע, מחירי המסרה בפועל מתעדכנים אחת לרבעון, זאת במסדה למנוע תנודות מחירים תדירות. במהלך עניינים רגיל, כל עודף או חוסר במחיר הרבעוני לעומת התחשיבים החדשיים של וואנו רבעון, מתורגם למרכיב זמני במחיר הרבעוני הבא המגשר על פער זה. באופן יוצא מן הכלל, מחירי המסרה בפועל בשנת 1999 היו נמוכים מהעלות המחושבת, זאת כתוצאה מהסכמה לשטח במידת מה את תוספת העלות שנבעה מבצורת 1999. לכן, מחירי שנת 2000 גבוהים מהעלות המחושבת ומההדומים פיצוי על דמת מחירים נמוכה מידי בשנה קודמת.

למעשה, מחיר המטרה בשער המחלבה נשאר בעינו כל השנה ועמד על 153.12 אג"ת. מחיר זה לעומת העלות התושבית ברמה החדשית מתוארים בתרשים הבא: (אג"ת/ליטר).

- האירועים הבולטים מבחינת התפתחות עלות חיצור בשנת 2000 הם:
- 1) לאחר מחירים גבוהים במיוחד של מזונות האביב בשנת 1999, אלו חזרו לרמתם הרגילה בשנת 2000. מחירי גרעיני המספוא ותערובות הבקר לעומת זאת הצביעו על התייקרות של 4.7%, כאשר שתי ההתפתחויות הנוגדות השאירו את ההוצאה למזון ברמה שנתית ממוצעת של השנה הקודמת.
  - 2) במחירי הבשר נמשכה מגמת ירידת המחירים, אם כי בשיעור נמוך משל השנה הקודמת - 8.3%.

התייקרות מחיר המטרה, סל התשומות ותנאי הסחר, מפורטים בלוחות הבאים:

השינוי במחיר המטרה - ממוצע 2000 לעומת 1999

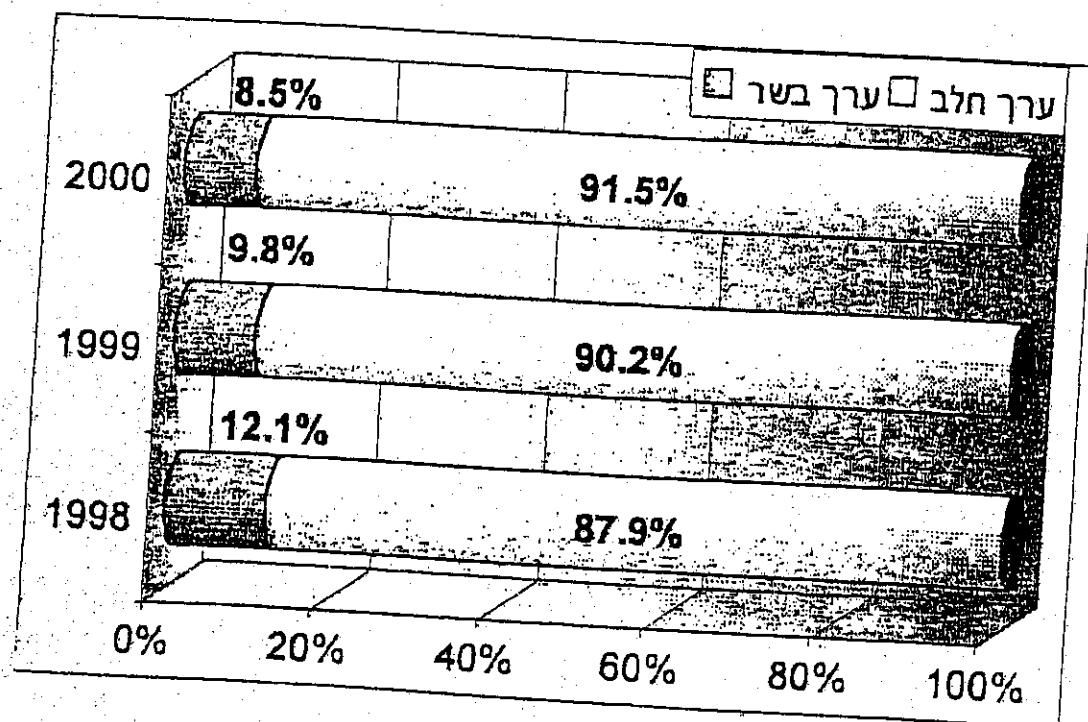
חשינוי - %	2000 אג"ת/ליטר	1999 אג"ת/ליטר	
5.7%	153.12	144.81	מחיר חלב בשער המחלבה
-17.0%	3.26	3.93	דמי שירות מועצת החלב
6.4%	149.86	140.88	המחיר ללא מועצת החלב
-1.9%	3.52	3.59	הובלת חלב
6.6%	146.34	137.29	מחיר חלב בשער המשק

התייקרות סל התשומות והשינוי בתנאי הסחר - אחוזים (על בסיס סקר 1997)

הסעיף	משקל הסעיף בשנת 1999	התייקרות שנת 2000 לעומת 1999	תרומה להתייקרות כללית
מזון	49.6%	0.1%	0.1%
יתר משתנות	14.9%	0.1%	0.0%
סה"כ ביניים	64.5%	3.8%	0.1%
הוצאות עבודה	19.5%		0.7%
סה"כ ביניים	84.0%	3.7%	0.8%
החזר הון	10.2%	4.1%	0.4%
כלליות	5.8%		0.2%
סה"כ הוצ' מיוחדות לפרה	100.0%		1.5%
הכנסה מבשר	9.8%	-8.3%	-0.8%
הכנסה מחלב	90.2%	6.6%	5.9%
סה"כ הכנסות	100.0%		5.1%
תנאי סחר			3.6%

השיפור לעיל בתנאי הסחר נובע במרביתו מפיצוי על מחיר מסרה נמוך מחודש במהלך שנת 1999 - זבועיקר במחציתה השניה. בשנת 1999, חלה הרעה בתנאי הסחר בשיעור של 6% - מסיבה זו וכן מסיבות נוספות.

הירידה המתמשכת במחירי הבשר והחולדות הזכרים, מצמצמים את החלק היחסי בהכנסות הנובע ממכירת בשר פרות יוצאות ועגלים, כפי שמודגם בתרשים להלן:

5. סקר הרווחיות לשנת 1999

כאמור, סקר רווחיות והוצאות יצור נערך לשנת 1999, ועל פי נוהל ההתחשבות שנקבע במסגרת הרפורמה בענף זמן ההלכה הסקר החדש הוא ינואר 2001.

מתוך תוצאות סקר זה ניתן לציין את ההתפתחויות העיקריות בין סקר זה לקודמו שנערך לשנת 1997:

- (1) תנובת החלב לפרה גדלה בשיעור של 1.2% במוצע ארצי - התוספת כולה נובעת מהגדלת התנובה של הפרה במשק המשפחתי בשיעור של 3.5% (כ- 300 ליטר לפרה), כאשר התנובה הממוצעת של הסקטור השיתופי אף קטנה במעט - ירידה של 0.7%.
- (2) בשני הסקטורים נסקרו למעשה יחידות יצור גדולות יותר מאלו של שנת 1997.
- (3) חלה ירידה משמעותית ביחידת היצור הנמדדת, שהיא פרה ועוד העגלה הנלווית. אחוז העגלות ירד במוצע ארצי משיעור של 88% בשנת 1997 עד ל- 77% בשנת 1999.
- (4) בתשומת העבודה חל שינוי משמעותי, כאשר סך ימי העבודה הנמדדים לפרה עלה אמנם, אך התפלגות העבודה בין עבודה שכירה לעצמית השתנה במשק השיתופי לטובת הכפלת מרכיב העבודה השכירה במשק השיתופי.

בלוח להלן מרוכזים המקדמים הכמותיים והאגרוטכניים בהשוואה של שתי שנות הסקר ופירוט סקטוריאלי:

ארצי		משפחתי		שיתופי		
1999	1997	1999	1997	1999	1997	
100%	100.0%	42.4%	42.3%	57.6%	57.7%	יצור חלב - % פרות
100%	100.0%	46.6%	47.6%	53.4%	52.4%	
9,751	9,634	8,864	8,567	10,526	10,601	תנובה לפרה - ליטר שומן - %* חלבון - %*
3.376%	3.316%	3.343%	3.302%	3.402%	3.320%	
3.142%	3.065%	3.143%	3.074%	3.141%	3.049%	
85.9	78.3	47.7	43.7	287	278	מספר פרות למשק יצור חלב למשק - אלף ל
838	754	423	374	3,025	2,947	
8.68	8.26	8.61	8.19	8.73	8.32	י"ע לפרה
31.9%	22.4%	20.2%	19.4%	41.9%	25.0%	
30.6%	33.2%	24.9%	30.8%	35.6%	35.3%	מזה - % שכירה
98.6%	108.9%	98.0%	103.9%	99.1%	111.4%	
77.4%	87.7%	73.9%	88.0%	80.5%	87.4%	יציאת פרות % המלסות % עגלות נלוות %
9.928	10.053	9.551	9.131	10.256	10.724	
1.018	1.044	1.077	1.066	0.974	1.012	סון ח"י לפרה ק"ג ח"י לליטר

הוצאות יצור והתייעלות:
 : ציטו והתייעלות של הרפת הארצית נמדדת בשתי דמות המהותית יחד את גורם הפריון
 הנולל. הרמה הראשונה היא עריכת חשבון הוצאות היצור של שתי שנות הסקר ברמת
 מהירים אחידה של התשומות. הפער בהוצאות היצור לליטר יהיה דומה אחד בחישוב
 ההתייעלות. הרמה השנייה מתקבלת על ידי השוואת תכולת הרכיבים של שומן וחלבון
 בשתי שנות הסקר והשוואת ערכן הכספי.
 עריכת החישובים לעיל, הצביעה כאמור על התייעלות כוללת בשיעור של 6% לתקופה
 של שנתיים, כלומר - 3% לשנה בחלוקה הבאה:

מרכיב הרכיבים	2.4%
הוצאות יצור לליטר חלב	3.6%
סה"כ לשנתיים	6.0%
סה"כ ממוצע לשנה	3.0%

המשמעות המעשית של יישום סקר כ"ל, היא עריכת בסיס תחשיבי חדש בחודש
 ינואר 2001.
 בעת המעבר לבסיס התחשיבי החדש, מדגת ירידת מחיר המטרה בגן שינוי זה, היא
 למעשה של 1% - בהשוואה לבסיס סקר קודם מנוכה בפריון שוטף, שמשמעותם כ-
 1.5 אג"ח לליטר חלב.

התייעלות הסקטורים:
 מחיר המטרה נקבע כידוע על פי ממצאי הסקר ברמה הארצית הממוצעת. שיעור
 ההתייעלות הממוצע שנמצא איננו זהה ביחס לשני הסקטורים, ובכל אחד מהם הוא
 נובע מסיבות אחרות כלהלן:

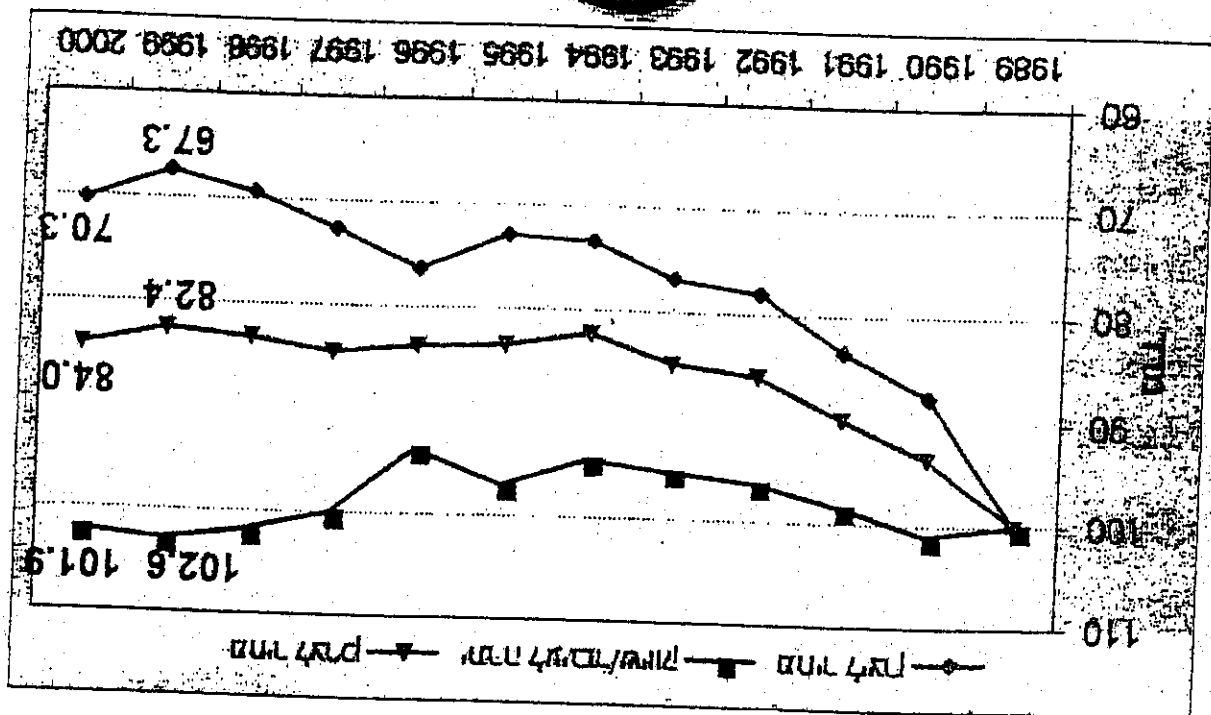
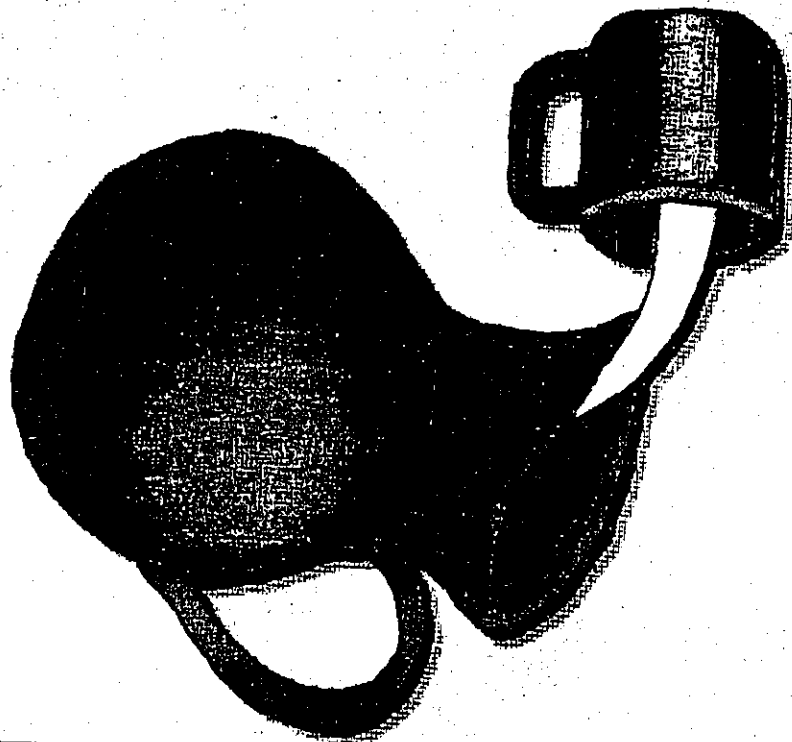
התייעלות ארצית ממוצעת	3.6%	
משק משפחתי	2.9%	בעיקר עקב עלייה בתנובת החלב
משק שיתופי	4.1%	בעיקר עקב תוספת עבודה שכירה

מלכותו של ישראל
בשנת ה'תשס"ח
היום י"ג באדר

1. 2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-2464-2465-2466-2467-2468-2469-2470-2471-2472-2473-2474-2475-2476-2477-2478-2479-2480-2481-2482-2483-2484-2485-2486-2487-2488-2489-2490-2491-2492-2493-2494-2495-2496-2497-2498-2499-2500-2501-2502-2503-2504-2505-2506-2507-2508-2509-2510-2511-2512-2513-2514-2515-2516-2517-2518-2519-2520-2521-2522-2523-2524-2525-2526-2527-2528-2529-2530-2531-2532-2533-2534-2535-2536-2537-2538-2539-2540-2541-2542-2543-2544-2545-2546-2547-2548-2549-2550-2551-2552-2553-2554-2555-2556-2557-2558-2559-2560-2561-2562-2563-2564-2565-2566-2567-2568-2569-2570-2571-2572-2573-2574-2575-2576-2577-2578-2579-2580-2581-2582-2583-2584-2585-2586-2587-2588-2589-2590-2591-2592-2593-2594-2595-2596-2597-2598-2599-2600-2601-2602-2603-2604-2605-2606-2607-2608-2609-2610-2611-2612-2613-2614-2615-2616-2617-2618-2619-2620-2621-2622-2623-2624-2625-2626-2627-2628-2629-2630-2631-2632-2633-2634-2635-2636-2637-2638-2639-2640-2641-2642-2643-2644-2645-2646-2647-2648-2649-2650-2651-2652-2653-2654-2655-2656-2657-2658-2659-2660-2661-2662-2663-2664-2665-2666-2667-2668-2669-2670-2671-2672-2673-2674-2675-2676-2677-2678-2679-2680-2681-2682-2683-2684-2685-2686-2687-2688-2689-2690-2691-2692-2693-2694-2695-2696-2697-2698-2699-2700-2701-2702-2703-2704-2705-2706-2707-2708-2709-2710-2711-2712-2713-2714-2715-2716-2717-2718-2719-2720-2721-2722-2723-2724-2725-2726-2727-2728-2729-2730-2731-2732-2733-2734-2735-2736-2737-2738-2739-2740-2741-2742-2743-2744-2745-2746-2747-2748-2749-2750-2751-2752-2753-2754-2755-2756-2757-2758-2759-2760-2761-2762-2763-2764-2765-2766-2767-2768-2769-2770-2771-2772-2773-2774-2775-2776-2777-2778-2779-2780-2781-2782-2783-2784-2785-2786-2787-2788-2789-2790-2791-2792-2793-2794-2795-2796-2797-2798-2799-2800-2801-2802-2803-2804-2805-2806-2807-2808-2809-2810-2811-2812-2813-2814-2815-2816-2817-2818-2819-2820-2

- 9- LLGLGL

(100 = דולר) מחיר דולר בשנת 1989 הוא 100. המחיר של הדולר בשנת 2000 הוא 101.9. המחיר של הדולר בשנת 1990 הוא 102.6. המחיר של הדולר בשנת 1991 הוא 101.0. המחיר של הדולר בשנת 1992 הוא 100.0. המחיר של הדולר בשנת 1993 הוא 98.0. המחיר של הדולר בשנת 1994 הוא 96.0. המחיר של הדולר בשנת 1995 הוא 94.0. המחיר של הדולר בשנת 1996 הוא 92.0. המחיר של הדולר בשנת 1997 הוא 90.0. המחיר של הדולר בשנת 1998 הוא 88.0. המחיר של הדולר בשנת 1999 הוא 86.0. המחיר של הדולר בשנת 2000 הוא 84.0.

השנה	טו"ח	תפוקת בשר לאפרוחי ק"ג	מכירת אפרוחים מ"ל י"ח -	השנה
1994	217	1.85	117.4	1994
	227	1.88	120.5	1995
0.7%	229	1.91	119.6	1996
2.1%	233	1.98	118.0	1997
5.0%	245	1.97	124.4	1998
10.2%	270	2.00	135.0	1999
10.0%	297	2.00	148.6	2000

תפוקת בשר - 2000 עד 1994 בשנים טו"ח - 94' אל"ף

השנה 94' אל"ף - 2000 עד 1994 בשנים טו"ח - 94' אל"ף
השנה 94' אל"ף - 2000 עד 1994 בשנים טו"ח - 94' אל"ף

השנה	שוק ישראל	שוק חו"ל	השנה
1999	134.6	161.0	1999
2000	148.0	166.9	2000
2000	18.9	26.4	2000
2000	-28.2%	9.9%	2000

השנה 94' אל"ף - 2000 עד 1994 בשנים טו"ח - 94' אל"ף

השנה	2000	1999
2000	219.5	223.2
1999	- 1.6%	

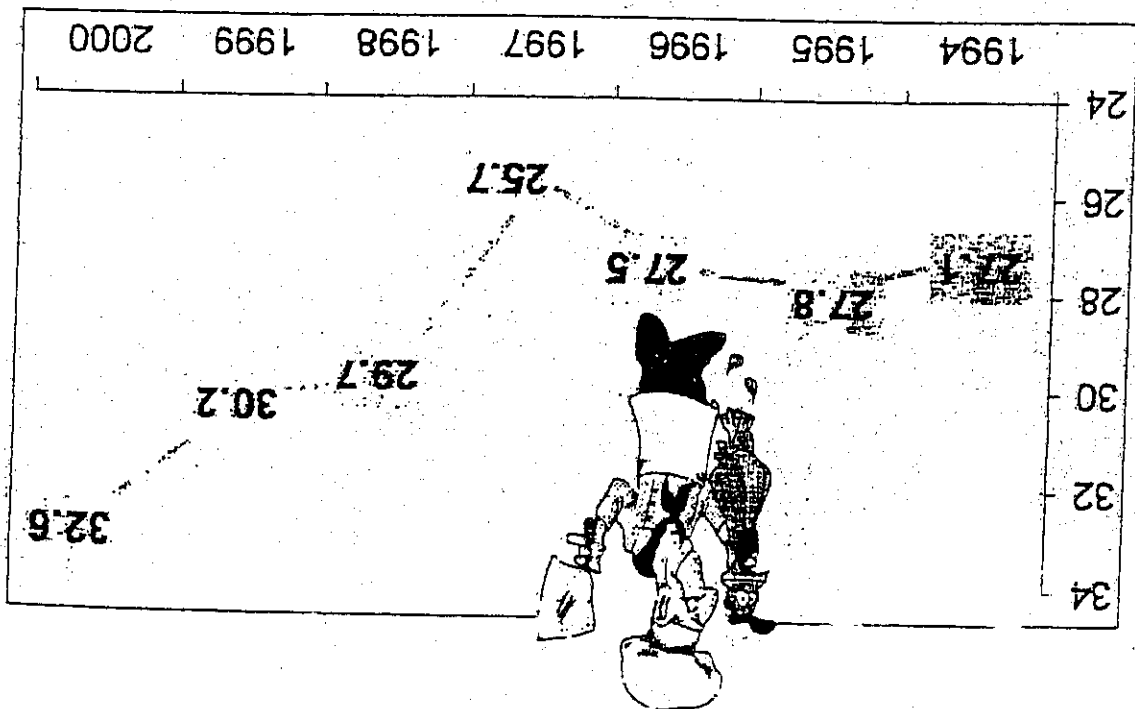
השנה 94' אל"ף - 2000 עד 1994 בשנים טו"ח - 94' אל"ף

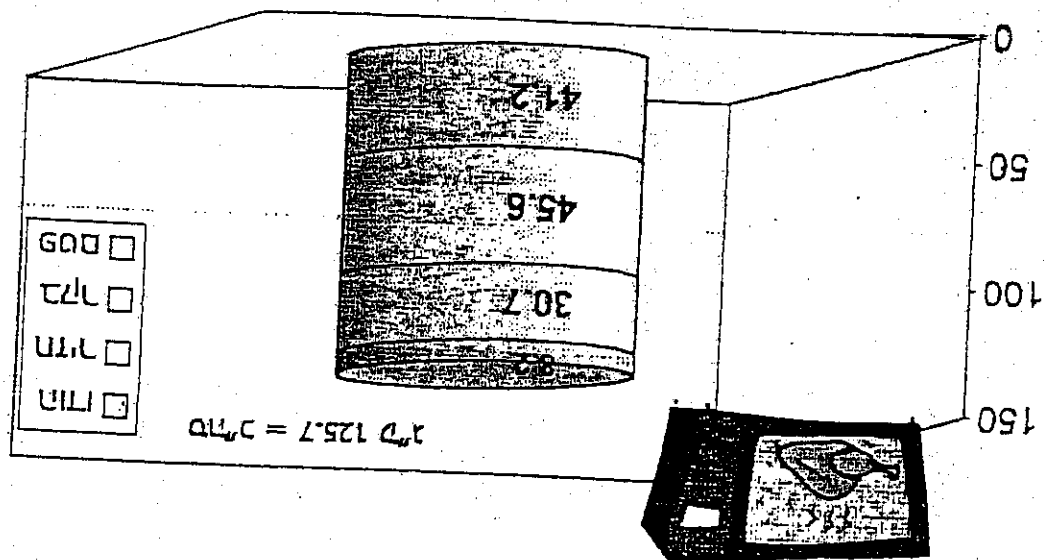

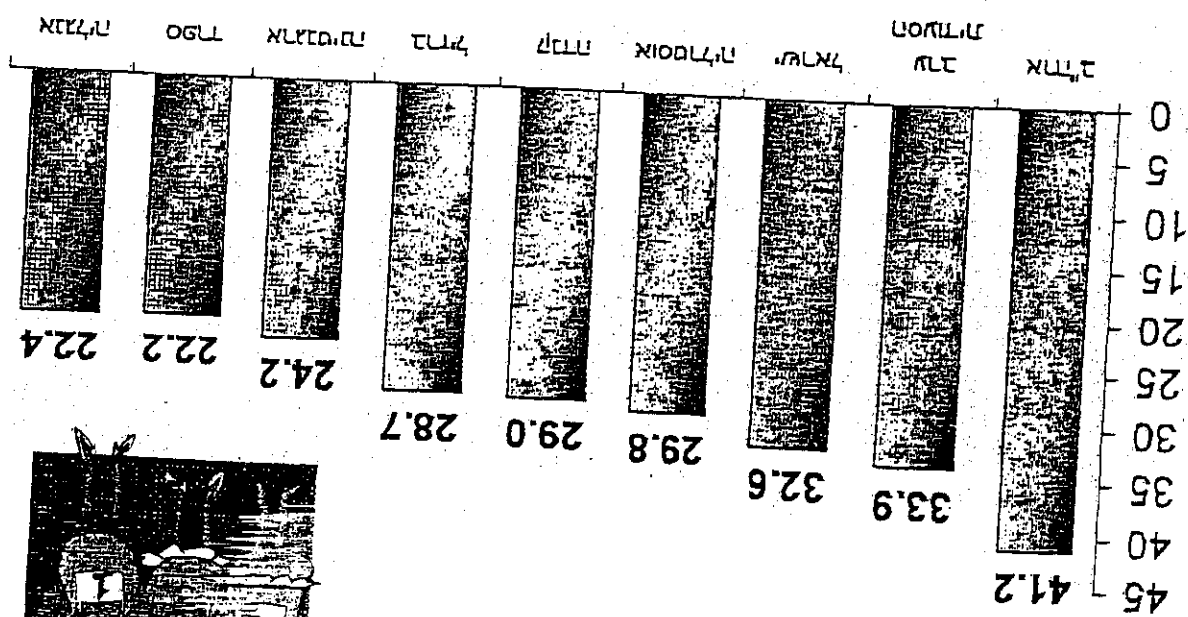
התוצאות של המחקר מראות כי ישנן שתי קבוצות עיקריות של משפחות. קבוצה אחת, המכונה "משפחות מסורתיות", מורכבת ממשפחות שיש להן מסורת של עבודה חקלאית או מסורת של עבודה במפעלים. קבוצה שנייה, המכונה "משפחות חדשות", מורכבת ממשפחות שיש להן מסורת של עבודה במפעלים או מסורת של עבודה חקלאית. המחקר מראה כי ישנן הבדלים משמעותיים בין שתי קבוצות אלו.

המחקר מראה כי ישנן הבדלים משמעותיים בין שתי קבוצות אלו. קבוצת המשפחות המסורתיות מורכבת ממשפחות שיש להן מסורת של עבודה חקלאית או מסורת של עבודה במפעלים. קבוצת המשפחות החדשות מורכבת ממשפחות שיש להן מסורת של עבודה במפעלים או מסורת של עבודה חקלאית. המחקר מראה כי ישנן הבדלים משמעותיים בין שתי קבוצות אלו.

2000 TITAN - 2777N - 2777N - 2777N

ALLI EAL ALL GEGAL - 2,5

(הערה: נתונים אלה מבוססים על נתונים שנאספו עד סוף שנת 1999)
 נתונים אלה מבוססים על נתונים שנאספו עד סוף שנת 1999.
 נתונים אלה מבוססים על נתונים שנאספו עד סוף שנת 1999.
 נתונים אלה מבוססים על נתונים שנאספו עד סוף שנת 1999.
 נתונים אלה מבוססים על נתונים שנאספו עד סוף שנת 1999.

השנה	2000	1999
6.8%	4.38	4.10
1.8%	4.00	3.93
4.3%	4.19	4.01
ה"ח		

נתונים אלה מבוססים על נתונים שנאספו עד סוף שנת 1999.
 נתונים אלה מבוססים על נתונים שנאספו עד סוף שנת 1999.

נתונים אלה מבוססים על נתונים שנאספו עד סוף שנת 1999.
 נתונים אלה מבוססים על נתונים שנאספו עד סוף שנת 1999.
 נתונים אלה מבוססים על נתונים שנאספו עד סוף שנת 1999.
 נתונים אלה מבוססים על נתונים שנאספו עד סוף שנת 1999.
 נתונים אלה מבוססים על נתונים שנאספו עד סוף שנת 1999.

4. נתונים על תוצאות הבחירות

השנה	2000	1999	2000	1999	2000	1999
32.7	16.4	8.2	12.5	22.4		
12.7	2.2	5.0	6.4	4.2		
18.2	19.5	15.6	27.0	45.6		
2.0	43.5	57.3	37.2	24.4		
65.6	81.6	86.1	83.1	96.6		
49.8%	20.1%	9.5%	15.0%	23.2%		

[illegible]

ԵՄԻՆ ԵԶՈՐԸ ՄԵԼԱՆ Հ- 9%Վ:
 ԱՄԵՐԱ ՀԶԱՅԱՐԱՆ ՄԱՐԿԱՆԵՐԻՆ՝ ՆՈՒ ԸՆԴԱՆ ՄԱՐԿԱՆԵՐԱՆ ՄԵՐՈՒԿԱՆ ԱՋ ԵՎ ՄԱՐԿԱՆԵՐ
 ՄԱՐԿԱՆ՝ ԿԱՐԴԱ ՀՋ ԱՐԵՆ ԵՄԵՐԱ ՍՈՒՆ ՀԱՅԵՐԱ ԱՄԵՐԱ ՀԱՐԴ ՍՈՒ ՄԵԼԱՆ ՀԵՐԱ ԱՐԵՐԱ
 ՄԵԼԱՆ ԵՄԵՐԱ ԱՋ ՄԵՐԱ ՍՈՒՆ ԵՄԵՐԱ - ՄԵՐԱՆ ՆՈՒ ՀՋԱՆ ՍՈՒՆ ՄԱՐԿԱՆԵՐ ՀԱՐԴ ԵՄԵՐԱ:

5. ACQUA DEL MONTE DI

התוצאות מוצגות בטבלה להלן. המספרים הם בערכם המלא, ללא תיקון. המספרים הם בערכם המלא, ללא תיקון. המספרים הם בערכם המלא, ללא תיקון.

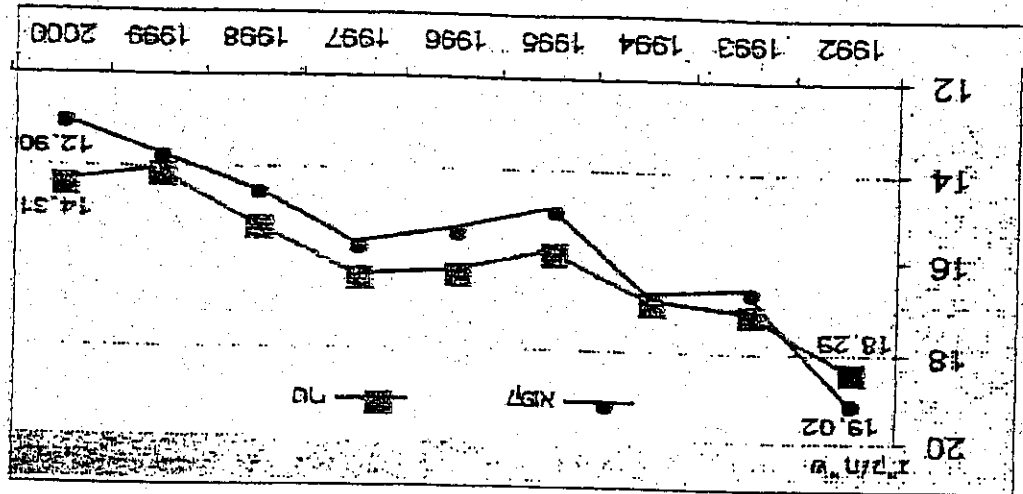
התוצאות	4.7%
התוצאות	3.3%
התוצאות	5.8%
התוצאות	11.1%
התוצאות	33.5%
התוצאות	0.0%

התוצאות מוצגות בטבלה להלן. המספרים הם בערכם המלא, ללא תיקון. המספרים הם בערכם המלא, ללא תיקון. המספרים הם בערכם המלא, ללא תיקון.

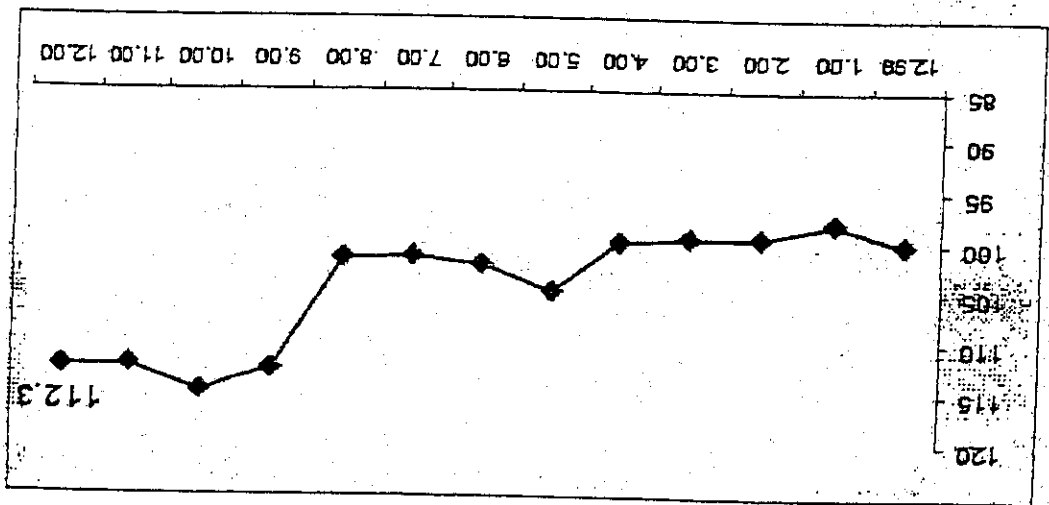
התוצאות	2000	1999	1.9%
התוצאות	2,093	2,053	1.3%
התוצאות	972	960	11.1%
התוצאות	630	567	3.2%
התוצאות	3,695	3,580	-6.2%
התוצאות	310	330	2.4%
התוצאות	4,004	3,910	-7.2%
התוצאות	191	206	-3.7%
התוצאות	340	353	1.5%
התוצאות	4,536	4,470	2.2%
התוצאות	353	346	1.5%
התוצאות	4,889	4,815	התוצאות בשכר השוק

התוצאות מוצגות בטבלה להלן. המספרים הם בערכם המלא, ללא תיקון. המספרים הם בערכם המלא, ללא תיקון. המספרים הם בערכם המלא, ללא תיקון.

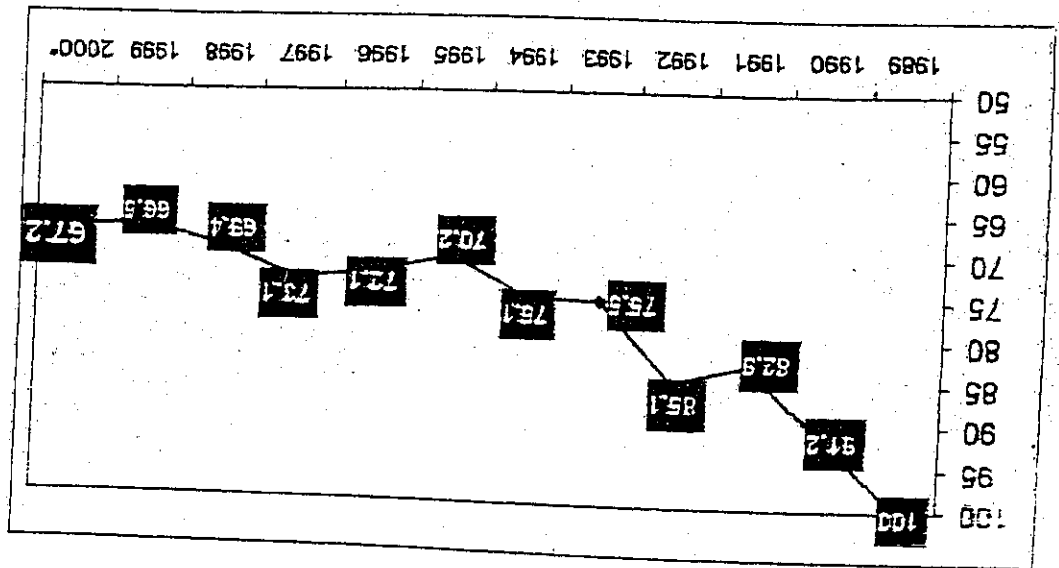

התוצאות הכלכליות של שנת 1997

100 = 12/99: 2000 תוצאות כלכליות

תוצאות כלכליות: 1997 תוצאות כלכליות

הממשלה תהיה אחראית על כל המוצגים בלוח 1-7 של שנת 1999
לפי המידע המוצג בלוח 1 של שנת 1999

הממשלה תהיה אחראית על כל המוצגים בלוח 1-7 של שנת 1999
לפי המידע המוצג בלוח 1 של שנת 1999

1999	1997	1997
1,671	1,630	1,630
1,630	1,368	1,368
1,100	1,100	1,100
268	268	268
97	97	97

הממשלה תהיה אחראית על כל המוצגים בלוח 1-7 של שנת 1999
לפי המידע המוצג בלוח 1 של שנת 1999

2. המידע הכללי

הממשלה תהיה אחראית על כל המוצגים בלוח 1-7 של שנת 1999
לפי המידע המוצג בלוח 1 של שנת 1999

1. המידע הכללי

5. המידע הכללי

[illegible][illegible]

7 በሀገሪቱ ረዕሰ ጠቅላይ ጸሐፊ

[illegible]

24.1	ח"א - מפרט לביטוי חלקי
78.3	מפרט מילי עליון ח"א
1.7	מפרט מילי עליון ח"א
66.5	מפרט מילי ח"א
10.1	מפרט מילי ח"א

ԱՐԿԱՆ ԱՍՏԻՐԱՆ ԶՆ ԷՄԱ ԱՄԼԵՄ ԱՆ Ե. ՁԵԼՈՒՄ ՈՐԷ ԱՆ ԸՇՍՈՐԷ: ԱՆ, ԱՆ

[illegible]

ԵՍՏՈՒ ՀԸ՝ ՄԱՏԵՐԱՆ ՄԱՐԸ ԱՅ ԵՄ ՄԱՐԸ ՄԱՆ ԵՀԱԳԻ:
 ՄԱՐԸ ՀԱՐԱՆ ՄԱՏԵՐԱՆ ՄԱՆ ՄԱՆ ԵՍՏՈՒ ՄԱՐԸ ՄԱՏԵՐԱՆ ԵՀ ՄԱՆ:

22.18	המחיר של המוצר
5.00	המחיר של המוצר
27.18	המחיר של המוצר
0.70	המחיר של המוצר
0.92	המחיר של המוצר
28.80	המחיר של המוצר

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆՏՐԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ:

17.28.8	1988.08.17
17.27.7	1987.07.17

מספר האוכלוסין	אחוז מהאוכלוסין	מספר האוכלוסין	אחוז מהאוכלוסין
תחת 1000	39.6%	42.0%	10.99
1000 - 1499	11.9%	12.6%	3.30
1500 - 1999	4.3%	4.6%	1.19
2000 - 2499	55.8%	59.2%	15.48
2500 - 2999	25.1%	26.7%	6.98
3000 - 3499	2.2%	2.3%	0.61
3500 - 3999	11.1%	11.8%	3.08
4000 - 4499	94.2%	100.0%	26.14
4500 - 4999	3.3%		0.92
5000 - 5499	1.4%		0.40
5500 - 5999	1.0%		0.28
6000 - 6499	100.0%		27.74

לשנת 2000, מספר האוכלוסין הנמצא בתחת 1000:

500	תחת 1000
146	1000 - 1499
10%	1500 - 1999
0.19	2000 - 2499

לשנת 2000, מספר האוכלוסין הנמצא בתחת 1000:

לשנת 2000, מספר האוכלוסין הנמצא בתחת 1000: 0.19%
 לשנת 2000, מספר האוכלוסין הנמצא בתחת 1000: 10%
 לשנת 2000, מספר האוכלוסין הנמצא בתחת 1000: 146
 לשנת 2000, מספר האוכלוסין הנמצא בתחת 1000: 500

הנתונים - נתונים מכלכלה ממשלתית, 1994-1995, 1996-1997
 מכלכלה ממשלתית, 1994-1995, 1996-1997
 מכלכלה ממשלתית, 1994-1995, 1996-1997
 מכלכלה ממשלתית, 1994-1995, 1996-1997

מכלכלה ממשלתית, 1994-1995, 1996-1997
 מכלכלה ממשלתית, 1994-1995, 1996-1997
 מכלכלה ממשלתית, 1994-1995, 1996-1997
 מכלכלה ממשלתית, 1994-1995, 1996-1997

מכלכלה ממשלתית

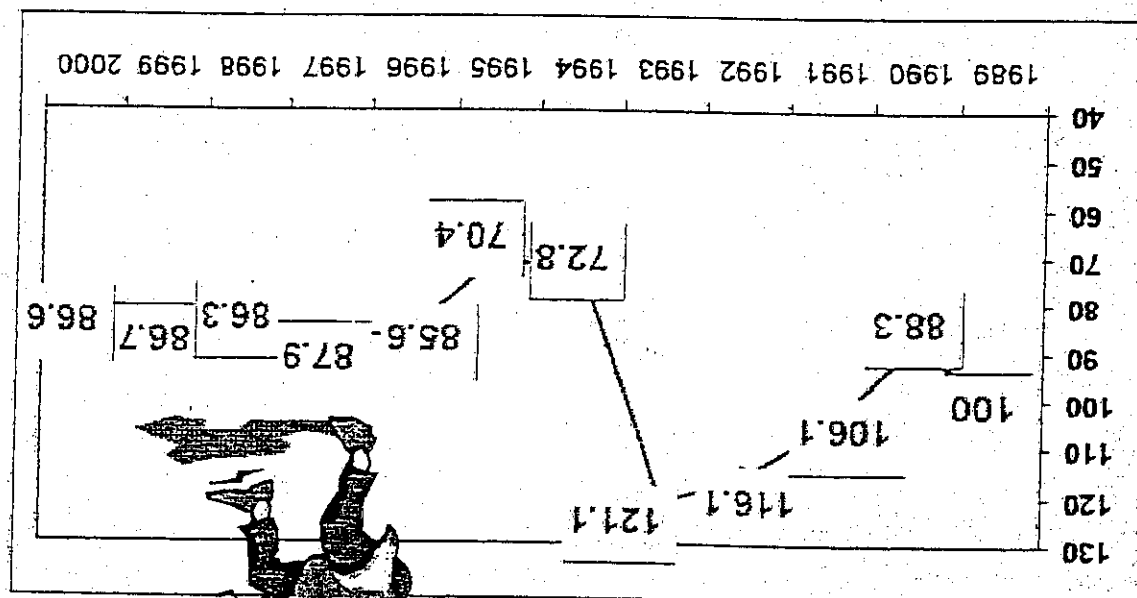
10.8%		השנים
6.7	7.5	מכלכלה ממשלתית, 1994-1995
15.5	15.0	מכלכלה ממשלתית, 1996-1997
22.2	22.5	מכלכלה ממשלתית, 1994-1995
5.0	4.7	מכלכלה ממשלתית, 1996-1997
1.6	1.5	מכלכלה ממשלתית, 1994-1995
28.8	28.7	מכלכלה ממשלתית, 1996-1997
2000	1999	

מכלכלה ממשלתית, 1994-1995, 1996-1997
 מכלכלה ממשלתית, 1994-1995, 1996-1997
 מכלכלה ממשלתית, 1994-1995, 1996-1997
 מכלכלה ממשלתית, 1994-1995, 1996-1997

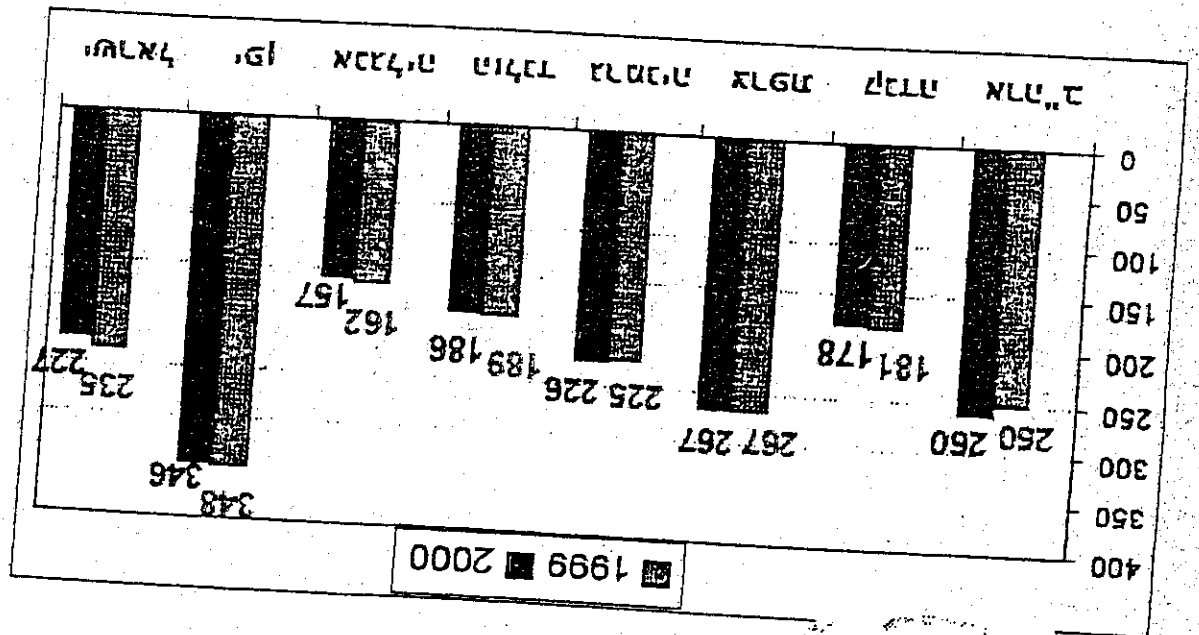
מכלכלה ממשלתית

ԱԳԿ՝ ՍՈՑ ԴՈՒՄԱՆ ԵՒՐԱԾԱՅ ԵՄԻՆԻԱՆ ԱԼԻ ՀԿԻՆ (ԸՈՒ ՈՒ ԵՐՈՇԻԱՆ ՍԱՌԱՄ)՝
ՌԵՍԱՆ ԼԵՍ ԵՒՐԱՄԱ ԵՐԻՇԿԱՆ ԿԵՐՁ ԻՐԱՄԱ ԵՄԻՆԻԱՆ ՀԱՅՈՒՄԱՆ ԵՒՐԱՆ ՁԵ ԴՈՒՄԱՆ

צד 4.

6861: 4021 ELAND LINDEN NU BURGHEMUS ELANDER AQ BURGHEMUS ELAND LINDEN LINDEN

המספרים המוצגים בתמונה הם מספרים מקוריים, כפי שהם נרשמו במסמכים הרשמיים. אין להשתמש בתמונה לצורכי פרסום או שיווק. כל הזכויות שמורות.

[illegible]

ԱՐԱՆ ԱՐԱՆԻ ԵՐԱՆԻ ԱՆ ԱՆ Ե-ՊՈՒ ԵՐԱՆԻ
ԱՐԱՆ ԱՐԱՆ ԱՐԱՆ ԱՆ ԵՐԱՆԻ ԵՐԱՆԻ ԱՆ ԱՆ ԵՐԱՆԻ (ԱՆ ԵՐԱՆԻ ԱՐԱՆԻ)

שנה	מחיר	מחיר	מחיר	מחיר	מחיר
1998	115,753	10.5	11,024	12,505	2000
1999	121,599	10.1	12,013		
2000	127,546	10.2			

ԵԿԵԿԷ:

AG 6. UNILITHO ALUMIN' COME ETAL UNILITHO TACIA UNILITHO UNILITHO UNILITHO

URUGUAY.

[illegible]

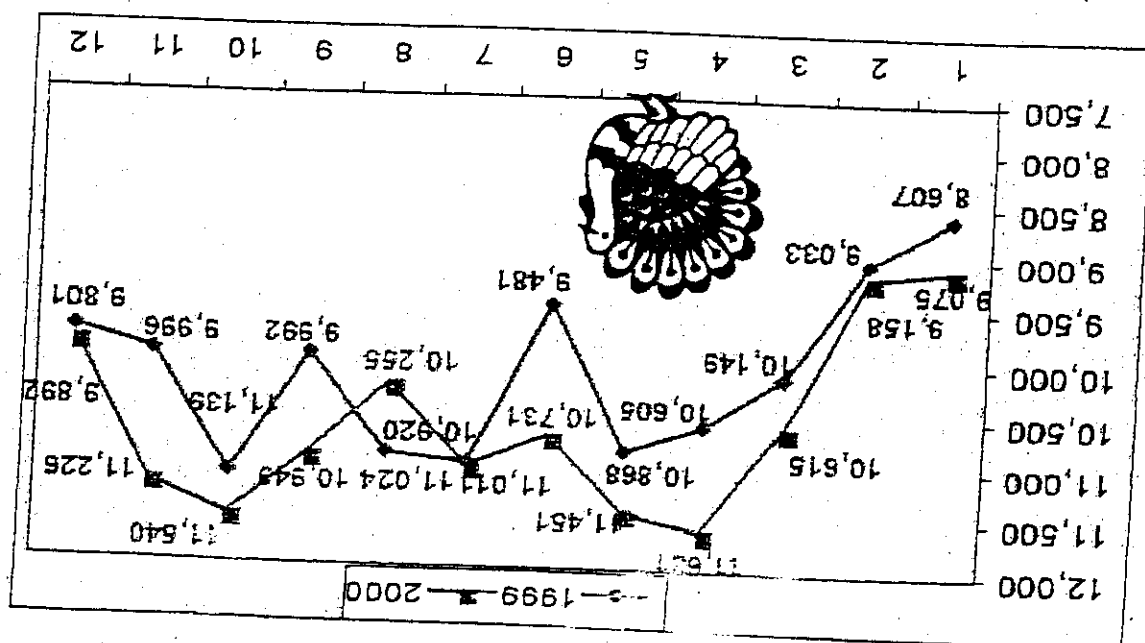
ՀԱՌԱՈՒՄ ԱՆՍԼՈՒՄ ԵՐԱՆԱ ՄԻՋԵԼ ԱՅ ՍՈՑ ԱՆՅ 96Ք1 - ԱՆՈՒ ՍԼԱՎՈ ԵՄԻՉՈՒՐ
 ՍԵՐՈՒՄԱՆ ԱՆ - ԱՅՅՈՒ ԱՆՈՒ ԵՐԱՆԱ ԱՆՍԼՈՒ ՍԵՐԱԼ ՀՈՏԼԱՆ ՍՈՒՄ՝ ԱՆՈՒ ԱՅ
 ԱՆՍԼԱՎՈ ՍՈՒ ԵՐԱՆԱ ԱՆՍԼՈՒ ՍԵՐԱԼ ԱՅ ԱՆՈՒ 6661 ԱՆՈՒ ՀԱՌԱՆ ՇԼԻՑ Հ- 966
 ԵՐԱՆԱ ԱՅ ՇԼԻՑ Հ- 965 ՀԱՌԱՆ ԱՆՈՒ 6661՝ ԵՐԱՆԱ ՍՈՒ ԱՅ՝ ԱՆՈՒ ԱՅ ԱՆՈՒ
 ԱՅ ԵՐԱՆԱ ԱՆՈՒՐ՝ ԵՐԱՆԱ ԱՆՍԼՈՒ ՍՈՒ ԱՅ ԱՆՈՒ ՍԵՐԱՆԱ ԵՐԱՆԱ 0002՝ ԱՆՈՒ
 ԱՆՈՒՐ
 05:05՝ ՀԱՌԱՆ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ՀԱՌԱՆ ԱՅ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ
 ԱՆՈՒՐ ԵՐԱՆԱ ԱՆՍԼՈՒ ՍՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ
 ԱՆՈՒՐ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ ԱՆՈՒ

1. ALL

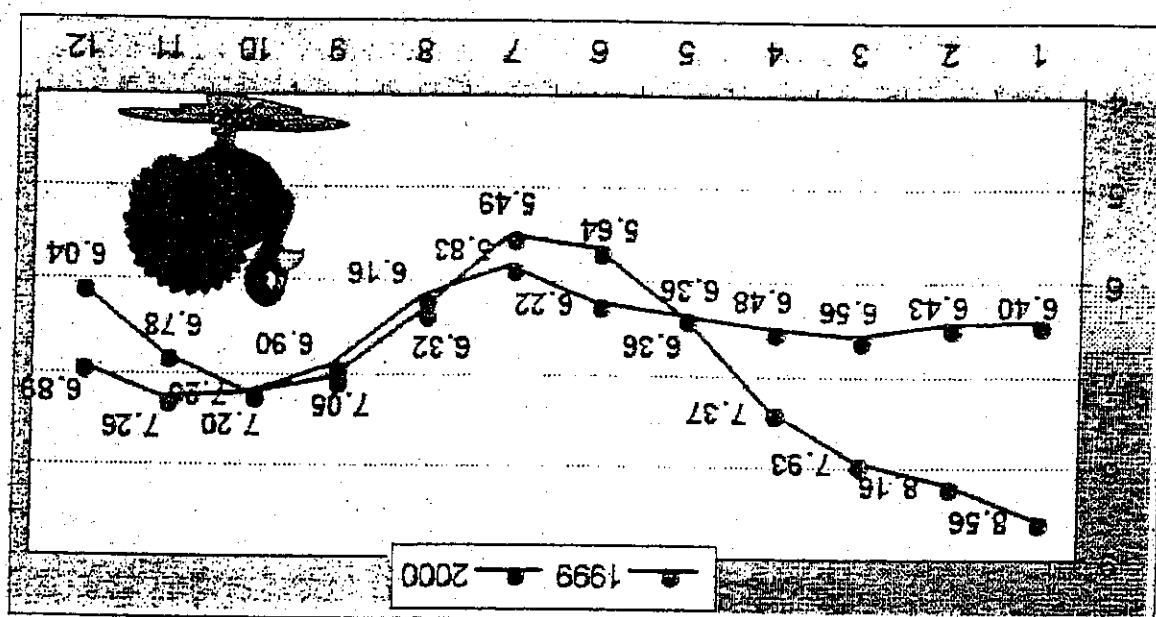
9. FAL 111110

[illegible]

אם אתם רוצים להצטרף לרשימת החדשות שלנו, אנא מלאו את הפרטים הבאים:

(NGL 011 10)
 THESE ARE THE ONLY COPIES OF THE ORIGINALS AS OF THE DATE OF THE REPORT.

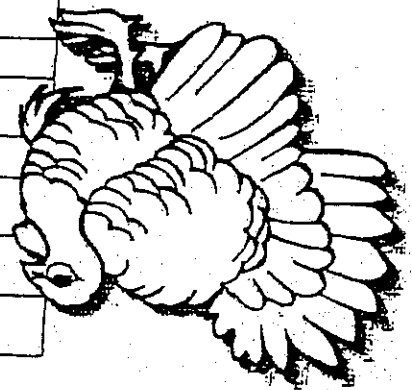
[illegible]

6661 1-0007
 ԽԱՐԱԾ ՀԱՅՔԻ ԱՆՈՒ ՈՒ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՄԱՍԻՆԻ ՄԱՍԻՆԻ ԱՅՔ ԱՅ ՄԱՍԻՆԻ ԵՐԵՎԱՆ
 ԵՐԵՎԱՆ ՈՒ՝ ԵՐԵՎԱՆ ՄԱՍԻՆԻ ՄԱՍ ՀԱՅՔԻ ՄԱՍԻՆ ԱՅՔ ԱՅ ՄԱՍԻՆԻ ԱՅ ՄԱՍԻՆԻ՝
 ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ-ՄԱՍԻՆԻ՝ ԱՅՔ ԱՅՔ ՄԱՍԻՆԻ ԵՐԵՎԱՆ ՄԱՍԻՆԻ՝
 ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ՄԱՍԻՆԻՆԻ - ՄԱՍԻՆ ԵՐԵՎԱՆ 0007 - ՀԱՅՔ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՄԱՍԻՆԻ
 ԵՐԵՎԱՆ ԱՅՔ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ԱՅՔ ԵՐԵՎԱՆ ԱՅՔ՝ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԱՅՔ՝ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ՄԱՍԻՆԻՆԻ ԱՅՔ՝ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ԱՅ ՄԱՍԻՆԻ՝
 ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ՝ ԱՅՔ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ՀԱՅՔ ԱՅՔ ԵՐԵՎԱՆ - ԵՐԵՎԱՆ ՀԱՅՔԻՆԻ՝
 ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ (ԵՐԵՎԱՆ ԱՅ ՄԱՍԻՆԻ) ԵՐԵՎԱՆ ԱՅ ՄԱՍԻՆԻ

[illegible]

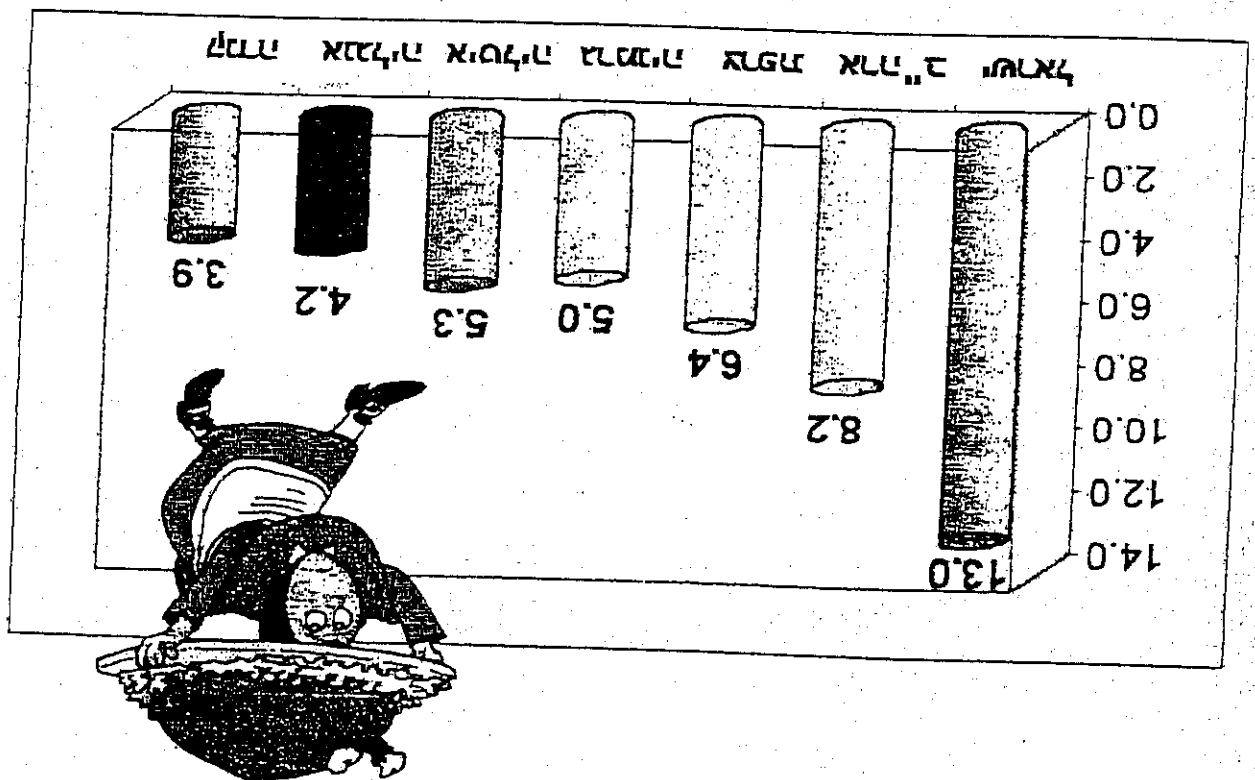
2000	1999	1998	
5.108	5.158	5.273	מסד נתונים
4.240	4.281	4.377	83%
4.095	3.887	4.032	מחירי שוק
0.145	0.394	0.345	א.מ.ר

ԱՌԱՅԱՆ ԵՐԱՆ ԱՐՁԱՑ: ԵԴ/Ը
 ԱՌԱՅԱՆ ՀԱՄԱՆ ՈՒ ԱՐՁԱՑԱՆ ԱՐՁԱՑԱՆ ԵՐԱՆ ՀԱՄԱՆ ԱՅ ԱՐՁԱՑ ԵՐԱՆ ԱՐՁԱՑ
 ԱՌԱՅԱՆ ԱՐՁԱՑ ՀԱՄԱՆ ՈՒ ԱՐՁԱՑԱՆ ԵՐԱՆ ԱՅ ԱՐՁԱՑ ԵՐԱՆ ԱՐՁԱՑ
 ԵՐԱՆ ԱՐՁԱՑ
 ԱՌԱՅԱՆ ԵՐԱՆ ԱՐՁԱՑ ԵՐԱՆ ՈՒ ԱՐՁԱՑ ԱՐՁԱՑԱՆ ԱՐՁԱՑԱՆ ԵՐԱՆ ԱՐՁԱՑ
 ԵՐԱՆ ԱՐՁԱՑ ԱՐՁԱՑ ԱՐՁԱՑ ԱՐՁԱՑ ԱՐՁԱՑ ԱՐՁԱՑ ԱՐՁԱՑ ԱՐՁԱՑ ԱՐՁԱՑ

המדינה עם המספר הגבוה ביותר של סיגרים היא גרמניה (13.0). המדינה עם המספר הנמוך ביותר של סיגרים היא אנגליה (3.9).

המחיר הממוצע של המוצרים הנמכרים בשנת 2000 היה 64,287 שקלים, לעומת 19,088 שקלים בשנת 1999. עלייה זו של 235% נובעת בעיקרה מהעלייה במחירי המוצרים הנמכרים בשנת 2000, בעוד שהמחירים בשנת 1999 נשארו יציבים. העלייה במחירים נובעת בעיקרה מהעלייה במחירי המוצרים הנמכרים בשנת 2000, בעוד שהמחירים בשנת 1999 נשארו יציבים.

שנה	מחיר ממוצע	מחיר ממוצע	מחיר ממוצע	מחיר ממוצע	מחיר ממוצע
2000	64,287	5,974	58,313	52,416	-
1999	19,088	18,423	665	20,599	17,628
	המחיר הממוצע	המחיר הממוצע	המחיר הממוצע	המחיר הממוצע	המחיר הממוצע
	לשנת	לשנת	לשנת	לשנת	לשנת
	2000	1999	2000	1999	2000

המחיר הממוצע של המוצרים הנמכרים בשנת 2000 היה 64,287 שקלים, לעומת 19,088 שקלים בשנת 1999.

המחיר הממוצע של המוצרים הנמכרים בשנת 2000 היה 64,287 שקלים, לעומת 19,088 שקלים בשנת 1999.

המחיר הממוצע של המוצרים הנמכרים בשנת 2000 היה 64,287 שקלים, לעומת 19,088 שקלים בשנת 1999. העלייה במחירים נובעת בעיקרה מהעלייה במחירי המוצרים הנמכרים בשנת 2000, בעוד שהמחירים בשנת 1999 נשארו יציבים.

מחיר ממוצע	35,508
מחיר ממוצע	10,978
מחיר ממוצע	50,991
מחיר ממוצע	97,477
מחיר ממוצע	52,416
מחיר ממוצע	17,628
מחיר ממוצע	20,599
מחיר ממוצע	665
מחיר ממוצע	18,423
מחיר ממוצע	5,974
מחיר ממוצע	58,313
מחיר ממוצע	64,287

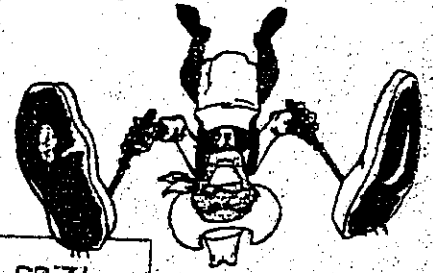
המחיר הממוצע של המוצרים הנמכרים בשנת 2000 היה 64,287 שקלים, לעומת 19,088 שקלים בשנת 1999.

המחיר הממוצע של המוצרים הנמכרים בשנת 2000 היה 64,287 שקלים, לעומת 19,088 שקלים בשנת 1999. העלייה במחירים נובעת בעיקרה מהעלייה במחירי המוצרים הנמכרים בשנת 2000, בעוד שהמחירים בשנת 1999 נשארו יציבים.

המחיר הממוצע של המוצרים הנמכרים בשנת 2000 היה 64,287 שקלים, לעומת 19,088 שקלים בשנת 1999. העלייה במחירים נובעת בעיקרה מהעלייה במחירי המוצרים הנמכרים בשנת 2000, בעוד שהמחירים בשנת 1999 נשארו יציבים. המחיר הממוצע של המוצרים הנמכרים בשנת 2000 היה 64,287 שקלים, לעומת 19,088 שקלים בשנת 1999. העלייה במחירים נובעת בעיקרה מהעלייה במחירי המוצרים הנמכרים בשנת 2000, בעוד שהמחירים בשנת 1999 נשארו יציבים.

המחיר הממוצע של המוצרים הנמכרים בשנת 2000 היה 64,287 שקלים, לעומת 19,088 שקלים בשנת 1999.

המחיר הממוצע של המוצרים הנמכרים בשנת 2000 היה 64,287 שקלים, לעומת 19,088 שקלים בשנת 1999.

1999	2000	
66,850	75,535	תוספות מסיבות מקומיות
36,766	41,544	55% - תוספת ראשונית
31,251	35,313	85% - (אשר לא) - תוספת שנייה
45,300	45,000	באופן קפוא - אין איל
76,551	80,313	תוספות מקומיות
12.35	12.75	ג"ל - ש"ל - ש"ל

לפיכך עם שנת 2000 תהיה תוספת מקומית של 12.75% על התוספת המקומית של 12.35% שנת 1999. תוספת מקומית של 12.75% על התוספת המקומית של 12.35% שנת 1999. תוספת מקומית של 12.75% על התוספת המקומית של 12.35% שנת 1999.

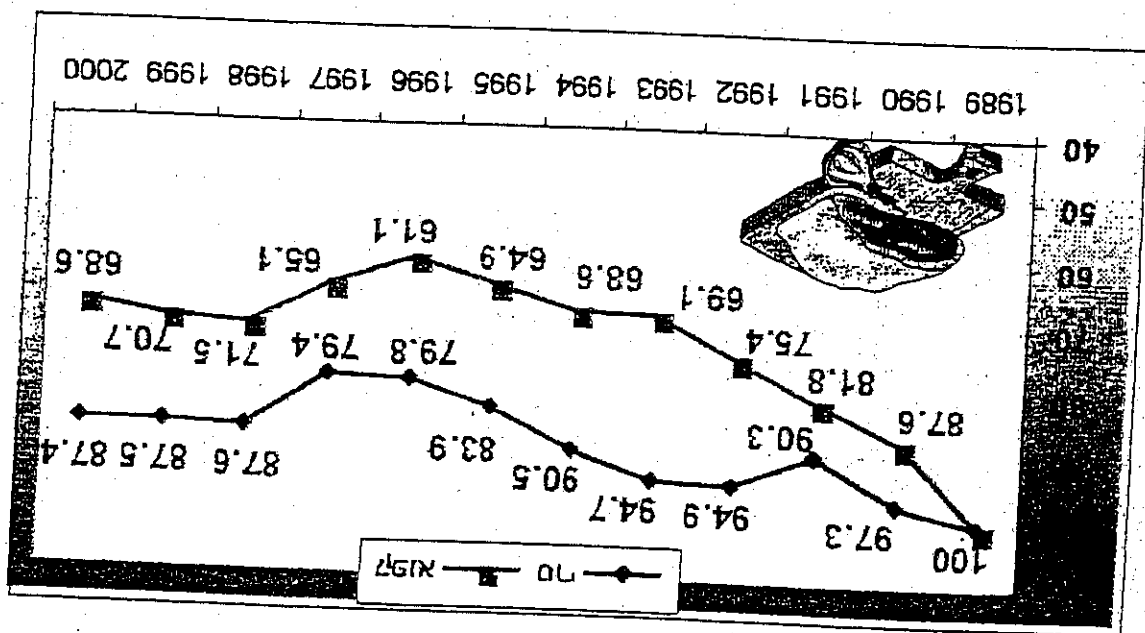
תוספת מקומית של 12.75% על התוספת המקומית של 12.35% שנת 1999. תוספת מקומית של 12.75% על התוספת המקומית של 12.35% שנת 1999. תוספת מקומית של 12.75% על התוספת המקומית של 12.35% שנת 1999.

תוספת מקומית	75,535	תוספת מקומית
תוספת מקומית	26,337	תוספת מקומית
תוספת מקומית	101,872	תוספת מקומית
תוספת מקומית	16,196	תוספת מקומית
תוספת מקומית	11,794	תוספת מקומית
תוספת מקומית	23,587	תוספת מקומית
תוספת מקומית	366	תוספת מקומית
תוספת מקומית	8,235	תוספת מקומית
תוספת מקומית	21,730	תוספת מקומית
תוספת מקומית	10,340	תוספת מקומית
תוספת מקומית	23,290	תוספת מקומית
תוספת מקומית	38,220	תוספת מקומית
תוספת מקומית	78,000	תוספת מקומית
תוספת מקומית		תוספת מקומית

לפיכך עם שנת 2000 תהיה תוספת מקומית של 12.75% על התוספת המקומית של 12.35% שנת 1999. תוספת מקומית של 12.75% על התוספת המקומית של 12.35% שנת 1999. תוספת מקומית של 12.75% על התוספת המקומית של 12.35% שנת 1999.

2.8% (2.8%)
 3.2% - 3.7%
 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000
 20% - 25%
 3% - 3.5%
 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000
 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000

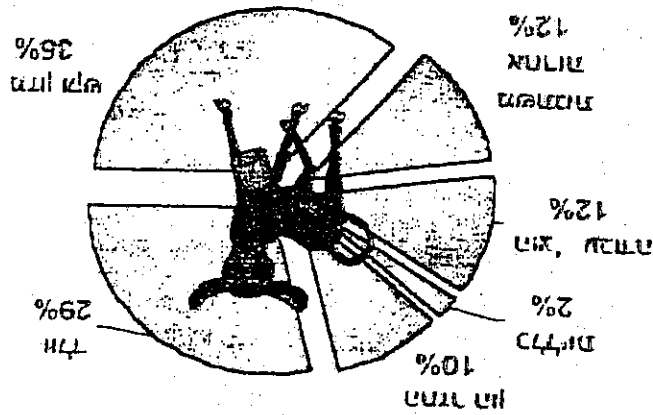
2. תוצאות המחקר

(100=1989): תוצאות המחקר

12.5%
 30%
 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000
 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000
 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000
 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000

לפי ממצאי המחקר, ישנן שתי קבוצות עיקריות של משתתפים. קבוצה אחת, המונה 36%, היא קבוצת ה"משק" (המקצוענים) וקבוצה שנייה, המונה 29%, היא קבוצת ה"חברות" (החברות). שתי קבוצות אלו הן קבוצות מרכזיות במחקר, וישנן קבוצות נוספות, כגון קבוצת ה"משק" (המקצוענים) וקבוצת ה"חברות" (החברות).

הנתונים להלן הם נתונים שנאספו בשנת 2000 על ידי משרד העבודה והרווחה.

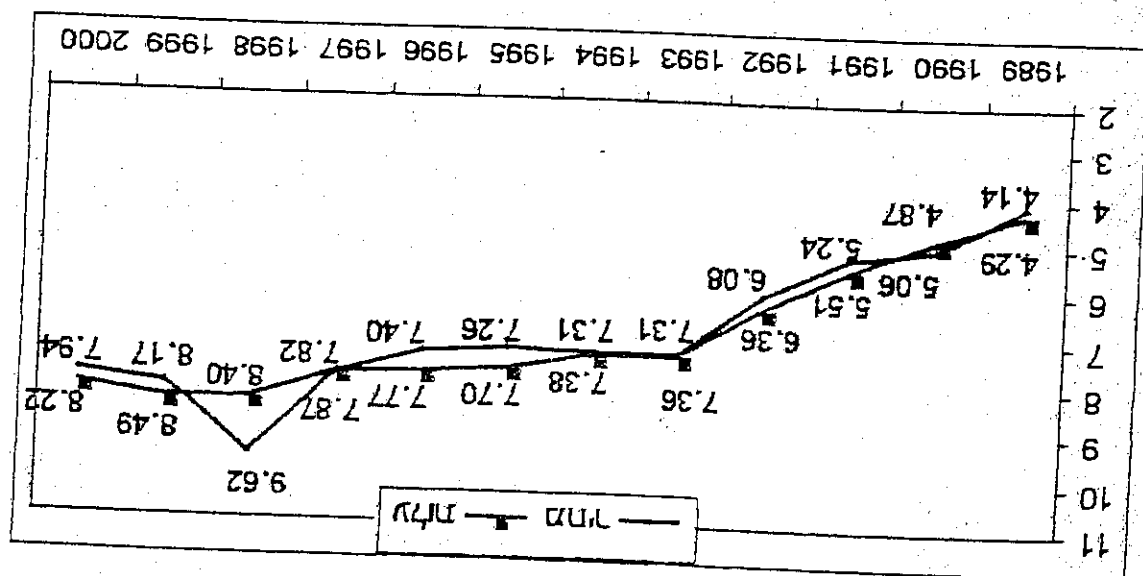
השכר	2000	1999	
4.0%	1,291	1,241	מזון וקפה
4.7%	427	407	משכנתאות אחרות
4.2%	1,717	1,649	סה"כ משכנתאות
3.6%	420	406	הוצאות עבודה
4.0%	2,138	2,055	סה"כ משכנתאות + עבודה
4.0%	86	82	כללי
1.6%	346	340	החזר הון
3.7%	2,569	2,477	סה"כ הוצאות פנסים
-20.1%	802	1,003	עלות הווילד
-3.2%	3,370	3,480	סה"כ עלות פנסים
-3.2%	822	849	סה"כ ל-1 ק"ג בשר
-2.8%	794	817	מזון ל-1 ק"ג בשר

להלן תוכן הממצאים: ש/ע/ל

שנה	מחיר	מחיר	מחיר	מחיר
1999	8.22	8.17	8.49	8.22
2000	8.22	7.94	8.22	8.22
2001	8.22	7.70	8.18	8.22
2002	8.22	7.65	8.32	8.22
2003	8.22	8.03	8.19	8.22
2004	8.22	8.25	8.22	8.22
2005	8.22	8.61	8.15	8.22
2006	8.22	8.10	8.20	8.22
2007	8.22	7.67	8.30	8.22
2008	8.22	7.42	8.28	8.22
2009	8.22	7.85	8.25	8.22
2010	8.22	8.39	8.21	8.22
2011	8.22	8.10	8.22	8.22
2012	8.22	7.50	8.13	8.22
שנה	מחיר	מחיר	מחיר	מחיר
2013	8.22	7.50	8.13	8.22
2014	8.22	7.50	8.13	8.22
2015	8.22	7.50	8.13	8.22
2016	8.22	7.50	8.13	8.22
2017	8.22	7.50	8.13	8.22
2018	8.22	7.50	8.13	8.22
2019	8.22	7.50	8.13	8.22
2020	8.22	7.50	8.13	8.22
2021	8.22	7.50	8.13	8.22
2022	8.22	7.50	8.13	8.22
2023	8.22	7.50	8.13	8.22
2024	8.22	7.50	8.13	8.22
2025	8.22	7.50	8.13	8.22
2026	8.22	7.50	8.13	8.22
2027	8.22	7.50	8.13	8.22
2028	8.22	7.50	8.13	8.22
2029	8.22	7.50	8.13	8.22
2030	8.22	7.50	8.13	8.22
2031	8.22	7.50	8.13	8.22
2032	8.22	7.50	8.13	8.22
2033	8.22	7.50	8.13	8.22
2034	8.22	7.50	8.13	8.22
2035	8.22	7.50	8.13	8.22
2036	8.22	7.50	8.13	8.22
2037	8.22	7.50	8.13	8.22
2038	8.22	7.50	8.13	8.22
2039	8.22	7.50	8.13	8.22
2040	8.22	7.50	8.13	8.22
2041	8.22	7.50	8.13	8.22
2042	8.22	7.50	8.13	8.22
2043	8.22	7.50	8.13	8.22
2044	8.22	7.50	8.13	8.22
2045	8.22	7.50	8.13	8.22
2046	8.22	7.50	8.13	8.22
2047	8.22	7.50	8.13	8.22
2048	8.22	7.50	8.13	8.22
2049	8.22	7.50	8.13	8.22
2050	8.22	7.50	8.13	8.22
2051	8.22	7.50	8.13	8.22
2052	8.22	7.50	8.13	8.22
2053	8.22	7.50	8.13	8.22
2054	8.22	7.50	8.13	8.22
2055	8.22	7.50	8.13	8.22
2056	8.22	7.50	8.13	8.22
2057	8.22	7.50	8.13	8.22
2058	8.22	7.50	8.13	8.22
2059	8.22	7.50	8.13	8.22
2060	8.22	7.50	8.13	8.22
2061	8.22	7.50	8.13	8.22
2062	8.22	7.50	8.13	8.22
2063	8.22	7.50	8.13	8.22
2064	8.22	7.50	8.13	8.22
2065	8.22	7.50	8.13	8.22
2066	8.22	7.50	8.13	8.22
2067	8.22	7.50	8.13	8.22
2068	8.22	7.50	8.13	8.22
2069	8.22	7.50	8.13	8.22
2070	8.22	7.50	8.13	8.22
2071	8.22	7.50	8.13	8.22
2072	8.22	7.50	8.13	8.22
2073	8.22	7.50	8.13	8.22
2074	8.22	7.50	8.13	8.22
2075	8.22	7.50	8.13	8.22
2076	8.22	7.50	8.13	8.22
2077	8.22	7.50	8.13	8.22
2078	8.22	7.50	8.13	8.22
2079	8.22	7.50	8.13	8.22
2080	8.22	7.50	8.13	8.22
2081	8.22	7.50	8.13	8.22
2082	8.22	7.50	8.13	8.22
2083	8.22	7.50	8.13	8.22
2084	8.22	7.50	8.13	8.22
2085	8.22	7.50	8.13	8.22
2086	8.22	7.50	8.13	8.22
2087	8.22	7.50	8.13	8.22
2088	8.22	7.50	8.13	8.22
2089	8.22	7.50	8.13	8.22
2090	8.22	7.50	8.13	8.22
2091	8.22	7.50	8.13	8.22
2092	8.22	7.50	8.13	8.22
2093	8.22	7.50	8.13	8.22
2094	8.22	7.50	8.13	8.22
2095	8.22	7.50	8.13	8.22
2096	8.22	7.50	8.13	8.22
2097	8.22	7.50	8.13	8.22
2098	8.22	7.50	8.13	8.22
2099	8.22	7.50	8.13	8.22
2100	8.22	7.50	8.13	8.22

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԱՄԱՆԱԾ ԱՆՔԻՆ ԵՍԵՂԻ ԱԶԵՐ՝ ՍԵՐԱԶՈ ԵԳԻ ՇԵՂԻ:

ՀԱՅԿԻ ԱՄԱՐԻ ՀԱՅՈՒՆ ԺԺԻՄՆ
 ԱՆՈՒ ՀԱՅԱՍՏ ՀԱՅԺ ԵՒ ԱՅ ԱՐԵՆ ԵՐԵՒ ՀԱՅԱՍՏ ԺԺԻՄՆ ԵՑ. ԱՄԱՐԻ
 ԱՅՈՒ ՆԵՐԱՆ ԺԺԻՄ ՀԱՅԱՍՏ. ԵՐԵՒ ԵՒ ԵՐԵՒ ԵՐԵՐԱ ԵՐ ԳԻ ՆԵՐԱՆ՝ ՆԻՅ
 ՀԱՅԱՍՏ ԵՐԵՒ՝ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒ ԱՐԵՒ ԱՅ ԱՆ ԵՐԵՒ ԱՐԵՒ ՀԱՅԱՍՏ ԵՐԵՒ
 ԱՐԵՒ ԵՐԵՒ՝ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒՄ ԱՆՈՒ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒ
 ԱՐԵՒՄ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒՄ ՀԱՅԱՍՏ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒՄ ԱՆ
 ԱՅ ԱՆ ԱՐԵՒ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒՄ ԵՐԵՒՄ ԱՆՈՒ ԵՐԵՒ ՀԱՅԱՍՏ ԵՐԵՒՄ
 ՀԱՅԱՍՏ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒՄ ԵՐԵՒՄ ԱՆՈՒ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒ ԵՐԵՒՄ

~~ՀԱՅԿ ՈՒՆ ԱՄԷԼ ԵՐԱՆ ԲԱՆԻՔԻ ՍԽԵՄԱՆ ԸՆԴՈՒՆ ԳՐԱԾԱՆՔ - ԹԱՎՐ~~

ԵՄԱՆՈՒԼ
 ԲԱՐՈՒՆ ԳՐԵՐ ԱՅՏ ՍԱՄԱՐԱՆՈՒ ՄԵՐԻԱՆ ԱՅ ՍԵՐ ՀԻՇՈՒ ԱՅՏԻՆ ԺԱՌՈՒ ՍԱՐԿԱ ՍԱՆ
 ՍԱՐԿԱՆ՝ ԵՎ ԱՅՈՒՄ/ՍԱՆ ԱՆՈՒ ՍԱՆ ՍԱՆ ՍԱՆ ՍԱՆԱՐԵՐ՝ ԵՂԻՆ - ՍԱՐԿԱՆ
 ԱՆ ԱՐ ԻՆՈՒ ԵՐ ԵՐԱՆ ՍԱՆԱՐԵՐ ԻՐ ԵՐԱՆ ՍԱՆԱՐԵՐ - ԵՄԱՆՈՒԼ ՍԱՆ
 ՍԱՆ ՍԱՆԱՐԵՐ ԱՅ ՆԱՆ ՍԱՆ
 ՍԱՆ ԳՐԱՆ ՍԱՆ ՍԱՆՔ՝ ՍԱՐԿԱՆ ՍԱՆ ԱՅ ՍԱՆ ՆԱ ՍԱՆ ՍԱՆ
 ԵՐ Ը՛ ԵՂԻՆ՝ ՍԱՆԱՆ ՍԱՆԱՆ ՍԱՆԱՆ ՍԱՆԱՆ ԵՐ ԵՂԻՆ ՍԱՆ՝ ԻՐ ՍԱՆ
 ՍԱՆԱՆ ՍԱՆԱՆ ՍԱՆ ՆԱ ՍԱՆԱՆ ՍԱՆ
 ԳՐԱՆ ՍԱՆ՝ ԵՂԻՆ ԳՐԵՐ ԱՅ ԵՂԻՆ ՍԱՆԱՆ ՍԱՆԱՆ ՍԱՆ - ԻՆՈՒ ԵՂԻՆ

8. פרגית מהגזע הקל

מחירי הפרגיות מומלצים ל פי תחשיב הוצאות יצור המתעדכן מידי חודש לשלושה גילאי שיחוק - 91, 105 ו- 119 יום.
יש לציין, שבתת שלוחה זו מתקיימים לעיתים מצבים בהם הפרגיות נמצאות בעודף גדול לעומת הכמות הנדרשת לחידוש על פי מכסות הביצים. לעת כזו, אנו עדים לירידות מחירים משמעותיות.
יצרני הפרגיות, עשויים לתת הנחות מחיר בשלב ראשון על חשבון הרווח, ולאחר מכן, מתקיימות תופעות של חיטכון בהוצאות שגם על חשבון איכות הפרגית - כגון צפיפות יתר - על מנת לחסוך בעלות המבנה, או דילוג וחוסר הקפדה על מתן החיסונים הנדרשים.
יצרני הביצים לכן, אמורים להיות קפדניים בבחירת מקור הפרגיות, כך שיוכלו אצל ספקים שאינם מפשרים ביחס לאיכות ויבטיחו בכך סיכוי טוב יותר לעתיד תקין של להקת החטלה במשקיהם.

המחירים המומלצים לשלושת הגילאים בממוצע שנתי לגיל 105 יום בפירוט חודשי, מפורטים בלוח הבא: שו"ח'

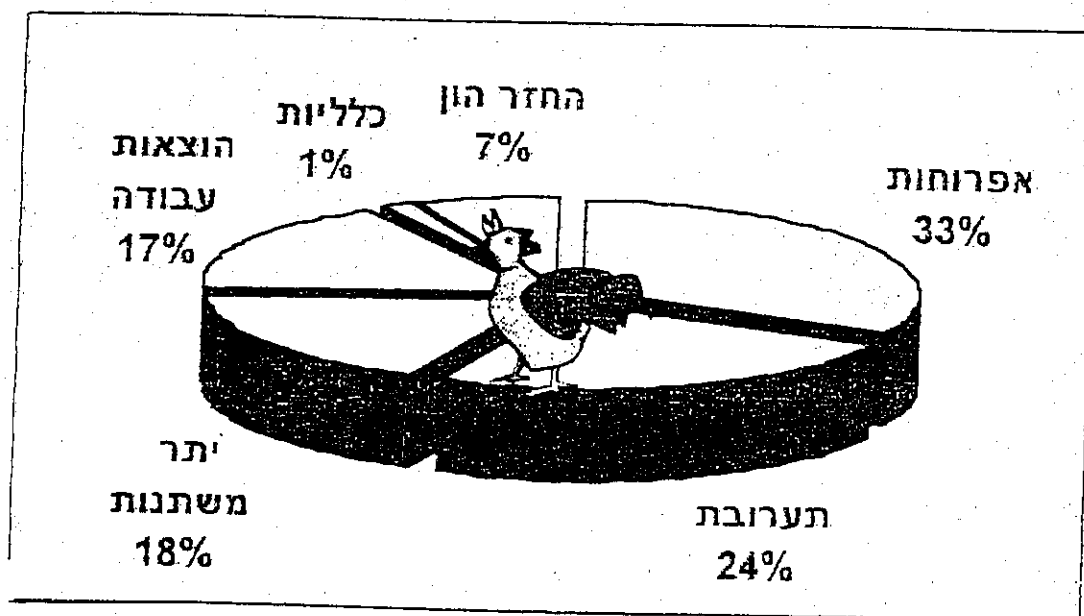
הגיל - ימים:	105	91	119
1.2000	16.38	15.48	17.69
2.2000	16.40	15.49	17.72
3.2000	16.41	15.51	17.73
4.2000	16.44	15.55	17.77
5.2000	16.46	15.56	17.80
6.2000	16.44	15.50	17.77
7.2000	16.27	15.40	17.65
8.2000	16.10	15.24	17.49
9.2000	16.12	15.26	17.51
10.2000	16.14	15.28	17.53
11.2000	16.04	15.20	17.42
12.2000	16.05	15.20	17.43
ממוצע 2000	16.27	15.39	17.63
ממוצע 1999	16.33	15.42	17.62
השינוי - %	-0.3%	-0.2%	0.0%

המקדמים המקצועיים לתחשיב גידול הפרגית ל- 15 שבועות (105 יום) הם כלהלן:

7.5%	יציאה ופסילה - %
4,742	צריכת מזון ל- 1000 פרגיות משווקות - ק"ג
6.17	ימי עבודה ל- 1000 פרגיות משווקות
3.00	מזה - עבודה שוטפת
2.37	מזה - תיסונים וטיפולם
0.80	מזה - קבלת אפרוחות ושיווק פרגיות
2.9	מספר מחזורים בשנה
16.3	צפיפות אפרוחות

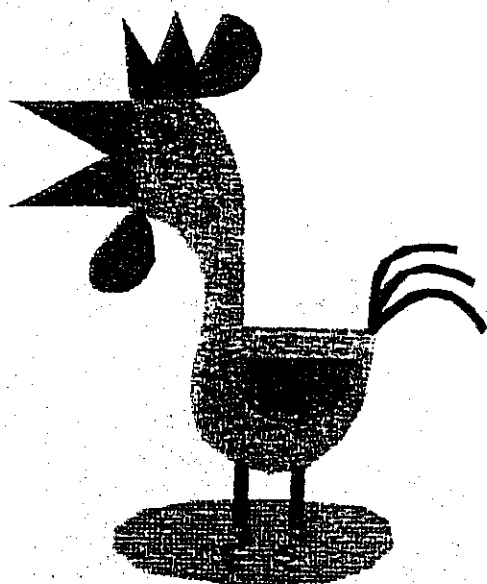
תחשיב הוצאות היצור של פרגית בגיל 105 יום מפורט בתרשים והלוח הבאים:

התפלגות הוצאות הגידול - בשער המשק המגדל - ממוצע 2000

הסעיף	שקלים ל- 1000 פרגיות	אחוזים
אפרוחות	4,806	32.3%
תערובת	3,574	24.0%
יתר משתנות	2,628	17.7%
סה"כ תשומה ישירה	11,008	74.0%
הוצאות עבודה	2,569	17.3%
סה"כ משתנות + עבודה	13,577	91.3%
כלליות	217	1.5%
החזר הון	1,076	7.2%
סה"כ הוצאות יצור בשער המשק	14,871	100.0%
הוצאות שיווק	1,401	
סה"כ הוצאות במשק הקונה	16,272	

יש לציין כי העלות היחסית גבוהה של הפרגית מובעת בין היתר מעלות גבוהה במיוחד של האפרוחה בגיל יום. המחיר הגבוה של האפרוחה נובע מכך ששוק האפרוחות אינו תחרותי עקב מספר ספקים מועט ביותר.

9. פרגית מהגזע הכבד

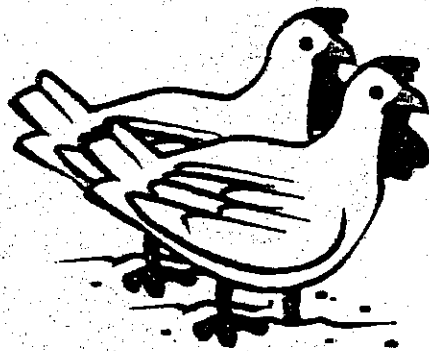
מחירוני הפרגיות מהגזע הכבד מתעדכנים חדשית ומתפרסמים לשישה גילאי שיווק - לנקבות ולזכרים הנלווים.

לתזכורת - מכיוון שתחשיבי העלות מבוססים על תזרימי מזומנים שבועיים, תהליך הגידול ראוי יחסית, התייקרות התשומות משקפת את כל תקופת הגידול, ולכן יתכן ואיננה דומה להתייקרות השנתית הממוצעת הרגילה.

מכיוון שגיל השיווק השכיח הוא של 147 יום - 21 שבועות, מקדמי הגידול הפיסיים המפורסמים להלן מתייחסים לגיל זה.

להלן המקדמים הממוצעים של שנת 2000:

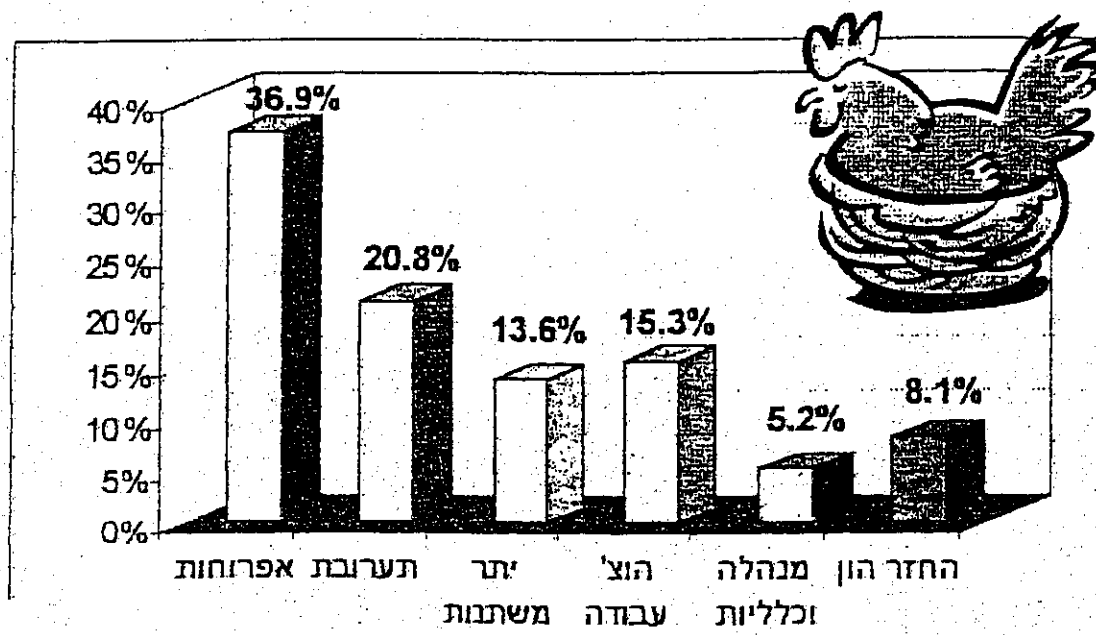
זכרים	נקבות	
34%	14%	אחוז יציאה
12,736	10,154	צריכת תערובת - ק"ג לפרגית משווקת
14.5	14.5	ימי עבודה ל- 1000 פרגיות
2.7	2.7	מזה - קבלה ושיווק
2.6	3.6	מזה - חיסונים וטיפולים
8.2	8.2	מזה - עבודה שוטפת
5.5	8.5	צפיפות פרגיות למ"ר
2	2	מס. מחזורים בשנה

תחשיב הוצאות היצור הממוצע והתפלגות פנימית של סעיפי ההוצאה השונים בגידול בקבות לגיל 147 יום, הם כלהלן:

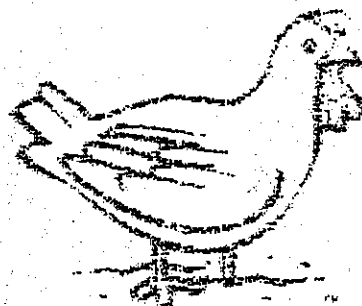
הסעיף	ש"ל - 1000 פרגיות	אחוז
תערובת	8,217	20.8%
אפרוחות	14,578	36.9%
חיסונים	1,723	4.4%
שונות	2,358	6.0%
רביית להון חוזר	1,307	3.3%
סה"כ תשומה ישירה	28,184	71.4%
הוצ' עבודה	6,037	15.3%
סה"כ משתנות + עבודה	34,221	86.7%
מנהלה	2,053	5.2%
החזר הון	3,212	8.1%
סה"כ ל-1000 פרגיות משוקות	39,486	100.0%

לחלק ההתפלגות:

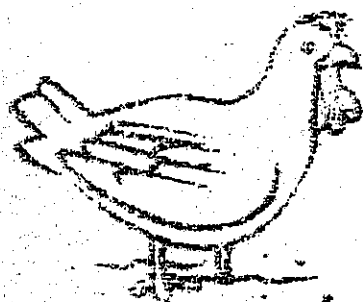

המחירים המומלצים לגילאים השונים במהלך השנה ויחס לשנה קודמת מפורטים בלוחות הבאים:

בגרות								
זמנים	154	147	133	126	119	91	56	42
שבועות	22	21	19	18	17	13	8	6
1.2000	39,826	38,799	36,582	35,551	34,165	28,866	23,338	21,172
2.2000	39,884	38,856	36,651	35,625	34,237	29,590	23,340	21,174
3.2000	39,958	38,926	37,067	36,208	34,982	29,590	23,340	21,174
4.2000	40,764	39,718	37,470	36,420	35,007	29,615	23,361	21,191
5.2000	40,787	39,738	37,487	36,438	35,026	29,634	23,385	21,225
6.2000	40,805	39,757	37,508	36,458	35,047	29,654	23,409	21,231
7.2000	40,843	39,796	37,545	36,494	35,083	29,706	23,423	21,242
8.2000	40,665	39,628	37,408	36,371	34,969	29,592	23,351	21,188
9.2000	40,743	39,705	37,464	36,418	35,009	29,627	23,376	21,207
10.2000	40,771	39,727	37,482	36,435	35,025	29,637	23,379	21,209
11.2000	40,667	39,623	37,380	36,332	34,921	29,535	23,316	21,168
12.2000	40,604	39,561	37,313	36,266	34,858	29,495	23,296	21,153
סה"כ 2000	40,526	39,486	37,280	36,251	34,861	29,545	23,359	21,194
ממוצע 1999	39,190	38,215	36,128	35,142	33,762	28,574	22,590	20,486
השינוי	3.4%	3.3%	3.2%	3.2%	3.3%	3.4%	3.4%	3.5%
ללא אפרוחה								
2000	25,184	24,300	22,191	21,287	20,121	15,229	9,590	7,667
1999	24,947	24,074	22,030	21,144	19,931	15,058	9,448	7,549
השינוי	1.0%	0.9%	0.7%	0.7%	1.0%	1.1%	1.5%	1.6%

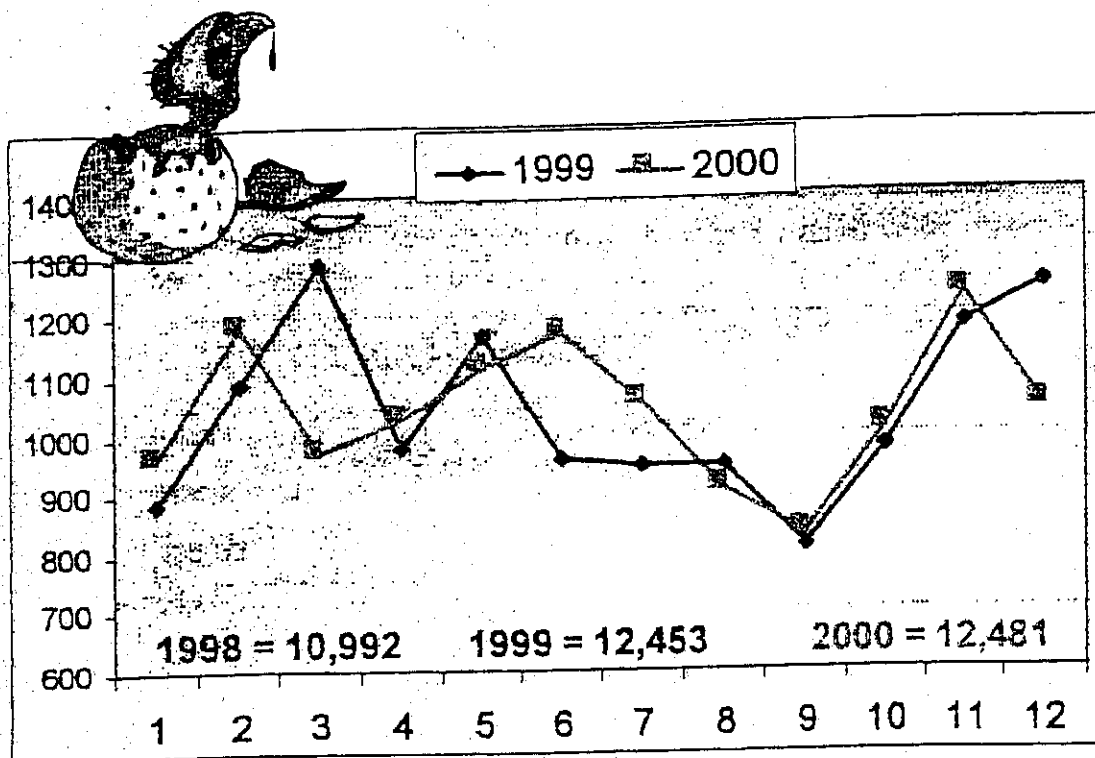
ד"ר								
42	56	91	119	126	133	147	154	ימים
6	8	13	17	18	19	21	22	שבועות
30,262	33,317	40,959	48,699	51,479	53,156	57,019	59,898	1.2000
30,264	33,320	42,304	48,780	51,563	53,236	57,086	59,963	2.2000
30,264	33,319	42,304	50,255	52,727	54,053	57,168	60,050	3.2000
30,281	33,336	42,320	50,280	53,131	54,851	58,798	61,775	4.2000
30,315	33,360	42,336	50,296	53,147	54,867	58,819	60,828	5.2000
30,321	33,384	42,354	50,312	53,163	54,883	58,834	60,844	6.2000
30,331	33,398	42,406	50,348	53,197	54,917	58,868	60,878	7.2000
30,277	33,326	42,292	50,234	53,074	54,779	58,700	60,697	8.2000
30,296	33,351	42,327	50,274	53,120	54,836	58,777	60,775	9.2000
30,299	33,354	42,338	50,290	53,137	54,854	58,798	60,803	10.2000
30,256	33,282	42,217	50,165	53,014	54,731	58,673	60,678	11.2000
30,241	33,262	42,173	50,091	52,935	54,650	58,596	60,603	12.2000
30,284	33,334	42,194	50,002	52,807	54,484	58,345	60,649	סה"כ 2000
28,555	31,418	40,646	48,126	50,792	52,389	56,051	58,788	ממוצע 1999
6.1%	6.1%	3.8%	3.9%	4.0%	4.0%	4.1%	3.2%	השינוי
ללא אפרחה								
8,429	10,420	16,559	21,925	23,760	24,956	27,863	29,081	2000
8,301	10,230	16,491	21,847	23,668	24,850	27,718	29,065	1999
1.5%	1.9%	0.4%	0.4%	0.4%	0.4%	0.5%	0.1%	השינוי

10 אפרוחי הדוד

1. יצור

כמות האפרוחים שנמכרה על ידי שלוחה זו עמדה בשנת 2000 על 12.5 מיליון אפרוחים – היקף מכירות דומה/זהה לזה של השנה הקודמת. יחד עם זאת, כמות זו היא קפיצת מדרגה לעומת שנת 1998 בה שווקו כ- 11 מיליון אפרוחים בלבד. היקף הביצים המודגרות בשנת 2000 עמד על 17.2 מיליון ביצים – ירידה של 3% לעומת השנה הקודמת. על פי נתוני מועצת הלול, פעילות זו מתבצעת על ידי 21 בעלי להקות רביות החיים, כאשר הביצים מודגרות ב- 5 מדרגות בלבד. התרשים להלן מתאר את מכירת האפרוחים החודשית בשנים 1999 ו- 2000:

2. מחירים ועלויות

תחשיב הוצאות היצור של להקת רבייה ואפרוח ההחזר מתעדכן מדי חודש ומתפרסם כמחיר מומלץ לאפרוחים במיזם.

מקדמי התחשיב לשנת 2000 מפורטים בלוח הבא:

1287	נקבות	אפרוחות למשוכנת
193	זכרים	
82,708		ביצי רבייה למסילה משוכנת
112.7	נקבות	צרכת מזון - ק"ג למשוכנת
19.4	זכרים	
132.1	סה"כ	
264		ימי עבודה ל- 1000 משוכנות
9.37	נקבות	תפוקת בשר - ק"ג למשוכנת
2.03	זכרים	
11.40	סה"כ	
70%		בקיעה ופוריות

בהתאם למקדמים אלו ומחירי התשומות, חשבון הוצאות היצור הממוצע לשנת 2000 הוא כלהלן:

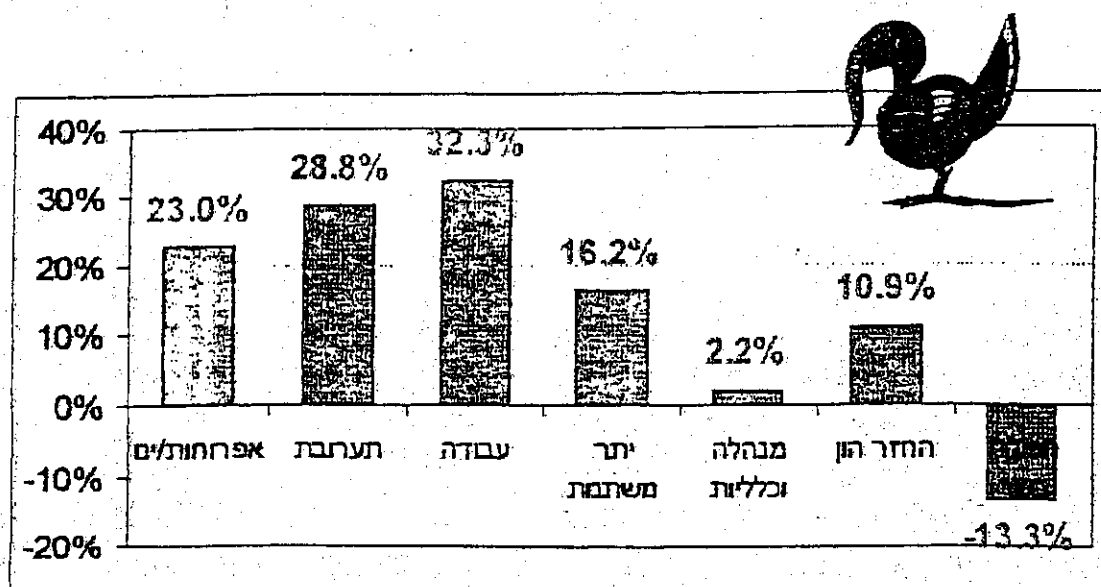
(1) להקט רבייה 1000 מסילות משוכנות

הסעיף	הוצאה - ₪	אחוז
אפרוחות/ים	78,548	23.0%
תערובת	98,583	28.8%
עבודה	110,352	32.3%
יתר משתנות	55,440	16.2%
מנהלה ומליות	7,427	2.2%
החזר הון	37,210	10.9%
תפוקת בשר	-45,606	-13.3%
סה"כ ל- 1000 מסילות משוכנות	341,953	100.0%
ביצי רבייה למשוכנת	82,708	
סה"כ לביצת רבייה	4,134	

(2) אפרוח - שח/עד

השינוי	1999	2000	
0.4%	4.117	4.134	עלות ביצת רביה
-4.6%	0.079	0.075	היסל מועצת הלל
-5.2%	0.446	0.423	שכר הדגרה
-0.2%	4.642	4.633	סה"כ ביניים
-1.3%	6.708	6.618	בקיעה ופוריות
-1.3%	0.915	0.902	12% - הוצאות שיווק
0.4%	0.303	0.304	ביטוח PPLO
0.3%	0.059	0.059	קידום מימון
-1.3%	7.984	7.883	סה"כ העלות
-1.3%	8.171	8.068	לתשלום לאחר 60 יום

התפלגות ההוצאות של להקת רבייה מחזמת בתרשים להלן:

המחירים המומלצים לאפרוחים במ יומם והכוללים אשראי של 60 יום מיום
 יציאת האפרוח, הם כלהלן:

החודש	מעורב	זכר	נקבה
1.2000	8.083	11.615	5.149
2.2000	8.085	11.618	5.150
3.2000	8.074	11.603	5.143
4.2000	8.094	11.634	5.159
5.2000	8.041	11.560	5.127
6.2000	8.035	11.551	5.124
7.2000	8.040	11.559	5.126
8.2000	8.067	11.596	5.142
9.2000	8.073	11.604	5.146
10.2000	8.080	11.615	5.151
11.2000	8.076	11.609	5.148
12.2000	8.067	11.597	5.143
ממוצע 2000	8.068	11.597	5.142
ממוצע 1999	8.171	11.736	5.199
השינוי	-1.3%	-1.2%	-1.1%

11. הוצאות

תחשיב עלות אימון הדמים למל 42 שבועות מתעדכן מיד חודש, כאשר מקדמי היצור המשמשים את תחשיב 2000 הם כלהלן:

7.0%	סה"כ	תמורתה ופסילה
4.5%	מזה - תמותה	
2.5%	מזה - פסילה	
2.966	לאפרוח משוקן - ק"ג	צריכת תערובת
3.147	להודן משוקן - ק"ג	
2.93	סה"כ ל- 1000 אפרוחים משוכנים	ימי עבודה
1.73	מזה - עבודה שוטפת + שיווק	
1.20	מזה - חיסונים	
7	מחזורים בשנה	סעיפי הון
16	צפיפות אפרוחים	

בהתאם למקדמים אלו, ולמחירי התשומות, תחשיב הוצאות היצור הממוצע לשנת 2000 הוא כלהלן:

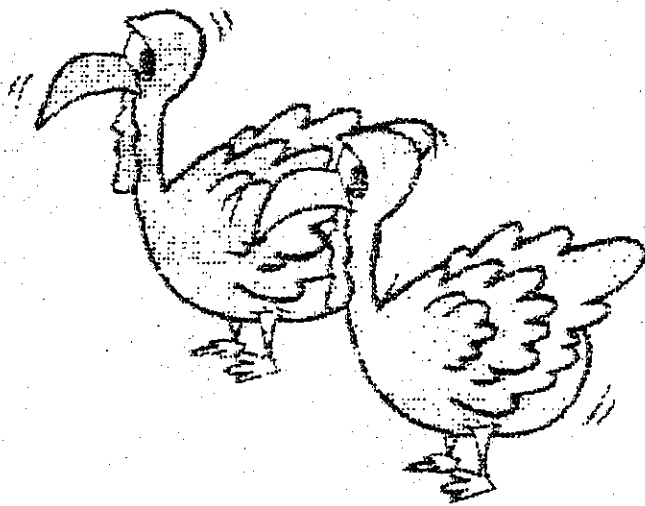
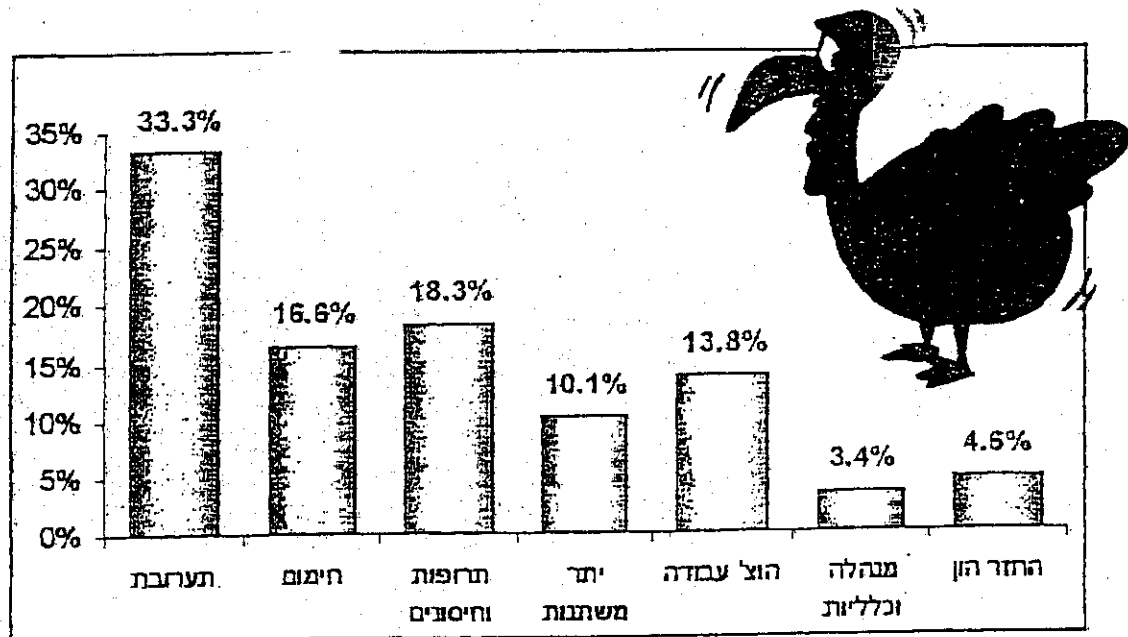
שקלים			
הסעיף	לאפרוח משוקן	להודן משוקן	אחוז
תערובת	2.954	3.134	33.3%
חימום	1.470	1.560	16.6%
תחזוקות	0.515	0.546	5.8%
חיסונים	1.109	1.177	12.5%
יתר המשתנות	0.899	0.954	10.1%
סה"כ תשומה ישירה	6.947	7.371	78.3%
הוצאות עבודה	1.223	1.298	13.8%
סה"כ משתנות + עבודה	8.171	8.669	92.1%
מנהלה וכלליות	0.298	0.317	3.4%
החזר הון	0.407	0.432	4.6%
סה"כ הוצאות יצור	8.876	9.417	100.0%

התייקרות ההון בשנת 2000 לעומת השנה הקודמת היא תריגה ומגיעה ל- 7% בממוצע שנתית. התייקרות תריגה זו נובעת מעלייה גבוהה במחירי המניות במחירי המניות והיקון מקדם השימוש בגז בחדש אפריל 2000.

המחירים המומלצים להחזרים בגיל 42 יום (לפני זקיפת עלות האפרוח בן יומם) במחלק שנת 2000 הם כלהלן: (ש"ח/יח")

החודש	מערב	זכרים	נקבות
1.2000	9.076	9.335	8.731
2.2000	9.198	9.457	8.852
3.2000	9.152	9.411	8.807
4.2000	9.403	9.662	9.057
5.2000	9.405	9.664	9.059
6.2000	9.401	9.660	9.056
7.2000	9.426	9.688	9.078
8.2000	9.545	9.818	9.183
9.2000	9.552	9.825	9.191
10.2000	9.562	9.833	9.203
11.2000	9.644	9.909	9.293
12.2000	9.644	9.909	9.293
ממוצע 2000	9.417	9.681	9.067
ממוצע 1999	8.799	9.055	8.458
השינוי	7.0%	6.9%	7.2%

התפלגות הוצאות היצור בממוצע לשנת 2000 היא כלהלן:

רשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, ח'ט אדר תשס"ו

19 מרץ 2006

פטור: 5115

בפקס: 6070666-03

לכבוד

אלון פומרנץ עו"ד

משרד ליפא מאיר ושות'

רחוב איתמר בן אביי 4

תל-אביב 64736

הנדון: החלטה בעניין פטור מאישור הסדר כובל בין הצדדים: לשכת מכוני התערובת- אמבר מכוון לתערובת אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ- מילובר מכוון מרכזי לתערובות בע"מ- - צמח מכוון לתערובת אגודה שיתופית חקלאית בע"מ- תדמיר מכוון תערובת אגודה חקלאית שיתופית בע"מ(בפירוק) - אסם הגליל אגודה שיתופית בע"מ - מכוון תערובת כפר יהושע

הנני מתכבדת להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח - 1988, בדבר מתן פטור מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר כובל שבין הצדדים בנדון.

בכבוד רב ובברכה,

3

צפורה נחמני עו"ד

רשות הגבלים עסקיים

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסדר בין לשכת מכוני התערובת לבין מכוני התערובת אמבר, מילובר,

צמח, תדמיר, אסם הגליל וכפר יהושע

1. פתח דבר

ביום 27 בנובמבר 2002, ניתן פטור מאישור בית הדין להגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים") להסדר בין מכוני תערובת שונים, שעניינו מחקר ופיתוח בתחום הזנת בעלי חיים והשתלמויות עובדים בנושאים אלה (להלן: "הפטור הקודם" או "החלטת הפטור הקודמת"). הצדדים להסדר לו ניתן הפטור היו אמבר – מכון לתערובת – אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ (להלן: "אמבר"), מילובר מכון מרכזי לתערובות בע"מ (להלן: "מילובר"), מתמור בע"מ (להלן: "מתמור"), צמח – מכון לתערובת – אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "צמח"), תדמיר מכון תערובת אגודה חקלאית שיתופית בע"מ (בפירוק) (להלן: "תדמיר"), אסם הגליל אגודה שיתופית בע"מ (להלן: "אסם הגליל") ולשכת מכוני התערובת שותפות רשומה (להלן: "לשכת המכונים"). כעת פונים המכונים החברים בלשכת המכונים לחידוש הפטור שניתן להם. המכונים החברים היום בלשכת המכונים, מבקשי הפטור, הם אמבר (אשר מיזג לתוכו את מכון התערובת מתמור), מילובר, צמח, תדמיר, אסם הגליל ומכון תערובת כפר יהושע (להלן: "כפר יהושע"), שהצטרף ללשכת המכונים לאחר מתן הפטור הקודם.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה מצאתי, כי ראוי לחדש את הפטור שניתן להסדר, בכפוף לתנאים המנויים בסיפא להחלטתי, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסכם

אמבר, מילובר, צמח, תדמיר, כפר יהושע ואסם הגליל הם מפעלים המכניסים מזון להזנת בעלי חיים (להלן ביחד: "מכוני התערובת חברי הלשכה"). מכוני התערובת חברי הלשכה מייצרים קרוב ל-70% מכלל התערובת המיוצרת בישראל.

לשכת המכונים היא שותפות של מכוני התערובת חברי הלשכה, העוסקת במחקר ופיתוח בתחום הזנת בעלי חיים ובארגון השתלמויות לעובדי מכוני התערובת החברים בה בעניינים מקצועיים הקשורים בהזנת בעלי חיים. עובדיהם של מכוני התערובת חברי הלשכה – מנהלים ותזונאים – משמשים בלשכת המכונים בתפקידים שונים באופן וולונטרי ואין ללשכה צוות עובדים משלה. מנהלי מכוני התערובת מתכנסים אחת לרבעון במסגרת "פורום המנהלים" במסגרתו מתקבלות החלטות מנהליות בענייני הלשכה, כגון קביעת התקציב ואישור דו"חות כספיים ואילו התזונאים נפגשים מדי חודש במסגרת "פורום התזונאים" אשר אחראי על תכנון עבודות המחקר, פיקוח עליהן וניתוח תוצאותיהן. הניסויים עצמם, בהיקף תקציבי של 1 מליון ₪ בשנה, נערכים אצל מגדלים שונים של בעלי חיים קשורים למכוני התערובת. על כל תחום (כגון תרגולות לרבייה, תרגולות לפיטום, הודים, רפת וכיו"ב) אחראים מכון אחד או מספר מכונים, המקבלים מן הלשכה תקציב לביצוע ניסויים באותו תחום.

3. השפעת ההסכם על התחרות

כפי שכתב בהחלטת הפטור הקודמת, בשיתוף פעולה לשם מחקר ופיתוח, אף כאשר הוא מתרחש בין מתחרים, טמונות תועלות ברורות: שיתוף הפעולה מאפשר, על דרך של איחוד משאבים – בין אם הון, מומחיות, כח אדם או כל משאב אחר – לשפר את טיב המוצר המוצע לצרכן, בעלות נמוכה יחסית לכל אחד מן הצדדים. שיפור איכות המוצר הוא ממילא אחת מן הדרכים בהם תחרות יכולה לבוא לידי ביטוי ואחת הסיבות להגנה על התחרות בשוק. גישה זו באה לידי ביטוי בכללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמים לביצוע מחקר ופיתוח) התשס"א-2001, אשר מעניקים, במגבלות מסויימות, פטור להסכמים כאמור, אף בין מתחרים. יחד עם זאת, לצד התועלת מפירות המחקר, בנסיבות מסויימות, מחקר משותף למתחרים עשוי להעלות חששות תחרותיים.

החששות העולים במקרה שלפנינו הם חששות מפני העברת מידע בין המתחרים, העשויה לשמש פלטפורמה לאכיפת קרטל ביניהם, ומפני קיומו של שולחן משותף, העשוי לשמש אף הוא בסיס לתיאום בין המכונים.

אשר לחשש מפני העברת מידע, כל מכון משתתף במימון הניסויים בכל ענף - בהתאם לחלקו היחסי באותו ענף. על-מנת למנוע חשיפה של מכוני התערובת חברי הלשכה לכמויות התערובת שמוכרים מתחריהם, הוטל בהחלטת הפטור הקודמת תנאי לפיו יראה את הכמויות הנמכרות גורם אחד בלבד, הוא רואה החשבון של לשכת המכונים, והוא אשר יטיל על החברים בלשכה את ההוצאות באופן יחסי לכמויות הנמכרות על-ידם.

אשר לחשש מעצם קיומו של שולחן משותף, סביבו מתאספים המתחרים, העלולים לתאם ביניהם, הרי שחשש זה נוצר בכל מצב של שיתוף פעולה בין מתחרים. בשל חשש זה הוטל בהחלטה הקודמת תנאי לפיו כל אדם המשמש נציג בלשכת המכונים מטעם מכון תערובת יחתום על כתב התחייבות לפיו קרא את התנאים לפטור, הבינם והובהר לו שהפרתם היא עבירה פלילית. על-מנת לבצר תנאי זה ולמזער אף יותר את החשש מפני תיאום, מוטל בהחלטת הנוכחית תנאי לפיו יהא על המשתתפים בפורום המנהלים ופורום התזונאים לערוך פרוטוקול שמי מפורט של פגישותיהם.

פרוטוקולים אלה יישמרו אצל לשכת המכונים, ויועמדו לעיון הממונה על ההגבלים העסקיים אם וכאשר יבקשו הצדדים להאריך פעם נוספת את תוקף הפטור להסדר ביניהם.

חשש נוסף שעלה בעת בחינת בקשת הפטור הקודמת היה החשש מפני הגבלת החברות בלשכת המכונים למכוני התערובת הגדולים בארץ בלבד. מניעת הנגישות לפרי המחקר והפיתוח של לשכת המכונים בפני מכונים נוספים, עלולה הייתה להקנות יתרון, שבסיסו בהסדר כובל, למכוני התערובת הגדולים על פני יתר מתחריהם. לכן הותנה מתן הפטור הקודם בפתיחת החברות בלשכת המכונים לכל דורש. תנאי זה עומד בעינו גם בהחלטת הפטור הנוכחית.

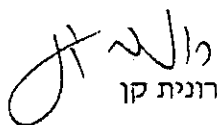
נוכת האמור לעיל, מותנה מתן הפטור המבוקש בתנאים הבאים:

1. מידע בדבר כמויות תערובת הנמכרות על ידי חברי לשכת המכונים, הדרוש לצורך בירור חלקי השתתפותם בהוצאות לשכת המכונים, יועבר על ידי המכונים החברים בלשכת המכונים אך ורק לידיו של רואה חשבון, מנהל חשבונות או חשב של לשכת המכונים (להלן: "רואה החשבון");
2. רואה החשבון לא יעבוד עבור אף אחד ממכוני התערובת החברים בלשכת המכונים ולא יספק להם שירותים, והוא לא יהיה עובד או קרוב של אדם כאמור או של אדם שהוא נושא משרה באיזה מן המכונים.
3. עובר לקבלת המידע בדבר כמויות תערובת הנמכרות על ידי חברי לשכת המכונים, יחתום רואה החשבון על כתב סודיות על פיו הוא מתחייב לשמור את המידע שהועבר לו בסודיות מוחלטת ולא להעבירו למתחריו של המכון מוסר המידע. לעניין זה, "מתחרים" – ישירים או עקיפים, בפועל או בכוח.
4. רואה החשבון יחשב את סך כל גובה ההשתתפות בהוצאות הנדרש מכל חבר בלשכת המכונים ויודיע לכל חבר על גובה השתתפותו כאמור, מבלי ליידע את החבר בדבר אופן החישוב לפי פילוח לענפים או בדבר המידע שנמסר לו לפי סעיף 1 לעיל.
5. לא יועבר מידע בין מכוני התערובת החברים בלשכת המכונים בדבר כמויות התערובת אשר נמכרו על ידם, או בדבר המחירים בהם נמכרת התערובת על ידם;
6. החברות בלשכת מכוני התערובת תהיה פתוחה בפני כל מכון תערובת, בכפוף להשתתפותו במימון פעילות לשכת המכונים על פי אותו תחשיב המשמש את ששת מכוני התערובת כיום, ובלבד שישלם דמי חבר מינימליים בסך 10,000 ₪ לשנה. לשכת המכונים תהיה רשאית לחייב כל חבר חדש כאמור שלא למכור או להעביר לצד שלישי כלשהו את עבודות המחקר והפיתוח אשר נעשו בלשכת המכונים או את המידע שנצבר בעקבות מחקר ופיתוח כאמור.

7. על אף האמור בסעיף 16.2 להסכם השותפות שבין ששת מכוני התערוכה מיום 1.7.97, לשכת המכונים לא תוכל להפסיק תביעותיו בה של חבר כלשהו באופן שרירותי וכל עוד הוא עמד בכל התחייבויותיו כלפי לשכת המכונים.
8. כל מכון החבר בלשכת המכונים לא יהיה מנוע מלבצע מחקר או פיתוח בעצמו, שלא באמצעות הלשכה.
9. כל אדם המשמש נציג בלשכת המכונים מטעם מכון תערוכת יתנוס על כתב התחייבות לפיו קרא את התנאים, הבינם והובהר לו שהפרתם – עבירה פלילית.
10. המשתתפים בפגישות "פורום המנהלים" ו"פורום התזונאים", שהגדרתם בהחלטה זו, יערכו פרוטוקולים שמייים מפורטים של ישיבותיהם. פרוטוקולים אלה יישמחו אצל לשכת המכונים ויועמדו לעיון הממונה על ההגבלים העסקיים אם וכאשר יבקשו הצדדים להסדר לשוב ולחדש את הפטור להסדר ביניהם.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש, בכפוף לתנאים המפורטים לעיל. תוקפו של פטור זה חמש שנים מהיום, כלומר, עד ליום 16 במרץ 2011. בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קון

הממונה על הגבלים עסקיים

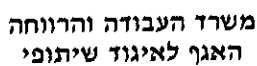
ירושלים, י"ט באדר תשס"ו

19 במרץ 2006

נספח 4

העתק התקנון של שוברי בר הכולל פירוט של בעלי
מניותיה

עמוד

מספר אגודה

האגף לאיגוד השיתופי

כאילו נאמר כי יתכן

תקנון האגודה

בקשה לרישום אגודה שיתופית

לפי תקנות האגודות השיתופיות (ייסוד), תשל"ו 1976

האגף לאיגוד שיתופי

18-01-2005

מספר: _____ תיק: _____

הופנה אל: _____

תקנות האגודה נבדקו על ידי

רשם האגודות השיתופיות ממליץ על רישום האגודה

היום: 12/01/2005

משרד העבודה,

ירושלים

אנו החתומים מטה, מייסדי האגודה, מבקשים בזה לרשום את האגודה להלן לפי פקודת האגודות השיתופיות:

שם האגודה: שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

מענה: חוות שלם, דרך בר-לב 298, תל אביב, ת.ד. 44244 מיקוד: 61442

סוגה: אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

אנו מצרפים בזה שני עותקים מתקנות האגודה חתומים בידי המייסדים.

מר דוד וינשטיין, עו"ד, נתמנה בידינו לשאת ולתת בדבר רישומה של האגודה ואישורן של התקנות האמורות.

האנשים המפורטים להלן נתמנו בידינו לשמש כחברי הועד הזמני, עד לבחירת ועד ההנהלה הראשון של האגודה בהתאם לתקנותיה.

חברי הועד הזמני:

מס' סידורי	שם המשפחה	השם הפרטי	המען	מס' ת.ז.
1.	דגאי	ישראל	קיבוץ עינת 49910	0-0386043-4
2.	מסד	גיורא	קיבוץ כפר מסריק	0-0163743-8
3.	כהן	יונתן	קיבוץ יהל	0-1760743-3
4.	בן חורין	אהרון	קבוץ עין השופט 19237	0-3019571-3
5.	הנדל	לוזי	ישוב אשרת 25201	0-5096433-7
6.	ונטורה	מורדי	ד"נ שדה גת, שדה גת 79565	0-5329185-2
7.	בר לוי	אחיקם	שדה נחמיה, ד.נ. גליל עליון	0-0922726-5
8.	שני	שמואל	קיבוץ צובה	0-0396407-9
9.	אורן	יובל	קיבוץ סער	0-015413-7
10.	כץ	יפתח	קיבוץ גשר	0-0502074-5
11.	בוגוסלבסקי	דיאנה	קיבוץ אלומות	0-0113873-2
12.	אלטשולר	בועז	מעין צבי, ד.נ. חוף כרמל 30805	0-597808-5
13.	פלך	עקיבא	קיבוץ שדה אליהו	0-0920211-0
14.	בדר	יצחק	קיבוץ גבעת חיים (מאוחד)	0-0967133-0

המייסדים :

מס' סידורי	שם המייסד	מספר אגודה	מען	חתימה
1.	מתמור בע"מ	51-040186-2		מתמור בע"מ
2.	אמבר מכון לתערוכת אגשי"ח מרכזית בע"מ	51-001536-2		"אמבר" מכון לתערוכת אגודה שתופית חקלאות מרכזית בע"מ
3.	מילובר מכון מרכזי לתערוכות חברה בע"מ	51-024455-1		
4.	צמח תערוכות אגודה חקלאית שיתופית בע"מ	57-001846-5		צמח תערוכות אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
5.	משקי הרי יהודה - אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	57-000951-4		משקי הרי יהודה אגודה שתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
6.	משקי הגליל העליון אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	57-000556-1		משקי הגליל העליון אגודה שתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
7.	משקי עמק הירדן אגודה מרכזית חקלאית שיתופית בע"מ	57-000394-7		משקי עמק הירדן אגודה מרכזית חקלאית שיתופית בע"מ
8.	משקי עמק בית שאן אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	57-000587-6		משקי עמק בית שאן אגודה שתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
9.	משקי עמק יזרעאל אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	57-000704-7		משקי עמק יזרעאל אגודה שתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
10.	משקי הדרום אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	57-000679-1		משקי הדרום אגודה שתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
11.	משקי המפרץ אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	57-000725-2		"משקי המפרץ אגודה שתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
12.	משקי הנגב אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	57-000996-1		משקי הנגב אגודה שתופית מרכזית לחקלאות בע"מ
13.	גרנות מפעלים אזוריים למשקי עמק חפר השרון והשומרון אגשי"ח מרכזית בע"מ	57-000444-0		גרנות אגודה שתופית מרכזית לחקלאות בע"מ

תקנון

של שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ

1. שם האגודה ומענה

שם האגודה הוא: שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
מענה הרשום של האגודה הוא: חוות שלם, דרך בר לב 298, תל-אביב; ת.ד. 44244, מיקוד 61442.

2. מטרות האגודה

מטרות האגודה הן:

- 2.1 להחזיק, לנהל ולהפעיל עסקים שונים, לרבות מתן שירותים וסוכנות בתחום הרכישה ו/או המכירה ו/או השיווק ו/או האספקה ו/או היבוא של תשומות, חומרי גלם, תבואות, גרעיני מספוא, מוצרי מספוא שונים וכל שירות ו/או עיסוק הנדרש בקשר עם כך ו/או לתועלת חברי האגודה.
- 2.2 לבצע את כל הקשור במישרין או בעקיפין למטרות הנ"ל, כולן או חלקן ו/או העשוי לסייע בהשגתן.
- 2.3 לפעול בכל דרך ולעסוק בכל עסק לתועלתם של חברי האגודה, ולכל מטרה אחרת עליה תחליט האגודה.
- 2.4 לעסוק בכל עיסוק חוקי אחר שיקבעו מוסדותיה המוסמכים של האגודה.

3. סמכויות האגודה

- 3.1 האגודה מוסמכת לעסוק בעסקים, עיסוקים ופעולות כלשהם מכל תחום שהוא.
- 3.2 האגודה מוסמכת לעשות כל דבר שהאגודה תמצא לנכון וכל פעולה הדרושה להשגת מטרות האגודה.
- 3.3 האגודה כשרה לכל זכות, חובה ופעולה משפטית.

4. הגבלות אחריות

לא תחול על חברי האגודה אחריות אישית לחובותיה או התחייבויותיה.

5. כשרות לחברות באגודה

5.1 האגודה תהיה מורכבת:

- 5.1.1 ממיסדי האגודה שחתמו על בקשת הרישום; לכל אחד ממיסדי האגודה יוקצה חלק מהון המניות של האגודה כמפורט בצד שמו ברשימת המייסדים שבסוף תקנון זה.
- 5.1.2 ממי שיתקבלו כחברים באגודה בהתאם לתקנות אלה.

6. קבלה לחברות באגודה

- 6.1 החתומים על תקנון זה כמייסדים הינם כשרים לחברות באגודה וחברים באגודה עד אשר תפסק חברותם כמפורט בתקנון זה להלן.
- 6.2 המבקש להצטרף לאגודה כחבר יגיש לאגודה בקשה בכתב בחתימתו. בבקשתו יאמר כי לאחר שנתאפשר לו לעיין בתקנון האגודה הוא מבקש להתקבל כחבר בה, וכי דין חתימתו על הבקשה כדין חתימתו שלו על תקנון האגודה והסכמה לכל התחייבות הנובעת ממנו ו/או מחברותו באגודה.

6.3 בקשה להצטרף כחבר תובא לדיון בועד ההנהלה של האגודה. אם יחליט הוועד להמליץ להיענות בחיוב לבקשה, תועבר הבקשה להחלטת האסיפה הכללית של האגודה ברוב של למעלה מ- 75% מקולות כל החברים המשתתפים בהצבעה, כאמור בסעיף 13 להלן.

חברות המבקש באגודה תכנס לתוקפה לאחר החלטת האסיפה הכללית ובהתאם למועד שתקבע האסיפה הכללית.

6.4 ערעור על החלטת ועד ההנהלה שלא להמליץ על קבלת חבר, ועל החלטת האסיפה הכללית לאשר או שלא לאשר קבלת חבר, יעשה בפני האסיפה הכללית של האגודה בישיבתה הקרובה, ולאחר שמגיש הערעור יגיע לאגודה בקשה בכתב לדון בערעור. החלטת האסיפה הכללית בעניין כאמור מהווה הכרעה סופית ומוחלטת בו.

7. הפסקת חברות

7.1 בכפוף לתנאים המפורטים בסעיף זה להלן, חברותו של חבר באגודה תפסק ותפקע מיד בקרות כל אחד מהמקרים שלהלן:

7.1.1 במותו ו/או בפירוקו ו/או במינוי כונס נכסים ו/או נאמן ו/או משקם ו/או מפרק מכל סוג, על כל נכסיו, לשם מימושם לטובת נושיו, הן במקרה של מינוי קבוע והן במקרה של מינוי זמני אשר לא בוטל בתוך 90 יום.

7.1.2 במסירת הודעתו בכתב על הפסקת חברותו באגודה, ובלבד שהפסקת חברותו לא תקבל תוקף כל זמן שהחבר נשאר חייב כסף לאגודה או נשאר ערב בעד חוב שלה, אלא אם יחליט ועד ההנהלה אחרת.

7.1.3 בהחלטת האסיפה הכללית של האגודה, ברוב של למעלה מ- 75% מקולות כלל החברים בה, בדבר הפסקת חברותו בה, בהתקיים התנאים לכך.

7.2 האסיפה הכללית רשאית להחליט בדבר הפסקת חברותו של חבר, לאחר שהודע לאותו חבר מראש בכתב על מועד האסיפה ועל הכוונה להציע בה את הפסקת חברותו, באם החבר הפר התחייבויותיו כלפי האגודה ו/או חבריה הנובעות מתקנון זה או מהחלטותיה או מהסכמים כלשהם, ולא תיקן את ההפרה בתוך 30 יום מיום שנדרש לכך בכתב.

7.3 ערעור על החלטת האסיפה הכללית בדבר הפסקת או אי הפסקת חברותו של חבר, ודיון נוסף במקרים של הפסקת החברות בהתאם לס"ק 7.1.1, 7.1.2 ו- 7.1.3 לעיל, יעשו בפני האסיפה הכללית של האגודה בישיבתה הקרובה, ולאחר שמגיש הערעור או הבקשה לדיון יגיש לאגודה בקשה בכתב לדון בענין. החלטת האסיפה הכללית בענין כאמור תהווה הכרעה סופית ומוחלטת בו.

7.4 נפסקה או פקעה חברותו של חבר, ימשיך הוא להיות חייב בהתחייבויות הנובעות מחברותו באגודה אשר צמחו בגין התקופה שעד למועד הפסקת חברותו.

7.5 חיובים כספיים שהחבר והאגודה יחובו זה כלפי זה בקשר עם החברות והפסקתה, ניתנים לקיזוז בכל עת.

8. עבירות החברות

זכות החברות באגודה אינה סחירה והיא אינה ניתנה להעברה, לשעבוד, לעיקול, להורשה, או לפיצול בכל מקרה ו/או עילה שהיא והיא לא תחייב את האגודה לכל דבר ולכל דין. למרות האמור, כל חבר באגודה יהיה רשאי להודיע לאגודה כי ברצונו לצאת מהאגודה (להלן: "חבר יוצא") בכפוף לכך שהאגודה תאפשר לחבר אחר באגודה ("להלן: "החבר המומלץ") לקבל את המניות והזכויות של החבר היוצא באגודה וזאת בדרך של הקצאת מניות באגודה בכמות הזוהה לכמות המניות שהיו ברשות החבר היוצא (להלן:

"הודעת המלצה". הודעת ההמלצה תימסר לוועד ההנהלה בכתב וההקצאה לחבר המומלץ תהיה כפופה לאישור האסיפה הכללית ברוב רגיל. הודעת ההמלצה תינתן על ידי החבר היוצא ביחס לכל מניותיו ורק לגבי חבר מומלץ שהינו חבר באגודה. בכפוף לאישור האסיפה הכללית כאמור, יהיה זכאי החבר המומלץ ששמו צוין בהודעת ההמלצה, לקבל מספר מניות באגודה כמספר המניות שהיו ברשות החבר היוצא, כנגד פרישתו של החבר היוצא. החבר היוצא יהיה רשאי לגבות תמורה כספית מהחבר המומלץ כתנאי להודעת ההמלצה. במקרה שבו תידחה הודעת ההמלצה על-ידי האסיפה הכללית, יהיה החבר היוצא רשאי לחזור בו מרצונו לצאת מהאגודה ואז יהיה רשאי להגיש הודעת המלצה אחרת ביחס לחבר מומלץ אחר באגודה.

הון האגודה וכספים

9.

9.1 האגודה תהיה רשאית לגבות דמי כניסה מהמבקשים להתקבל כחברים חדשים באגודה, בהתאם להמלצת ועד ההנהלה ובכפוף לאישור האסיפה הכללית ברוב רגיל. האסיפה הכללית של האגודה תהיה רשאית לקבוע, ברוב של למעלה מ-50% מקולות כלל החברים, כללים לגביית דמי כניסה ואז להשקעה בהון האגודה לגבי חברים המצטרפים לאגודה.

9.2 בהתאם להחלטות האסיפה כללית, ובכפוף להוראות פקודת האגודות השיתופיות בדבר הפרשה לקרן שמורה, תהיה האגודה רשאית לחלק לחברים את רווחיה או כל חלק מהם. החלוקה בין החברים תהיה לפי חלקם היחסי בהון האגודה או בהתאם לקביעת האסיפה הכללית ברוב של למעלה מ-75% מקולות כל החברים אם יקבע כך.

אם תקבע האסיפה הכללית מעגון כללי לחלוקת הרווחים ברוב האמור לעיל, החלטות על חלוקה לפיו לא יצריכו רוב מיוחד, ורק החלטה על שינוי תצריך רוב מיוחד כאמור.

9.3 חברי האגודה לא יהיו חייבים בגין חובותיה.

אסיפה כללית

10.

10.1 אסיפה כללית שנתית תכונס לפחות אחת לשנה, במקום ובמועד שיקבעו ע"י ועד ההנהלה של האגודה, ולא יאוחר מ-9 חודשים לאחר תום שנת הכספים האחרונה של האגודה.

10.2 באסיפה כללית שנתית ידונו כל הנושאים שלפי דין יש לדון בהם באסיפה כללית שנתית.

בנוסף ניתן יהיה לדון ולהחליט באסיפה כללית שנתית בכל נושא אחר שהיה צריך להיות נדון באסיפה כללית כלשהי של חברי האגודה.

10.3 אסיפה כללית שאינה אסיפה כללית שנתית תקרא אסיפה שלא מן המניין באסיפה כללית שלא מן המניין ניתן יהיה לדון ולהחליט בכל נושא שראוי להיות נדון באסיפה כללית כלשהי של חברי האגודה.

10.4 אסיפה כללית שלא מן המניין תכונס לפי החלטת הוועד, או לפי דרישה בכתב חברים המהווים 33% או יותר מכלל חברי האגודה.

10.5 הודעה על כינוסה של אסיפה כללית כלשהי תימסר לכל חברי האגודה ואז תפורסם באופן נאות לפחות 7 ימים לפני כינוסה. בהודעה יצוינו המקום והמועד בהם תתקיים האסיפה, ובמידת פירוט סבירה סדר היום והנושאים שיעמדו לדיון.

10.6 אין לפתוח בדיון באסיפה כללית כלשהי אלא אם יהיה נוכח מנין חוקי בעת הדיון. מנין חוקי יהא 50% מכלל החברים באגודה.

- 10.7 חלפה חצי שעה מהמועד שנקבע ולא נמצא המנין החוקי, תדחה האסיפה מאליה, בשבוע אחד לאותה השעה ולאותו המקום, או למועד ומקום אחרים כפי שיקבע ועד ההנהלה בהודעה לחברים, ובאסיפה הנדחית ידונו בענינים לשמם נקראה האסיפה שנדחתה. אסיפה נדחית תתקיים בכל מספר חברים המשתתפים בה.
- 10.8 החברים הנוכחים באסיפה הכללית יבחרו באחד מהם לשבת בראש האסיפה.
- בהצבעות באסיפות כלליות יהיה לכל חבר קול אחד. ההצבעות יתקיימו בהרמת ידיים, או במנין קולות, או בקלפי, כפי שיקבע היושב ראש.
- 10.9 החלטות באסיפות כלליות יתקבלו ברוב רגיל של הקולות מבין קולות החברים שיצביעו בפועל לא כולל נמנעים.
- 10.10 החלטות שלפי הדין או לפי תקנון זה נדרש רוב גדול יותר לקבלתן, יתקבלו רק ברוב הגדול יותר הנדרש.
- 10.11 היו הקולות בעד ונגד שקולים, לא יהיה ליו"ר קול נוסף ויראו את ההחלטה כנדחית.
- 10.12 התקימה האסיפה על ידי שימוש באמצעי תקשורת - תתקיים ההצבעה במנין קולות. ביצוע הצבעה במנין קולות יעשה ע"י הקראה שמית של כל אחד מהחברים. נציגו של חבר ששמו הוקרא ימסור את עמדתו ועמדה זו תרשם בפרוטוקול האסיפה הכללית. סיכום קולות המצביעים על פי רישומי הפרוטוקול יקבע את תוצאות ההצבעה.
- 10.13 יושב הראש, או מי שהוא יורה לו, ינהל רישום פרוטוקול של האסיפה הכללית.
- ועד ההנהלה של האגודה ישמור את פרוטוקולי האסיפות הכלליות בספר פרוטוקולים.
- 10.14 בכפוף להגבלות שבדין ולהחלטות האגודה, יהיה רשאי חבר למנות שלוח להצביע במקומו. מינוי השלוח יהיה בכתב בחתימת הממנה.

11. ועד ההנהלה

- 11.1 ועד ההנהלה של האגודה ימונה בהחלטת האסיפה הכללית. לכל חבר באגודה תהיה הזכות למנות חבר בוועד ההנהלה, אולם האסיפה כללית רשאית למנות חברים נוספים בוועד ההנהלה.
- 11.2 חבר שמינה חבר בוועד ההנהלה, כאמור לעיל, יהיה רשאי מפעם לפעם למנות אחר במקומו החליט חבר לפעול בהתאם לסמכותו על פי סעיף זה, ותהיה הודעה בכתב אל האגודה, ויכלול בה את כל הפרטים המתחייבים בנסיבות הענין.
- 11.3 האסיפה הכללית השנתית תבחר את וועד ההנהלה ותהא רשאית להחליפו או להחליף מי מחבריו מעת לעת. בכפוף לאמור ברישא לסעיף זה, יהא תוקף בחירת הוועד ומשן כהונתו מעת שנבחר ועד אשר יוחלף - כולו או מקצתו, לפי החלטת האסיפה הכללית.

חבר ועד שפרש מן הוועד יוכל לשוב ולהיבחר כחבר בוועד.

- 11.4 חברי הוועד יבחרו יושב ראש לוועד. זאת, ככל שלא מונה יו"ר הוועד ישירות ע"י האסיפה הכללית. ככל שלא יקבע אחרת בוועד, יו"ר הוועד יקבע את סדר היום של ישיבות הוועד וינהל אותן. בהעדר יו"ר הוועד בישיבה, יבחר הוועד באחד מחבריו להיות יו"ר הישיבה.
- 11.5 חברי הוועד יתכנסו מדי פעם לשם הנהלת העסקים של האגודה. חבר ועד יוכל בכל עת לדרוש מיו"ר הוועד בדרישה כתובה לקרוא לישיבת הוועד. קיבל יו"ר הוועד דרישה כאמור יהיה עליו לכנס את האסיפה לא יאוחר מ-14 יום מקבלת הפניה.

- 11.6 המנין החוקי לשיבות הועד יקבע ע"י הועד. כל עוד לא יקבע אחרת יהיה המנין החוקי רוב חברי הועד.
- 11.7 החלטות בשיבות הועד, בהעדר דרישה בדין או בתקנון לרוב מיוחד, יתקבלו ברוב קולות חברי הועד הנוכחים והמצביעים. התקיימה ישיבת הועד על ידי שימוש באמצעי תקשורת – תתקיים ההצבעה במנין קולות.
- 11.8 ליו"ר הועד לא יהיה קול נוסף במקרה בו הקולות בעד ונגד שקולים.
- החלטה בכתב חתומה על ידי כל חברי הועד, דינה כדין החלטה שנתקבלה כדין בשיבת הועד.
- 11.9 חברי הועד ידאגו לכך כי ירשמו פרוטוקולים בשיבות הועד. הפרוטוקולים ירוכזו וישמרו בספר פרוטוקולים. על פרוטוקול ועד ההנהלה יחתום יו"ר בלבד.
- 11.10 חברותו של חבר ועד ההנהלה תופסק בקרות כל אחד מהמקרים שלהלן:
- 11.10.1 במותו או אם הוכרז כפושט רגל או אם מונה נאמן על נכסיו.
- 11.10.2 בהכרזתו כפסול דין.
- 11.10.3 הורשע בעבירה פלילית שיש עימה קלון.
- 11.10.4 מסר חודעה בכתב על הפסקת כהונתו.
- 11.11 פחת מספרם של חברי ועד ההנהלה של האגודה משלושה חברים יכנס יו"ר הועד אסיפה כללית מיוחדת שעל סדר יומה בחירת ועד חדש והיא תבחר ועד חדש לאגודה.

חתימת האגודה

.12

ועד ההנהלה של האגודה רשאי להסמיק כל אדם, בין לבדו ובין ביחד עם אחר, אף אם אינו חבר באגודה ו/או בועד, לחתום ולפעול בשם האגודה.

ועד האגודה יקבע מפעם לפעם, ויהיה רשאי לשנות את קביעתו בכל עת, את מורשי החתימה מטעם האגודה ואת אופן החתימה המחייב את האגודה.

הועד יהיה רשאי לקבוע אופני חתימה שונים לגבי עסקים שונים של האגודה ולגבי גובה הסכומים שבגינם תדרש החתימה.

החלטות מיוחדות

.13

החלטות בעניינים המפורטים להלן יתקבלו ויהיה להן תוקף רק אם יתקבלו בהחלטת האסיפה הכללית של האגודה ברוב של למעלה מ- 75% מקולות כל החברים המשתתפים בהצבעה:

- 13.1 תיקון התקנון.
- 13.2 הפיכת האגודה לחברה מוגבלת במניות.
- 13.3 פירוק האגודה.
- 13.4 קבלת חבר חדש לאגודה, כאמור בסעיף 6 לעיל.
- 13.5 הפסקת חברותו של חבר באגודה, כאמור בסעיף 7.1.3 לעיל.
- 13.6 החלטות כאמור בסעיף 9.2 לעיל.

חלפה חצי שעה מהמועד שנקבע לאסיפה כללית שבסדר יומה נכללה הצעה להחלטה הדורשת רוב מיוחד כאמור, ולא נכחו למעלה מ- 50% מהחברים, או במקרה של הצבעה בקלפי – לא השתתפו למעלה מ- 50% מהחברים, תדחה האסיפה מאליה בשבוע אחד לאותה השעה ולאותו מקום, או למקום ומועד אחרים כפי שיקבע ועד ההנהלה בהודעה

לחברים, ובאסיפה הנדחית ידונו בהצעת ההחלטה הנ"ל וניתן יהיה לקבלה גם ברוב של לפחות שני שלישים מקולות החברים הנוכחים באסיפה הנדחית והמשתתפים בהצבעה לא כולל נמנעים.

14. ביטול ושיפוי נושאי משרה

14.1 ככל שהדבר יתאפשר בהתאם לכל דין, תהיה האגודה רשאית לבטח את אחריותו של נושא משרה בה בשל אחד מאלה:

- 14.1.1 הפרת חובת הזהירות כלפי האגודה או כלפי אחר.
- 14.1.2 הפרת חובת אמונים כלפי האגודה ובלבד שנושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד סביר להניח שהפעולה לא תפגע בטובת האגודה.
- 14.1.3 חבות כספית שתוטל עליו לטובת אדם אחר בשל פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה באגודה.

14.2 ככל שהדבר יתאפשר בהתאם לכל דין תהיה האגודה רשאית לשפות נושא משרה בה בשל אחת מאלה:

- 14.2.1 חבות כספית בשל פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה באגודה.
- 14.2.2 הוצאות התדיינות סבירות שהוציא או שחויב בהן בהליך שהוגש נגדו ע"י האגודה או בשמה, או ע"י אחר, או באישום פלילי ממנו זוכה, והכל בשל פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה באגודה.

15. פירוק האגודה

במקרה של פירוק האגודה, יחולק עודף נכסי האגודה בין חבריה בהתאם לחלקם היחסי בהון האגודה, או בהתאם למנגנון אחר שיקבע ע"י האסיפה הכללית ברוב של למעלה מ-75% מקולות כלל החברים, אם יקבע כך.

16. הודעות

16.1 הודעה או כל מסמך אחר יכולים להימסר ע"י האגודה לכל חבר במסירה ביד ו/או ע"י משלוח בדואר ו/או ע"י שיגור הודעה בפקסימיליה לפי הפרטים הרשומים לאותו חבר בפקס החברים, או לפי הכתובת שהחבר מסר לאגודה ככתובת למסירת הודעות.

16.2 הודעה שנשלחה בדואר כאמור, יראו אותה כאילו הגיעה אל הנמען בתוך 3 ימים ממועד מסירתה למשלוח. הודעה שנשלחה בפקסימיליה כאמור, יראו אותה כאילו אל החבר למחרת יום משלוח ההודעה.

חתימת החברים המייסדים מגישי הבקשה לרישום האגודה:

מס' סידורי	שם חבר האגודה	מספר אגודה	מספר המניות	חתימה
1.	מתמור בע"מ	51-040186-2	1	מתמור בע"מ
2.	אמבר מכון לתערוכות אג"ח מרכזית בע"מ	51-001536-2	1	אמבר מכון לתערוכות אג"ח מרכזית בע"מ
3.	מילובר מכון מרכזי לתערוכות	51-024455-1	1	מילובר מכון מרכזי לתערוכות

חברה בע"מ				
4.	נחל תערוכות אגודה חקלאית שיתופית בע"מ	57-001846-5	1	"צמח תערוכות" אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
5.	משקי חרי יהודה - אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	4-000951-57	1	משקי חרי יהודה אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
6.	משקי הגליל העליון אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	57-000556-1	1	משקי הגליל העליון אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
7.	משקי עמק הירדן אגודה מרכזית חקלאית שיתופית בע"מ	57-000394-7	1	משקי עמק הירדן אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
8.	משקי עמק בית שאן אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	57-000587-6	1	משקי עמק בית שאן אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
9.	משקי עמק יזרעאל אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	577-000704-7	1	משקי עמק יזרעאל אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
10.	משקי הדרום אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	57-000679-1	1	משקי הדרום אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
11.	משקי המפרץ אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	57-000725-2	1	משקי המפרץ אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
12.	משקי הנגב אג"ש מרכזית לחקלאות בע"מ	57-000996-1	1	משקי הנגב אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
13.	גרנות מפעלים אזוריים למשקי עמק חפר השרון והשומרון אג"ש מרכזית בע"מ	57-000444-0	1	גרנות אגודה חקלאית שיתופית בע"מ

המקור אישור כרישום
7 דפים ב 2005/2/6
העתק מתאים למקור
ניתן על ידי 2005/2/6

אורי זליגמן, עורך-דיו
רשם האגודות השיתופיות